

Türkiye Beyin Yılı Nöroloji Öyküleri

© Türk Nöroloji Derneği

Türkiye Beyin Yılı Nöroloji Öyküleri

Hazırlayanlar: Prof. Dr. Filiz Koç
Prof. Dr. Cengiz Yakıncı

ISBN:

Baskı Tarihi: Kasım 2014

Bu kitabın yayın hakkı Türk Nöroloji Derneği'ne aittir. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereği eserin tamamı, herhangi bir bölümü, Türk Nöroloji Derneği'nin yazılı izni alınmadan tekrarlanamaz, basılamaz, kopyası çıkarılamaz, fotokopisi alınamaz veya kopya anlamı taşıyabilecek hiçbir işlem yapılamaz. Yazıların içerikleri yazarları bağlamaktadır.

ÖNSÖZ

Değerli Okurlar,

Bilindiği gibi European Brain Council, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi onayı ile 2014 yılını “Avrupa Beyin Yılı” olarak ilan etmiştir. Bu karara paralel olarak Türk Nöroloji Derneği tarafından 2014 yılı Türkiye Beyin Yılı ilan edilmiştir. Bu kapsamda yıl boyunca birçok bilimsel ve toplumsal etkinlik düzenlenmiştir. 2014 Türkiye Beyin Yılı farkındalık etkinlikleri arasında yer alan “Nöroloji Öyküleri” yarışması farklı il, yaş ve kesimden toplam 175 öykü katılımı ile başarılı bir şekilde tamamlanmıştır. Bu yüksek ilgi Beyin Yılı etkinliklerinde geniş kitlelere ulaştığımızı, hedefimiz doğrultusunda doğru adımlarla yol aldığımızı kanıtlamıştır. Buradan tüm katılımcılara farkındalıkları için teşekkür ediyorum.

Bu projede amacımız elbette insanları yarıştırmak değildi. Paylaşımın en büyük hediye olduğu düşüncesi ile hastalıkları, hasta ve hasta yakınlarını; öykülerde sevinçleri, hüzneleri, heyecanları zaman zaman isyanları ile gözlemlemek biz hekimler için de ayrı bir değer olmuştur. Projeye katılan her öykü birbirinden özeldi ve ayrı güzellikler taşıyordu. Bu nedenle seçmekte epey zorlandığımızı ifade etmeliyim. Bu eşsiz çalışmaya emeği geçen Türk Nöroloji Derneği Yönetim Kuruluna, değerli jüri üyelerine, yarışmamızın başladığı günden bugüne proje için bizlerden desteklerini esirgemeyen Türk Nöroloji Derneği Nörogenetik Çalışma Grubuna ve Prof. Dr. Filiz Koç’a şükranlarımı iletiyorum.

Prof. Dr. Rana Karabudak
Türkiye Beyin Aksiyon Grubu Koordinatörü

SUNUŞ

Türk Nöroloji Derneği tarafından organize edilen 2014 Beyin Yılı aktivitelerine, Nörogenetik Çalışma Grubu **Nöroloji Öyküleri** başlıklı yarışma ile destek vermiştir. Amaç, nörolojik hastalıkları öyküleştirmek, insanın biyolojik olduğu kadar psikolojik ve sosyal yönüne de dikkat çekmek, ders kitaplarının kuru ve didaktik anlatımı yerine hastalıkların keyifle okunmasını sağlayarak semptom, tanı ve tedavi yöntemlerinin akılda kalıcılığını arttırmak, tıp eğitimine katkı sunmaktır.

Yarışmaya toplam 175 öykü gönderilmiş, Prof. Dr. Rana Karabudak, Prof. Dr. Şerefur Öztürk, Prof. Dr. Filiz Koç, Prof. Dr. Cengiz Yakıncı, Yrd. Doç. Dr. Ömer Tuğrul Kara ve Yrd. Doç. Dr. Atıl Bişgin'in bulunduğu jüri, her bir hikâyeyi titizlikle değerlendirerek derecelerini belirlemiştir.

Gençlik yıllarından beri hep unutmaktan korkan ve her şeyi not eden bir kadının günün birinde *“Unuttum; korkuyorum!”* sözcükleri ile başlayan ışıkların giderek kapandığı yaşamını anlatan Gültekin Akyar'ın öyküleştirdiği **“Mor Abiye”** ve “Anılarım, kurşun kalemle yazılmış gibi beynime, hastalık birer birer siliyor her şeyi” diyen belleğinde yaşanmışlığa dair kalan kırıntıları telaş içinde kâğıda yazmaya çalışan bir yazarın hayatının öyküleştirdiği Yasemin Ünal tarafından kaleme alınan **“Silgi Tozu Koleksiyonu”** birinciliğe değer görülmüştür.

“Tuhaf bir his, burnumda acı bir yanma ardından sanki ben kendimi yere atıyor gibiyim” ifadesiyle temporal nöbetin anlatıldığı Ceylan Koç'un **“Hayattan İnciler”** adlı öyküsü ikincilik, Yayla Karsan Boztaş'ın *“Beyin damarlarımda yol bulamayan tutsak kanım”* sözleri ile inme, risk faktörleri ve semptomatik tedavi yöntemlerini aktardığı **“Kızlarım Duyuyorum Sizi”** öyküsü ile Kevser Akın'ın *“Görünmeyi anlayabilmek için görüne başvurmak gerekir”* ifadesiyle B₆ vitamin eksikliğine bağlı gelişen epileptik nöbetleri anlattığı **“Şeytan Ayırında Gizlidir”** öyküsü üçüncülüğe değer görülmüştür.

“Hastalarımız bizlere kitaplarımızdan daha çok şey öğretir.” diyen Dr. Latham’ın da ifade ettiği gibi “*tanıyan değil yaşayan gözüyle nörolojik hastalıklar*”ın anlatıldığı bu kitabın hepimize güzel şeyler katacağını düşünüyorum.

Yarışmaya hikâyeleriyle katkı veren tüm katılımcılara, emeklerini esirgemeyerek hikâyeleri değerlendiren jüri üyelerine, yarışmanın başladığı günden bugüne her aşamada destek veren Prof. Dr. Cengiz Yakıncı’ya, Türk Nöroloji Derneği sekreterleri Sevgili İdil Özyurt ve Burak Tokdemir’e teşekkürlerimizi sunuyorum.

Prof. Dr. Filiz Koç
Nörogenetik Çalışma Grubu adına

İÇİNDEKİLER

MOR ABİYE	1
<i>Gültekin AKYAR</i>	
SİLGİ TOZU KOLEKSİYONU	6
<i>Yasemin ÜNAL</i>	
HAYATTAN İNCİLER	13
<i>Ceylan KOÇ</i>	
KIZLARIM DUYUYORUM SİZİ!	18
<i>Yayla KARSAN BOZTAŞ</i>	
ŞEYTAN AYRINTIDA GİZLİDİR	27
<i>Kevser AKIN</i>	
SİYAH GÜLLERLE İLAN-I AŞK	42
<i>Sultan TARLACI</i>	
DENİZİ SEYRETMEK	47
<i>Duygu FIRTINA</i>	
İMZA	54
<i>Meltem VAROL</i>	
BENİM OYUNUM	59
<i>Zuhal KAM</i>	
SEFER	66
<i>Neslihan YALÇIN BALTACI</i>	
BOŞNAK BÖREĞİ	73
<i>Recep ÇOBAN</i>	
BENİ UNUTMA	81
<i>Nurcan AKYILDIZ</i>	
BENİM SAHNEM	88
<i>Zeynep ETİ</i>	

MS YA DA MÜCADELEMİ SEVİYORUM! <i>Erdal GÖZE</i>	93
SİYAH HAMLE <i>Murat Can BAYRAKTAR</i>	103
ŞIMARIK HASTA <i>Kubilay VARLI</i>	110
VİRTÜÖZ <i>Özlem KESEN</i>	112
JAN'IM CANIM <i>Pakize Nevin SÜTLAŞ</i>	116
GÖKYÜZÜNDE YALNIZ GEZEN YILDIZLAR <i>Cemre GÖLBAŞI</i>	123
SON <i>Pınar MUMCU</i>	129
ŞEFTALİ TURTASI <i>Özlem Gökçehan KALE</i>	133
BEN, BABAM VE ERİK AĞACIMIZ <i>Hacer YILMAZ</i>	140
GÜNAHSIZ MELEK <i>Gülçin BENBİR</i>	147
UÇMAK <i>Hilal Nur CAN</i>	152
TOURETTE SENDROMUM VE DİĞERLERİ <i>Fatma ÇATAL</i>	157
KIRMIZI <i>Emrah AKKAN</i>	165
BANA GÜLLER ALIRDI <i>Elif Yonat TOĞAY</i>	168

ZAMANSIZ GELEN AYRILIK <i>Banu ÇAVUŞOĞLU</i>	171
CEVİZ KABUĞUNDAKİ EVREN <i>Vural AKANAYİĞİT</i>	177
FLAŞLAR PATLAMASIN! <i>Serpil TUNCER</i>	185
GÖZLERİN ÇILGIN DANSI <i>Halide Hacer SİMAV</i>	191
KONTROL <i>Zehra Gülnur BOZKUŞ</i>	195
EMPATİ VE KADER <i>Muhammet Hanefi TAŞKIN</i>	199
UĞUR MELEĞİ <i>Ayşegül KÜÇÜK</i>	207
HUZURSUZ <i>Gizem Çelebi ÇAMLİ</i>	225
UMUT DÜNYASI <i>Mine YALDIZ</i>	229
HAYAL Mİ? GERÇEK Mİ? <i>Mehmet Vedat SÖKMEN</i>	233
TANSİYON CANAVARINA NASIL YENİK DÜŞTÜM <i>Mehmet ERDEM</i>	240
AKAN KAN <i>Gülten AĞRITMIŞ</i>	247
KEFARET EKSPRESİ <i>Efe TANCI</i>	250
ANNEMİN SESİ ÇİKOLATA TADINDADIR <i>Feray Karaali Savrun</i>	254

MOR ABİYE*

Gültekin AKYAR

Boşluğa çakılı kalan ölü yosun yeşili gözlerinin altındaki gamzeleri, hâlâ saltanatını sürüyor gibiydi bu yorgun yüzde. Birazcık mutlu olsun diye mor abiyesini çıkarıp giydirmiştim. Ellerinde organze tül eldivenler, kulağında eski, armudi elmas küpeler... İsteddiği yapılmazsa çocuk mizacını ortaya döküyor, peşi sıra huysuzlanıyordu. İlla ki gül kurusu ruju sürülecek ama... Üstelik iki kat sürülecek! Annemin yakın zamanı hiç yaşanmamış gibi silip geçmişe dair detaylara takılıp kalmasına şaşırıyordum artık.

Bir sürü muayeneler, bal gibi anlayıp da anlamazlığa vurduğum Latince kelimeler, güç bela annemi götürdüğüm psikiyatristin boğuk odası, doktorların kendi aralarındaki konuşmaları... Neredeyse bir sene olacaktı; oysa bu yorucu deneyimler çok yakın bir zamana ait gibiydi. Bu hastalığın adını, televizyonda ya da bir yerlerde duyan annem gülüp geçerd:

'Adı bile kaba baksana! Alzheimer! Şu merete koyacak başka ad bulamamışlar mı kuzum? Şu Fransızcanın letafetini, müziğini boşuna arama Almancada!'

On bir yaşında öğrendiği Fransızcasıyla bir şeyler mırıldanır; ben de tek kanal boyunduruğundan yeni çıkan televizyondaki pop kliplerine kulak verir, annemi dinler gibi yapardım. Çoğu konuda sürtüşürdük. En çok da o mor abiye konusunda. Onun şık tuvaletine "abiye" dememe kızardı. Bir mihrap gibi yakası köşeli, oyuk, mürdüm rengi bu tafta abiyeyi demode bulur; o yokken eskicilere vermekle tehdit ederdim.

**Türkiye Beyin Yılı Nöroloji Öyküleri Yarışması Birincisi

Unutulmaktan ve unutmaktan ödü kopardı. Bu yüzden her şeyi yazıya geçirmeyi sever, dizi dizi defterler tutardı. Bazen onlardan biri elime geçtiğinde; annemin inci dizisi gibi güzel yazısı ve süslü baş harfleri yüreğime koyu gibi keder gölgesi bir çöküveriyor. O anda hepsini yırtmak geliyor içimden ve eski annemi geriye getirmek... Yapamıyorum!

Onun unutmaya dair korkusunu yersiz bulurdum bir sene öncesine kadar. Bakkala tek başına gidecek kadar cevval olan annem, oturduğu sokağı unutmuş; çırağın yardımıyla eve gelebilmişti. Geldiğinde titriyor; çaresizce suratıma bakıyordu: “Kızım unuttum; korkuyorum!” diyebilmişti sadece. Hepsi bu! Hoyrat bir zaman, annemin saatlerini değil, sözcüklerini de tüketiyordu âdeta. Sözcükleri unutuyor; ona ihanet eden hafızasında lego parçaları gibi onları tekrardan kurmaya çabalıyordu.

Üniversitenin akademik kadrosunda Latince hocasıydım; çalışma ile paranın ters orantılı olduğu bir durum yaşıyordum. Çok çalışıp az kazanıyor olsam da sevdiğim işi yapmanın mutluluğu bana yetiyordu. Karınca kararınca annem ve kızıyla birlikte yaşayıp gidiyordum.

Bir gün eve geldiğimde odayı bir duman bulutu içinde bulmuştum; koltuklarda da üç beş yanık izi... Tepeleme dolu teneke küllüğü boşaltıp ona kızdığım da aldırış etmeden “Tek derdim şu sigaranın çabuk bitmesi.” de-yivermişti. Öfke nöbetimle yüz yüze kalınca da “İnşallah kül fukarası olursun!” demişti. Ne demekti kül fukaralığı? Herhâlde eski İstanbul’a ait bir deyim diye düşündüm. Meşhur İstanbul yangınlarının ardından gelen ümitsizliği ifade eden unutulmuş bir deyimmiş. Şimdiki hâlimi anlatıyor desem yeri mi acaba?

Asistanımın donuk bir ifadeyle telefon ahizesini elime tutuşturduğu ana dek, her şeyin bir oyun olduğunu, kötü bir rüya gördüğümü sanan ben, gerçeklerin ayırımına varmıştım. “Tülin Hanım, kızınız sizi istiyor, sesi de çok telaşlıydı.” Kızım ağlamaklıydı: “Anne dayanamıyorum. Anneannem parkelerde yürürken kayıp düştü. Yerde ağlayıp bağıryor, kaldırmaya çalışınca da kendisini öldürmeye çalıştığımı söylüyor. Gel lütfen!”

Sınav kâğıtlarını masada bırakıverip eve nasıl gittiğimi bile hatırlamıyorum. Yerde taş bebek gibi yatan, ağlamaktan sesi kısalmış anneme dokunduğumda, şefkatin tılsımıyla olacak hemen susmuştu. Yatağına usulca yattırdım, ellerini yüzüme değdirdi ve tek kelime etmeden uyudu. Sonrasında uykudan uyanıp bölük pörçük anılarını ve eski İstanbul'u anlatıyordu.

Çökmüş bir imparatorluğun ölgün ışıltıları, ateşböceklerinin cılız şavkı gibi dolaşır dururdu sözlerinde; ve ince bir zevkin izleri Beyoğlu'nun "Pera" olduğu başka bir devirde belirirdi. İstiklal Caddesi'ndeki filan bankanın yerinde eskiden var olan kürkçüyü, Kumbaracı Yokuşu'ndan Tünel'e kadar sıralanan kitapçıları ondan duyardım. Elimde bir kitap görünce sorardı:" Hachette açık mı Tülin? Oraya bir kitap ismarlamıştım da gelmiş midir?" Halbuki ne ismarlanan kitap ne de Hachette vardı ortada! Çocukluk ve ilk gençliğe ait anılar zihninde gelişigüzel birbiriyle çarpışıyordu.

Serk'l'd'Oryan pasajındaki İpek Sinemasında izlememiş miydi en güzel Ava Gardner filmlerini? Mecidiyeköy'deki dutluklara gitmek için okulu kıran ve annesinden bir ton sopa yiyen o değil miydi? İsmail Dümbüllü'nün kızıyla sıra arkadaşı olmamışlar mıydı? İstanbul eski İstanbul değildi; annem de eski annem değildi. Onu dinlemek istemiyordum artık. Hiçbir şey istemiyordum aslında. Sokaklara kendimi amaçsızca savurup uzayıp giden kaldırımlar boyunca durmadan yürümek istiyordum.

Doktorların aldırıışsız tavırları, benciliğimi daha da ön plana çıkarıyordu, onları gereksiz bir dizi soruya boğmakta ustaydım. Saygılarından ve bana duydukları gizli bir merhamet hissinden olacak pek sesini çıkarmazlardı. Hüznümü paylaşımlarını bekleyen gözlerle bakardım onlara, kim bilir annem gibi kaç tanesini görmüş geçirmişlerdi? Peki duyguları? İlaçların kesildiği dönemlerde annem hezeyanlarla boğuştuğunda soluğu hekimlerin yanında alıyordum. Bir keresinde "Mecidiyeköy'e kurtlar indi, yetişin!" diyen acıklı sesi hâlâ kulağımda. Onu bağıma bastığımda anne kokusunda arıyordum geçici teselliği. Annem bir enkaza dönmüştü, ondan geriye sadece kokusu kalmıştı.

Hekimlerin dediğine bakılırsa sıkılmış bir sünger gibi küçülüyormuş beyin, iyi bir bakımla en fazla iki senelik ömür! Söylenmesi bir o kadar kolay, lakin deneyimlerin çemberinden geçmek feleğe bile parmak ısırtır!

Mobilyaları değiştirip çoğunu emekli etmiştim de hayat şartlarından ötürü ben emekli olamamıştım bir türlü. Annemi, kızıma ve Yaradana emanet edip çıkıyordum her gün evden. Yüreğimin yarısını evde bırakarak hem de... Buzdolabını kilitlemiştik; poğaçaları köşe bucak kaçıırıyorduk annemden. Diyabetin de pençesinde kıvranan bir kadına tersini yapamazdım elbet; yine de içim sızlıyordu. İnadi tutmuştu: “Ben Güher’sem eğer o poğaçaları bulurum, benden bunu bile esirgediniz yazıklar olsun!” demişti. İçimde hıçkırıklardan bir hortum döneniyor; değdiği yerleri yakıp geçiyordu.

Bir sabah, böyle bir iç huzursuzluğuyla evden çıkmıştım yine. İçimde ışıklar sönmüş; kontağı birileri bir daha açılmamak üzere kapatmıştı sanki. Tüm güzelliklere ve hoş algılara kapalıydım. Etraf; genç ve güzel bir sarışın olduğumdan dem vuruyordu hep. Benimse bunları düşünecek halim yoktu, tek mevzum annem olmuştu. Evden çıkınca incir reçeli kavanozunu ortada bıraktığım geldi aklıma. Dönemeyecek kadar da ilerlemiştim; zaten yeterince okula geç kaldığım için geri dönemezdim. Uykuyu ilacını verdim diye düşündüm; mutfağa gidemezdi elbet; bir anlığına rahatlamıştım.

Akşam fakülteden eve döndüğümde, annemi yatakta sayıklar halde buldum. Adım atar atmaz yapış yapış bir hisle irkilmiştim. Ayağımın dibinde bir reçel kavanozu vardı, bomboştı ve kalanlar yerlere saçılmıştı. Koca bir kaşık, bulaşık halde öylece duruyordu yerde. Annem nereden geldiğini bilmediğim bir enerjiyle mutfağa gitmiş ve reçel kavanozunu elde etmişti. Şekere duyduğu dayanılmaz zaafa yordum bunu, kırılğan bir bakış fırlattı bana: “Kızdın mı?” diye sorabildi. Ona sarıldım, yüzü ıpsıladı. Kulağıma usulca fısıldadı: “Bu akşam Ercüment Bey gelecek kızım, Park Otele gideceğiz, sen doğmadan önce yaptığımız gibi tıpkı.” Ardından ekledi: “Mor tuvaletim nerede?”

“Mor abiyen mi?”

“Abiye deme şuna, sersem!”

Bunu söylerken gözlerinden bir öfke alazı gelip geçivermişti. Boynunu göstererek: “Benim kokudan şuraya sür!”

Gizli bir hazine gibi dolabında sakladığı şişeyi getirdim. Sararmış etiketinde eski yazılar vardı. Durup şöyle bir baktı, kıvançla dudaklarını büktü:

“Faruki’nin lavanta suyu bir başka oluyor gerçekten. Ohh mis gibi!”

Bir parfüm arsız gibi şişeyi hırsla boynuna, bileklerine hatta saçlarına dokundurup çekiyor; şişeyi koklayıp kahkaha sağnağına tutulmuş gibi gülüyordu. Genzimi dolduran yıllanmış lavanta kokusu, içimdeki kesif acıyla birleşip bir bağırıtı olarak çıktı benden:

“Anne yeter artık! Şu maskaralığa bir son ver istersen... Yeter!”

O esnada şişe, elinden kayıvermiş, döşemenin üstünde tok bir gürültüyle patlamıştı. Tuzla buz olan şişeye bakınca gözyaşlarını tutamamıştı; teklifsizce sarılmıştı ona. İçimdeki tüm hıçkırıklarımı salıvermiştim. Vapurda el ele tutuşmalarımızı ona hatırlatıp sımsıkı tutmuştum ellerinden bırakmamak istercesine... Bir avuç kalan saçlarına gömüp burnumu, annemi derin derin içime çekmiştim. Babam birazdan gelecekti salona, şu karşı masaya da pek konuşkan olmayan milli şairimiz Yahya Kemal... Annem şapkasındaki siyah tülün ardından bakacaktı zamana. Sessizce gitmişti o an. Artık başka bir zamandan bakacaktı belki de bana... Bütün anneler gibi, meleklerin içine karışmıştı zambak nefesi. O hep öyle derdi...

SİLGİ TOZU KOLEKSİYONU*

Yasemin ÜNAL

Kelimelerin aslında tahsisli ruhkurtaranlar olduğunu bilir miydiniz? Haydi, çekinmeyin, sorunun üzerine korkmadan düşünün. Gözlerinizi kapatın, algının sınırlarını inatlaşmış gibi zorlayın, özgürlüğe koşuyormuş gibi yorulmadan hayal edin.

İpucu mu istiyorsunuz hâlâ? Yoksa benim gibi fazla hissiz kalıp ruhunuz mu hamladı sizin de?

Pekâlâ... İdman zamanı!

Aklınızı susturun, o sesin yüreğinizden ruhunuza akarken ardında miras bıraktığı yankıları duyabiliyor musunuz? Kalbinize tohum misali yuvarlanıp orada yeşillenen sözlerin elinden tutun. Gözlerinizi yaşartan o fısıltı tekrar sızlatsın gönüllerinizi... Belki çocuğunuz ilk kez "Anne!" diyerek tombul ellerini uzattı size, belki babanız "Gurur duyuyorum seninle." diye sırtınızı sıvazlıyordu o sırada ya da belki de sevdiğinizin dudakları "Sensiz yaşayamam." armağan etmişti... Tanıdık geldi, değil mi?

Gözlerinizi açabilirsiniz, ruhunuz kıpır kıpır artık. Şimdi biliyorsunuz. Şanslısınız. Ben çok geç öğrendim. Kelimeleri yıllarca zihnimin paslı zindanlarına hapsedtim, bir araya gelip şarkılarını söyleyemesinler diye dillerini kestim. Kalemimden akan mürekkep katlettiğim kelimelerin kanı aslında, metalimsi bir ikiyüzlülük kokusu sinmiş kırılğan üslubuma... Ama hikâyeler ısrarla dile getirilmeyi talep ediyor.

Ve benim kefaretimi ödemem gerek...

*Türkiye Beyin Yılı Nöroloji Öyküleri Yarışması Birincisi

İki hafta öncesine dönelim. Arı kovanını andıran hastanenin tam karşısında yüzü ekşimiş adamı görüyor musunuz? Hafif pasaklı, tersi fena gözükten, karizmatik saçlardan yoksun? O benim.

Karşımdaki binaya beni aldatmış gibi bakıyorum. Cerrahlık hayatımı adadım sana, diye sessiz çığlıklarla haykırıyorum. Yenilgiyi kabullenemeyen bayat bir nefes havaya karışırken düzeltiyorum. *Eski* cerrahlık hayatım... Bana layık gördüğün bu muydu, he? Uykusuz geçirdiğimiz onca saat, loş koridorlarında içtiğim onca kahve, paylaştığımız onca neşter darbesi yalan mıydı? Sonra kafamı sağ koluma çeviriyorum. Cerrahlık hayatımı baştan çıkaran tromboz onun işiydi sonuçta. Yarı yolda bırakmıştı beni, ilk önce hâlsizlik kılığına bürünmüş, hafif bir karıncalanma ve yarım gülüşlerle oyalarken sinisce hislerimi öldürmüş, ne olduğunu anlamadan sağ kolumun yularını koparircasına çekip almıştı.

Yüzüm-mümkünmüş gibi- daha da buruşuyor.

Hafıza dediğim birbirinden tatsız onca karenin salamurasının bulanık sularına bastırıldıkça amaçsız bir iddiaya tutuşmuşuz gibi, anılar yüzmek için çırpınıyor. Hayatımın U dönüşü yaptığı o andan itibaren göz kapaklarımın üstünden inmeyen uyku kayalarına her yenik düştüğümde dalgalar köpürek kabarıyor, aklımın kıyılarını hırçın dalgalarla dövüyor.

Ayaklarım benden habersiz hareket etmeye başlıyor, kendimi hastaneye doğru ilerlerken buluyorum. Kolumdan sonra onları da mı kaybediyorum yoksa? Hemen dibimden gelen acı fren sesi kulaklarımdan siliniyor oyalanmadan. Beynimin içindeki sorularla sağır olmuş durumdayım. Neden buradayım? Eve dönüp katran gibi yalnızlığımda boğulsam? Kenarları ince ince işlenmiş aynamın karşısına geçip aynaya hapsolmuş uğursuz bir ruh tarafından lanetlenmiş gibi kendimi izlemeye devam etsem?

Boşanmayı gururuna yedirememiş bir koca gibi ilerliyorum hastaneye, ben sürünürken o hiçbir şey yaşamamışız gibi hayatına devam etmiş mi diye merak ediyorum çünkü. Hızlı hızlı yürüyorum, aylar süren inzivamdan son-

ra üzerime üzerime gelen insanlar korkutuyor beni, nefeslerim adımlarımla yarışıyor, hastaneye girdiğimde o tanıdık kokuyu çekiyorum içime. Tanıdık birilerine rastlamamak için ceketimin yakalarını kaldırıyorum, bakışlarımı yere yapıştırıyorum, çenemi boynumu delmek istermiş gibi iyice eğiyorum. Avcumun içi gibi bildiğim koridorlardan geçiyorum, daha birkaç ay önce bir öğrenciyi azarlamıştım şu köşede, zamanımı çaldığını bağırıyordum suratına. Kıpırmızı bir suratla o ayrıldıktan sonra hemen yanındaki hasta yakını sorusunu yutmuş, lanet okuyan bakışlarını üzerimde gezdirmişti.

Ne kadar lezzetli anılarım var, değil mi? Hayatım kum taneleri gibi parmaklarımın arasından süzülürken ellerimde kalanlar sadece onlar ama...

Asansör yerine تنها merdivenleri kullanıyorum. Basamakları tırmandıkça içimde sinsi bir özlem de yükseliyor, birazdan kıvılcımlar birbirlerini kucaklayıp alev olacak, sonunda da benim küle dönüştüğüm bir isyan yanğını başlayacaktı. Sonu düşünmeden servisin uzun koridoruna adımımı atıyorum ve anında değişimi hissediyorum, çünkü evime gelmiştim. Kalbimin üzerindeki ağırlık kalkıyor, sanki hafifliyorum. Kolum bile bana aitmiş gibi hissettiriyor. Anın tadını çıkaramadan on dokuz yıllık arkadaşımın sesini duyunca aceleyle saklanacak yer arıyorum. Eğer bir ihtimal beni görürse yakınma tiradına kaldığı yerden devam eder, psikolojik yardıma ihtiyacım olduğuyla ilgili sonu gelmeyen cümlelerini israf ederdi.

Depresyondaymışım, peh peh peh...

Arkadaşım Gökhan'ın sesleri bana yaklaşıırken sığınağıma kaçmaya karar veriyorum. Nöbet aralarında kaçamak yaptığım huzur dolu, herkesin bihaber olduğu gizli mabedim... Bayram sevincine kapılmış çocuklar gibi hararetili adımlarla harekete geçiyorum, nihayet diyorum içimden, nihayet rahat ve deliksiz bir uyku çekeceğim haftalar sonra. Koridorun en sonundaki odadan bir öncekinin kapısının önünde duruyorum, sol elimle kulpu indiriyorum. Kapı her zamanki gibi kilitli değil, fakat kilidin dilindeki sorundan dolayı fazla güç sarf etmek gerekiyor hep, zorlansam da gururuma yediremiyorum. Diz kapaklarımdan destek alarak var gücümle itmeye çalışırken kapı bir anda

buz üstünde kayıyor misali açılıyor kolaylıkla. Dengemi kaybedip odanın içersine düşüyorum. Kendimi toparlayınca yabancı bir yüzle karşılaşıyor gözlerim.

Huzurun kıvrımlarının çizildiği bir yüzde şefkat taşan bakışlarını bana yönelten bir beyefendi var karşımda...

“İyi misiniz?” diye soruyor. Elini uzatıyor ama tenezzül etmiyorum. Sol elimin güçsüz kaslarını kullanmayı tercih ediyorum. Benim yardıma ihtiyacım yok.

“İyiyim.” diye kısa keserek cevaplıyorum. Adamın suratında dolaşan bakışlarımı artık çekmem gerek ama bende o görgü hiçbir zaman olmadı. Üzerindeki hastane kıyafetlerini görünce “Burada olmamanız gerekiyor.” diyorum. “Buraya personel harici girmek yasak.”

“Ah!” diyor sonra merakına engel olamayıp soruyor. “Siz personel misiniz?”

“Eve...” Gerçek çok geçmeden mantığıma okkalı bir tokat yapıştırıyor. “Hayır.”

“O zaman işimiz bitene kadar birbirimizin sırrını tutabiliriz.”

Sonra elinde tuttuğunu fark etmediğim not defterini açıyor, bomboş ve daracık odada yere çöküp yazmaya başlıyor. Karşıdaki duvara geçip kuru yere ben de oturuyorum. Hayatımda daha önce böyle bir şey görmemiştim. Ne kalem kelimelerin ne de gözleri kalemin hızına yetişebiliyor. Büyük bir açıklıkla beyaz sayfaları doldurup çeviriyor, kalemin ucundan mürekkep âdeta bir çağlayan gibi akıyor. Hipnoz altına girmiş gibiyim, merakım dudaklarımı mühürlüyor. Kelimeler yine de dudaklarımdan firar etmiş gibi kafasını kaldırıyor o adam.

“Sizi rahatsız ediyor muyum?” diye soruyor.

Cevabı düşünüyorum. “Hayır.”

“Sevindim,” diyor. “Biraz acelem var da çünkü. Yazılacak çok şey var.”

“Çok özel olmazsa ne yazdığınızı sorabilir miyim?” diye soruyorum, kendime engel olamayarak.

Adam gülümsüyor. “Tabii. Hayatımı.” diye yanıtıyor sonra.

Hem anlıyorum hem anlamıyorum. Karmaşa yüzüme yansımış olmalı ki adam tekrar gülümseyip cevabını bahşediyor.

“Ben Alzheimer hastasıyım. Daha yeni teşhis kondu.”

Aldığım yanıt içimi gıdıklayan merakı bastırınca “Ah, şimdi anladım.” diyorum kabaca. Adam bakışlarını not defterine düşürüyor, kırılğan omuzlarından anlıyorum kabalığı, kafamı yaslandığım duvara ceza niyetine çarpıyorum. Özür dilesem mi diye düşünürken usulca sessizliği bozuyor tekrar.

“Ben bir yazarım, beyefendi. Kelimeler benim her şeyim. Hastalığın bir sonraki atağı gelmeden onları güvence altına almam, kelimelerle ördüğüm anılarımı korumam gerek.”

Yine pot kırmaktan korktuğum için susmaya karar veriyorum. Onca yıllık meslek hayatımda küfür eder gibi cevapladığım binlerce insan da kararımı onaylıyor.

Elindeki tükenmez kalem şakaklarına dayıyor silah gibi. “Anılarım kurşun kalemle yazılmış gibi buraya, hastalık birer birer siliyor her şeyi. Elimde kalan silgi tozlarını topluyorum, gücüm ancak buna yetiyor.”

Sonra bakışlarını meydan okurcasına yüzüme kaldırıyor.

“Siz,” diyor. “Siz çok şanslısınız. Kelimeler sizi daha terk etmemiş. Aynı zamanda bir o kadar da şanssızsınız. Onların ne kadar güçlü olabileceğinden habersiz, toy bir ruhsunuz. Gözlerinizden anlayabiliyorum, yüreğinize uzanan koridorlardaki sağır edici sessizliğe tahammül edemiyorum.” Elleriyle saçlarını avuçlayıp çıldırmış gibi çekiştiriyor.

Ağzım açık kalıyor. Bakışları öyle yoğun ki yaramazlık yaparken yakalanan çocuklar gibi yutkunuyorum.

“Neden yazmıyorsunuz? Parmaklarınız kanayana kadar yazmanız lazım... Evrendeki tüm olaylar, size anılarınızı hediye etmiş ve siz ölümsüzleştirmek istemiyor musunuz?”

“Hatırlamaya değer anılarım yok.” diyorum büyük bir kararlılıkla.

Az önceki sükûnetin timsali olan adamın yerinde yeller esiyor şimdi. O kadar heyecanlı ki, cümleleri kesik kesik nefeslerle bitiyor.

“Her bir ölüm, her bir doğum, her bir kaza, her bir patlama, her bir yağmur, her bir kar, her bir okşayış, her bir öpücük, her bir gece, her bir gündüz sizi o ana sürüklemiş ve siz, siz beyefendi, bu kadar emeğe rağmen kendi hüznünüzde boğularak anı çarçur etmeyi mi tercih ediyorsunuz? Sizi siz yapan hatıralarınızdan nefret mi ediyorsunuz?”

Tekrar yutkunuyorum.

“Sizin sorunuz kendinizle.” diyor. Tespitinden o kadar emin ki benim aklıma şüphe tohumlarını yuvarlıyor.

“Sorunlu olduğumu da kim çıkardı?”

Sorum ona hiç dokunmamış gibi. Kalemi defterinin arasına koyup ayağa kalkıyor. Heyecan sığmıyor artık vücuduna.

“Ben bir yazarım, beyefendi. Hayatım gözlem yapmakla geçti. Sizin gibileri uyandırmak için yazdım ben. Huysuzluğunuzu asık suratınızdan, vazgeçmişliği üst başınızdan, çaresizliği nefretle baktığınız kolunuzdan anlayabiliyorum.”

Sadece onu izliyorum artık.

“Hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler, cümlelerden devrimler yaratacak gücünüz varsa neden kullanmıyorsunuz?”

Bu adam her kelimesiyle zihnimin kalelerini topa tutuyor sanki.

“Ne olur,” diyor neredeyse ağlayacak bir hâlde, sesi titriyor. “Kelimelere sarılın. İster yazın, ister konuşun ama içinizde tutmayın. Ne söylenemeyen-

ler sizin ruhunuzu kanatsın ne de onlar zindana mahkûm edilsin. Dudaklarınızın tırnak işaretleri gibi olsun, çıkan her kelime ezberlenmiş repliklerden çok sizin olsun. Eminim, gelecek ataklarda silineceksinizdir benden ama en azından sözlerim unutulmasın.”

İyi günler dileyip rüzgârla yarışmış gibi odadan çıkarken neye uğradığımı şaşırıyorum.

Söylenenleri hazmetmeden önce zorlanarak ayağa kalkıyorum. Volta atarken yerdeki not defterine çarpıyor gözüm. Defteri kapıp sahibine yetiştirmek için çıkmadan önce yazılanlara gözüm ilişiyor. Yarım kalmış bir cümle tamamlanmayı bekliyor, özgürlük gibi bembeyaz bir sayfada. “Yaşananların farkı” yazıyor.

Anlamıyorum önce. Sonradan onu işinin ortasında böldüğüm geliyor aklıma. Ne yazabileceğini tahmin etmeye çalışıyorum. Adamın söyledikleri kulaklarımda tekrar oynayınca, kelimeleri bir bir işgal edince aklıma, cevaba ulaşmak uzun sürmüyor.

Farkında olmak... Yaşananların farkında olmak...

Üç hece, sekiz harften ibaret bir kelime yetiyor uyanışa.

Farkında...

Gözbebeklerinizden içinize kaçıyor, havaya karışıp sinsice akıyor tek bir kelime.

Sarmaşıkların tüm benliğimi sardığından bihaber not defterini kapıp arkasından koşuyorum. *Belki*, diye mırıldanıyorum o sırada kendi kendime. *Belki kendi silgi tozu koleksiyonumu yapmanın zamanı gelmiştir.*

HAYATTAN İNCİLER*

Ceylan KOÇ

Sıcak ve kurak bir yaz gününde İnci öğretmen doğunun ücra bir köşesine fen bilgisi öğretmeni olarak tayin olur. Hemen işe koyulur. Okul yatılı bölge okuludur. Okulda, altı yaşındaki küçücük anne kuzularından tut da on altı yaşındaki ergin bireylere kadar geniş bir öğrenci yelpazesi bulunmaktadır. Burada öğretmen; ana, baba, aşçı, terzi...

Salı ve cuma günleri banyo günleridir. İnci öğretmen paçaları kıvrır. Yüz elli kız öğrenciyi gruplar halinde hamama alır. Küçücük kız çocukları ve uzun örgülü saçlar başa çıkılması zor bir sorundur. İnci bir taraftan saç taramakta, tırnak kesmekte ve banyosu biten kızların saçlarını örmektedir.

– 150 kız nihayet bu sonucusuydu!

İnci öğretmen saatlerdir ayakta durmaktan bitkin düşmüş, ağır ve tuhaf bir yorgunluk çökmüştür omuzlarına. Gözünü bir noktaya dikerek öylece dakikalarca uzanır.

– Oh! Geçti. Nasıl da tuhaf bir histi.

Kendime geldim, saat sabahın yedisi. Etüt saati başladı. Hemen çocukları sınıfa almamız. Kaybedecek vakit yoktur. Batıdaki öğrencilerle yarışacak bu çocuklar. Bizlerin çok ama daha çok çalışması gerekir. Gece geç saatlere kadar nöbetler, etütler...

Laboratuvarda cıvanın, amonyağın başında geçen saatlerin İnci öğretmeni nasıl da yavaş yavaş zehirlediğinin farkında değildir. Günler günleri, yıllar yılları kovalar. İnci Türkiye'nin en iyi okullarına öğrenci göndermenin haklı gururunu yaşamıştır. Aradan sekiz yıl geçmiştir.

*Türkiye Beyin Yılı Nöroloji Öyküleri Yarışması İkincisi

İnci evlenmiş, iki de çocuk sahibi olmuştur. Haftada otuz saat ders, üç nöbet, laboratuvarında cıva gibi kimyasallarla geçen yıllar...

İnci sürekli arkadaşlarına dert yanmaktadır. Tuhaf şeyler yaşıyorum.

- Gözlerim bazen bir noktaya dikiliyor. Ağır bir yorgunluk ve parmağımı bile kıpırdatamıyorum. Ben acaba hasta mıyım?
- İnci, hangimiz yorulmuyoruz ki. Bu çok normal.
- Ama tuhaf bir his gibi. Bende çok fazla olmaya başladı.
- Tatile az kaldı, sık dişini geçer.
- Evet haklısın. Her şey insan beyninde, sadece yorgunum. Ben çok sağlıklıyım mesajını beynine vermem gerekiyor. Hepsini bu.

Banyoda saçlarımı tararken tuhaf bir duraksama, yorgunluk, ben bu anı daha önce yaşadım, yine aynı şey. Bayılacağım, hemen kendimi yere atmalıyım. Bir müddet bu şekilde yerde ölü gibi yattım, ne olduğunu anlamaya çalışarak. Derken tuhaf his sis gibi dağılmaya başladı. Allahım bu yaşadığım şey nedir? Bu saçmalığı kime, nasıl, ne şekilde anlatmalıyım. Anlatmalı mıyım? Belki de ben çok kurcaladığım için bana bir şeyler oluyormuş gibi geliyordu.

Aradan iki yıl geçmiştir. Tuhafliklar devam ediyordur. İnci ders anlatırken bazen kelimelerin yerini şaşırırmaktadır.

- Çocuklar bu örtünün masası nerede?
- Bu dairede satılık bina var mı?

Bazen de cümledeki bir kelimeyi bir türlü bulamaz.

- Herhalde psikolojiktir, yorgunluktur, bana öyle geliyor, boş ver...

Kara bir çarşamba günü İnci öğretmen sınıfta ders anlatırken olduğu yere yığılır. Öğrenciler sağa sola koşuşturur. Öğretmenimiz ölüyor diye okulu birbirine katarlar. İnci kendine geldiğinde öğretmen arkadaşları başındadır.

- Korkmayın, iyiyim, geçti, dersime kaldığım yerden devam edebilirim. Okul müdürü.

- Hayır! Doktora gidiyorsunuz, bu basit bir bayılma değildi. Biz geldiğimizde elleriniz buz kesmişti. Mecburen biraz da zorla İnci doktora gönderilir.
- Of of ! Nörolog birazdan içeri alacak, ne diyeceğim? Tuhaf bir his mi yaşıyorum diyeceğim. Ardından bayılacak gibi bir şey, ne saçma.
- Merhaba, İnci Hanım şikayetiniz nedir?
- Okulda bayılmış gibi bir şey yaşadım. Okul müdürü gönderdi. Ellerim çok soğukmuş.
- Daha önce bu tür bir şey yaşadınız mı?
- Aslında son aylarda sıklıkla yaşar oldum. Tuhaf bir his, burnumda acı bir yanma, ardından sanki ben kendimi yere atıyor gibiyim. Ama hasta değilim. Bir dakika sonra kalkıyorum, hayatıma kaldığım yerden devam ediyorum.

Doktor çok sayıda tetkik ister.

- Bunlar gerçekten gerekli mi? Ben iyiyim.
- Sonuçları getirin konuşalım.

İki gün boyunca doktorun istediği tetkikleri yaptırır, çok da gereksiz olduğunu düşünerek.

- Evet doktor bey istediğiniz sonuçlar.

Doktor tekrar tekrar sonuçları inceler.

- Evet doktor bey?

Doktor, İnci'den gözlerini kaçırır. Bir kağıda bir şeyler karalar.

- Kötünün iyisi , yani iyi.
- Yani ne ?

-Sağ temporalde portakal büyüklüğünde tümör var. Bayılma dediğin tümöre bağlı epilepsi nöbetleri.

- Bir ilaç verin geçsin.
- İlaç yok, cerrahi müdahale lazım.
- Tamam yapın.
- Ben yapamam.
- Riski var mı?
- Her operasyonun bir riski vardır.

Sesi çatallaşmıştı doktorun.

-Öğretmenim daha fazla zaman kaybetmeyin hemen yaptırın.

İnci uyuşmuş bir vaziyette sokaklarda gezinir. En büyük acıyı yaşayacaktır. Sevdiklerinin canını acıtmanın acısını tadacaktır. Gözyaşları boğazından midesine asit yağmuru gibi yağıyordur. Şaşkınlık, çaresizlik, nedenler, niçinler...

Geçen günlerde İnci şunu fark etti. Bu ülkede hasta olmak ne kadar da zordu. Çıkar peşinde koşanlar, leş kargaları... Bu taşı takarsan iyileşirsin. Epilepsiye birebir. Bu otu kaynatırsan geçer. Şu duayı okursan bitti...

Aradan bitmez tükenmez üç ay geçmiştir. İnci ameliyat olmuş ve hemen hemen sağlığına kavuşmuştur. Dinlenme süresince çok düşünmüştür. Nörolojik hastalıklar konusunda ne kadar da bilgisizdir. Hastalığı iki yıl boyunca ben varım demişti aslında. Tuhaf bir hissin, bir kokunun, duraksamanın, konuşma bozukluğunun, fazla uykunun üzerinde durulması gereken durumlar olduğunu kaç kişi biliyordu. Bayılma hissinin aslında epilepsi nöbeti olduğunu çevresinde hiç kimse anlamamıştı. Toplum bilgilendirilmeliydi. Yıllardır öğrencilerine posterler hazırlatır, konferanslar veririr nörolojik hastalıklar konusunda. Hayat onu seçmiş, böyle bir misyon yüklemiştir. Bazen Hindistan'da bir kelebeğin kanat çırpışının atmosferde yaptığı etki aylar sonra ABD kıyılarında sert bir tayfuna dönüşebilirdi. Tek başına bir inci de olsa yeni inciler doğurmak için bu çaba gerekliydi.

İnci ilaçlarını almak için her zamanki eczaneye gider. Duvarda asılı bir ilan gözüne ilişir. Ödüllü bir nöroloji öyküleri yarışmasıdır. Hemen yazmaya başlar. Yıllardır tüm çabası güneş olup aydınlatmaktır, Güneş gibi tükendiğini bile bile...

Satır satır yazarken boğazında bir yama hissetti. Bu da doğunun çocukları içindi. Kim bilir ödülü alabilse belki de tüm bu yaşadıkları, ödülle öğrencilerine yaptıracağı küçücük bir park içindi.

KIZLARIM DUYUYORUM SİZİ!*

Yayla KARSAN BOZTAŞ

Buraya ilk getirildiğim gün bahçedeki ağacın dallarında kar vardı.

“Doktorlar “Hastanede yapılacak bir şey kalmadı” deyince kızlarım, beni bu eve getirdiler. Acaba her şey daha iyi mi olacak?

Kapımın önünde yığılıp kaldığımdan bu yana, tam bir yıl geçmiş, öyle diyorlar. Her şeyi duyup anladığımı bilmeden yanımda konuşuyorlar. Yüzüme bakan gözlerindeki hüznün, beni çok üzüyor. Kendileriyle konuşmadığım için hiçbir duyum alamadığımı sanmaları da çok acı.

Beni gören her doktor aynı şeyi söylüyor. Hele bir tanesi, beyin filmimi gösterip “Bakın; şu siyah bölge ölen beyin hücreleri” derken ben de ölen hücrelerimi görüp üzülüyorum. Siyahlık çay tabağından büyük. Hastanede gelenler soruyordu: “Nasılsın? Bizi tanıdın mı? Tanıdıysan gözünü kırp, elini oynat.” Söylenenleri duymak, anlayıp susmak... Sanki karabasanlar çökmüş sözcüklerime, dilimin ucuna gelenler sese dönüşemiyor... Gözlerinin içine bakıyorum ben “Remziye Hanım, Aysel, Nazlı sizi tanımaz mıyım?” diyemiyorum ama onlar “Vah canım, bizi tanımıyor, bakışları anlamsız; yazık, çok yazık!” diyorlar.

“Her zamanki odam değil burası, karlı ağaç dalları yok. Bu yabancı odada hortumlara bağlı yatıyorum. Günler tükendi, hep gece mi yaşadığım? Beyaz önlükler deliyor karanlıkları; ışık onlarla geliyor, gidiyor”

*Türkiye Beyin Yılı Nöroloji Öyküleri Yarışması Üçüncüsü

Gözlerimi zorlukla araladığımda yaşlı gözlerle bana bakan kızlarımı görüyorum, damlalar kirpiklerinin gölgesinde dinleniyor. Beyaz gömlekli genç adam:

“Bizi çok korkuttu. Solunumu durdu neredeyse, şekerden dolayı ameliyat çok riskliydi, yine de kangreni durdurmak için parmaklarını kesmek zorundaydık. Ölümü uzağa taşıdık. Zaten yürüme şansı yoktu. Asım Bey, bu izni vermekle en doğrusunu yaptınız. Geçmiş olsun, artık hastanızı eve götürebilirsiniz.

Deli mi bu doktor? Benim parmaklarımı nasıl keser? Kesemezsiniz. Neden yürüme şansım yokmuş ki? Beni benden başka kimse duymuyor mu? İzni Asım vermiş ha... Sonunda ayağımdan da ettin beni, alacağın olsun Asım”

İşte yine yattığım yerden karlı ağaç dallarını gördüğüm o evdeyim. Benim için yeni bir yaşam gibi. Eriyen karlar çıplak dallara damlıyor. Sesini duyamasam da her damla, beni köyüme götürüyor. Ormanlara, bulut gölgeli dağlara, yorgun göklere, sobada kaynayan suyun ninnisine gidiyorum.

Kızlarım yatağımın tam karşısına eski fotoğraflarımı asmışlar. İlkinde Asım’la birlikteyim. Saçlarım omuzlarımda, ne güzel gülmüşüm. Başlarımızı birbirine doğru eğmişiz. Ben biraz daha çok eğilmişim. Nedense bütün resimlerimde hep kocamın omzuna yaslanmak isterim. Diğer evlilik resmimiz. Ne kadar gencim. Saçımda beyaz, yapma çiçekli bir taç. Elimde kenarları dantelli ipek mendil. Gelin telim su gibi akıyor aşağılara. Yüzüm hiç gülmüyor. Belki de bu evliliği bizden çok babalarımız istediği içindir.

Asım’ı bu resim dışında hiç kravatlı görmedim. Bıyığı da pek komikmiş. Şimdiki bıyığı daha güzel. Pos bıyık yakıştır ona. Sol kolumdan kavramış beni. O da gülmüyor; ciddi, daha çok da şaşkın... Sahi Asım nerede? Onu hiç görmiyorum. Kolay değil, elli beş yılın alışkanlığı... Yokluğu dokunuyor bana. Bir görünüp bir kayboluyor. Eski günlerdeki gibi. Beni bırakır uzaklara giderdi. Evde annesi, babası, dedesi, çocuklarım. Görevlerim, yola bakan gözlerim, ayak seslerinde kulaklarım, yalnızlığım...

Yatağımın başucuna geldiğinde içki kokuyor gene. Geç saatlerde arkadaşlarıyla gelip masa hazırlamamı istediği günler geliyor aklıma... Kızsam da masayı yiyecekle doldurduğum telaşlı koşuşturmalarım... Hayır diyemediğim, hem yapıp hem pişmanlık duyduğum o yitik günleri yaşıyorum yeniden.

Her akşam ki tartışmalarımız: “Ne olur bu kadar imesen. Felç olursan, yerinde kalırsan nasıl bakarım sana? Kızlarımızın başına dert oluruz... *Biliyorsun, deden, baban...* Televizyondaki doktor ne demişti? Sigara, içki, yüksek tansiyon inme hastalığının risklerindedir diye. Eee! Peki, benim beynim neden kanıyor? Ben hiç sigara imedim, içki de... Ama bana da para yerine sert damarlar miras kaldı herhalde”

Kızlarım başımda dört dönüyor. Onlar benim şansım... Erkek olmalarını isteyenlere inat. Her hamile kaldığımda düşünülen erkek adlarının boynu bükük kaldı, tam dört kez, oh olsun... Gözümden kaçmıyor glşlerindeki hüzün. Saçlarını okşuyorlar, yanaklarımdan öperken yaşları yüzüme bulaşıyor. Gözlerinin içinde gözlerim, “Sizi duyuyorum, duyuyorum sizi!” Yazık beni anlamıyorlar... Yanımda ocukluk anılarını anlatıyorlar, hznlenip gülerek... Onlarla ben de genç bir anne oluyor, saçlarını okşuyorum. Szcklerimiz yolunu şaşırmış, dolanıp duruyor... Ekleyemiyorum aklıma gelenleri.

İşte büyük kızım, hüznü her zamankinden çok. Zoraki gülüyor. Çok zayıflamış. Beni okşarken sanki o benim annem. Sigara kokuyor. Bıraktım demişti... Yeniden başlamış. Onun zehri de benim damarlarımda şimdi... Kğm beni öperken saçları yüzüme değiyor... Kokusunu içime çekiyorum. Bana şarkılar söylüyor, gülücükleri, ezgileri hep yorgun... Sınav kğitlerini okuyan kızımın kalem tutan ellerinde gözlerim... ocuk eli gibi incecik parmaklı. Yumruk yaptığı minicik ellerini önüme uzatır, neşeyle sorardı: “Annecek bil bakalım avucumda ne var?” Yarım yamalak acele bir cevap verirdim. Yapılacak işler çocuklarımdan önünde olurdu hep. şimdi ben soruyorum “Bilin bakalım yüreğimde ne var?” Ertelenecek bir şeymiş gibi sonralara bırakırdım glşlerimi. Hep gelecek zamanlar mıydı beklediğim? Yalnız kendi istediğim bir şeyi yapmak zaman kaybı mıydı? Sorumluluklar, kimseye hayır diyememek de benim yaşamımın kayıp gidenleri...

Kızlarım giderken yanaklarımdan öpüyorlar “Ah annem! Senin için yokuz değil mi? Tanımıyorsun, duymuyorsun bizi” diyen seslerindeki umarsız burukluk içimi acıtıyor. “Kızlarım duyuyorum sizi” desem de boşuna. Damarlarımdaki lanet pıhtı, düşündüklerimi anlatmama izin vermiyor. Sözlerim tutsak damarlarımın karanlığında... Sevdiklerim geliyor, yüzüme eğilip ellerimi okşuyorlar. Gelenlere deliler gibi gülümsüyorum. Onlar gülmüyor, yüzüme üzgün bakıyorlar. Belki de ben güldüğümü sanıyorum, kim bilir?

Beyin damarlarımda yol bulamayan tutsak kanım kol damarlarımda bol, sulu, kırmızı, hemşirenin tüpüne coşkuyla doluyor. Beynimde dolaşamayan garip kanın günahı ne peki? Doktor anlatıyor başucumda. Beynimin tüm merkezleri bitmiş, tıkanmış. Bilincim tamamen kapalı, bakışım istemsizmiş. “Bakın hiç ifade yok” diyor. Yalan! Bilincim yerinde benim. Asım dışarıda rakı içiyor biliyorum, anason kokusu burnumda. Başucumdaki radyoda çalan türküler de hep aklımda. Az mı Yurttan Sesler’i dinledim zamanında? Yüreğimden beynime giden incecik yolu kimse bilmiyor ki!

Kızlarım bana bakıcı tutacaklarımı. Bin dolar. Çok para. Nasıl ödeyecekler? Öğretmen benim kızlarım. “Paylaşırız” diyorlar. Paylaşırız... Nasıl? Onlara yük olmayı hiç istemezdim... Çok üzgünüm...

Bahar mı geliyor yoksa? Çıplak dallar çiçekten görünmüyor. Bu sabah ağaca bir kuş kondu. Uzun çatalkuyruklu, siyah beyaz bir kuş. Pencerenin önüne koyduğum kırıntıları gagalayan köyümdeki kuşlar gibi. Evimi, kuşları, sobamda yanan odunun çıtırtısını, alevlerin yüzüme değen sıcaklığını özledim...

Arılar, kelebekler konuyor bembeyaz çiçeklere... Bu ağaç benim takvimim. Onunla kışı yaşadım, şimdi baharı yaşıyorum. Acaba yazı da görebilecek miyim? Çiçeklerin yaprakları kar taneleri gibi dökülüyor. Yerlerinde küçük yeşil tomurcuklar bırakarak döne döne yere düşüyorlar. Bu bir kiraz ağacı... Köyde ambarın yanında güneşe ulaşmak için durmadan uzayan delişmenin uslusı... Bahar ne güzelmiş meğer. Eskiden bu güzelliklerin içindeyken anlamazdım. Farkına varmak için böyle mi olmalıydım? Sanki bir ceza!

Her günüm bir öncekinin aynı. İki saatte bir yatışımın değiştirilmesi, yaralarımın pansumanı... Sondam, torbam, serumlarım... Midemde, mesanemde, hortumlar, borular... Bebek gibi sarılı parmaksız ayağım. Çalışan, kendi kendine yeten tek şey belleğim. Ne yazık onu da kimse anlamıyor...

Mutfaktan güzel kokular geliyor. Benim mideme ise hortumla tatsız tuzsuz bir bulamaç damlıyor. Ekmek yemeyeli neredeyse bir yıl oldu. Ne güzel ekmekler pişirirdim; kabarık, sünger gibi. Acaba kaç ekmek pişirdim? Ne kadar yufka açtım, patates soydum, soğan doğradım? Ah razıyım, ayakta olup çalışmaya. Bir yürüyebilsem... Ama parmakları yok ki ayağımın. Olmaz mı, yürüyemem mi?

Ağaçtaki bütün çiçekler bitti. Küçük yeşil meyveler doğdu kuru dallardan. Benim de parmaklarım çıksa ya yeniden. Bir ağaç kadar olmadım. Her sene kuruyup yeniden yeşeriyor. Ağaç budanırsa yeşerir, ya budanan ayak ya ben...

Dilinden anlamadığım yabancı bir bakıcı tuttular bana. Esmer, siyah saçlı ama yaşlı gibi. Ben nasıl görünüyorum acaba? Dişlerimi çıkarttılar. O zaman yaşlı görünüyordumdur. Asım genç kadınlara bakıyor mudur acaba? Yetiştirmesin öyle niyeti varsa... Biliyorum, ölürsem evlenir. Evlensin! Yeter ki evime getirmesin kadını. Mezarımda yatamam o zaman. Sandığım, sepetim kanaçelerim, havlularım, tabağım, çanağım... İstemem onları kullanmasını. Ah becerip anlatabilsem kızlarıma... Evime sokmasınlar yabancı kadın... İlk kez yüzümün halinden anladı sanki, "Annemim yüzü çok gergin. Kızgın gibi, yoksa bana mı öyle geldi?" diyor büyük kızım. Yanıma yaklaşıyorlar, "Oh anladılar beni... O kadını istemediğimi anladılar." "Yok be ablacığım, sana öyle geldi, hep aynı yüz, hiç ifade yok" diyor küçüğüm. Yine mi? Nasıl ifade yok dersin, içimde fırtınalar koparken... Yine mi anlamadınız? Bu kadar mı zor?

Bugün karar verildi; artık ağızımdan beslenecekmişim, çok sevindim. Bir yıldan beri ilk kez ağızıma ekmek girecek... Ama bakıcı kadın ekmeği yemeğime doğruyor, ezip mama gibi yediriyor. Böyle yemek istemiyorum. Kaşıkla dudaklarımın kenarını sıyırmasını da sevmiyorum. Bebek miyim ben?

Yediklerimin tadını alamıyorum. Gözlerinin içine bakıyorum, karıştırmamın yemeklerimi diye. Anlamıyor. Zaten herkes gidince içini çeke çeke ağlıyor. Evini özlüyordur. Burada hiç kimsesi yok, memleketi çok uzak. Keşki konuşabilsem onunla. Dertlerini dinleyebilsem... Bu kadını değıştirsinler hem ağlıyor hem de beni kaldır deyince kaldırmıyor. Kızlarım ona para ödemek için daha çok çalışıyor, daha çok yoruluyorlar.

Ben onlara da bakarım. Bu akşam onlara su böreği yapacağım. Asım nerede, banyodan su sesi geliyor. Yıkıyor galiba. Kaldır beni Nayra gidip kocamın sırtını ovayım. Puro sabunu bitti mi acaba? "Nayra kaldır beni diyorum!" Yok, bu kadını göndersinler. Kıskanıyor beni, kocamın sırtını ovmanı istemiyor...

Oh, sonunda geldiler. Bu kadın ne anlatıyor onlara? "Anne çok huysuz, ben yemek koyar ağıza, dudaklar açmadı. Sondayı çekecek, ben çok korktu. Beni kaldır, beni kaldır der, ben oni kaldırmadı, çok kızdı çok"

Ben öyle bir şey yapmadım ki... Yedim her şeyi, akşam yaptığım yahniden de yedim. Yanındaki erişteyi de. Gece herkes uyurken kestim eriştelemi. Yumurtasını bol koydum. Foldan yumurta almaya giderken az kalsın düşünüyordum. Kızlar duymasın, yine kızarlar bana. "Aman annem kendine dikkat et, düşersin, bir tarafın kırılır... Felç olursun. Ne yaparsın sonra?" der dururlar. Haklılar, nasıl İstanbullardan gelip bana baksınlar. Yatalak kalmaktansa ölmeye razıyım. Uzun yaşamak marifet değil... Üç gün yatak sonra... Burada kendi evimde huzur içinde yaşıyorum, Allah bugünlerimi aratmasın, kimse nin eline düşürmesin.

"Ah benim güzel annem neden böyle yaparsın? Yemezsen ölürsün, gerçi yaşamak değil ya senin bu halin, nefesin, kokun bizimle, anlamsız da olsa bakışın... Buna da razıyız; ah bir de anlarsan bizi."

"Aman bu kızlar da çok ileri gitti. Anlamsız bakışım mı? Asıl sizin bakışınız anlamsız. Ben sizi anlıyorum; anlamayan sizsiniz. Asım nerede? Onu çağırırsınlar, o beni kaldırıp evime götürsün. İstanbul bizim oralara benzemiyor.

Şimdi nasıl yeşillenmiştir benim memleketim. Burnumda tütüyor. Çok özledim çok... Biliyorum parmaklarımı kestiler, olsun değnekle yürürüm ben. Havalar iyice ısınsın gideriz.”

“Kalbim duracak sanki. Nefes alamıyorum, sesimi duyuramam ki. Galiba ölüyorum... Yalnız öleceğim? Biri dua okusun. O inançsız kocam nerede? Bilse de okumaz. Allah’la arası yoktur onun... Her şey bitti mi şimdi? Yetişin, duyun beni... Ne olur götürün de evimde öleyim!

Ben neden yine buradayım? Bahçesinde kiraz ağacı olan ev nerede? Parmaklarımı kesen doktor değil mi bu, ne işi var yanımda? Kızlarımın yüzü ne kadar üzgün. Asım’ın sakalı uzamış, yüzüme de bakmıyor?”

“Ameliyat düşündüğümde kolay oldu, çok endişeliydim. Bu durumda yapılacak en doğru şeyi yaptık. Böyle hastalarda bacağı feda etmek en doğrusu, ölümü ikinci kez erteledik, geçmiş olsun.”

“Ne diyor bu doktor, ne bacağı? Nasıl feda etmek... Ölümü ertelemek mi? Kızlarımın yüzünü hiç beğenmedim. Neler oluyor, benden saklanan ne?” “Ah anneciğim, bacağının kesildiğini bilse ‘Beni parça parça bitireceksin doktor’ diye espri yapardı. İyi ki hiçbir şey anlamıyor...” “Nee? Bacağıma da kestiler ha! Yok, ben öldüm ya da düş görüyorum. Artık hiçbirinizi anlamak istemiyorum... Bana sormadan bedenimi ağaç gibi buduyorsunuz... Gözlerimden almadığınız ışığı kesiyorum. Sadece bahçeye, ağaçlara anlatacağım; uzun yalnızlıklarımı, öğretmen babamın beni ilkokuldan sonra okutmadığını, kentte büyütülüp köye gelin gittiğimi...”

Pilav için pirinci ıslatayım. Ama önce hamur tutmalıyım. Beybaba lokma istedi. Asım gideli bir hafta oldu, hiç haber yok. Dede gene altına yaptı galiba, kokuyor. Önce onu mu temizlesem? Bu kaynanam da kaynatasına kendisi baksın ya... Anne gel bana yardım et, tek başıma yapamıyorum, dede pisliğini elliyor. Kızın gözlüğünü bulamıyorum. Beybaba kızacak bana, “Bir gözlüğe sahip olamıyorsun” diye. Ambarın kapısı açık kaldı, fare girerse bü-

tün yiyecekleri mundar eder. Söyle güzel kızım gözlüğünü nereye koydun? Bak onu takmazsan şaşı kalırsın. Söylemeyecek misin? O zaman bu gece seni yatağıma almayacağım. Hem baban da yok yalnızım, ona göre... Şu kirazı toplamalıyım, kuşlar yiyor meyveleri. Daha reçel olmaz ondan. Ama ağaca çıkarken düşer beyin kanaması olursam kızlar bana çok kızar. Hangi kızlar? Kırarım onların kafasını, minnacık şeyler nasıl kızarmış bana. Önce derslerini çalışsınlar, bana karışamaz onlar. Kardeşinin gözlüğünü mü buldun? Aferin sana. Ama bu gözlük neden topraklı, camı da kırılmış. Ne! Topraktan mı çıkardın, gömmüş mü? Ah canım, takmasa mı? Ama ya şaşı kalırsa? Beybaba kızacak şimdi. “Bir çocuğa, gözlüğe, kediye, fareye, dedeye, kocana, ineklere, kirazlara sahip olamıyorsun” diyecek. Meyveleri gagalayan kuşlar sağlam bacağıma gagalayıp bitirecekler. Örtün bacağıma, sıkı örtün! Sonra yine kızarlar Bir bacağına sahip olamadım diye... Yarın kızların okulu açılıyor. Önlükler dikili, kitaplar kaplı, etiketler yazılı, kurdeleler ütülü, baba yok... Bayram geliyor, misafirler de... Evimi temizlemem lazım... Sandıkta ne kadar çeyizim varsa çıkarıp kullanacağım. Kanaviçe perdelerimi de takayım. Başıma bir şey gelirse hep yeni kadına kalacağına, iyiyken ben kullanayım bari. Aynaları da parlatmalıyım. Kırk odalı konağın sultanıyım ben. Odadan odaya geçerken görmeliyim kendimi. Kızlar okula giderken bakıp yakalarını düzeltsinler... Su böreği yapmalıyım, Sarıburma bir de. Ya sarma, sarmasız bayram mı olur? Öyle alıştırdık. Beklerler... Benim gibi... Ben de Asım’ı bekliyorum ya... Çamaşırları kirlenmiştir. Gideli çok oldu. Bayrama gelir mi ki? Kirazlar kurtlandı. Tek tek düşüyor beyaz kurtlar. Burunlarında küçük siyah bir nokta. Gözümün önünden çiçek yaprakları gibi düşüyorlar, tombalacak. “Tombalacak Halime’m düş peşime gel.” Asım çok sever bu türküyü... Kim bu tombalacak Halime? Benden güzel mi acaba? Asım hep ona mı gidiyor? Yoksa kiraz almaya mı? Gelirken getirse de reçel yapsam!”

“İyileşeceksin, seni tekerlekli sandalyeye koyup gezdireceğim, köye bile gideriz. Duy beni, iyileşeceksin.” “Bu Asım’ın sesi... İlk kez benimle konuştu. Benim duyduğumu biliyor o zaman, beni anlıyor. Seviyor beni... Ellerimi tutan Asım mı? O zaman açacağım gözümü. Asım neden ağlıyor?”

Köye gideriz tabii. İkimiz evimizde; sobamızı yakarız, üstünde su kaynar, çay yaparız. Fındık kırar kavururuz sobanın fırınında. Çok kavururuz, kızlara da göndeririz. Onlar İstanbul'da kavrulmuş fındığı nerden bulacaklar? Raziye'den kaymak alırız. Kirazlardan reçel yaptım, ondan da koyarız. Kızlarım bayramda gelirler, gözlüğün yerini sorarım, olmaz şaşı kalır küçüğüm. Saçları ne kadar güzel kokuyor. Büyük kızım sigara içiyor mu hâlâ?

Asım sen artık gitme, ben kiraz istemem... Halime Almanya'ya gitti. Dedeyi de kandırıp götürmüş. Beybaba bana kızacak şimdi, bağıracak... "Bir dedeye sahip olamadın!"

Sen artık gitme! Rakı da içebilirsin, sigara da... Ben de sana köfte kızartırım. Kızlar okuldan gelince seni evde bulsunlar, ne olur sen artık gitme...

Sarıburma : Yerel bir tatlı adı

Mundar: Kirli, berbat

ŞEYTAN AYRINTIDA GİZLİDİR*

Kevser AKIN

Gerçek bir olaydan esinlenilerek yazılmıştır.

Müezzinin davudî sesiyle okuduğu sabah ezanıyla uyandı kadın. Evlerinin yanı başındaki camiden okunan ezan, çocukluğundan beri aynı tanıdık sesin dudaklarından yayılırdı mahallenin en kuytu köşelerine. Tuhaf bir hâl vardı o seste, makamını beğenmeyenlerin aksine, garip bir teslimiyet, içten bir yakarış, sorgusuz bir güven ve tanımlayamadığı bir huzur hissederdi o seste. Sabahın henüz kirlenmemiş ilk dakikalarında zamanın akışını durdurdu o ses.

İlk kez altı yaşındayken tanışmıştı onunla. Önce uzun bir sela okurdu, sonra bir isim söylerdi. Merhum ya da merhume... Ayşe oğlu Ahmet... Bekir kızı Meryem... Bazen bir çocuk olurdu ölen, bazen yaşlı bir kadın, bazen gencecik bir adam... Cenazenin ne zaman defnedileceğini söyledikten sonra ezana geçerdi. O kadar çok sela dinlemişti ki aynı sestem, bir gün saymaya başlamış, en son iki yüzüncü kişide pes etmiş ve bırakmıştı saymayı. Korkmuştu ölümün ani gelişinden, korkmuştu bir gün aynı sesin tanıdık bir yüzü alıp götürmesinden ve sormuştu kendine, bunca ölüm haberini veren bu sesin selasını kim okuyacak diye?

Şimdi yine aynı sesle doğruluyordu yatağından, aradan yirmi uzun yıl geçmişti. O ses önce büyükbabasının, sonra gencecik dayısının, en sonunda büyükannesinin adını göndermişti semaya. Merhum Hasan, Merhum Kenan, Merhume Saliha... Değişmeyen tek şey duyduğu sestti. Çocukluğunu,

*Türkiye Beyin Yılı Nöroloji Öyküleri Yarışması Üçüncüsü

anılarını, sevdiklerini, hayallerini götüren aynı ses... Ölüm ve doğum, düğün ve cenaze... Birbirine çok yakın ve bir o kadar uzak... Başlangıç ve bitiş noktası...

Kaybettiklerinin yerini yeniler aldı. Genç kadın evlenmiş, ilk çocuğunu doğurmuştu. Büyükannesinin öldüğü gün, kızı gözlerini açmıştı dünyaya. Ölümün tazeliğinden midir bilinmez, küçük kızının yüzünde büyükannesinin yüzünü görmüştü kadın. "Gözler aynı o." demişti biri. Bir diğeri çenesindeki gamzeyi göstermiş, diğer bir ses soluk tenini benzetmişti büyükannesine. Saliha ismini koymuştu huzurla. Kulağına ezan okundu minik bebeğin, üç kez adı fısıldandı... Saliha... Saliha... Saliha... Salih bir kul olsun diye dualar edildi.

Saliha, annesinin çocukluğunun geçtiği, her adımında ayrı bir anının gömülü olduğu evde büyüdü. Aynı ezan sesini duydu, aynı mahalle bakkalından şeker aldı, aynı komşu teyzenin bahçesindeki kirazlardan yedi, aynı sokakta ip atladı... Genç kadının neşesi oldu küçük Saliha. Görünürde her şey yolundaydı, mutluymuştu aile. Yaradan unutturmuştu sevdiklerinin acısını, ama sınav dünyasıydı bu, genç kadının bilmediği yeni bir sınav vardı kapıda, cendereye girme zamanıydı, acı çekme, direnme, dua etme, evlatla sınanma vaktiydi.

Küçük Saliha altı yaşına girdiği yıl başladı sınav. Bir hastalık peyda oldu minik bedenine, sıtmaya benzer titreme nöbetlerine kapıldı küçük kız. Titremeler kasılma nöbetlerine devretti yerini. Sabah ezanlarını okuyan sese Saliha'nın kasılmaları eşlik etti. Korktu genç kadın, sela okuyan sesin kızının adını okumasından korktu.

"Nazar" dediler. "Çocuğunu çekemeyenlerin nazarı değmiştir." Seher kadının mavi gözlerinde buldular kabahati. "Bir kurşun döktürse hiçbir şeyciği kalmaz." dediler.

Genç kadın inanmadı, nazar değildi bu. Kızını eriten bu illet nazar değildi. Kurşun şifa olamazdı bu derde. Taktı koluna kocasını, bir bir gezdi hastanele-

ri, birinden diğerine, diğerinden bir diğerine sevk edildi küçük Saliha. Şehir şehir dolaştı aile. Her yeni hastanede tahliller yapıldı, MR'lar, EEG'ler çekildi. Bir doktorun göremediğini, diğer doktor görür; bir cihazın algılayamadığını diğer cihaz algılar umuduyla kapı kapı dolaşıldı. Sonuç hep aynıydı. Küçük Saliha epilepsi hastasıydı. Minik bedeninin taşıyamayacağı ağır bir hastalıkla boğuşuyordu küçük kız. Doktorlar teşhisi koyuyordu da tedavi bir türlü gerçekleşemiyordu. Sırasıyla yeni ilaçlar yazılıyor ama hiçbiri küçük kızın nöbetlerini kesmek bir yana, azaltamıyordu bile. Doğru yapılmayan bir şey vardı, atlanan, görünmeyen, köşede kalmış bir ayrıntı, belki küçük bir işaret...

Genç kadın ve kocası bunu biliyor ama ellerinden hiçbir şey gelmiyordu. Şehir şehir dolaşmaktan yorulmuş, kısıtlı bütçeleri ile yaptıkları harcamalar, aldıkları borç paralar bellerini bükmişti. Avutuyordu genç kadın kendini. "Kızım iyileşsin de varsın yorulalım, varsın borç içinde yüzelim, Allah can sağlığı versin, elbet öderiz." diyordu. Diyordu da çare bulamıyordu işte.

Umut fakirin ekmeğiymiş, çıkmadık candan da umut kesilmezmiş ya, en sonunda yeni bir doktorun adını verdiler aileye. Derdi veren Allah, verirdi elbet dermanını. Derman belki de bu doktordaydı. Doktorun şifa kokan ellerinde, dikkatli bir bakışında, tek bir sözünde...

Çocuk Nöroloji Polikliniğinde görev yapan Elvan Tezcan adındaki doktora yönlendirmişlerdi aileyi. Bu alanda çalışıyormuş, isminin önündeki doçent unvanını öyle kolay kolay almamış, koyduğu teşhisler, yaptığı tedaviler mutlak sonuç vermiş. Efsane bu ya, bire bin katmakta yoktur insan üstüne. İnanmak istiyordu genç kadın. Yeni doktor, kızına bakacak, vakit kaybetmeden yeni bir tedaviye başlayacaktı. Merak ediyordu kadın şifa verecek elleri... Kızına bakacak gözleri...

Sıralarını bekletiler, koridorda onlarca hasta, sıranın kendilerine gelmesini bekliyor, durumu daha iyi olan hastalar, daha kötü olan hastalara bakıp içten içte şükrediyorlardı hallerine. Hastalığın daha az acıtanı, daha geç öldüreni makbuldü bu koridorlarda. Anne ve babaların yüzleri çaresiz, benizleri soluk, bakışları kimsesizdi...

Poliklinik kapısındaki bekleyiş uzun sürmüştü, değil miydi ki zaten zaman beklerken çok yavaş, korkarken çok hızlı, kederliyen çok uzun, sevinçliyen de çok kısaydı. Korkuyorlardı, çare bulamamaktan, kaybetmekten, biricik yavrularının gözlerinin önünde bir kar tanesi gibi eriyip kaybolmasından...

Poliklinikteki hemşire arada bir dışarıya çıkıyor, sıradaki hastanın adını okuyor, birazdan içeriye alınacağını hatırlatıyordu. Nihayet sıra kendilerine gelmişti. Hemşirenin,

– *Saliha Yıldırım ve ailesi, sıra sizde, buyurun doktor bey sizi bekliyor, demesi üzerine genç kadın ve kocası yerinden doğruldu.*

Küçük Saliha yorulmuştu. Birkaç ayda sayısını kendisinin bile hatırlamadığı onlarca yüz görmüş, sayısız hastaneye girip çıkmıştı. Sokakta oynamak dururken, kafasına sürülen vıcık vıcık bir jel, onlarca kablo ile dakikalarca, kımıldamadan, ses çıkarmadan beklemesi istenmişti. Kendini uzaylı gibi hissedirdi kafasına yapııştırılan kabloları düşününce, ne kadar da çaresiz görünürdü o anlarda. Bir çocuk için bunları yaşamak ne büyük acıydı anlayamazdı ki büyükler.

Kalkmak istemedi yerinden, astı suratını.

– *Eve gidelim anne, ne olur eve gidelim, bana portakallı kek yaparsın hem, olmaz mı?*

Genç kadın indirdi gözlerini yere, o da biliyordu kızının çektiği acıyı, “Tamam” diyemedi, “Bu son” diyemedi. “Artık hastane hastane dolaşmayacağız.” diyemedi.

Kızının kulağına eğildi.

– *Tamam kızım gideceğiz, kek de yapacağım sana söz, ama önce doktor amcanın yanına gidelim, bak bizi bekliyor, sakın korkma, muayene edecek seni, bu kez iyileşeceksin, söz veriyorum sana, sonra istediğin kadar kek yaparım, patlayasıya yersin, kremalı da yaparım hem, oldu mu güzel kızım.*

Kocasından onaylayan bir söz beklercesine gözlerine dikti bakışlarını. Saliha büktü boynunu,

– *Tamam anne, bu son olsun ne olur*, dedi.

Odaya yürüdüler. Ahizeyi kulağına dayamış, telefonun diğer ucundaki kişiye aceleyle bir şeyler anlatmaya çalışan bir doktor karşıladı onları. Demek Elvan Tezcan bu beydi. En fazla kırk yaşlarındaydı. Konuşmasında telaşlı bir ifade vardı. Sanki yetişmesi gereken bir yer vardı da daha hızlı konuşmazsa kendisini bekleyen aracı kaçıracaktı. Bir yandan telefonla konuşuyor, diğer yandan önündeki dosyada yazılı olanları inceliyor, aynı anda gözleriyle oturun işareti yapıyordu aileye. Genç kadın ve kocası işaret edilen koltuğa otururken bu telaşlı doktorun kendilerine yardım edip edemeyeceğini sorgularcasına süzdüler onu.

Önce doktordan sonra bu telaşlı doktor mu yardım edecekti onlara?

Sevdiği insanın acı çekmesini izlemek ne acı bir şeydir, tahmin edebilir miydi bu doktor?

Önünde nöbetler geçiren, küçücük kolları, elleri, vücudunun her zerresi kaskatı kesilen, ağzından istemsizce salyalar akıtan, tüm bunlar olurken ne olduğunu farkına bile varmayan küçük bir bedenin verdiği ızdırap nasıl acıdır anlar mıydı bu haliyle?

Güneşin doğuşunu korkarak beklemenin acısını tahmin edebilir miydi?

Her nöbet sonrası “Anne bana ne oldu, çok yorgun hissediyorum kendimi?” diyen bir çocuğa söylenecek yalanları bulmanın ne denli zor olduğunu anlatmışlar mıydı ona?

İçtiği sayısız ilacın verdiği zararı telafi edebilir miydi?

Çürüyen dişlerini geri getirebilir miydi kızının?

Torba torba ilaçla gezmenin zorluğunu, “Acaba birini vermeyi unuttum mu, zamanını geçirdim mi, miktarını ayarlayabildim mi?” düşüncesinin ağırlığını anlar mıydı?

Soluksuz okunan duaların sesini işitmiş miydi hiç?

Hiçbir şey yapamamanın vicdan azabını tatmış mıydı o da?

Bilemezdi, anlayamazdı da, okuduğu kitaplar yazmazdı ki bunları, mürekkebin hükmü acı çeken bir annenin kalbinden geçenleri yazmaya kâfi değildi.

Doktorun bu aceleci hali endişelendirmişti aileyi. Muayene ederken telaşla bir şeyi atlamasından, görmesi gereken bir ayrıntıyı görememesinden, çocuklarını bu deritten kurtaramamasından korkmuşlardı. “Acaba boşuna mı geldik buraya?” diye geçirdi içinden genç kadın. Sonra susturdu içindeki kötü sesi, “Kuruntu yapma!” dedi kalbine. “Dön ve bak bu yüze. Kuruntu yapma!”

O telefon görüşmesi bir ömür kadar uzun geldi aileye. Telefonu kapattı doktor, önündeki dosyayı hızlıca uzaklaştırdı önünden. Burnunun üzerine düşürdüğü gözlüğü tek bir hamleyle geriye itip gözlerini kaldırmadan önündeki yeni bilgileri okudu.

– Hııı, Saliha Yıldırım, altı yaşında kız hastamız... Ne şikâyeti vardı kızınızın?

Sesindeki ciddiyet, yüzündeki donuk ifade genç kadının içini ürpertti. Genç kadın, doktorun gözlerinde istediği huzuru bulamadı. Saliha’yı önüne çekti. Ondandan güç almak istercesine sıkı ellerini.

– Doktor bey son on aydır kızım kasılma nöbetleri geçiriyor. İlk üç ay çok sık değildi ama son yedi ayda, özellikle sabah saatlerinde kasılmaları arttı. Kasılmaların süresi git gide uzuyor. Bir kuş gibi çırpınıyor gözlerimizin önünde. Götürmediğimiz hastane kalmadı, hangi doktorun adını verdilerse üşenmedik götürdük. Tahliller yapıldı, beyin filmleri çekildi. Epilepsi dediler yavrumun hastalığına. Her defasında yeni ilaçlar yazıldı. Torba torba ilaçlarla geziyoruz doktor bey. Ne verdilerse sorgulamadan kullandık, ama nafile... Yine kasılıyor yavrucağım, yine kasılıyor.. Umutlarımız tükendi, ne olur bir çıkış yolu gösterin artık.

Kısa bir sessizlik doldu odaya, neden sonra elindeki dosyayı hatırladı genç kadın, şifreler o dosyada gizliymiş gibi,

- İşte bu dosyada kızımın tahlilleri, EEG'leri, kullandığı ilaçların adları, aklınıza ne gelirse *hepsi var, lütfen siz de bakın, son umudumuz sizsiniz doktor bey*, dedi çaresizce.

Doktor, kadına müdahale etmeden sessizce dinledi, önüne uzatılan dosyadaki bilgileri bir bir kontrol etti. Her şey usulüne uygun yapılmış görünüyordu, konulan teşhis, yapılan uygulamalar, verilen ilaçlar doğruydular. Kendisi de aynı tedaviyi yapardı muhtemelen. Ama ters olan bir şey vardı. Çocuk neden tedaviye cevap vermiyordu? İlaçların birisi mutlaka etki etmeliydi, göremedikleri, gözden kaçırdıkları bir şey vardı şüphesiz.

Elvan Bey, kafasını dosyadan kaldırıp genç annenin yüzüne baktı. Gözlerindeki acıyı görebiliyorum, çaresizliğinizi anlayabiliyorum ve size yardım etmek istiyorum diyen bir bakış gönderdi ona. Kalpler konuştu o an, sözler inzivaya çekildi.

- *Bu kadar yoğun bir tedavi sürecinden geçmiş olmak sizin için yıpratıcı olmuş, her şey uygun yapılmış görünüyor ama ben yine de yapılan tahlilleri yenilemek istiyorum. Atladığımız bir şey var sanki, göremediğimiz, gözümüzden kaçan bir ayrıntı... Şimdi tahliller için bir kâğıt yazacağım, bu arada size vereceğim şu formdaki bilgileri de doldurmanız gerekiyor.*

Verilen formda hastanın kimlik bilgileri, geçirdiği hastalıklar, genetik bir rahatsızlığının olup olmadığı, hastalık için verilen ilaçlar dışında kullandığı başka ilaçların varlığı sorgulanıyordu. Genç kadın kocası ile birlikte formu dikkatlice doldurduktan sonra hemşire hanıma uzattı.

Elvan Bey, yazdığı tahlil kâğıtlarını genç kadında verdikten sonra,

- *Kızınızın geçirdiği nöbetleri en iyi siz takip edebilirsiniz. Merak ettiğim şu, nöbetlerle ilgili dikkatinizi çeken alışılmamış bir durum var mı? Mesela nöbeti tetikleyen durumlar ya da kasılmaların daha az geldiği dönemler oldu mu hiç?*

Elvan Bey, işlenen bir cinayetin failini bulmaya çalışan bir dedektif titizliği ile sormuştu sorusunu.

Genç kadın çocuğu ile ilgili tüm ayrıntıları bilirdi. Kullandığı ilaçları, hangi gün, hangi saatte nöbet geçirdiğini, geçirdiği her nöbetin süresini en ince ayrıntısına kadar not almıştı. Küçük de olsa hiçbir ayrıntıyı kaçırmak istemiyordu. Doktorun sorduğu soruyu biraz düşünüp,

– Önemli bir ayrıntı mı bilmiyorum ama hastalığın başladığı ilk aylar ağır bir soğuk algınlığı geçirmişti kızım. Tedavi için mahallemizdeki sağlık ocağına götürmüştüm. Doktor, kızımı çok soluk bulmuş, Dapta-12 adında bir vitamin ilacı vermişti. Çok düzenli kullanmasam da arada bir soluk hissettiğim zamanlar bu vitamini veriyorum kızıma. Vitamini aldığı günler ya nöbet geçirmiyor ya da çok hafif geçiriyor. Diğer doktorlara da anlattım bu ilacı ama bir şey söylemediler. Sanırım önemsiz bir ayrıntı olarak gördüler. Tesadüf mü bilmiyorum ama sadece o ilacı verdiğim zamanlarda nöbetlerini hafif atlattı. Hâlâ arada bir kullanıyorum. Zaten verdiğiniz forma da yazdım ilacın adını.

“Dapta-12 vitamin damlası... Bu ayrıntıyı gözden kaçırmamak gerek, göremediğimiz şey bu ilaçta gizli olabilir.” diye geçirdi içinden Elvan Bey.

– *Anladım, eğer başka bir ayrıntı yoksa siz tahlilleri yaptırın, bugün EEG de çekilsin, yarın her iki sonuçla bana gelin, tekrar bir değerlendirme yaparız,* dedi ve sıradaki hastayı almak için hemşireye gözleriyle işaret etti.

Genç kadın, doktor hakkında olumsuz düşündüğü için utanmıştı kendinden. Doktoru çok telaşlı bulmuş, kendilerini umursamayacağını, dikkatlice dinlemeyeceğini sanmıştı. O ise sandığının aksine müdahale etmeden bütün anlatılanları dinlemiş, her ayrıntıyı dikkatlice not almıştı. Can kulağı ile dinlenildiğini bilmek, önemsenildiğini hissetmek bir hasta için ne büyük bir lütuftu, çok az doktor bilirdi bunun ayrıcalığını.

Elvan Bey’in kaderiydi bu, hep yanlış anlaşılırdı. İlk tanıyanlar için onun bu telaşlı hali bazen ciddiyetsiz algılanmasına neden olurdu, oturduğu yer-

de on farklı konunun planını yapar, her konunun içeriği diğerinden farklı olurdu. Basılacak yeni kitabını, tanışacağı yeni insanları, hayatından çıkaracağı yüzleri, gideceği sergiyi, katılacağı kongreyi, yazacağı yeni makalenin konusunu beyninden defalarca geçirir; akşam ne yapacağını, hafta sonu nereye gideceğini, kaç saat uyuyacağını, kimlerle görüşeceğini, haftalar öncesinden planlardı. Sadece hastalarını dinlerken uzaklaştırırdı zihnindekileri. Karşıdaki dinlenmediğini düşünse de bütün duyularını seferber edip dikkatini konuşan hastasının üzerine yoğunlaştırırdı.

Zor insandı Elvan Bey. Onunla çalışmak, öğrencisi olmak, hatta hastası olmak bile zordu. Büyük bir sabır gerekirdi onu anlamak için. Hissiz olduğundan şikâyet edenler de vardı, ama kalbine dokunanlar, içinde bir yerlerde hâlâ el değmemiş, körebe oynayan, kendini çok az gösteren, küçük bir çocuğun yaşadığını bilirdi. Dünyaya çalışmak için gelmiş ender insanlardandı, hani yangında ilk kurtarılacaklar cinsinden. Hasılı nev-i şahsına münhasır adamdı Elvan Bey.

Vakit ilerlemiş polikliniklerde öğle molası verilmişti, hastanedeki odasına geçti Elvan Bey. Odası da zihni kadar karışıktı. Rafların her birine düzensizce yerleştirilmiş kitaplar, duvarlara asılı afişler, gelişigüzel sıralanmış biblolar, masanın dört bir tarafına yayılmış dosyalar... Aradığını nasıl bulduğuna şaşırırdı görülenler.

Masasına doğru ilerledi, koltuğunun rahatlığına bıraktı gövdesini, yorulmuştu, biraz dinlenmeye, zihnini boşaltmaya, küçük bir şekerleme yapmaya ihtiyacı vardı. Baktığı hastaların masum yüzleri terk etmiyordu onu, küçük Saliha'nın durumu takılmıştı aklına.

“Neden etki etmiyordu ki ilaçlar?”

“Onca ilaçtan biri mutlaka etki etmeliydi.”

Bunları düşünürken duvardaki küçük tahtaya takıldı gözleri, her hafta yeni bir söz eklerdi oraya, önceki haftadan kalan özlü sözü silmediğini fark etti, yerinden doğruldu, tahtaya yaklaştı, silgiye uzandı. Tam silecekken

cümleyi, bir kez daha okumak istedi. Bakışları harfler üzerinde gezindi, ani bir ürperti hissetti bedeninde. *“İlginç, sanki Saliha için söylenmiş bu söz!”* diye mırıldandı. *“Evet, evet onun için söylenmiş.”* Yeni bir kıtayı keşfetmiş kâşif edasıyla geçti koltuğuna.

“Görünmeyi anlayabilmek için görünene başvurmak gerekir.” yazıyordu tahtada.

Tuhaf bir rastlantıydı bu, kadere inanlar içinse büyük bir tevafuk. Saliha’yı iyileştirecek bir işaret gizliydi bu sözde. Görünmeyi anlatan bir görünen vardı ve onu bulması gerekiyordu Elvan Bey’in. Çocuğu bu ızdıraptan kurtarmalıydı.

Tüm ağırlıklarından arınmışçasına huzurla koltuğuna yayıldı, uyumak için yumdu gözlerini, uykuya dalana kadar tekrar etti aynı sözü.

“Görünmeyi anlayabilmek için görünene başvurmak gerekir...”

Saliha, oyuncak bebeklerinden çok, kablolarla zaman geçirir olmuştu son aylarda. Neyse ki annesi bu kez son olacak demiş, avutmuştu kızını. Tahliller yapılmış, eve dönmüşlerdi. O gece bitmek bilmemişti bir türlü. Sabahın gelmesini, mesai saatinin başlamasını hiç bu kadar arzuladığını hatırlamıyordu genç kadın. Okunan sabah ezanının ardından yine nöbet geçirdi küçük yavrusu. Çocukluğundan beri bir gün bile aksatmadan dinlediği o davudî sesin sabah ezanlarını okumasından korkuyordu artık. Okunan her sabah ezanı, yavrusunun bir kez daha gözlerinin önünde çırpınacağına işaretini gönderiyordu ona. Ezan ve kasılma nöbetleri son zamanlarının ayrılmaz ikilisi olmuştu. Yanı başında ağlamıştı kızının. Avuçlarını açıp semaya, okunan ezanın hürmetine merhamet dilemişti Yaradan’dan.

“Şifa isminle muamele et, Rahman adıyla kuşat dört yanımızı, Samed isminle işit duamızı.” Yakarmıştı Yaradan’a, derdi veren oydu, dermanını da verecekti. Bir *“Ol”* diyecek ve açılacaktı kapılar. Vesile kılacaktı birilerinin şifalı ellerini, bozulacaktı tılsım, açılacaktı yollar.

“Ya Allah!” dedi çıktı yola.

Hastaneye vardıklarında doktorlar henüz mesaiye başlamamıştı. Dünden kalan tahlil sonuçlarını aldı elleri titreyerek. Polikliniğin kapısına vardı kızıyla, kocası bu kez yoktu yanlarında, birisinin çalışması gerekiyordu ne de olsa, biriken borçlarını nasıl öderlerdi sonra! Neye yetişeceğini şaşırmıştı kadın. Bir yanda dağ gibi bir borç, diğer yanda kızının tedavi edilemeyen hastalığı... Ne zordu sınavı, ne bitmez çileydi bu.

Nihayet Elvan Bey geçmişti polikliniğe, ikinci hasta olarak girecekti Saliha. Genç kadın içinden dua ediyor, Allah’ın kızına bir kapı açmasını diliyordu. O, dualarına devam ederken poliklinikteki hemşire adlarını okudu. Ayağa kalkamadı genç kadın, uçmayı yeni öğrenen bir serçe gibi savunmasız hissetti kendini, Saliha’nın ellerinden tutup odaya doğru acemi adımlarla yürüdü.

Bu kez gülümseyerek karşılamıştı Elvan Bey onları. Telaşı dünde kalmış, “Nerede kaldınız, gözlerim yollarda kaldı.” dercesine bakmıştı yüzlerine. Huuydu bu, gizemli bir iş ile uğraşmaya başladığında define bulmuş bir maceracının heyecanı otururdu gözbebeklerine. Bugün gizem çözülecekti, aymanın arkasındaki sır aşınacak, cam bütün şeffaflığıyla gerçeği gösterecekti onlara. Tahtada yazılı sözü okuduktan sonra görünmeyeni bulma heyecanı sarmıştı tüm benliğini.

“Günaydın doktor bey!” dedi genç kadın, elindeki tahlil sonuçlarını masayı bırakırken. Hemen ardından kızını dizlerine çekip koltuğa oturdu. Doktor, hastasının tahlillerine, EEG sonuçlarına dikkatlice baktı. Daha önce yapılanlardan bir farkı yoktu sonuçların. Dün doldurulan forma bakmak geldi aklına, aradığı şey orada olabilirdi. Göz ucuyla forma baktıktan sonra genç kadının dün bahsettiği ilacın adına takıldı gözleri. Dün de dikkatini çekmişti o ayrıntı.

Dapta-12... Sır bu ilaca gizlenmiş olabilir miydi?

Bir vitamin ilacıydı Dapta-12. D, C, B2, B6 ve B12 vitaminlerinin olduğu kombine bir vitamin damlasıydı. Genç kadın kızının sadece bu damlayı aldığı

günlerde nöbet geçirmediğini ya da hafif geçirdiğini söylemişti çünkü görüşmesinde. Önemli bir ipucuydu bu.

“Nöbeti engelleyen ilacın içindeki B6 vitamini olabilir mi acaba?” diye düşündü Elvan Bey. Küçük bir ihtimal de olsa olabilirdi bu. Bazı epilepsi hastalarında B6 vitamini eksikliği nöbetlere neden olabiliyordu. Dünya üstünde sayısı tespit edilmiş yüz kadar vaka vardı bu şekilde. Belki de küçük Saliha onlardan biriydi. Denemeye değerdi. Bu ihtimal üzerine yoğunlaşmaya değerdi. Ucunda bir ailenin mutluluğu, masum bir çocuğun gülüşü vardı ne de olsa!

Elvan Bey tahlil sonuçlarını, dün doldurulan formu, kadının anlattıklarını bir yapbozun parçaları gibi birleştirdi zihninde. Az sonra konuşacaktı. Genç kadın nefesini tutmuş doktorun söyleyeceği tek bir cümleyi bekliyordu. Doktor koltuğundan doğruldu, Saliha’ya yaklaştı. Kendinden beklenmeyen bir şefkatle başını okşadı kızın.

“Şimdi seninle bir oyun oynayacağız güzel kız, oyunu güzel oynarsan annen her ay kullandığın ilaçlardan birini çöpe atacak, her ay bir ilaç eksilecek poşetten ve yavaş yavaş bütün ilaçlarından kurtulacaksın. Ama senden tek bir şey istiyorum. Az sonra bir ilaç adı yazacağım reçeteye. Bu ilacı her gün aksatmadan, anneni üzmeden kullanırsan eğer oyun daha çabuk bitecek ama eğer kullanmazsan poşetteki ilaçlar daha da çoğalacak. Ne dersin oynayalım mı?”

Saliha şaşırды, nasıl bir doktordu bu Elvan Bey? Bir oyundan bahsediyordu, hem de sonunda iyileşeceği bir oyundan. Eğlenceli olacağına benziyordu “Tamam.” dedi düşünmeden.”Oynayalım ama ben kazanacağım.” diye de ekledi.

Elvan Bey bütün şüphelerini genç kadına anlattı. Vereceği ilacı, nasıl kullanması gerektiğini bir bir sıraladı. Bir aylık takipten sonra düzelme görülürse yavaş yavaş diğer ilaçları bırakacağını, sadece B6 takviyesi ile tedaviyi sürdüreceğini, eğer tedavi işe yararsa Saliha’nın bundan sonraki hayatını nöbetsiz bir şekilde devam ettirebilmesinin mümkün olabileceğini söyledi.

Masal gibiydi anlatılanlar, düşünmesi bile güzeldi. Tek bir ilaçla nöbet-siz bir hayat vaat ediyordu doktor. Bundan daha güzel bir armağan olabilir miydi bir anne için. Elvan Bey cennetin anahtarını veriyordu onlara. Genç kadın reçeteyi aldı, teşekkür edip çıktı odadan. Saliha için oyunun bir aylık deneme süresi başlamıştı.

Sayıllı gün çabuk geçermiş, bir ay da su gibi akıp geçti. Saliha oyuna kap-tırdı kendini. Sonunda tüm ilaçları teker teker çöpe göndermek vardı ya, değerdi tüm acıya. Annesi hatırlatmadan o hatırlattı içmesi gereken saati. Ne miktarını ne dakikasını bir gün bile karıştırmadı ilacının. İtiraz etmeden, iğrenmeden, direnmeden tamamladı bir ayı. Sürenin sonunda nöbetler azalmaya başladı. Bu iyiye işaretti. Demek ki Elvan Bey'in gittiği yol doğruy-du. Saliha B6 vitaminin eksikliği nedeniyle geçirmişti onca epilepsi nöbetini. Elvan Bey sırrı çözmüştü, görünmeyeni göstermişti onlara. Tedaviyi devam ettirdi, her ay bir ilacı daha çöpe sevinçle gönderdi küçük Saliha. On iki ayın sonunda B6 vitamini dışında bütün ilaçlardan kurtuldu.

Bir yıldan sonra ne Saliha'dan ne de ailesinden hiçbir haber alamadı El-van Bey. Tek hatırladığı kendisine teşekkür eden mutlu bir çift gözdü.

15 Yıl Sonra...

Merhaba, ben Saliha. Yıllar önce kapınızı çalan, derdine derman arayan epilepsi hastası küçük kız. Büyüdüm, kocaman kız oldum artık. Yirmi birinci yaş günümü kutladım geçen pazar. Beni hatırladınız mı bilmiyorum ama ben, yüzünüzü bugünmüş gibi hatırlıyorum. Annem dilinden hiç düşürmü-yor adınızı, bahsiniz geçince başlıyor gözyaşı dökmeye, uzun uzun dualar etmeye. Duaları kulaklarınızı çınlatmıyor mu yoksa? İyi doktoru diyor, kim-senin çözemediğini o çözdü, diyor.

On beş yılda neler olmadı ki, küçük bir kız kardeşim oldu mesela. İsmi Seda. Genetik mi bilmem ama aynı hastalık onda da çıktı. Bir yaşından son-ra başladı epilepsi. Onunki de B6 eksikliğindenmiş. Çözdüğünüz sırrı diğer

doktorlara söyleyince kız kardeşimde de aynı vitamin eksikliğinin olabileceğini düşünüp ona da verdiler aynı ilacı. Şanslı kız tabii, önünde örnek var. O, benden daha düzenli kullanıyor. Hiçbir şeyi yok, turp gibi maşallah, cin gibi kız. On üç yaşında şimdi.

Bu arada sizi görmediğim on beş yıl boyunca sözümde durmadım sanmayın sakın, size söz verdiğim oyunu aksatmadan oynuyorum, ilacımı düzenli olarak alıyorum ama bazen unutuyorum, işte o zamanlar hastalığım tekrar yokluyor beni. Kendine gel diyor, oyunbozanlık yapma diyor, size verdiğim sözü hatırlıyorum sonra, tekrar ilacıma sarılıyorum.

Bugün yıllar sonra bir arkadaşımı ziyaret etmek için gelmiştim hastaneye, uzun bir aradan sonra ilk gelişim. Yattığı servisi ararken tesadüfen sizin isminizi gördüm. Prof. Dr. Elvan Tezcan yazıyordu kapıda. Çok sevindim, izini kaybettiğim bir dostumu görmüş kadar mutlu oldum. Kapıyı çaldım, açan olmadı. Ben de bu mektubu yazdım işte. Bu arada annem size bunları yazdığımı bilse kesin o da selamlarını gönderirdi. Bugünlerde biraz üzgün anem. Sabah ezanlarında durup durup ağlıyor. Çocukluğundaki tanıdık bir sesin selasını okumuşlar bu hafta. “Tanıdığım ses öldü.” deyip ağlıyor. “Ses ölür mü?” diyorum kendi kendime. Ölen kim bilmiyorum ama çok yakın biri olduğu kesin. “Çok yaşlandım. Çocukluğumdan kalan son ses uçup gitti semaya.” diyor. Dedim ya anlayamadığım bir tuhafılık, garip bir duygusallık var üzerinde. Yaşlılıktan herhalde...

Her şey için teşekkürler...

Küçük hastanız Saliha

Elvan Bey beşince sınıf öğrencilerinin sınavından çıkmış odasına doğru yürüyor, bir yandan da sınav sorularının değerlendirmesini yapıyordu zihninde. “Acaba sınav sorularını zor mu hazırladım, anlamamış görünüyordular sanki.” diye mırıldandı kendi kendine. Ardından “Olsun, öğrenmek zorundalar, zorlanacaklar ki hekimliği öğrenebilsinler.” diye rahatlatmış kalbini.

Odasına vardı, kapıyı açmak için anahtarını kullandı. Yine çok yorulmuştu, bu kadar işten sonra küçük bir şekerlemeyi hak ediyordu. İçeri girdi, kapının hemen önündeki zarf çekti dikkatini, biri kapının altından atmış olmalıydı. “Öğrencilerimden biri mi bıraktı acaba?” diye düşündü. Uzandı, zarfı aldı, koltuğuna yaslandı, zarfı açıp okumaya başladı. Yazılanları okuyunca muzip bir tebessüm yerleşti yüzüne.

“Hâlâ oyuna devam ediyor demek ki, bana verdiği sözü tutmuş, aferin Küçük Saliha’ya.”

Zarfı kapattı, ayağa kalktı, duvara asılı tahtanın yanına giderek yeni okuduğu şiirin iki mısrasını ekledi:

Dünyayı güzellik kurtaracak

Bir insanı sevmekle başlayacak her şey...

SİYAH GÜLLERLE İLAN-I AŞK

Sultan TARLACI

O gün de geç kalkmıştı. “Allah kahretsin! Yine uyuya kalmışım. Uyanamadım... Geç kalacağım” diye sesli sesli söylenip şiş gözlerle yatağının yanında duran saate baktı. Uykulu uykulu kalkmaya çalışırken bir yandan da “Keşke daha erken yatsaydım” diye homurdandı. Hızla banyoya geçti ve yüzünü yıkadı. Aslında aklında sabah duş almak vardı ama daha da geç kalmasına neden olacağını düşünerek sadece dişlerini fırçalamakla yetindi. Sonra hızlıca makyaj malzemelerine uzandı. Kutuyu alelacele karıştırarak içlerinden birini seçti. Ne de olsa yirmi sekiz yaşında bekâr bir iş kadınıydı; kendine bakması, bakımlı olması gerektiğini biliyordu.

Üzerinde KIRMIZI çizgileri olan parlak ipek geceliği çıkararak elbise dolabına uzandı. Ojelerine uyan KIRMIZILI elbisesini bir çırpıda giydi. Hem giyiyor hem de yatak odasından koridora geçiyordu. Ayakkabı dolabını açarak ayakkabılarına uzandı. En sevdiği KIRMIZI ayakkabısına uzanmak isterken ellerinde sanki kararsız bir dalgalanmalar ortaya çıktı. Çocukların oynadığı gibi “ya bundadır ya şunda” misali. Oysa giyeceği ayakkabıyı bir ay önce satın almıştı ve onları genelde sağ üst köşeye koyardı. Uzandı ve sağ üst köşedekileri eline aldı ancak yere bıraktı. O sırada “Bu ayakkabılarım KIRMIZI değil miydi? Kırmızı!” diye kendi kendine konuştu. Ardından biraz daha yakından bakınca “Evet bu ayakkabılar, bir tuhafılık var, sanki renkleri kaybolmuş gibi” diye mırıldandı ve hızlıca ayakkabılarını ayağına yarım yamalak geçirip sağ ayakkabısının bağcıklarını bile bağlamadan evden çıktı.

İş yeri, evine yakın olduğundan, genelde sabah yürüyüşü olsun diye işe yürüyerek giderdi. Ama bugün biraz daha hızlı adımlarla yürümesi gereki-

yordu. Yarım saatten fazla geç kalmıştı. Adım sıklığını arttırdı. Bu arada sağa-sola bakınıyor ve tabelaları, beyaz üzerine KIRMIZI yazıyla yazıldığını bildiği “Eczane” kelimesini de gri-siyah gibi görüyordu. Oysa o eczanenin önünden belki yüz kez geçmişti ve hep kırmızıydı yazısı. Adımlarını bu garip görme sorununa rağmen hızlandırdı. Ne de olsa “sert” patronundan “Geç kaldın yine... Bugün için geldiyse çok geç, yarın için geldiyse çok erken!” şeklindeki yarı dalgalı sabah fırçasını yemek istemiyordu. Daha da hızlandırdı adım sıklığını. Sağ ayağına tam giymediği, sanki öylesine iliştirilmiş, her adımda sallanan ayakkabısı tam çıkmak üzereyken ayağını esnek bir hareketle ayakkabı içine yerleştirdi. Alelacele makyaj yaparken gözlerine pek bakmamıştı. Sadece ruj sürmekle yetinmişti. Yaya kaldırımından yürürken hemen yola park etmiş bir SİYAH otomobilin yan aynasına eğilerek gözlerini iri iri açarak gözlerine bakmaya çalıştı. Ama pek de bir anormallik görmedi. Kızarıklık değildi. Azcık şiştiler sadece. Dudaklarına aceleden dikkat edememişti.

Hızlı adımlarla devam ettiği yolu sonunda bitirdi. İş yerinin kapısından girerken “Bu arada sabah yürüyüşünü de yapmış oldum.” diye mırıldandı. Hızlıca iş yerindeki odasına geçti ve ezilebüzüle kendi masasına yöneldi. Çantasını atarcasına yana bıraktı. Kendini koltuğuna bırakırken “Üfffv! Nihayet... Gelebildim” diye mırıldandı. Sonunda işe ulaşmıştı. Kolundaki beyaz saatine bakarken 45 dakika geç kaldığını anladı. Koltuğuna oturmanın verdiği rahatlıkla sağa doğru masaya gözleri kaydı ve masa üzerinde üç tane SİYAH gül gördüğünü fark etti. Zaten sabahtan beri olan görme ile ilgili probleminin ne olduğunu anlamaya çalışırken siyah güllerin masasına ne aradığını kendi kendine sordu. Güller KIRMIZI olmaz mıydı? Kafasında soru işaretleri büyürken güllere uzandığı anda patronunu ensesinde hissetti:

“Günaydın! Yine geç kaldınız...” sözleri kulaklarına çınladı. Endişeli bakışlarla, dudaklarını büzerek azcık ısırdı. Ardından aynı ses devam etti “Ama bugün geç kalmaya hakkınız var, doğum gününüz bugün, doğum günün kutlu olsun!” Bu sözleri duyunca hem yüzünde tebessüm oluştu hem de şaşırıldı. Bugün doğum günü müydü? Ne diyeceğini bilemedi. Her zaman alış-

tığı kinayeli konuşmalardan farklıydı bu ses tonu. Düşünceler kafasında do-laşırken patronunun “Bu kırmızı güller senin için. Geç geldiğinden masana bıraktım. Tam üç adet... Çünkü seninle üç yıldır tanışıyoruz” demesinin ar-dından kafasında çakan şimşegğin parlaklığı sanki bakışlarına yansıdı: KIRMI-ZI güller! “Teşekkür ederim hatırladığınız için. Bunlar hakikaten kırmızı mı? GRİ-SİYAH mı?” diye de bir anda sormadan edemedi. Sabahtan beri yaşadığı renk karmaşasını sorabileceği birisine rastlamamıştı. Patron, bir güllere bir de yüzüne bakarak şaşkınlığını gizleyemedi. Güller KIRMIZIydi ve de aşkının bir ifadesiydiler. “Bu nasıl bir soruydu?” diye düşünürken “Yani bunlar ger-çekten bana üç yıllık itiraf edemediğin aşkını gösteren KIRMIZI güllerle itirafı mı diye mi sormak istiyor?” diye aklından geçirdi. GRİ ya da SİYAH değildiler. Evet, âşıktı ve bunun ilk itirafını KIRMIZI güllerle yapmıştı. Yoksa nasıl birisi-ne, herkesin KIRMIZI gördüğü gülleri, “Kırmızı mı bunlar?” diye sorulurdu. Hiç tereddüt etmeden, birazcık da utanarak, düşüncesine devam etmeden “Şey evet, o manada soruyorsan evet, yani... Duygularımı da ifade ediyor bu KIRMIZILAR...” deyiverdi. Ama aldığı cevaptan pek tatmin olurmuş gibi hali yoktu kadının. Endişesi daha da artmıştı. KIRMIZI güller gerçekten GRİ-SİYAH görünüyordu kendisine. Patlarcasına bir ses tonuyla “Ya, ben renkleri göremiyorum galiba, KIRMIZI rengi göremiyorum” dedi. Sesi odada yankı-landı. Odadaki diğer iş arkadaşlarının “Yeni bir aşk başlıyor” bakışlarında bir anda “Hımm... Ne oluyor ya, bu bir redd-i aşk yolu mu?” dercesine soru işaretine döndü. Ama bakışlara aldırış etmeden “Sabahtan beri bir tuhaflık var. Renkleri kaybettim. Sanki görmemde bir şeyler var. Renkleri göremiyo-rum sanki...” diye endişeli bir sesle yüzlerine bakarak konuştu. Sonra “Her şey sanki SİYAH-BEYAZ... Sanki değil hakikaten öyle... Her şey SİYAH-BEYAZ ya da GRİMSİ...”

Bu sözlerin ardından arkadaşları biraz daha masaya yanaşıp durumu an-lamaya çalıştılar. Aşkını KIRMIZI güllerle doğum gününde ilan eden patron ise hâlâ ne demek istediğini anlamaz bir şaşkınlık içindeydi. Bu, reddetme-nin başka bir ifadesi miydi yoksa hakikaten renkleri görmesi mi bozulmuştu. Endişesi KIRMIZI güllerle ilan-ı aşkının önüne geçmişti. Bunları düşünürken

kadın “Sanki sağ gözümde de bir ağrı var, sağa-sola bakarken ortaya çıkıyor...” diye ekledi. Patron kendi aşkına gizli bir ret değil, gerçekten de bir sorun olduğunu kavramaya başlamıştı. Kendini toparlayarak “Şey, bir göz doktoruna gidelim istersen, önemli bir sorun olabilir.” diye ekledi. Diğer arkadaşları da bir ağızdan, bozuk koro halinde “Evet, önemli bir sorun olabilir, bir görün...” dediler.

Çantasını almadan kapıya yöneldi. Üç yıldır işe gelip gittiği bu sokakta bir göz hastalıkları uzmanı vardı. Hemen yakındaydı. İki dükkân ötede... Hızlı adımlarla muayenehane merdivenlerini çıkarken patronunun sesini duydu “Bekle beni, ne bu acele? Sakin ol biraz...” Hızlıca ikinci kattaki kapının ziline bastı ve kapıyı GRI önlüklü bir bayan “Hoş geldiniz, buyurun” diyerek açtı. Ardından “Doktor beyin hastası var, çıkınca sizi hemen alırım.” diyerek onları bekleme salonuna davet etti. Patronla yan yana oturdular. Bekleme salonunda, âdeta gözlerinde problem değil de, aklında bir problem varmışçasına duvardaki tabloları, masadaki dergilere bakıyor ve ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Masanın üzerinde eline geçirdiği derginin kocaman yazılmış başlığını “Bil... Tek...” olarak görebildi. Eksikti yazılar. Tam da iç sayfada, küçük yazılar nasıl görünecek diye sayfayı çevirirken sekreterin sesi duyuldu: “Buyurun hanımefendi, doktor bey sizi bekliyor.”

Sabahtan beri neler yaşadığını doktora hızlı hızlı anlattıktan sonra göz doktoru uzun bir muayene uyguladı. Bir aletten diğerine, renk kontrolleri ve görme alanı muayeneleri... Gözlük camı değişimleri... Sonunda doktor kararını vermiş ve işini bitirmiş hissi ile koltuğuna geçti. Doktor, biraz sıkılarak söze başladı: “Şimdi... Sadece renk görmeniz bozuk değil, görme alanında da kayıplarınız var görünüyor...” Bunu kendisinin de az çok bildiğini düşündü kadın. Evet, öyleydi. Ardından doktor devam etti “Testlere ve düşünceme göre sizin sorunuz gözünüzde değil.” Şaşkınlığını gizleyemedi ve kısık sesle ekledi “Ee... Nerede o zaman?” Doktor “Göz değil. Yani göz kureniz değil ama görme sinirinizde sorun var. Bu görme siniri iltihabı hastalığı dediğimiz bir durum. Ya da tıbbi adıyla optik nörit. Genelde kendi başına

olabileceği gibi eMeS dediğimiz hastalığın ilk belirtisi de olarak karşımıza çıkabiliyor.” Şaşkınlığı iyice artmıştı. eMeS de neydi? Daha önce adını hiç duymamıştı. Göz doktoru ekledi “Gerekirse beyin MR ya da başka testler yapmak gerekecek... Bunun için nöroloji uzmanına görünmenizi önereceğim size.” Hemen, sanki yanıtı daha önceden hazırlamış gibi, doktorun sözü bitmeden ekledi: “Evet, evet... Hemen bir nöroloji uzmanına görünelim.” Ciddi bir sorunla karşı karşıya olduğunu ilk kez düşünmüştü.

Göz doktorunun muayenehanesinden ayrılırken nöroloji uzmanının en yakın hastanede olabileceğini düşündü. Yanındaki endişeli patronuna da sorunca kendisini onayladı. En yakın hastaneye gitmeleri gerekiyordu ve yürüme mesafesi ile gidilecek yakınlıkta değildi. Patronu yoldan geçen bir taksiye refleks olarak elini kaldırarak durma işareti yaptı. Bir anda yanında duran araca baktığında kadın, önce neden durduğunu anlayamadı. Araç GRİ-SİYAH bir araçtı. Bu aracın neden yanlarında durduğunu anlamaya çalışırken üzerindeki panodaki yazıyı gördü: “TAKSİ”... Hızla taksiye bindiğinde bir şarkı çalışıyordu. Kulağını şarkıya verdi:

“gülünce dudakların/bir gonca güle benzerdi/ben dudaklarını sense gülleri severdin/güller ve dudaklar şimdi/ne kadar acı ve gizli/eski bir aşkı anlatır/güller ve dudaklar şimdi/döküldü yaprakları/mazim denen o bahçeye/kayboldu dudakları/seven yok artık gülleri.”

DENİZİ SEYRETMEK

Duygu FIRTINA

Adım Ertan, yaşım kırk sekiz. Ben söylemesem en az altmış yaşındayım sanıyorlar. Yılların yorgunluğu kar olup yağdı saçıma, bir daha da erimedi. Neyse ki Gültepe’de taksicilik yapmak için genç görünmek şart değil. Dikkat, sabır ve biraz cesaret yeterli. Bu üçü olmadı mı tutunamazsın İstanbul’da. Aksi halde klişe gerçek olur, ömür biter yol bitmez.

O yollarda neler geldi şu başa neler... Çok şükür, bugüne kadar öyle üçüncü sayfalara konu olacak türden tehlikeli bir olay yaşamadım, dilerim hiç yaşamam. Ama her çeşit insanı taksimde ağırladım; profesörü de bindi mafyası da, iş kadını da bindi hayat kadını da, akıllısı da bindi delisi de... Taksimetrede yazanla birlikte, her biri cebime birçok anıyı da koyup ardından sessizce İstanbul’un kalabalık sokaklarına karıştı. Fakat içlerinde öyle biri var ki...

Geçen yıl bu zamanlardı. Levent’ten, o hep önünden geçip içinde hiçbir zaman vakit geçir(e)mediğim şaşaalı alışveriş merkezlerinden birinin önünden, elinde renk renk poşetlerle bekleyen bir kadını aldım. Saçındaki ve yüzündeki boyalar, üzerindeki şık kıyafetler olmasa benim Çiğdem’imden daha güzel değildi. Ulus’a gitmek istedi; vardığımızda torbalarını kapısına kadar taşımamı da istedi, kıramadım. Döndüğümde karşılaştığım manzara ise en az Fenerbahçe’min derbileri kadar heyecanlı geçecek bir günün başlangıç düdüğüdü âdeta...

Yetmiş yaşlarında bir kadın aracımın ön koltuğuna oturmuş, bir şeyler arar gibi etrafa bakınıyordu. Ağustos sicağında neden üzerindeki o kalın kürkü giyme gereği duyduğunu anlamaya çalışıyordum. Beni görünce belli belirsiz gülümsedi, eliyle beni çağırdı. Bir yere yetişmesi gerekiyor sandım, hemen direksiyonun başına geçtim.

– Kusura bakmayın teyzeciğim, bir müşteriye yardım ediyordum.

– Merhaba yavrurum, adın ne senin?

– Adım Ertan, sizin adınız?

Sanki dünyanın en zor sorusunu sormuştum. Ben klasik bir tanışma sa-nırken kadın uzun uzun düşündü de adını bir türlü söyleyemedi. Şaşkındım, daha çok şaşıracaktım.

– Atilla'nın oğlu değil misin sen? Ne zaman döndün yurt dışından?

– Değilim teyzeciğim. Atilla kim?

– Yönetmen Atilla Bey. Bir keresinde "Asiye Nasıl Kurtulur"un provasını alıyorduk. Annemi oynayan kadın o gün nezle olmuştu da yerine Atilla benim annemi oynamıştı. Gül gül ölmüştük.

Şaşkınlıktan daha nereye gitmek istediğini bile soramamıştım. Az önce adını hatırlamayan biri, yıllar öncesine dayanan bir anıyı nasıl bu kadar net hatırlayabiliyordu?

– Karıştırdın teyzeciğim, ben taksiciyim. Sen arabama bindin, gitmek iste-diğin bir yer varsa götürüyüm.

– Öyle mi yaptım? O zaman Kanlıca'ya götür beni yavrurum, Rıza'm orada beni bekliyor.

– Rıza kim teyzeciğim, eşiniz mi? Kanlıca buraya epey uzak, çok yazmasın sana?

Bekleyen hiç kimse olmadığına emindim. Yakınlarda mı yaşıyordu, kimi kimsesi var mıydı? Hakkında hiçbir şey bilmediğim için ne yapmam gerekti-ğini kestiremiyordum. Elinde sımsıkı tuttuğu kahverengi çantasının içinden, çoktan tedavülden kalkmış bir tomar banknot çıkardı.

– Önemli değil yavrurum, bak benim çok param var. Hem yoğurt da ismar-larım sana, bizimle birlikte sen de yersin. Sahi, adın neydi senin?

- Elindeki paralar artık kullanılmıyor teyzeciğim. Adım Ertan. Senin adın ne?
- Çamlıca Tepesi'ne de çıkarız değil mi? Ah, o kadar kızgınım ki o Nevzat'a! Zülal'i ben oynayacaktım, gitti rolü Belgin'e verdi.
- Çok ayıp etmiş. Sizin gibi önemli bir sanatçıdan imzalı fotoğraf almak isterim.

Dakikalar içinde hiç olmadığım kadar kurnaz olmuştum. Yaşadığım ikilem beni böyle yapmıştı. Bu sevimli insanın isteğini yerine getirmek istiyordum; belli ki geçmişe dair büyük bir özlem duyuyor ve anılarını canlı tutmaya çalışıyordu. Diğer yandan akşam evime para kazanmış olarak gitmeye mecburdum; aileme ne derdim sonra? Kanlıca'ya gitmek epey zaman ve benzin harcamak demekti. İmza için kalem alma bahanesiyle çantasına baktım. Hemen nüfus kağıdı gözüme çarptı, adı Selver imiş. Bir sürü eski paranın, kesilmiş gazetenin arasında birkaç tane geçerli banknot da bulunuyordu. Biraz olsun rahatlamış olarak Boğaziçi'ne doğru sürdüm; köprüden geçerken Selver teyzenin heyecanını ta yüreğimde hissettim. Çocuklar gibiydi, öyle katksız bir mutluluk...

- Kimin kimsen var mı Selver teyze? Çocukların, torunların falan?
- Olmaz mı? Bak şu boğazın maviliğine, güneş ne güzel parıltıyor bir bak! Şu kuşları görüyor musun, benim ailem onlar işte. Hepimiz birer göçmen kuş değil miyiz?

İşte bazen böyle boyumu hayli aşan etkileyici cümleleri eksiksiz bir biçimde söyleyip beni bambaşka diyarlara götürüyor, bazen de basit bir ismi ya da kelimeyi bile hatırlayamıyordu Selver teyze. Gün sonuna kadar onu tanımaya çalıştım, elimden geldiğince. Geride bıraktığımız yollarla birlikte, bölük pörçük de olsa dinledik onun biraz tatlı biraz buruk öyküsünü. Eski bir tiyatro sanatçısı olduğunu, rahmetli eşiyle aynı tiyatro topluluğunda çalışıp birbirlerine âşık olduklarını, İstanbul'a tam anlamıyla meftun olduğunu biliyordum artık, ama o kadar. Anıları onun için pek kıymetliydi; buna karşın

belki daha dün neler yaptığını anımsayamıyordu. Günümüze dair neredeyse hiçbir şey yoktu zihninde. Belki de bu en iyisiydi, dünyada olup bitenleri düşününce...

Doğduğumdan beri İstanbul'da yaşamama rağmen Kanlıca'ya da, Çamlıca Tepesi'ne de ilk gelişimdi. Benim işim zaten karşı tarafta, Çiğdem çalışmadığı ve iki çocuğum da okuduğu için tatil nedir bilmeden direksiyon salladım yıllarca. Fırsat olmadı diyelim. Yoğurtlarımız geldiğinde ailemi düşündüm, üçü de beni yollarda sanıyordu; bense yeni tanıştığım bir kadınla karşılıklı oturmuş, denizi seyrederek yoğurt yiyordum. Evet bana da tuhaf geliyordu; ancak diğer yandan kırk sekiz yıllık hayatımda bunu ilk kez yaptığımı düşünüp mutlu oluyordum. Tıpkı çocukluk ve gençlik yıllarımda hülyalara dalarak izlediğim Yeşilçam filmlerinin doğal stüdyosu, efsane Çamlıca Tepesi'nde ilk kez çayımı yudumlayıp denizi seyrettiğim gibi...

Madem bugünü Selver teyze için feda etmeye karar vermiştim, hakkını vermeliydim. Selver teyze, büyük aşkı Rıza Bey'le vakit buldukça İstiklal Caddesi'nin sonuna kadar yürüyüp oradan ara sokakları aşılıp Karaköy'e balık ekmek yemeye gittiklerini anlatınca kafamda bir ışık yandı. Karnım da acıkmıştı zaten... Henüz Selver teyzenin Alzheimer hastası olduğu bana açıklanmadığı için, haberlerde duyduğuma inanıp balık yerse unutkanlığı azalır diye düşünmüştüm. Hatta futbolun nedense bir "erkek sporu" olduğuna inanıldığı ülkemizde, seksen yaşına merdiven dayayan Selver teyze Fenerbahçe muhabbetine başlayınca balığın kerametine iyice inanmıştım. En az on kez adımı soran, yoğurduna masadaki karabiberi alıp dökerken ne yaptığının farkında olmayan, Çamlıca'da tanımadığı bir adama –ki karısı yanındaydı- Rıza Bey sanarak sarılan Selver teyze miydi bu karşımda Lefter'den bahseden?

Hava tamamen kararmış, biz yeterince yorulmuştuk. Bu saatten sonra Selver teyzenin yaşadığı yeri öğrenmek için koşturmak anlamsızdı. Yarın karakola gidecek, her şeyi halledecektim. Çiğdem'in her şeyi anlayışla karşılayacağına emindim; Onur ve Yağmur zaten misafire bayılırlar, hele böyle

Tanrı misafirlerine... Varsa yakınları yana yakıla onu arıyordu şimdi; kendimi kötü hissettiren tek nokta buydu. Bu kadar başarılı, bu kadar sevimli bir kadının ne çok seveni vardı kim bilir...

Yola çıkmadan evi arayıp haber verdim. Geldiğimizde eve babaanneleri gelmiş gibi üçü de kapıda âdeta esas duruşa geçmişlerdi, canlarım benim... Selver teyze de aynı atmosferde hissetmiş olacak ki, elini öptükten sonra Yağmur ve Onur'a şu tedavülden kalkmış banknotlardan verdi.

– Torunlarıma harçlık olsun.

Kolundan tutup en yakın koltuğa oturtacaktık ki, Selver teyze pantolonunu çıkarmaya çalışmasın mı! Çiğdem tuvalete götürüne kadar olanlar oldu, kadıncağız tutamayıp pantolonunu ıslattı. Melek karıcığım, zor durumdaki bu Tanrı misafirini –zorlanarak da olsa- banyoya götürüp bir güzel yıkadı; kendi temiz kıyafetlerinden seçip sabırla giydirdi. Selver teyze döndüğünde mis gibi zeytinyağlı sabun kokuyordu, yüzünde, kendisini gördüğüm o ilk andaki belli belirsiz gülümseme yine belirmişti. Çiğdem'im mis gibi nevre-simler çıkardı güzelce uyusun diye; belki rahmetli annesine yapamadıklarını Selver teyze için yapıyordu.

Her şeyi tüm detaylarıyla anlattım aileme. Lise son sınıf öğrencisi oğlum Onur biliyormuş, Selver teyze Alzheimer hastasıymış. Unutkanlığa sebep olurmuş ve giderek ilerleyen bir hastalıkmiş. Çiğdem durumdan çok etkilendiği:

– Öyle unutuveriyor demek, ah kıyamam... Bir şey de yemedi garip.

– Yedik biz hanım, sağ olasin.

Dünyanın en mükemmel kadınıyla evli olduğum için, eve çok az parayla geldiğime kızmadığı gibi bir de tatlı tatlı takıldı bana:

– Demek başka kadınlarla Kanlıcalar'da yoğurt yersin, filmlerdeki gibi Çamlıca tepelerine çıkarsın, birlikte denizi seyredersiniz öyle mi? Seni çapkın seni!

Yedi yaşındaki kızımız Yağmur kendini yere attı, ayaklarıyla boşluğu döve döve katılarak gülüyordu. Annesinin bu sempatik çıkışı alışık olmadığı bir şeydi ve belli ki epey hoşuna gitmişti.

– Bak, açıklayabilirim Nalan. Şaka bir yana, bugün size karşı çok mahcubum. Ama imkânınız olsaydı da bugünkü sevincimi görseydiniz. Ah be Çiğdem rüyada gibiydim, meğer ne güzel bir şehirde yaşıyormuşuz! Geçim derdinden bunca zaman Gültepe’ye çakılıp kalmışız. İstanbul’da yaşamak başka bir şeymiş, “İstanbul’u yaşamak” bambaşka bir şey... Bir de ne güzel bir ailem varmış benim, zorlukta ne de sıkı kenetleniyormuşuz şikâyet etmeden... Size söz, bundan sonra haftada bir günüm sizin. Eminönü, Pierre Loti, Ortaköy... Gezdireceğim her yeri, denizi beraber seyredeceğiz.

Selver teyze birçok şeyi unutmuş olabildi; buna karşın bana unuttuğum pek çok şeyi hatırlatmıştı.

Meğer ne kadar uzun zaman olmuş denizi seyretmeyeli, iyot kokusunu ciğerlerime çekmeyeli kaç koca yıl geçmiş...

Kanlıca yağurdu ne kadar lezzetliymiş! Çamlıca Tepesi ne kadar nostaljik...

Selver teyzenin unuttukları da bir şey mi? Yıllardır ekmek peşinde koştururken yaşamayı unutmuşum ben!

Ertesi sabah ivedilikle karakola gidip Selver teyzenin kimlik bilgilerini verdim. Kısa bir araştırma sonucunda, eşinin ölümünden sonra Nispetiye taraflarındaki bir huzurevine yerleştiği, hiç çocuğu olmadığı için geleninin gideninin olmadığı anlaşıldı. Demek Selver teyzenin harçlık vereceği torunları yoktu, içim acıdı. Belki onu her şeyi unutmaya çağıran, kalabalıkların karşısında sahneye çıkan bir insana acı verecek o yalnızlık hissiydi. Oradaki arkadaşlarından birinin kürkünü alıp anlaşılamayan bir şekilde binanın dışına çıkmayı başarmıştı. Sanki sırf hayatı algılayışımı sihirli bir dokunuşla değiştirmek için yürüye yürüye bana gelmişti; kalabalıkları aşip hiç ummadığım bir anda bulmuştu beni.

O günün üstünden neredeyse bir yıl geçti. Bir yıldır fırsatını buldukça Selver teyzemizi ziyaret ediyoruz ailemle. Bazen görevlilerden izin alıp gezmeye götürüyoruz onu. Yine Rıza amcaı anlatıyor uzun uzun, Çiğdem'i salya sümük ağlatıyor. Saydığım tüm yerleri gezerken yanımızdaydı, dilerim hep olsun. Haftaya planımız belli, Gülhane Parkı! Ceviz ağacı olup denizi seyretmek için...

İMZA

Meltem VAROL

06.08.1992

(07.00) Bugün sabah erkenden torunum, Can'ım geldi. Eşimin yaptığı güzel kurabiyelerden gizlice yedik. Malum anneanesi o saatte karnını onunla doyurmasını istemiyor. Kızım torunumu bırakıp işine gitti.

(07.36) Can uyudu. Ben bir ay önce taşındığımız bu evin sahil yolunu keşfetmeye, kızımın hediye ettiği mavi-yeşil spor ayakkabılarımla çıktım. Sabahın verdiği ıslaklık hâlâ çimlerin üzerindeydi. Kokusunu bir kaç metre öteden alabilirim. Sabah yürüyüşü yapan köpekli ilginç çifti tekrar gördüm. Hafifçe gülümsedim birkaç yine başlarını çevirdiler.

(08.45) Duşumu aldım. Karımın balkonda hazırladığı nefis kahvaltıda önceliği damla sakızlı reçel kaptı. Can, eşim ve ben güzel bir kahvaltı yaptık. Can bir süre kendi başına oynadı. Gazetede ki haberler yine iç bunaltıydı. Ancak ilgimi yasemin çiçeğinin resmi çekti. Kızımın adını alan ve karımın en sevdiği bu çiçeği mutlaka yeni evimin bahçesinde görmeliydim.

(15.00) Uzunca bir süre balkonda kitabımı okuyarak ve uyuklayarak geçti. Daha sonra eşimle karşılıklı kahvemizi içtik. Onunla sohbet etmeyi seviyorum.

(17.20) Bahçedeki yabancı otları temizledim. Bu beni çok yordu. Sanırım yaşlanıyorum.

(18.46) Akşam yemeği için sofraya hazırlandı. Damadım, kızım, torunum Can, eşim ve ben hep beraber yemek yedik. Her ne kadar beraber içsekse nargilemin temizliğini bir tek ben yaparım.

(20.00) Can gitti. O yokken ev çok sessiz. Evlat başka torun bambaşkaymış. Bu boşluğu site komşularımızla tavla atarak gideriyorum.

(22.00) Şu an günlüğümü yazıyorum. Yaren, yani karım bana aynadan bakıyor ve gülüyor. 'Hâlâ yazıyorsun, ilahi sen' dedi. Gülmeni de söylenmeni de yazıyorum dedim. Sanırım günlüğümü kıskanıyor. Yaren şimdi de saçlarını tarıyor. Yatmam için ısrar ediyor.

İmza: Orhan

07.08.1992

(07.00) Can geldi. Uyuyordu, direk yatağa yatırdık. Ben o uyanıncaya kadar yürüyüşe çıktım. Kızımın hediye ettiği o mavi-yeşil ayakkabıları giydim.

(08.45) Duşumu aldığımında Can uyanmıştı. Kahvaltı hazır olana kadar beraber Johnny Bravo çizgi filmini seyrettik. Buradaki şaşşal oğlana çok gülüyör. Torunumu gülerken görmeyi seviyorum.

(14.38) Kitabımdan bugün tam tamına 60 sayfa okudum. Yarısında da uyudum. Eski bir roman herkes bilmiyor. Site komşum hediye etti. Ben bitirince kızıma, kızımdan Can'a...

(16.00) Bahçedeki yabancı otlar onları temizlememden daha hızlı büyüyor. Tekrar temizledim. Kasaba dışındaki çiçekçiye, yasemin çiçeği almaya gittim ve sarmaşık büyüyecek şeklinde ektim. Çiçekler açtığında kızım çok sevinecek. İlk suyunu Yaren verdi.

(19.00) Akşam yemeğinde yine ailecektik. Günün en huzurlu saatleri bu ve sabah Can'ın geldiği saatler.

(22.10) Bugün komşularla oyunun saatini biraz uzattık. İyi bir gündü.

İmza: Orhan

08.08.1992

(07.00) Bugün sevmediğim bir gün. Cumartesi olduğu için Can gelmiyor. Ev sabahları çok sessiz oluyor. Yürüyüşe erken gittim. Tabii ki kızımın hediye ettiği mavi-beyaz ayakkabılarla. Köpekleri olan o çifti dün olduğu gibi tekrar gördüm. Gülümsedim yine selam vermediler.

(11.00) Yaren’le tartıştık. Kahvaltı etmeden tekrar yürüyüşe çıkmışım. Hâlbuki kahvaltımı etmiş, çiçeği sulamış ve dolaşmaya çıkmıştım.

(15.00) Bugün Can olmadığı için kötü bir gün olduğu kanısına vardım. Her yerde kitabımı aradım. Eşim bir yerlere kaldırıyor. Aradığım şeyi bulamıyorum. Nereye kaldırdığını unutuyor. Sanırım yaşılanıyor. Üzülüyorum.

(17.00) Can’la televizyonda çizgi film izledik. Ahh özür dilerim. O dündü, yanlış yazdım. Bugün gerçekten tuhaf bir gün oldu. Akşamları yorgunluktan unutuyorum, bu yüzden artık saat başı yazıyorum. Yaren yine kızıyor, günlüğü kısıkanıyor.

(00.35) Yaren için hastaneye geldik. Sanırım baş ağrısı varmış. Kızım ısrar etti, baba senin de tansiyonuna, kanına bakalım diye. Şu an hastanede yatakta yatıyorum. Anasına çekti bu kız, pımpirikli. Kapı aralığından görüyorum. Doktor geldi, fısır fısır bir şeyler konuşuyorlar.

İmza: Orhan

15.08.1992

(05.00) Hastane yemeklerinden gına gelmemiş gibi bu kadın sürekli tatsız şeyler yediyor. Bir ton ilaç içiyorum. Can da gelmiyor artık.

(09.00) Sabah yediden beri yeşil beyaz ayakkabılarımı arıyorum. Bulamıyorum. Yaren’e soruyorum. “Yok öyle bir ayakkabın.” diyor. Kızımın aldığı ayakkabıları nasıl unuturum?

İmza: Orhan

07.01.1994

(08.00) Can geldi, beraber oynadık.

İmza: Orhan

05.07.1995

(14.00) Yasemin çiçek açtı.

İmza: Orhan

08.12.1995

C... C a... ccc

Orhan

08.06.2001

(07.00) Eşimle birlikte yürüyüşe çıktık. Yüzü huzurluydu. Kızımın aldığı mavi-yeşil ayakkabılarını giydirdim. Onları tanır gibi oldu.

(09.00) Can geldi, ona Johny Bravo'yu anlattı tekrar tekrar...

(22.00) Şu an saçlarımı tarıyorum. Bana bakıyor, öylece.

(03.00) Orhan yalvarıyor "Beni anne babama götür, evleri karşı" diyor. Ne yapacağımı bilemiyorum.

İmza: Yaren

24.10.2002

(08.00) Bugün cumartesi babamla yürüyüşe çıktık. Ona yeni aldığım ayakkabıları giydirdim. İlginç bir şekilde köpekleri olan çift bugün de babama gülümsediler. Babam tabii ki tepkisizdi...

(11.00) Babam duvarda, perdede gördüğü insanlara kızıyor...

(15.00) Babam yine annemi yasemin çiçeğiyle nasıl tavladığını anlatıyor. Annemin yüzü gülüyor, bu anları seviyorum.

(22.00) Babama ilaçlarını verdikten sonra çiçeğini suladık. Babamı çok seviyorum

İmza: Yasemin

21.04.2002

(08.00) Dedemle bahçede dolaştık, artık o kadar uzun yürüyüşler yapamıyor. Çok zayıfladı. Beni tanımıyor, ama bebeklik resimlerime gülümsüyor. Onu çok seviyorum.

İmza: Can

22.04.2002

(22.00) ...

İmza: Alzheimer

BENİM OYUNUM

Zuhal KAM

Tiyatroda sahne, en rahat olduğum yer olmuştur her zaman. Orada biz yokuz, bizim oynadığımız roller vardır. İçimizdeki görünmez duygu bulutunu hissetmeyiz sahnede ve biz bazen bir hasta, bazen bir doktor oluruz. Bazen yardım eden tarafta olurken bazen de yardım bekleyen oluruz. Bir anlığına da olsa kendimizden kaçırız. Tiyatroyu bu kadar sevme nedenim de bu. Ben o rollere girdikçe, başkaları oldukça kendimi daha çok buluyorum. Kendim dışında biri oldukça ben, daha ben oluyorum ve özgürleşiyorum. Normal hayatta doktor, şair, mahkûm olduğumu söylersem bana gelecek bu insanlar orada alkışlıyor beni.

Eliz, benim koruyucu meleğim ve aynı zamanda ev arkadaşım. Benim tam tersimdir. Ben içime ne kadar kapanıksam; o da o kadar atılgandır. Hiçbir zaman söyleyeceklerinden, yapacaklarından çekinmez. Ne isterse, neyin doğru olduğuna inanıyorsa onu yapar ve bundan hiç pişmanlık duymaz. Hatta sık sık bana da öğütler verir. Yapmak isteyip de yapamadığım çoğu şey için beni teşvik eder. Hep özenmişimdir ona. Ama ne yapayım ben de bir türlü kendini sevemeyen, oynadığı rollerle biraz olsun özgürleştiğine mutlu olan bir zavallıyım. Asıl garip olan ben bile kendimi sevmezken Eliz ve onun beni sevebilmesi. Onunla benim bir oyunumda tanıştık. Nasıl oldu bilmiyorum ama bir şekilde benden hoşlanıyor. Eliz'e sürekli soruyorum; sence neyimi seviyor, benim bu kadar utangaç olmam onu bıktırıyor mu, sence benden sıkılır mı? Ama Eliz beni sevmesini o kadar normal karşılıyor ki ben bile bazen şüphesiz inanıyorum Doğu'ya. Sadece kendim olursam beni daha çok seveceğini söylüyor. Sanki çok kolaymış gibi.

Ben Doğu'nun yerinde olsam Eliz'e âşık olurdu. Sanırım Doğu'nun yerinde olamasam da Eliz'e âşığı. Her hareketine, bana olan vefasına, dostluğuna... Ailem bile yanımda olmazken onun beni hiç bırakmayışına minnettarım. Annemler Eliz'in varlığına bile inanmak istemiyor. Sanırım benim bir arkadaşımın, dostumun oluşu onlara imkânsız geliyor. Bilmiyorlar ki onlar hayatları boyu Eliz gibi mükemmel bir insanı tanımayı hak edecek hiçbir şey yapmadılar ki tanışınlar.

Bugün yine Doğu ile idim. O kadar iyi ki gerçek mi diye dokunarak inama isteği duyuyorum. Beni bu kadar düşünmesi, benimle ilgilenmesi çok hoşuma gidiyor. Bu aralar bazı sağlık problemleri yaşıyordum ve daha ben bunu ona tam olarak anlatmadan beni muayeneye götürdü. Ama bir şey çıkmadı. Şey daha doğrusu psikoloğa yönlendirdiler. Sanırım bedenim bu kadar ilgiye alışkın değil ve fiziksel olamasa da psikolojik olarak isyan ediyor. Aslında orada ne olacağını biliyorum ve bu bana çok zor geliyor. O yüzden gitmek istemiyorum psikoloğa. Gitmek zorunda olduğumu da biliyorum. Onları üzmem. Keşke biraz daha fazla cesaretim olsa.

Doğu beni sürekli sıkıştırıyor psikoloğa gitmem için ama ben gerçekten hiç gitmek istemiyorum. Küçükken de gitmiştim ve hiç sevmiyorum. Ailemden ayrılmamın sebeplerinden biri de buydu. Benim sürekli bu şekilde "iyileşeceğimi" düşünüyorlardı. Bilmiyorlardı ki sadece bana inansalar ve güvenseler ben zaten iyileşecektim. Onlar göstermedikleri ilgiyi psikologla gidermeye çalışıyorlardı sadece. Şimdi yine yanımda sevdiğilerim varken ya tekrar kaybedersem psikolog yüzünden? Ben mutluyum, hayatımdaki herkesin sonsuza kadar benimle olmasını istiyorum. Doktorlar beni ailemden ayırmış olabilir ama bu sefer o hataya düşmeyeceğim.

Doğu ve Eliz tanışmayı çok istiyorlar ama Eliz işinden bir türlü izin alamıyor. Doğu'nun Eliz'i görmesini çok istiyorum. Onunla olan dostluğumu kimseye gösteremedim. Doğu görsün istiyorum, sanki o görüp bize inanınca her şey daha güzel olacakmış gibi geliyor ama korkuyorum. Ya bir şeyler ters giderse. Belki de birbirlerini görmemeleri en iyisi. Bir sorun oluşacaksa da engellemiş oluyorum.

Doğu ile ilişkimiz dokuzuncu ayına girdi. Eliz meraktan çatlıyor sürekli nasıl biri olduğunu soruyor. Bir gün günlerimizi anlatırken Eliz'e hastane işini duydu ve hemen gitmem konusunda çok ısrarcı oldu. Zaten bana karşı hep korumacıdır. Bazen annemmiş gibi hissediyorum. Gerçi nasıl hissediyorsam annem benimle hiç bu kadar ilgilenmezdi! Yine de ben hastaneye falan gitmeyeceğim. Ne olacağını biliyorum. Ben o doktorla konuşmaya başladıkça insanlardan uzaklaşacağım ve yine tek başıma kalacağım. Bunun olmasından çok korkuyorum, o yüzden sonuna kadar direneceğim.

Doğu haftaya iş gezisine çıkacakmış ve çıkmadan önce beni zorla doktora götürdü. Doktorla özel olarak bir saat sohbet ettik. Bana her hafta gelmem gerektiğini söyledi böylece daha kolay teşhis koyabilecekmiş. Kimin umurundaki onun koyduğu teşhis.

Doğu bugün gidiyor. O kadar kötü hissediyorum ki kendimi. O gitmeden yalnızlıkla baş etme yollarını arıyorum. Biliyorum Eliz var ama yine içimdeki karanlık aydınlanmıyor. Doğu'ya belli etmemeye çalışıyorum ama her gördüğümde gözlerim doluyor. Benim ilk aşkım sanki gidip bir daha gelmeyecek. Sadece iki ay kalacakmış. Çok uzun, hem de çok çok uzun geliyor bana, umarım atlatabilirim. Umarım o gelene kadar çıldırmadan durabilirim. Ona bu kadar bağlandığımı somut bir şekilde anlamış oldum.

Doğu'yu uğurlamadan önce doktorda randevum var. Bugun en azından gitmeyeyim diye ısrar etsem de kabul etmedi Doğu. Aptal doktor saçma saçma şeyler söyledi ve hiç şaşırtmadı beni. Bu doktor da inanmıyor bana. Gerçi şu an aptal doktorun söyledikleri umurumda bile değil seans boyu "onun" gideceği aklımdan bir dakika bile çıkmadı.

Doğu gitti. Öylece uçağa bindi ve gitti. Saatlerdir ağlıyorum.

Günlerdir ağlıyorum.

Haftalardır ağlıyorum.

Biliyorum o gelmeyecek, biliyorum bu bir ayrılıştı. Nasıl inanabildim ki beni sevdiğine! "Beni" sevdiğine... Uzdıkça uzuyor dakikalar, saatler, günler... Bana bir kitap vermişti, okurken aslında onun hep yanımda olduğunu anlayacağımı söylemişti. Ama bir türlü bulamıyorum kitabı. Hatırlayamıyorum yerini, tıpkı yaşadıklarımın gerçekliğini hatırlayamadığım gibi. Kesin olarak hatırladığım tek şey onun gidişi.

Eliz sürekli yanımda oluyor bu günlerde. Kekler yapıyor. Beni zorla dışarıya çıkarmaya, alışveriş yapmaya zorluyor. Üzülmesin diye hep gülümsemeye çalışıyorum yanında. Beni tiyatro çıkışı arabasıyla almaya geldi. Ben de benim yüzümden bu kadar hırpalanmasına dayanamayıp ona en sevdiği "özel Eliz tarifli" kekten yaptım. Sürpriz olsun diye şimdi vereceğim. Yine kocaman gülümsemesiyle karşıladı beni. Hemen arkamdaki keki çıkarıp gösterdim. Anında gözleri doldu. Küçük şeylerden nasıl da kocaman mutluluklar yaratır benim Eliz'im.

Keki koymak için arka koltuğa baktığımda o kitabı gördüm. Doğu'nun söylediği kitap. Kitabın adı "O yok, O yok." Birden her şey beynime akmaya başladı. Annemin "Sen hastasın, hiç bir yere gidemezsin." Babamın "Neden oyuncu olmak istediğini biliyorum, sen oyuncu değil özgürce kendin olmak istiyorsun. Çünkü çift kişiliklisin oyunculukla kendini normal hissediyorsun." diye bağırışları. Doğu'nun "Eliz'i görmek istiyorum artık, yoksa benden mi kıskanıyorsun onu?" diyerek gülümseyişi. Çocukken götürdükleri doktorların beni olayları farklı algıyorsun diye suçlamaları ve bu doktorun "Şizofreni" deyişi. Her şey bir anda akmaya başladı. Ama Doğu var, beni seviyor. Ona dokundum, onu gerçekten hissettim. Bana güzel sözler söylerken sesini duydum. O yaşıyor, gerçek! O var! Kalbim hızlı hızlı çarpıyor. Nefesim kesik kesik ve ben kendimi inandırmaya çalışıyorum Doğu ile gittiğimiz yerleri, yaptığımız şeyleri düşünüyorum. Onun varlığına kanıtlar buluyorum. Titremeye başladım. Midem bulanıyordu. Sıcak olmuştu iyice. Karnımda şiddetli bir ağrı başlamıştı. Araba gittikçe hızlanıyor. Sanki Eliz yaşadığım sarsıntıyı anlamış ve beni bir an önce huzurlu evimize götürmeye çalışıyor.

O anda şoför koltuğunda benim oturduğumu fark ettim. Yana dönemiyordum. Kaskatı kesildim. Tekrar beynime görüntüler, düşünceler akmaya başladı. Algılayamıyorum, sanki olanları ya da gerçeği öğrenmeye cesaretim yoktu. Yan koltuğa baktığımda Eliz'i mi yoksa boşluğu mu göreceğimden emin değildim. Beynim yanıyordu sanki.

Döndüm. O yoktu, emniyet kemeri bağlanmıştı ama koltuk boştu. Boş... Yok, olan Eliz değil sanki bendim. Kendimi bunca zaman kandırmış ve kendimden bir an bile şüphelenmemiştim. Sevgiye bu kadar muhtaç ve yalnızlıktan bu kadar korkar olmam, belki de en başta kendimi bu kadar az tanımam beni Eliz'im varlığına inandırmıştı. İnanmak... Artık neye güvenerek inanmaktan bahsedebilirim ki. Kendi aklım bile bana oyunlar oynuyorken şu an belki de benim, Eliz'in hayali olmadığını ne kanıtlayabilir ki? Yoklukluğun benim için izafi olduğu gerçeğiyle nasıl doğru sonuçlara varabilirim ki?

Yavaş yavaş Eliz'in yokluğuna dair somut kanıtlar bulmaya başlıyorum. Ev sahibinin "Bayan olarak yalnız olmanızdan korkmayın, bu site güvenlidir." deyişi, Eliz'in yatağını hep toplu görmem, Eliz'in bana akıl verirken öğütlerinin belki de benim aslında yapmak istediklerim olması... Bu şekilde çekingen kişiliğim yapmak istediklerim için cesaret buluyor, doğacak her sonuç için belki de Eliz'in sorumlu olduğunu düşünerek rahatlıkla yapıyordum. Herhangi bir kötü sonuç karşısında suçlanacak kişiyi biliyor ve büyük bir rahatlıkla aklıma eseni yapabiliyordum. Olmayan özgüvenimin nasıl doyurulacağına çözümünü bulmuş, canım dostum Eliz'imi belki de yüzlerce kez yaptıklarımın sorumlusu olarak feda etmeyi göze almıştım. En azından artık kendimi neden sevmediğimin gerçek nedenlerini biliyordum. Benim için her fedakârlığı yapan Eliz'ime yaptıklarım vicdanımı sıztatıyordu. Ama bu sefer kendime sevmeyerek bastırmaya çalıştığım bu vicdan azabından kaçmayıp bana ne kadar acı verse de yaşayacağım. Hak ettiğim cezayı çekmeliyim.

Ben o korktuğum yalnızlığın tam da ortasında duruyordum. Konuşacağım, derdimi anlatabileceğim, omzunda ağlayabileceğim kimse yoktu. Kimse beni zorla alışverişe götürmüyordu. Her şeyin düzeleceğini söyleyen biri de yoktu. Artık kimse çekindiğim bir şeyi yapmam için destek olmayacaktı. Mutfağa girdim, Eliz'in yaptığını düşündüğüm kekleri benim yaptığımı hatırladım. Oysa nasıl da mutlu olmuştum benim için böylesine çabalamasına. Odasına girdim. Gardırobunda sadece onun doğum gününde aldığım kıyafetler vardı. Pembe elbisesi ne kadar da yakıştırdı ona. Bu eve taşındığımdan beri bozulmamış yatağına uzandım. Yastığından hâlâ deterjan kokusu geliyordu.

Peki ya Doğu? O gerçekten var mıydı? Yoksa o da mı hayalden ibaretti? O da mı beni gerçek olduğuna inandırmıştı? Belki de o yüzden hemen iş gezisine gitti. Doktordan sonra anlayacağımı düşünmüş olmalı. Beynim belki böylesinin daha az dramatik olduğuna karar vermiştir. Ağlıyordum. Günlerdir ağladığımdan daha çok ağlıyordum. Bağırarak, çırpınarak, isyan ederek ağlı-

yordum. Gözyaşlarımın bile gerçek olup olmadığını bilemeden ağlıyordum. Çaresizce kendime acıyordum. Sadece bir şeyin gerçekliğinden emindim ve ona yalvarırcasına dua ediyordum. Eliz'in yastığına sarılıp uykuya dalmadan önce Doğu'nun var olması için hayatta bildiğim tek gerçeğe yalvarıyordum.

Telefon çaldı. Şişmiş gözlerle baktım. Doğu yazıyordu. Hayır, o hayal olamazdı. Hissettiğim aşk gerçektir. Belki de hissettiğim, bildiğim en gerçek şey. Sanırım dualarım kabul olmuştu. Açtım onun güzel sesini doyasıya dinlemek için. Gezisi erken bitmiş ve bana sürpriz yapmış. Evime gelmiş, kapıyı açmamı istiyor. Uçarak gittim. Kapıyı açtım ve karşımdaydı. Kocaman gülümsemesi, simsiyah gözleri ve dağınık saçlarıyla öylece duruyordu. "Hayalet görmüş gibi oldun, neden öyle bakıyorsun?" diyordu ona sarılmadan önce. Evet her bir hücremle hissediyordum ki o gerçektir. Hem bilinçaltım bana karşı bu kadar canı olamazdı. Onun da yok olmasını kaldıramayacağımı biliyor olmalıydı. Belki de onun varlığını tartışmamalıyım ve kendime mutlu olmak için bir şans tanımalıyım.

Ona Eliz'in yaptığı kekten yaptım. Film koymuş beni bekliyordu. En sevdiğim filmi nasıl da bilip almıştı. Siyah gözleri keki görünce minnetle gülümsedi bana. Sanki bana yaşattığı bu güzel anıların yanında çok büyük bir şeymiş gibi. Yanına kıvrıldım, gülücükler saçarak filmi izledim. Tam filmi nasıl bulduğunu soracakken kekin tabakta öylece durduğunu gördüm. Sorumu sormaktan vazgeçip eline bir öpücük kondurdum ve yeni bir film koydum, bu da onun en sevdiği filmi.

SEFER

Neslihan YALÇIN BALTACI

Dar koridorda yavaşça ilerlerken kesif bir koku alıyordu. Koridor boyunca uzanan ve belki de bir zamanlar gerçekten mavi olan eski halı döşemeden geliyor olmalıydı bu sidik kokusu. İki kompartıman daha geçiverince koku hafiflemeye başladı. *“Camları açık bırakıyorlarsa kediler girip yatıyordur mutlaka!”* diye düşündü. *“Kedilerin girmediği yer mi var hem... Ne kolay kedi olmak... Hem ölmüyor öyle kolay kolay kedi olunca... Acaba ilk kim dokuz canlı demişti ki kedilere... Kim saymıştı ki acaba?”*

Elindeki küçük valizi yere bırakıp önündeki kapıyı biraz zorlayarak açtı ve kompartımana girdi. Kolları hamlanmıştı sanki. Yorgundu son zamanlarda, uykuları düzensiz, zihni karışık. Oysa çok güçlü kolları vardı. Çoğu kız arkadaşı, fiziksel inceliğine karşın böyle bir gücü olmasını kıskanırdı ve bu güç kaba bir şeymiş gibi davranıp alay ederlerdi. Onların ne düşündüğü önemli değildi ki hem... Sefer'in hoşuna gittiğini biliyordu. *“Sefer'in memleketteki halası dememiş miydi-senin gibi gelinim olsun da keçi keçi borcum olsun, diye. Keçi keçi borç ne demek ki... Belli ki keçi çok önemli onlar için... Ben hiç keçi görmedim hâlbuki... Apır sapır diyordu bir de arada... Sahi ne zaman gelmişti halası? Öldü mü demişti geçende birileri... Ne tatlı kadındı, görmedi baksana benim Sefer'e seferimi... Gerçekten öldü mü halası! Olmaz öyle şey, benim uykusuzluktan, heyecandan aklım karışıyor... Sefer “oradan da halama geçeriz” dedi ya yola çıkmadan önce... Sefer iyi bir adam, şu yaptığım şeyi dünya üzerinde kimse için yapacağım aklıma gelmezdi, diye düşündü Bahar.*

İstasyon görevlisi kapının önünden geçerken bir an durakladı, kafasını kapının camına yaklaştırıp kompartımandaki yalnız kadını ve yanındaki küçük valizi gördü. Yüzünde tedirgin bir ifadeyle saatine baktı ve hızlıca uzaklaştı.

Bahar ince yağmurluğunun cebinden biletini çıkarttı, *“Hay Allah! Çantama koysaydım keşke, cebimde hırpalanmış iyice!”* diye hayıflandı. Gözleri kurumuş gibiydi, batıyordu. Sanki göz kapakları değil de kurumuş yapraklar inip kalkıyordu gözlerinin üzerine. Biraz kapatırsa belki nemlendirebilirdi.

Dışarıdan gelen tiz bir sesle gözlerini açtı. Elinde sıkı sıkı tuttuğu bilete baktı, elleri terlemiş, ter de kâğıdı ezmişti... *“Nasıl terlemiş ellerim! Biletçi bileti kabul etmese yeridir hani... Zaten aksi bir tipe benziyor.”* Sonra ellerine kaydı bakışları; *“Ellerim çok hırpalanmış!”* deyiverdi üzgünce. Parmaklarının büküldüğü yerlerde gerçekten de deri kalınlaşmış ve buruşmuştu. Utandı ellerinden.

Beşinci sınıfta piyano dersi almıştı, ellerinin piyanoya nasıl da yakıştığını hatırlıyordu. *“Piyano hocası mıydı acaba bunu söyleyen? Yoksa annem miydi?”* Çok gurur duymuştu kendinden ve güzel ellerinden. Sonra annesi hastalanmış; yüksek, oksijenli yerlere gitmeleri gerekmişti. Onu ve abisini Küplüce'deki teyzelerine bırakıp Çanakale'ye götürmüştü babası. Bahar da ders almayı bırakmıştı. Sonra da hevesi kaçmıştı zaten.

“Maymun iştahlı olduğumu düşünüyor insanlar...” içinden söylemişti ama bir yanıyla katılıyor bir yanıyla da şiddetle karşı çıkıyordu bu yargıya. *“Yapmak istediklerimi doğru zamanda edinemedim ki hiç? Sanki hevesim varken olanaklar kaçıyor, olanaklar varken de hevesim... Sonraki sınıfta ne yalvarmıştı annem piyanoya devam etmem için! İstememiştim ama ne yapayım ki... Sanki piyanoyla annemi takas ediyormuşum gibi geliyordu o zamanlar... Bunu onların da hissetmesi gerekirdi! Hem piyanoya dokunmanınca annem de bizimle kaldı gerçekten... Ama gel de anlat işte!*

Yüksekokulu da bıraktım tamam ama onu da ben değil, babam istiyordu. Bana gerçekten sorsalardı ne istediğimi belki de pilot olmak istiyorum diyecektim! Sormadılar ki hiç, anca suçladılar. Kolay olanı suçlamak... Biraz daha kalsaydım ben de kendimi suçlayacaktım artık, tam olacaktı! Artık ne

için suçladıklarını da bilmiyorum, sanki sürekli bir rahatsızlıkları var ben-den... Benim onlara ne zararım var... Aksine onlar bana nefes aldırıyor... Sürekli tanımadığım akrabalarla dolup duruyor ev... Artık nerede duracağı-mı, ne zaman sofraya oturulacağını bile bilmiyorum... Sürekli bir kargaşa, hep bir karışan var... Orası artık benim yuvam değil...”

Elindeki bileti iyice ufalamıştı, gözleri de az öncesinin aksine sürekli ya-sarıyordu. Elleriyle siliyor ama hemen doluyordu yeri yaşların. Ağlamıyordu hâlbuki, gergindi sadece. Nihayet kendi adına bir şey yapmaya karar ver-mişti. Sanki bu tren hayatta yakalayabileceği son tren gibiydi, binmeliydi ve o da binmişti işte! Tren onu Sefer’e ve kimsenin karışmadığı sevgi dolu bir özgürlüğe taşıyacaktı.

Yanağındaki gerilimi fark etti, gülümsüyordu... “Bu yolculuk nasıl bitecek acaba?” dedi içinden. “Daha hareket etmeden dalgalandı, karıştı içim... Se-fer şaşırarak mı acaba beni görünce? Çok istiyor biliyorum ama geleceğime de hiç ihtimal vermiyor. Şaşırarak elbette! Kaç kere söyledi o da ‘ben senin gölgende kalıyorum’ diye. Benim ondan üstün olduğumu sandığını, bana layık bir hayat kurmamaktan endişe ettiğini söylemişti o akşam da. Oysa ben sadece sessiz ve gösterişsiz bir hayat istiyorum. Birlikte susalım, birlikte bakalım, birlikte gülelim... Gözlerimizin içi gülsün... Herkes öyle meraklı ki bir başkasına dokunmaya, yargılarda bulunmaya ve düzetmeye çalışmaya... O beni olduğum gibi görüyor ve seviyor, hatta benim onu beğenmeyecek ol-mamdan korkuyor. Sanki liseyi bitirmemek yarım kalmak mı? Laf işte! Bizim-kilerin lafı hem, benim lafım bile değil! Korkuyor... Tıpkı benim etrafımdaki insanların beğenmeyişlerinden yıldığım gibi korkuyor. Hâlbuki ben yıldım, korkmuyorum... Yılmak korkmaktan kötü...”

Tren görevlisi dışarıda durmuş, kompartımanın camından Bahar’a bakı-yor, kısa aralıklarla saatini kontrol ediyordu. Tedirginliğine belli belirsiz bir sinir de eklenmiş gibiydi. Bahar onu fark ettiğinde boş kompartımana bakıp ürperdi. Yalnızlık çok keskin bir biçimde hissettirmişti kendisini. Haliya işe-

diğini düşündüğü kedi buralarda olamaz mıydı? *“Keşke şu koltuğun altında birkaç yavru kedi süttten şişmiş karınlarıyla uyuyor olsalardı. O zaman yalnız olmazdım... Yalnız olan kediler olurdu... Kediler yalnız hissederler miydi gerçekten de... Âşık olur muydu kediler?”* Bu son düşündüğüne güldü çünkü kediler bu konuda oldukça edepsiz gelirdi Küplüce'deki teyzesine. Teyzesi duldu ve bir dişi kedisi vardı. *“Yumak'tı galiba adı da. O pamuk gibi kediyi mart yaklaştı mı nerelere saklayacağını bilemez, koca sokağı diğer kedilere dar eder, namus bekçiliğine soyunurdu.”*

Garın yanında gümüş rengi tozlu bir araba durdu. İçinden elli yaşlarında uzun boylu, hafif kel, zayıf bir adam indi. Ardından da bir kadın ve bir başka adam... İlk inen adam istasyon içerisine doğru yürüdü. Diğer adam ve kadın ise arabanın yanında kalmışlardı. Arkasından seslendiler:

– *Kemal biz buradayız, bekliyoruz!* Adam arkasına tek elini başının hizasına kadar kaldırıp hızlıca istasyon kapısından girerek gözden kayboldu.

Hafif tombulca olan kadın diğer adama bakıyordu. Sıkıldığını belli eden derin bir nefes alıp oflayarak bıraktı. Diğer adam da kafasını kaldırıp kadına gergin bir ifadeyle baktı. Kadın istediği ifadeyi göremeyince kapıyı sertçe açıp arabaya bindi. Binerken söyleniyordu.

– *Yine küçükhanımın maceraları! Biz de peşinden it yavrusu gibi koşturuyoruz!*

Adam sesini çıkarmadan bir kaç adımla küçük bir volta alanında turlamaya başladı. Kadın devam ediyordu;

– *Hayır, anlamadığım biz niye ilgileniyoruz, bize ne! Götürelim işte, o da rahat etsin biz de!* Adam voltasına devam ediyordu, adımları hızlanmıştı. Tam olarak göz göze gelmeden kadının hizasına doğru sinirli ve hızlı bakışlar gönderiyordu. Ellerini ceplerine götürdü ve turuna devam etti.

– Doğruyu söylüyorum biliyorsun, biliyorsun da ondan kıızıyorsun hayatım! Herkesin kendi hayatını yaşamaya hakkı var! Böyle olunca ne oluyor hem? Ona sahip mi çıkmış oluyorsunuz! O çocuk değil, biz de onun dadısı değiliz. Bunu aklınıza sokun artık!

Adam daha fazla dayanamayıp kadına doğru sesini yükselterek konuştu;

– Yeter artık Mehtap! Bu öncelikle beni ve abimi ilgilendiriyor, daha fazla karışmasan iyi edersin!

– Nasıl karışmayayım Kenan bırak allasen! Kaş yapayım derken göz çıkarıyorsunuz beni de alet ediyorsunuz!

İstasyon görevlisi Kemal'i görünce ona doğru yürüdü. İkisinin de yüzünden tedirginlik okunuyordu. Kemal önce başladı;

– Ne zamandan beri burada İsmet abi?

– Bilmiyorum, şeytan dürttü de vagonu kolaçan ediverdim. İstasyona girerken de görmedim, sessiz sedasız gelmiş oturmuş.

– Ah abi ya! Ne yapacağız biz?

– Bilmiyorum Kemal, Allah sabır versin, ne diyeyim...

– Nasıl görünüyordu?

– Valla öyle oturmuş trenin kalkmasını bekliyordu, gitmedim yanına, camdan baktım, sonra da Kenan'ı aradım işte zaten. Senin de burada olduğunu bilmiyordum.

– Göreve geldim, iki gündür ilçedeydim. Kenan arayınca da koştum geldim...

– Hadi gidelim öyleyse... Kenanlar gelmedi mi?

– Mehtap'la onlar arabada bekliyorlar, dışardalar.

İki adam vagona bindiklerinde Bahar az önce yağmurluğunda fark ettiği söküğü gizlemeye çalışıyordu. Kompartımanın kapısı açıldığında çantasını yanına çekip fazlaca kapladığı yeri daraltmak istedi. Kemal kısa bir süre Bahar'a ve İsmet'e baktıktan sonra onun karşısına oturdu.

Bahar tüm kompartımanlar boşken bu adamın gelip karşısına oturmuş olmasından rahatsız olmuştu ancak yine de yüzünde hafif bir saygı gülümsemesiyle selamlayıp başını cama doğru çevirdi.

Kemal Bahar'ın tavrını belli belirsiz bir şaşkınlık ve üzüntüyle karşıladı. İsmet'e bakıp güç aradı kendinde.

– *Bahar Hanım!* diye seslendi.

Bahar az önce yabancı biri olarak karşısına oturan bu adamın ona seslenmesine şaşırarak;

– *Kimsiniz?* diye sordu.

Kemal titreyen sesini gizlemeye çalışarak,

– *Ben bir aile yakınınızım, yolculuğunuz nereye?*

Bahar şaşkınlıktan şüpheli bir ifadeye geçmişti.

– *Eskişehir'e gidiyorum, bir arkadaşım ile görüşeceğim.*

Kemal yüzünde büyük bir buruklukla sordu:

– *Sefer Bey ile mi?*

Bahar'ın yüzünde bir sevinç belirdi.

– *Evet, tanıyor musunuz siz de Sefer'i?*

Kemal gülümseyerek başını salladı.

– *Elbette! Ne tesadüf oldu bu böyle! Buraya sizin eve de uğrayarak gelmiştim, Sefer Bey'i de orada gördüm. Sanıyorum ki o da sizinle görüşmeye gelmiş.*

Bahar'ın gözleri kocaman olmuştu. Sevinç ve şaşkınlık arasında gidip geliyordu.

– Gerçekten mi? Ah ne harika bir sürpriz böyle! Hiç ihtimal vermezdim onun buraya tekrar geleceğine!

– Bu durumda boşuna yolculuk yapmış olacaktınız. Ama neyse ki haberiniz oldu... Trenin kalkmasına var epey, isterseniz sizi oraya bırakabilirim, arabamla gelmiştim istasyona.

– Şey, çıkaramadım sizi kusura bakmayın adınız neydi?

Kemal boğazında bir yumru varmış gibi zorla yutkunarak cevap verdi.

– Kemal. Kemal benim adım...

– Kusuruma bakmayın, uykusuzum birkaç gündür, kabalık ettiysem affedin lütfen. Teklifiniz çok güzel ve götürebilerseniz gerçekten minnettar olurum.

İsmet Bahar'ın çantasını alarak,

– Ben taşıyım efendim, siz buyurun lütfen, dedi.

Görevli önden, Kemal ve Bahar da ardından kompartımandan çıktı. Kemal ilk önce inip ellerini nazikçe Bahar'a uzattı, Bahar yavaş ve zarif adımlarla vagon dan indi. Kemal kolunu karın hizasından üçgen yapıp Bahar'a baktı, Bahar yine kibarca gülümseyerek Kemal'in koluna girdi. İsmet, çantayı Kemal'e uzatırken kulağına fısıldadı.

– Ah Bahar teyzem... Sefer amca da nur içinde yatsın, hayatta olsaydı böyle olmazdı belki de kim bilebilir ki! Kemal abi Allah size kolaylık versin. Kemal başını hafifçe eğerek teşekkür etti.

Adım atmakta zorlanan, beyaz saçları topuzundan dağılmış ve kamburu çıkmış Bahar ile Kemal birlikte istasyon kapısından içeri girip gözden kayboldular. Geride istasyonun artık kullanılmayan raylarına terk edilmiş eski yolcu vagonu ve onun altında birbirleriyle oynayan birkaç yavru kedi kaldı.

BOŞNAK BÖREĞİ

Recep ÇOBAN

“O elma bahçelerine götür beni...” derdi. “Annem merak eder geç kalırsam, kızar.” Bahçelerde dolaşan bir kadın başkarakteridir belki de bu yüzden hayallerinin. Eteklerinde dolaşan minik bir oğlan... Toprağından kopmuş, mavi bir çift göz. Bosna’dan kopup gelen bir nağme... Yanlarına alabildikleri birkaç eşya, mavinin de mavisini gözler... İçeride, adımlarının seslerini duyabiliyorum. Küçük ve ürkek bir ördek gibi... Mutfağa mı gitti, banyoya mı? Su içmek için bardağı yine yatak odasında mı arıyor? Ayağa kalkıp kapı aralığından salona bakıyor, Bir zamanların o karizmatik ses tonlu öğretmeni, şimdi çişini tek başına yapabilmek için üç odaya girmek zorunda kalıyor ve muhtemelen yetişemiyor. Bu sefer bir şey aramıyormuş, ilginç. Camın kenarında, perdeyi kenara çekmiş, dışarıyı izliyor. Bir iz mi arıyor bugününde? Son zamanlarda daha aşırı yaşıyor hislerini. Kimi çok gergin ve öfkeli, kimi zaman da çok sakin. Evin içerisinde dolanıp duruyor. İnsan kılığında gezen bir balık hafızası mı onunki? Hep bir şeyleri unuttu ama durumun ciddiyetini sokaktan dönemediği zaman fark etmişlerdi. Yıllardır geçtiği sokaklara bir anda mı yabancı kalır insan, yoksa yavaş yavaş mı? Ataları yaşadıkları, doydukları, mezarlarını suladıkları, çiçekler ektiği topraklardan nasıl kopmuşlarsa o da yaşadığı andan kopmuştu... Modern bir göçtü, elbisesiz, mülksüz. Diğer göçmenler anılarını bırakırlar yaşadığı topraklara, o ise sadece anılarını alabilmişti yanına.

Beraber gittikleri klinikte bir sürü testten sonra Alzheimer tanısı konulduğunda çok ciddiye almamıştı doktorların söylediklerini. Bugün gelinen noktayı görememişti. Böyle düşünmemişti. Bakımıyla başa çıkabileceğini sanmıştı. Son yıllarını da böyle mi geçirecekti? Kimi insanlar unuttuğu bir nimet olduğunu düşünür. İz dalgalarının bir rüzgâr gibi dokunduğunu,

“şimdiki an”ın ise var bile olamayacağını. Şimdiki zaman en gerçek zamandır oysa. Şimdiki zamanda kurarsın planlarını, geçmişe şimdiki zamanda üzülürsün. Di’li geçmiş zaman, en puslu ve en kahverengi dilimi kapsar. Hüzünlüdür daha çok. Mutlu anlar çok tercih edilmez, öfke nöbetleri ve üzücü zamanlar varken. Bunu daha iyi görebiliyor, hatta yaşıyor. Bir sabah mutlu bir güne uyanıyor, bir gün ne olduğunu bile anlayamadan gerginliğin içinde kalivermiş.

– Eşinize yaptığımız tetkiklerden yola çıkarak şunu söyleyebilirim. Eşiniz Alzheimer. Doktorun söylediklerinin çoğunu duymuyordu bile. Tek tük seçti kelimeleri. Lego parçaları gibi birleştirmeye çalıştı. Bozuk disket gibi bir beyin. Sudaki dalga gibi bir oynaşma.

Saate gözü ilişti, saat altıyı geçmiş olmalı. Güneş yeni doğmuş, insanlar sokaklarda tek tük... Neye bakıyor? Eskiden de bu kadar durağan mıydı? Bir şeyler mırıldanıyor. Yaklaşısam, rahatsız eder miyim acaba?

“Elmalar toplandı mı acaba? Dalda kalırsa yazıktır. ...”

“Tarık, canım... Bir ihtiyacın mı var?” diye yaklaştı.

Sabaha kadar sürekli evin içerisinde gezinen birisine ait olamayacak kadar dinç, parlak bir çift mavi gözle baktı eşine.

– Elmaları toplamaya gidelim. Yazık, toplamazsak kötü olur. İsrâf, dedi.

Daha önce bunu nasıl akıl edemediniz der gibi kızgın kızgın baktı.

– Tamam, paşam. Toplarız öğleden sonra. Hem bak, teyzemler daha gelmedi. Gelince beraber gideriz. Yatalım şimdi, diyerek oyaladı.

Zaten inanmaya gönlü var gibiydi. Her zaman böyle kolay olmaz. Neye sinirlendiği belli olmayan ataklarında gücü yettiği oranda canını acıtıyordu. Küçük bir çocuktan farksız, nasıl kızabilirsin. Beyni bedeninde hüküm sürmüyor. Binlerce kitap, şiir, yazar, film yavaş batan bir güneş gibi siliniyordu beyninden. Bir edebiyat öğretmeninin en iyi olduğu şey. Konuşmak, bıkmadan tıkanmadan saatlerce bir fikir üzerine kafa yormak... Bugün kelimeleri

seçerken bile zorlanıyor. Yıllarca elinde olan, belki hiç düşünmeden yaptığın binlerce şey elinden alınıyor ve yapacak hiçbir şeyi yok. Bazen de bir güneş tutulması gibi geçmişten kopan bir parça bugünkü sıcaklığıyla önünde durabiliyor. Ne tezatlık. Şu hayatta birçok şey ters, ama böyle bir yaşam formu hele de beyni ile para kazanan birisi için çok ağır. Hastalığı çeken kişi, bilinç yetmezliğinde yüzerken asıl ağırlık gün geçtikçe daha da omuzlara düşen bakıcılarında. Artık neredeyse mümkün olmayan gece uykuları anlık dalmalara dönmüş. Normal zamanda algılanmayan sesler, şimdi hoparlörden duyar gibi... Kendini buna adamak, bir meslek gibi. Başka bir şeyle ilgilene-medeyen, Büyük bir bebeğe bakmak...

Koluna girdi eşinin. Küçük bir oğlan çocuğu gibi itaatkâr. Eskiden, istemediği bir şeyi yaptırmak ne mümkündü? Üzerinde duran çizgili pijaması terliklerinin altına girmiş. Gittikçe daha da küçülüyor vücudu. Zayıflıyor. Sarılınca eline gelen göbekten eser yok. En sevdiği yeri idi. Kafasını göbişine koyduğu günlerden bu günlere... “Erken uyandır beni, okula geç kalmayım.” dedi. Bunu söylerken kendisinin öğrenci zamanlarında mı yoksa öğretmen zamanlarından kalma bir hafıza ile söylediğine anlamak istedi. Açık bir küre değil ki bakıp da geleceği söyleyebilesin. Gözünü kapattı. Bu sefer, biraz daha alçak bir sesle, “Neden beni burada tutuyorsun. Ben oraya aittim. Gitmek istiyorum.” dedi. Yatağın ucundaki tabloyu kastettiğini fark etti. Turuncu ve morun ağırlıkta olduğu bir tablo... Dağlar kışa hazırlanıyor. Sonbaharın yalancı sıcaklığı...

Her lâfa, her söze söyleyecek bir sözü olan insanlar vardır. O farklı. Her söze bir şiir, bir söz söyleyecek biri... O kadar hayatın kenarında ki... Sanki bu topluma, bu dünyaya ait değil gibi... Naif, hayatı kitapların içinde algılamış bir adam. Hem de bu zamanda. İşini severek yapmış bir edebiyat öğretmeni. Öyle çocukların ölüp bittiği sempatik hocalardan değil, otoriter de sayılmaz. O kendi hâlindeydi. Bir keresinde “Hayatı filmlerdeki, kitaplardaki gibi yaşa... Evet, insanı romantik yapıyor ama en azından yaşadığını hissediyorsun.” demişti. Tablolarında onu düşünürdü... Belki de artık zamanı idi bir şeyleri

değiştirmeye... “Bu zamana kadar elimizde biriktiğimiz ne varsa satıp elma bahçeleri içinde bir ev alarak oraya mı yerleşsek?”

Mutfığa yöneldi. Gözüne çarpan ısıtıcıya biraz su koydu. Bir kupanın içine biraz kahve... Gözüne az geldi, üzerine biraz daha ekledi. Güzel bir bahar sabahı, ne hoş. Tıslama sesi geldi aletten. Fokurtu sesleri peşi sıra... Yavaşça sıcak suyu bardağa boşaltmaya başladı. Şu neskafele alışkın değildi. Kahve dediğin şey halis muhlis Türk kahvesi olmalı ki içtiğin şeyin ne olduğunu bilesin. Hoş, Tarık ille Boşnak kahvesi der, başka bir şey demezdi. Akşam yemeklerinden sonra koltuklara geçip koklaya koklaya içtikleri kahveler resmî bir geçit gibi aktı gitti gözlerinin önünden. Bir yudum aldı. Şekersiz... Oysa ne severdi şekerli kahveyi. Evde şeker namına hiçbir şey bırakmamıştı. Doktorların uyarıları geldi aklına. Fazla şeker iyi değil, yemesine izin vermeyin... Yemeklerine ses çıkarmasa da kahve konusunda hassastı kocası. Her türlü yemeğini-kömür hâline getirdiği yemekler dahil-sesini çıkarmadan yeyip elleri için binbir güzel temenni mırıldansa da kahvesi için yüksek kriterler belirler, elleri için kullandığı sözcükler kahve için nasiplenemezdi. Annesi bir kahve yaparmış da tüm mutfak kahve kokarmış da, Boşnaklar kahveyi kendileri öğütürmüşler de... Kahve pişirmek de içmek de sanatmış da herkesle içilmezmiş de... Pozitif, güzel bir adamdı, hâlâ da farklı değil... Eskiden, davudî bir ses tonuyla kendisine şiirler fısıldardı. Şimdilerde şiir okuduğu pek nadir.

Gün olur hüzünlü bir musikidir duyduğum

Ellerinde keman telleri, piyano tuşları

Öyle bir yaşamaksın ki hiç yaşamamak.

Sıcak yudumlar dudağını yaksa da içmeye devam etti. Mavi gözlerinin esirliğinde bir ömür geçirdi. En güzel zamanlarını... Ona ne kadar âşık olduğu geldi aklına. Birbirlerinin ilk aşkı olmak ve ruh ikizi dedikleri şey bu

olmalıydı. Başka çiftler gibi alışkanlık veya mantıklı olanı yaşama değildi onlarınki. Okudukları kitaplardaki kadar büyülmese da son derece huzurlu ve saygılı bir yaşamdı onlarınki. Aşkları meyvesini vermeyi başaramamış, bir çocukları olmasa da hiç vazgeçmemişlerdi birbirlerinden. Yakışıklı idi, istese onlarcasını bulurdu ama o tenezzül etmemişti bile. Bir ömür boyu beraber yaşlanmayı dilemişlerdi. Gönülden verilen sözler ne güzeldi. Gönül gözüyle bakmak böyle bir şey değil de nedir? Normalde sigara içmese de şu kahvenin yanında harika gideceğini biliyordu. Kendi sağlığını düşünme bahanesi ağır bassa da aslında Tarık'ın sigaranın kokusundan rahatsız olmasından dolayı bırakmıştı. Birçok şeyde orta noktayı bulurlardı. Kimse inatlaşmaz, bazen bir adım o gelirdi, bazen bir adım Tarık. Bir kelebek gibi ağırlığı olmadan, hayatları renklendiren bir adamdı. Şu hastalığa kadar! Emeklilik hayallerimizin bu şekilde değişeceğini kim bilebilirdi ki? Dünyayı gezeceklerdi. Bir dönem insanlığın da katledildiği memleketinden başlayacaklardı. Yıkılan köprüler inşa edilir ama ya beyinlere bırakılan hasarlar? Hayat, herkes için mi böyle? Şu birkaç yıla kadar her şey ne güzel gitmişti. Hayattan çok beklentileri yoktu. Bir şekilde mutlu ediyorlardı birbirlerini. Her şey tüm açıklığı ile yaşanınca ne kadar kolaydı yaşam. Belki de evliliklerinin bu kadar güzel olması, etraflarında onlarca boşanan çiftler olsa da onların örnek çift gösterilmeleri belki de bu yüzdendi. Şikâyetçi değildi hâlerinden... Aynısı onun başına gelse o da aynısını yapardı, hatta daha güzel, daha titiz bile bakabilirdi.

Bardağı ağzına götürdüğünde kolundaki morluğu gördü. Ne kadar da olsa erkek gücü. Dünkü ataklarından birinde kolunu sıktığı yerde iki küçük mor leke bırakmıştı. İnsan denilen mekanizma ne kadar da garip. Daha önce sesini bile doğru dürüst yükseltmeyen adam artık canını yakabiliyordu. Kızıyordu, bağırıyordu. Bazen de içine kapanıyordu. Nemrutlaşıyordu. Ne yapacağını şaşırırsa da onu bir bakımevine göndermeyi aklının ucundan geçirmemişti. Eee, bir şeyler kötü gittiğinde caymak olmazdı. Bir yastığa baş koyma çabalarından kaynaklanıyordu. Yataklarını ayırmışlardı ama yine de zihin olarak aynı yastığa baş koyuyorlardı.

Sabahın köründe içilen acı bir kahve hayata inat bir duruştur. Güzel başlarsa güzel gider sözüne tersten bir cevap, kötü başlarsa da güzel olur dedirir... Bir fincanın dibinden saatlerce muhabbet konusu üreten insanların muhabbete açlığına; gelecekte haber getiren telveler güzel düşler getirir. Her şeyin yine güzel olabileceğine inancı arttırır. Bu seferki öyle değil, bu sefer düşünün sonu yok. Günden güne kaybolan, silinen anılar, kişiler, nesnelere...

Tanrı, birini cezalandırmak isterse önce aklını almış, derler. Geride kalan için daha büyük bir işkenceye dönüşen hayat; tilki uykusunda yaşamak, bir anlık bir sessizlikte veya büyük bir gümbürtü beklemek de yorulmanın en görünmezi...

Ve kahve bitti. Ağzında bıraktığı tada bakılırsa pek de hoşnut değil durumdan. Tek başına padişah sofrasına otursan ne! Ne kadar yavan. Telvelelerin seslerine kulak asmayacak bugün. Bu sabah bir şeyler farklı olmalı... Gönülünden geçenleri anlamaya çalışırken aklına yemekten arta kalan ıspanaklar geldi. Erinmeden kalktı, dolaptan dışarı çıkardı. Sonra peynir... Tam ıspanakları kesecekti ki kayınvalidesinin sesi geldi kulağına. "Boşnak böreğinin en güzeli ıspanakları sirkeli suya koyarak olur." Kendi bildiği gibi değil, kayınvalidesinin dediği gibi yaptı. Hamurunu hazırladı, beklemeye bıraktı. Börek içine girişti bu sefer. Peynirini, soğanını, ıspanağını iyice rendeleyip hazır hâle getirdi. Hamuru açıp böreğini yuvarlamaya başladı. Tepsiye dizip hamuru fırına verdiğinde saat artık sabahın körü değildi. Mis gibi kokular çıkmaya başlamıştı bile... Çay suyu, bergamot kokusu... Kahvaltı sofrasını hazırlamaya başladı. Nasıl dalmışsa yaptığı işe, eşinin gelip kapıda onu izlediğini bile fark etmemişti. Böreğin kokusu, en ölümcül hastaları bile ayağa kaldırır, der Boşnaklar... İçgüdüsel mi acaba diye düşündü. Fırının camından nar gibi kızaran böreği görebiliyordu. Kontrol etti, evet, istediği gibi olmuştu. Fırının derecesini kapattı, böreği dinlenmeye bıraktı.

"Günaydın canım, uyandırdım mı seni?" dedi. Ses yok.

Masaya doğru yavaş yavaş gelen Tarık'a baktı. Yatarkenki o gergin hâli kalmamıştı. Ama sıcak da değildi yüzü. Daha iyi görünüyordu, ama görünüşe

aldanmamak gerekti. Sessizlik de bir gümbürtünün başlangıcı olabiliyordu. Sakindi. Börekten birkaç dilim kesti, masaya koydu. Hâlâ ses vermemişti.

Çayları bardağa koyarken börekten bir parça ısırın Tarık'ın yüzü birden değişti. Yumuşadı, açıldı...

"Biliyor musun anne, şu böreği senin gibi yapan yok" dedi. Sesi çok keyifli geldi. Ne iyi düşünmüştü börek yapmayı.

"Afiyet olsun, beğendin mi? Sevdiysen yine yaparım."

"Harika. Başka yerlerde de yedim ama seninki gibisini yemedim annem." Ufacık bir ayrıntı, birazcık sirke... Geçmişin karesinden günü aydınlatıyordu. Mutluydu. Uzun zamandır gergin ve hırçın olan Tarık, bir börek ile yine yumuşacık olduğu zamanlara dönmüştü. Onu izlemek yetiyordu doymaya. Küçükken kendi çikolatasını yiyip annesinin hakkına göz koymaya başladığında annesi derdi ya "Sen ye kızım, sen yiyince benim boğazımdan geçiyor." Ne demek istediğini daha iyi anlıyordu şimdi. Doyuyordu.

"Bir senin böreğini çok seviyorum, bir de Leyla'nınkini..." Leyla, sapsarı saç, masmavi göz. Duru bir güzellik...

"Leyla" mı? O da kim, nerden çıktı şimdi.

"Sen pek sevmersin onu, o yüzden ben pek açılmadım sana. Ama artık öğren, biz onunla sevgiliyiz."

Müthiş bir şaşkınlıkla bakakaldı. İlk aşkı olduğunu, ondan başka kimseyle çıkmadığını defalarca söyleyen bu adam, karşısında başka bir ilk aşktan bahsediyordu. Geçmiş zamanda olmuş bitmiş bir şeyi nereye koyacağını bilemedi. Bir tarafı "Adamın akli uçup gitmiş, onun lafına mı inanıyorsun?" diyor; öbür tarafı "Bunca yıl kandırıldın mı?" diye soruyordu. Bir de börek yapmış ona... Merakını gideremedi. "Eee, ne yapıyorsunuz bu Leyla kızım ile?"

"Hiç, ben ona şiirler yazıyorum, şiirler okuyorum. Sesimi çok beğeniyor. Parkta oturuyoruz. Saatlerce sohbet ediyoruz. Seviyorum onu. Yalnız, geçen gün, abisi gördü. Herkesin içinde beni bir güzel dövdü. Nasıl dövdüyse ben bile beğendim." deyince...

“Elleri dert görmesin. Oh olsun sana!” deyip gülmeye başladı. En azından birisi intikamını almıştı. Gerçi gerçek olup olmadığı bile belli olmayan birini, hem de bu yaşta nasıl da kıskanıvermişti.

“Babası polisti. Başka bir İzmir’e taşındılar... Gözden ırak olunca gönülden de ırak oluyor insan galiba. Birkaç aç mektuplaştık. Sonra mektuplar azaldı... Ama ben şiirlerimi onun için yazarım, ne zaman başkasının şiirlerini okusam aklıma o gelir. Ona okuyormuşçasına düşünürüm...”

Bu zamana kadar tüm o yazıların, şiirlerin kendisi için okunduğunu düşünürdü -belki gerçekten de kendisi için okunmuştur - Bir hayalin kıskançlığı ile ne yapacağını şaşırırdı, “Nerden çıktı bu börek şimdi durup dururken tadımı kaçırdı. Keşke yapmasaydım” diye iç geçirdi... “Eee, özlüyor musun, merak ediyor musun Leyla’yı?”

“Bilmem, hiç düşünmedim. Sanki uzun bir uykudan kalkmış gibi mahurluk var üzerimde. Hani şair diyor ya annecim:

“Ne saçma... Bahar mıdır bizi bu hale getiren? Belki...

Ben her bahar âşık olmam ama

Her bahar gitmek isterim. Gittiğim olmadı hiç.

Ama olsun... İsterim.

Benimki de o hesap, gitmem, gidemem... İşte böyle...”

Leyla’yı düşündü Nesrin... Bir rakip değil. Kocasının hayali aşkı... “Tarık, elma bahçelerine götürüyüm seni. Sen gidemiyorsun ama ben götürürüm. Biz gideriz. ‘Biz’ olarak. Belki Leyla hâlâ oradadır. Ne dersin?”

Tarık’ın yüzü gülüyordu. Bir lunapark dönüşü annesine pamuk şeker de aldırılmayı başarabilmiş bir çocuk gibi... Kendi de tebessüm etti. Düşündü. “Bu hayali karakterin de anılardan gideceğine mutluyum. Bir daha börek yapmasam iyi olur... Şu yaştan sonra sürprizler çekiliyor...”

BENİ UNUTMA

Nurcan AKYILDIZ

Çılgınca öten bir alarm sesiyle güne başlamak tam bir işkence olsa gerek diye düşünüp yatağımdan doğrulduğumda başucumda “beni oku” diye yazan bir notla göz göze geldim. Fazlasıyla gizemli bir mektup olduğu her halinden belliydi. Beni meraklandıran ise bu mektubu oraya kimin koyduğuydu.

Mektubu elime açıp okuduğumda bu gizemin sadece bununla sınırlı kalmadığını gördüm. Mektubun içinde hemen komodinin üstünde açık duran bilgisayarda masaüstünde “beni dinle” denen videoyu izlemem isteniyordu. Notu okuduktan sonra içimdeki heyecan korkuya dönüşmeye başladı. Evime bu kadar rahat girebilecek birinin olması fazlasıyla endişe vericiydi. Yataktan kalkıp bilgisayarda istenilen dosyayı açtığımda yakışıklı bir adamın bana gülümseyerek “günaydın, nadide çiçeğim; Kardelen” dediği an biraz utangaçlık ve bu adamı tanımadığımdan ötürü de bir sıkıntı hissetmeye başladım. Yeniden izlemeye koyuldum. Ekrandaki adam yine aynı sevecenliğiyle konuşmaya devam ediyordu. Can kulağıyla onu dinlemeye başladım. Muhtemelen bu adam benden hoşlanıyor ve fazlaca sahip olduğu cesaretiyle bana Kardelen diye bir gönderme yapıp çiçekler kadar güzel olduğumu ima ediyordu. İstem dışı ellerimle saçlarımı ve üstümü düzeltip karşımda duran bu adamı haklı çıkarmaya çalışıyordum. Devamında bana ne gibi iltifatlar yapacağını düşüncesinin yanında hâlâ evime nasıl girdiğinin sorusu da aynı yerinde cevapsız bekliyordu.

Günaydın nadide çiçeğim; Kardelen. Evet, senin ismin bu; Kardelen... Annenin bir kış gecesi sancısı tutunca baban, karlarla kısmen kapanan yolların içinde zar zor hastaneye yetişmiş. Bu yüzden de isminin Kardelen yani ‘kışın karları delip açan çiçek’ koymayı uygun görmüşler. Sen ailenin ilk çocu-

ğusun, senden sonra doğan iki kız iki oğlan kardeşin daha var. Anlayacağın kalabalık ve çok güzel bir aileye sahipsin. Üniversite de Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği...” kısmını duyduktan sonra panik içerisinde bilgisayarın üstünde durdur yazan uzunca kısma bastım. Ellerim titriyor, kalbim hızlı hızlı çarpıyor ve az önce izlediklerime bir anlam vermeye çalışıyordum. Adamın söyledi şeyleri bir taraftan düşünüyor ve beynimin köşesinde anlattıkları ile ilgili bir anının canlanmasını diliyordum. Kaç dakika bu şekilde bekledim bilmiyorum ya da kaç saat. Zamanın anlamını yitirdiği günlerden bir gündü yaşadığım sanki. Uzun uzun soluk alıp cesaretimi topladıktan sonra aynı çubuğun üstünde “Çalıştır” dediği noktaya denk gelecek şekilde düğmeye bastım.” ...okurken tanıştık. Aynı sınıfta değildik, ben senden iki sınıf üstte okuyordum. Sahi ismimi söylemedim değil mi? Bu arada ismim Hasan... Ortak arkadaşlar aracılığı ile tanışıp sevgili olduk. Benim okulum bittiği gibi nişanlandık, ama evlenmek için senin okulunu bitirmeni bekledik. Nihayet okulun bitince senin hayallerindeki gibi bir kır düğünü ile evlendik. Düğün fotoğraflarımız hemen ilk çekmeceye açıp bakabilirsin.”

Hızla videoyu durdurup ilk çekmeceye elimi attım. Bir sürü fotoğraflar ve üstlerinde isimler yazılıydı. Hasan denilen adam şık bir damatlık içinde bense bembeyaz bir gelinliğin içinde durmuş objektiflere gülümsüyorduk. Alttaki fotoğraflarda farklı insanlar ve hepsinin üstünde isimler yazılıydı. Senin annen, benim annen, erkek kardeşin, en samimi arkadaşın, amcan vs. Birden çığlık atıp bağırmaya başladım. Beynim bana oyun oynuyordu, ya da birileri bana bir oyun oynuyordu, bilemiyorum. Anılarımı yoklamaya çalıştığım da hiçbirinin yerinde olmadığını fark ettim. Derken kapı açılıp içeri bir kadın girdi. Korktum! Kimdi şimdi bu kadın. Elimdeki fotoğraflardan birinde sanki yüzünü görmüştüm. Hemen resimlere baktım, resimlerden birinde karşımda duran kadının “annem” olduğu yazıyordu. Yanıma yaklaşıyor, bir yandan da bana “Korkma yavrum, ben annenim, sana zarar vermem, ne olur korkma benim minik kuzum” diyordu. Ben geri geri yavaş adımlarla kaçarken söylediği bir cümlenin içimi sızlattığını hissettim. “Minik kuzum”. Bu kelimenin içinde bulunduğu anı bulabilmek için beynime türlü türlü sorular

sordum ama hiçbir cevap gelmiyordu. Sadece içimi acıtan, yüreğimi titreten bir söz olarak havada asılı kalıyordu. Yatağa ayağımın çarpmasıyla durdum. Annem olduğunu söyleyen kadın gözlerinden usulca süzülen damlaları silip elimi tuttu. Nedendir bilmem biraz daha sakinleştim, değişik bir rahatlama duygusu kapladı içimi.

“Ben” dedim, “ben hiçbir şey hatırlamıyorum, annem misin?” “Evet” dedi kadın gülümseyerek, “ben senin annenim.” “Benim neyim var anne, neden hiçbir şey hatırlamıyorum?” diye sordum. Biraz durup iç çektikten sonra sesindeki yorgunlukla, “Videonun tamamını izlemedin değil mi?” dedi. “Evet” dedim. “O zaman lütfen önce bitir sonra oturup konuşuruz olur mu?” dedi. Ellerimi bırakıp “ben odadan çıkayım sen rahatça izle” derken ümitsizce birine dayanma gereği hissettim. Eğer gerçekten de bu kadın annemse sırtımı dayanmaya güvenecek başka kimi bulabilirdim? “Lütfen, gitme sen de yanımda kal, birlikte izleyelim, olur mu?” dedim. İtiraz etmedi. Laptopu alıp yatağa uzandı, elleriyle yanını işaret ederek beni yatağa çağırdı. Usulca ayaklarımı toplayıp yatağa girdim. Yanımda; annem olduğunu söyleyen, bana en yakın, zihnimde bana olabildiğince uzak bir insanla oynanan bir oyunu izlemeye koyuldum.

Resimlerin hepsine baktığını umuyorum. Eğer bakmadıysan lütfen bir kere hepsine bakar mısın?” dedi. Annem videoyu durdurup laptopu yatağa bırakıp komodinin üzerinde duran diğer resimleri alıp yanıma geldi. Ben sessizce duruyordum, bedenim buz kesmiş, etrafa bakıyordum. Tanıdık bir eşya, tanıdık bir anı bulmaya çalışıyordum. Annem resimleri sırayla göstermeye başladı. Küçüklük fotoğraflarım, babam, kardeşlerim, akrabalar... Minik bir bebek objektifime takılı kalmıştı. Resmi annemin elinden aldım. Resmin üstünde “Kızın” yazıyordu. Anneme fotoğrafı gösterdim, söyleyecek sözler boğazımda düğümlenmişti. Annem beni bu durumdan kurtarmaya çalışırcasına gözlerinden süzülen yaşları silerek bir yandan da zoraki gülecek “evet o seni kızın; ismi Ayşe” dedi. Neyin içinde olduğumu bilmiyordum, yaşadığım şey gerçekse eğer, bana beni unutturan şey ne ise bulmak ve onu

ellerimle parçalamak istiyordum. Kim böyle canice hatıralarımı çalabilirdi, bir an önce bilmek istiyordum. İçimde duyduğum nefretle bağırmaya başladım. “Bana ne oldu anne, neden hiçbir şey hatırlamıyorum?” Annem bir kez daha video derken annemin sözünü kesip “videonun canı cehenneme, ben senden duymak istiyorum, dilsiz, duygusuz bir makineden değil.” Ağlamaya başladım, gardım düşmüştü, bu savaşta yenilen taraf olduğumu görebiliyordum. Bu sefer çaresiz bir zavallı gibi anneme yalvarmaya başladım. “Ne olur anne konuş, bana ne oldu bilmek istiyorum!” dedim. Annem ağlamasına mani olmaya uğraşıyor, derince içler çekerek sanki kelimeleri toplamaya çalışıyordu. Sakinleşip uzun bir soluk aldıktan sonra konuşmaya başladı.

Otuz sekiz yaşında Alzheimer denilen bir unutkanlık hastalığına yakalandın. İlk başta basit şeyleri unutmaya başladın. Muhtemelen iş yorgunluğu, ev, Ayşe küçük falan derken doktora gitmeye gerek görmedin. Sonraları bazı günler eve geliyor koltukta hiçbir şey yapmadan oturuyor, akşam için yemek falan yapmıyordun. Hasan da işten geldiği gibi yemek işlerine koyuluyor, yorgun olduğun için yapmadığını düşünüyordu. Bir müddet sonra evdeki eşyaları bulmakta zorluk çekmeye başladın, eşyaların sürekli olarak yerlerinin değiştiğini söylüyordun. Hatta bizim yanımızda bir gün gelen temizlikçi kadınla kavga ettin ve kadın işi bıraktı. Başta senin haklı olduğunu düşündük ama kadın da defalarca kez yemin edip ‘Ben hiçbir şeyin yerini değiştirmiyorum’ diye bana dert yakındı. Bir akşam bütün aile sende buluşmak için sözleşmiştik, bizi yemeğe davet etmiştin. Akşam hepimiz istenilen saatte evdeydik ama sen yoktun. Hasan telefonunu aradı, bir market görevlisi telefonu açtı ve telefonun reyonların arasında bulunduğunu söyledi. Hepimiz korkudan dışarı çıkıp etrafta seni aramaya başladık. Dört beş sokak ötesinde baban seni bir parkta banka oturuyor vaziyette buldu. Seni alıp eve getirdi. Sen hiçbir şeyi hatırlamadığını söyledin. O gece erkenden uyudun. Hasan ve biz sende bir şey olduğundan artık emindik. Ertesi gün nöroloji doktoruna gittik. Çekilen filmler ve laboratuvar tetkikleri sonucunda doktor sana Alzheimer teşhisi koydu. Normalde senin yaşında görülmeyecek bir hastalık, daha çok yaşlılarda görülüyor. Sen bu hastalığa genç yaşta yakalanmış nadir

insanlardan birisin. Hastalık çok hızlı ilerledi, işini bırakmak zorunda kaldın. Önce anılarından küçük bir kısmını, sonrasında iki yıl içinde tamamını yitirdin. Ara sıra hafızan yerine gelecek gibi olsa da hiçbirimizi tanımıyor ve geçmişinle ilgili anıları hatırlamıyorsun. Çok üzgünüm kızım, keşke senin yerine Allah bana verseydi bu hastalığı. Elimden bir şey gelmiyor, çok üzgünüm.” deyip ağlamaya başladı. Ben de ağlıyordum, onlara mı yoksa kendime mi ağlamalıydım bilmiyordum. Yatağımdaki sıcaklıkla birden irkildim. Yatağım sırlıksıklam olmuştu, sanırım altıma kaçırılmışım. Annemin yüzüne baktım, annem, “sorun değil, hemen hallederim, hadi seni yıkayayım” dedi. Utanmışım ve belki de sinirlenmişim, bilemiyorum... Sanki vücudum da beynimi destekliyor ve benden her şeyi saklayıp kendi başına hareket ediyor gibiydi. Annemle banyoya girdiğimde ona bir şeyler söylemek istedim ama bir türlü kelimeleri birleştiremiyordum. “Affedersin” dedim. Annem “affedilecek bir şey yok minik kuzum” dediği an yine aynı sıcaklığı içimde hissettim. Bu beynime karşı kazandığım bir galibiyet gibiydi. İsimleri, nesnelere, kişileri, eşyaları her ne kadar yitirmiş olsam da duyguları hâlâ yüreğimde hissedebiliyordum!

“Anne, bana ne olacak” diye sordum. Annem sustu, ama onun suskunluğu benim gibi kelimeleri kaybetmesinden değil de sanki başka bir şeyden kaynaklanıyor gibiydi. “Bir şey olmayacak kuzum” dedi. “Sen bu hastalığı yeneceksin ve bir gün iyileşeceksin. Hep beraber ailecek nehir kenarında yemyeşil meyve ağaçlarıyla dolu bir ormanın içindeki saklı cennetimizde; evimizde güzel günler geçireceğiz. Piknikler yapacak, şarkılar söyleyeceğiz. Hepimiz bir arada olacağız, dahası çok mutlu olacağız. Sadece biraz beklememiz gerekecek. Baban şimdi o evde bizim için hazırlıklar yapıyor. Bizim de buradaki işlerimiz bittiği gibi babanın yanına gideceğiz” dedi. İnsanın içini ferahlatan çok güzel sözlerdi bunlar. Banyodan çıktığım gibi annem beni giydirmeye koyuldu. Bu işi ben de yapabiliyordum ama nasıl giyineceğim, dahası ne giyineceğimi sanki birden unutmuş gibiydim. Kapı bir kere daha açıldığında, kıvrık saçları, kocaman gözleriyle ufak bir kızın bana koştuğunu gördüm. “Anne” deyip kucağıma sarıldığı an birden panikledim.

Korkarak çocuğu itekledim. O da ağlayarak odadan kaçtı. Annem hemen fotoğraflardan birini çıkarıp gösterdi. “Bu kızın Ayşe, az önce sana sarılan çocuk.” Sonra karşımda durup konuşan kadını da tanımadığımı fark ettim. Boş boş ona bakıyordum, o da bana bakıp yalvararak bir şeyler söylüyordu. “Benim; annen, benim minik kuzum.” İçimdeki korkuyu silen bir cümle duyuyordum sanki. “Minik kuzum” sanki daha önce de bir yerlerde işitmiş gibiydim ama ne zaman duymuştum en son, dahası gerçekten de duymuş muydum hiç bilmiyorum. Karşımda duran kadın içeri geçmiş, yanında kızım olduğunu söylediği Ayşe’yi getirmişti. Kız yeniden bana sarıldığı an, kendime adı Ayşe olan kızın aslında benim kızım olduğunu tekrar edip duruyordum. Eğer ki hatırlanmaya geçecek biri varsa bu Ayşe olmalıydı, biliyordum. Ayşe yanaklarımı öpüyordu, ben de içimdeki bastırılmaz bir arzuyla onu öpmek istediğimi fark ettim. Öptüm, sıkıca sarıldım. Zihnim bana acımış olacak ki Ayşe ile ilgili, küçük bir anı gözlerimin önünden hızlıca geçip gitti. Ne olduğunu göremedim, ama sıcaklığını yüreğimde hissettim. Ayşe’nin kulağına eğildim, sadece onun duyacağı bir ses tonuyla “senden bir şey isteyebilir miyim Ayşeciğim” dedim. Başını salladı, “tamam iste olur” dedi. “Ben seni unutsam bile, sen beni unutma olur mu?” dedim. Güldü, “Unutmam, zaten hep aynı şeyi istiyorsun” dedi. Oysa bunu ona ilk defa söylemiştim. Odadaki kadın kızıma “anneni yorma” deyip duruyordu. Sinirlendim, sen de kimsin, ne işin var burada, diye bağırdım. Kadın gülümseyerek komodinin üstünden bir şeyi alıp elime verdi. Bu bir fotoğrafı. Karşımdaki kadın o fotoğrafın içindeydi ve üstünde “senin annen” yazıyordu. “Annem misin?” dedim, “Evet” dedi gülerek “Ben senin annemim sen de benim minik kuzum.” Fotoğrafa bir daha baktım “senin baban” yazan adama takıldı gözüm. Elimle işaret ettim “Nerde o?” dedim. Annem olduğunu söyleyen kadın gözlerinden akan yaşlarla “Öldü” dedi, “umarım cennettedir.” diye ekledi. “Cennet nerde, ben de oraya gidecek miyim?” diye sordum. Gülüyor muydu yoksa ağlıyor muydu kestiremedim. Bana baktı ve “dediklerine göre sen yakın bir zamanda gideceksin, umarım ben de senden hemen sonra geleceğim yanına, ben gelene kadar baban seninle ilgilenecek” dedi.

Odada ki fotoğrafları alıp yatağa uzandım. Uyuya kalmışım. Bir süre sonra uyandığım da karşımda bir adamın durmuş beni izlediğini gördüm. Panikledim, bağırmaya başladım. “Kimsin?” dedim. Adam eliyle fotoğrafları işaret edip “Oraya bak. Orada ne yazıldığını okuyabilirsin. Yıllarca bir kitap kurdu olmanın verdiği bir yetenekle çok şükür hâlâ okuyabiliyorsun. Bak bakalım kimmişim ben?” dedi. Fotoğraflara baktım, ismi Hasan’dı ve resmin üstünde “kocan” yazıyordu. İsmi Hasan olan adam bana baktı, güldü. Ben senin kocanı, biliyorum hatırlamıyorsun. Biz seninle evliyiz ve ben seni bu her şeyden çok seviyorum.” dedi. Hasan’a baktım, üzül müştüm, karşımda durmuş kocam olduğunu söylüyordu ama onunla ilgili hiçbir şey bilmiyordum, dahası onu hatırlamıyordum bile. “Yanımda uyumak istersen buna izin vermem” dedim. Neden böyle bir şey dediğim hakkında en ufak bir fikrim yoktu. “Biliyorum” dedi gülererek. “Seni hatırlamıyorum” dedim. “Biliyorum” dedi. “Bir gün seni hatırlayacak mıyım peki?” diye sordum. Yüzü asıldı ve “Bir mucize gerçekleşmeyecekse şayet; hayır, beni hiçbir zaman hatırlamayacaksın.” dedi.

Yüzüne baktım, onu hatırlamaya çabaladım. Ama tek bir anı bile gelmedi aklıma. Yakışıklı bir adama benziyordu fakat bu ona karşı bir şeyler hissetmeme yetmiyordu. “Seni bir daha hatırlamayacaksam, neden hâlâ buradasın?” dedim. Güldü, derin bir nefes alıp verdi. Ellerini saçlarının arasında gezdirdi ve sessizce “Çünkü ben seni asla unutmadım.” dedi.

BENİM SAHNEM

Zeynep ETİ

Aralık ayının ortasında kış doğasına uygun olarak hareket ederken kuvvetli rüzgâr evimizin açık penceresinden içeri birkaç kar tanesini fırlattı. İçim titrerken hiçbir şey yapmadan hayatımızın akışını izlemeye başladım. Tüm dileğim zamana meydan okuyan biri olmakken sadece şu “an”ı yaşayabilmeyi tüm kalbimle isterdim. Zaman kavramıyla aramızda benim egemen olduğum bir bağ varken artık zamana karşı daha çaresiz ve yenik olmanın yarattığı acıyla bakışlarımı anneme çevirdim. Aynanın karşısına geçti, boş gözlerle bakmaya başladı. Karşısında duran çevresi kırışmış mavi gözlere sahip saçlarına ara ara aklar düşmüş, yanakları dolgun kadının yüzüne doğru ince uzun parmaklarını götürdü. Gözlerindeki bakıştan, asıl isteğinin karşısında gördüğü kadının kırışıklıklarına dokunmak ve parmak uçlarıyla yaşamının bazı anlarına eşlik edebilmek olduğu anlaşılabilirdi. İnce uzun parmakları yumuşacık bir teni hissetmek yerine, soğumuş aynaya değdi. Parmaklarını geri çekti ve kadına uzun uzun baktı. Ardından parmaklarını sanki aynanın ardına geçmeyi başaracaklarmış gibi kuvvetle bastırdı. Bu sefer de başarısız olunca aynaya doğru yaklaştı, nefesi aynada buğu yaptı ve karşısındaki güzel kadının yanağına bir gamze kondurdu.

– Buyrun hanımefendi, ne istemiştiniz, dedi. Karşısındaki kadının onu taklit ettiğini görünce sinirlendi.

– Sizi küstah hanım, bu yaşa gelmişsiniz ama hâlâ bir çocuk gibi aptalsınız, dedi.

Kadın yeniden onu taklit etti. Daha da sinirlendi ve

– Derhal odamdan çıkınız, dedi. Fakat kadın onu dinlemedi. Ardından annem bir hışımla bana döndü,

– Ben size boş yere mi para ödüyorum. Ne sorumsuz şeysiniz canım, bu kadını bir an evvel odamdan çıkartacaksınız. Geri döndüğümde kimseyi görmek istemiyorum, dedi. Ve hızlı adımlarla odayı terk etti.

Bu sefer de hizmetçi yerine konmuş olmanın acısını yaşamıştım. Uzun süredir hayatında birçok şey olmuştu ama kızı olamamıştım. Küçükken tiyatro oyuncusu olup istediğim her kılığa bir sürü insanın gözleri önünde girmeyi isterdim. Takvimler hızla yapraklarını dökerken sadece annemin izlediği bir tiyatro oyuncusu oldum. Ne kılığında olmamı isterse o oluyor, hiçbir şey söylemeden oyunumu layıkıyla tamamlamaya çalışıyordum. Annem Alzheimer teşhisi konduğundan bu yana tam yedi sene geçmişti. Babam aramızdan gittiğinden beri ise sekiz sene. Doktor bu derde tek çarenin benim sabrım olduğunu belirtirken annemin gözlerimin önünden yok oluşunu yavaşlatmak için ilaçlar vermişti. İlk zamanlar annem, bazı basit şeyleri unuturken zamanla kendini unutmaya başladı. Beyni günden güne küçülerek işlevini yitiriyordu ve kocaman bir bedende bir çocuk gibi yaşamaya başlamıştı. Evimizdeki tüm takvimleri ve saatleri gözümün önünden kaldırmıştım. Annem boşlukta yaşarken zaman kavramından nefret ediyor, ihtiyaç duydukça telefonumdan zamanı öğreniyordum. Annemin beyni kaydetmeyi bırakmıştı ve artık sadece çok uzak zamanların anılarını içinde barındıran bir defterdi. Annem ara ara o defteri aralayıp beni tanımayarak bana çocukluğumu anlatıyordu. Beni tanımasa da çocukluğumu hatırlaması, beyninin beni toptan yok etmemiş olması, bana daha sabırlı olmam için yardımcı oluyordu. Ben yaşantımızı düşünürken annem bağırılmaya başladı.

– Her yeri sular götürüyor, yetişin!

Koşa koşa mutfağa gittim. Her yere baktım fakat ortada bir damla su bile yoktu. Anneme döndüm,

– Ama her yer kuru, burada su yok ki, dedim. Annem birden hırçınlaştı ve ağlamaya başladı. O anda Alzheimer hastalarının her dediğini kabullenmenin doğru olacağını hatırladım. Anneme yaklaştım ve

– Su dolapların altından geliyor olmalı, şimdi bu suları alıp arızayı ortadan kaldıracayım, dedim. Banyodan bir kova ve bez alarak annemin gözleri önünde olmayan suları bezimle toplayıp kovaya sıktım. Yorulmuş olacaktı ki odasına doğru yöneldi. O uyurken bile güvende olmadığını fark etmemin üzerinden sadece iki ay geçmişti. İki ay önce bir gece bundan tam otuz beş yıl önceki gibi babama kaçmak için pencereye çıkmıştı ve onu tam atlayacakken yakalamış, annesi gibi davranıp gözetimim altında tutmuştum.

Annemin hafızası tersine işlerken ona yardımcı olmak için devamlı konuşuyor ve onu da konuşturmaya çalışıyordum. Çoğu zaman kalbim kırıl-sa da bu duruma alışmış, sakin kalmayı öğrenmiştim. Annem genele göre daha erken bir yaşta, elli yaşında Alzheimer olmuştu. Doktorun söylediği etkenlerin hiçbirini kabullenemiyordum. Annemin beni tanımamasına daima içerliyor ve bazen öfkeme yenik düşüyordum. Tüm işleri bitirip annemi kontrole gittim. Annem birden odasına girince benden korktu ve çığlıklar atarak beni, onu öldürmeye gelmekle suçladı. Annemin hizmetçisi, annesi, torunu, ilkokul arkadaşı olabilirdim ama onun katili olacağımı düşünmesine katlanamazdım. Beni unutmamasını beni az sevmiş olmasına yoruyor, çoğu zaman babamı hatırlayıp ve hatta onunla konuşurken buluyorken şimdi beni katil yerine koymasını hırçın bir şekilde karşılıyordum. Annem ben durdukça daha da korkuyor ve kendine zarar verecek noktaya geliyordu. Hızla odadan çıktım ve ona kendimi inandırmak için tüm fotoğraf ve aile belgelerimizin olduğu kutuyu yıllar sonra açmaya gittim. Tahammülümün son noktasına ulaşmışken aynı şey başıma gelirse bir avuç ilaçla intihar etmeyi planlıyor ve öfkeyle söyleniyordum. Kutuyu açtığımda işime yarayacak fotoğrafları seçerken birden eski bir defter gördüm ve kapağını araladım. Elimdeki defterin annemin günlüğü olduğunu anlayınca ilk sayfadan okumaya başladım.

“Sevgili günlük,

Bir günlüğe nasıl başlanır bilmiyorum ama sanırım en basit yolu buymuş. Şimdi bunları yazarken keşke daha önce başlasaymışım diyorum. Hayatımı-

zın çoğu anını unutuyoruz ne yazık ki. İnsan bazen öyle bir noktaya geliyor ki çocukken düşüp kanattığı dizinin acısını hatırlasın istiyor. Çünkü hatırlamayınca sanki o anları hiç yaşamamışsın gibi oluyor. Sanki baban sana hiç şeker almamış, sanki sen hiç bulutları başka başka şekillere benzetmemişsin gibi. Acaba bundan seneler önce nasıl hissediyordum diye düşünüyorum bazen. Ama nafile ki hatırlayamıyorum. Bence bu hayatta insan her gün için bir deftere birkaç not düşmeli. Düşmeli ki ben yaşadım, bakın şunu şunu yaşadım diyebilsin. Bir günlüğe başlamak için benim de ihtiyaç duyduğum bir dönüm noktasıymış anlaşılabilir. Bugün tam iki aylık hamile olduğumu öğrendim. Hayatımın aşkından bir bebeğim olacak. Şimdi sana bunları bir elimle doğacak bebeğimi okşayarak yazıyorum. Yıllar sonra ona seni, bir çocuğu olduğunda ona hediye edeceğim. Her anını not düşeceğim buraya ve o da tekrar tekrar yaşasın, unutmasın diye uzun uzun anlatacağım bu dünyadaki ilklerini..."

İlk sayfayı sonlandırmadan sayfaları çevirdim ve doğduğum tarihe geldim. Ardından okumaya başladım.

"Sevgili günlük,

Çok ama çok sevgili günlüğüm. Bugün sana yoğun acılardan sonra her yanımı saran bir bahar esintisiyle yazıyorum. Etrafımdaki herkes parmak oynatmama bile kızıyor. Yorulacağımı düşünüyorlar ama sana yazmak beni sadece dinlendirecektir. Bugün kızım dünyaya geldi. Öyle güzel ki... Onu tüm ömrümce sevip koruyacağım. Adını Bahar koyduk. Ona her gün Bahar'ım diye seslenip dört mevsimi evimize bahar edeceğim. Şimdilik bu kadar. En yakın zamanda kızımın tüm güzelliğini anlatmak için geri döneceğim. Hoşça kal günlük. Tüm ömrümüz hoşça kalsın."

Okumayı bitirdiğimde gözyaşlarımı tutamıyordum. Beni yeterince sevmediği için unuttuğunu düşünmeye başladığım annemin bu yaptığına tüm bedenimi saran bir titremeye karşılık veriyordum. Günlüğü bırakıp annemin yanına koştum. Sakince elimdeki fotoğrafları ve günlüğü gösterdim.

– Bak bu sensin, bu da ben. Ben senin kızını, bak elimde de günlüğün var, bunları sen yazmışsın ve benden bahsetmişsin, dedim. Eğer istersen yazını karşılaştıralım o zaman bana inanırsın, diye de ekledim.

Annem daha sakin bir şekilde fotoğraflara baktı ve yazdıklarını okumaya başladı. Ara ara okumasını kesip gözlerini üzerimde dolaştırdı. Bir süre sonra okumayı bırakıp yanıma yaklaştı.

– Demek sen benim kızısın. Ne kadar güzelmişsin, bak iyi ki bana benzemişsin, dedi.

Annem birkaç dakikalığına kızı olduğuma inanmıştı. O birkaç dakikayı değerlendirmek için beni adımla sevmesini istedim. Onun kollarındayken ve onun kızı Bahar iken annemin yazdığı oyunları oynayacak bir tiyatrocunun olacağıma, kalan zamanımızın her anını ustalaşmak için geçireceğime söz verdim. Birkaç dakika bitti ve annem kollarını salarak,

– Hanife kız sen de ne sulu gözsün, boş ver başkasını bulursun, dedi.

Gülümsedim ve annemin mahalleden arkadaşı Hanife teyzenin kılığına girdim.

MS YA DA MÜCADELEMİ SEVİYORUM!

Erdal GÖZE

Bu sabah uyandığında paramparça bir halde buldum beynimi. Kafatasım yarılmış, beynim çıkarılmış önümde duruyordu. Üzerinde siyah siyah lekeler vardı. Beynim sanki değersiz bir et parçasına dönüşmüştü. Elimle yokladım. Yerinde durmuyordu beyin. Elimde duruyordu. Sol elimde kanlı, kokan, kıpkırmızı bir şey. Sağ elimle uzanıp dokunmak istedim beynime. Beceremedim. Yorgan yarı belime kadar açılmıştı. Ben açmamıştım. Dağınık değildi. Düzenli bir şekilde katlanarak açılmıştı. Göz ucuyla karşımda duran aynaya baktım. Kafamda bir yara izi yoktu. Kan sızmiyordu. Daha dikkatli bakınca bir şey fark ettim. Saçlarımın arasında derinden bir dikiş izi. Doğrudum. Yakından baktım. Deri garip bir iple dikilmişti. İpin ucu dışarı sarkıyordu. Sanki bir elin tutup çekmesi için bir pay bırakılmıştı. Bir süre elimi saçlarımın arasında gezindirdim. İpi kavradım. Sol elimde beynim, sağ elimde ip. İpi çekip beyni yerine yerleştirecektim. İpe asıldım. Dikişler sökülüyordu. Tekrar denedim. Garip bir acıyla yandı bütün bedenim. Yeniden yüklendim. Deri parçasını yırtacak, pis kokudan, siyah siyah lekelerden, bu paramparça şeyden, beynimden kurtulacaktım. Başımdaki ağrı boynuma doğru iniyordu. Ter içinde kalmıştım. Gücümü toplayıp yeniden denemek istedim. Bu sırada kapı açıldı. Annem kapıyı bir iki tıklar hemen içeri girerdi. O girmeden yorganı başımdan aşağı çekip uyuyor numarası yaptım.

– Selim?

–

– Selim?

–

Ses vermesem gitmezdi. Aksine gelir yorganı açar, uyuyup uyumadığıma bakardı.

– Selim kahvaltı hazır oğlum. Haydi, işe geç kalacaksın.

Yorganı hızla çekerken kanı yorgana bulaştırdığımı fark ettim. Acaba annem görmüş müydü?

– Anne?

– Efendim oğlum?

– Yorganda...

– Anlamadım...

– Babam çıktı mı?

– Çıktı. Çayları döküyorum. Kahvaltını yap, sen de çık.

Kapı kapandı. Annem gitti. Beynimle baş başa kaldım. Yorgan altında ak ve boz iki yarım küre ve ben. Beynim hâlâ hayattaydı. Annemin bu ani hareketi onu da heyecanlandırmıştı. Elektrik dalgalarına benzeyen bir titreşimle hareketlenmişti. Yorganı üzerimden atıp hızla ayakucumda duran çekmecelelere yöneldim. Kız kardeşim kullanmadığı makyaj çantalarını buraya tikiştirdi. Kocaman olanı aldım. İçine beynimi özenle yerleştirdim. Eşofmanına güzelce sarıp sarmaladım. Yorganda ve yatakta kan lekeleri vardı. Yatağı toplamak için eğildim. Annem yeniden içeri daldı.

– Bırak oğlum ben toplarım.

Kan lekelerini görmesini istemiyordum. Sırtım dönüktü. Sol elimin işaret parmağıyla burun deliğime bir çizik attım. Acı hissetmedim. Ayak başparmağımı yine çekmeceye çarpmışım, morarmaya başlamış ben fark etmemişim bile. Hislerim alınmış gibiydi. Burnumda kan damlaları... Beyaz çarşafı kırmızı lekeler büyüyordu.

– Selim

Döndüm. Annem “Selim” diye bir çığlık attı.

– Ne oldu oğlum?

– Yok bir şey anne. Sadece burnum kanıyor.

– Dik tut başını. Dik tut oğlum. Gel böyle.

Çekip musluğun altına götürdü. Telaşlıydı. Anneme baktım. Bir burun kanamasından korkuyordu. Çünkü kan çoğu zaman felaketin habercisiydi. Hâlbuki az ötede eşofmanımın altında lekeler içinde bir beyin taşıyordum. Tırnağımla çizdiğim yeri elimle bastırdım. Annem pamuk tıktırdı. Kan durdu.

Yemek masasına karşılıklı oturuyorduk. Bir şey yemiyorduk. Çaylar soğuyordu. Annem çatalı aldı. Peyniri tırtıkladı. Göz göze geldik.

– Oğlum bir doktora gidelim mi? Bir hastalığın mı var?

“Beynim” demek geliyor içimden. “Anne beynimde kapkara lekeler var. Bedenim daha fazla taşımak istememiş onu. Kafatasımdan dışarı fırlatmış.” Beynimdeki ve sinirlerimdeki misafirden anneme yine bahsedemiyorum.

Buzdolabının uğultusu... Fokurdayan bir termos... Mahalleden çocuk sesleri... Çatalı tutan elim, kolum baştan başa uyuşmuş. Ayağımda karıncalanma, kekelemeye başlıyorum. Yeni bir atak başlıyor.

– Selim?

– çı-kı-kı yo- yo- rum.

İşe gitmemek için hazırlanacaktım. Annem gelecekti, beni kapıda yakalayacaktı. “Bugün işe gitme. Ben babanı arar söylerim” diyecekti. Ben de gönülsüzümü gibi kabullenecektim. Aynen böyle oldu.

– Babanla görüştüm Selim, nereye gidiyorsun?

– Bi bi raz do do lanır ge ge lirim.

– Oğlum iyisin değil mi? Beraber çıkalım istersen.

– Yok, an ne kor kor kacak bir şey yok.

– Yorma kendini.

Simsiyah bir leke.

Merdivenlerden koşarak indim. Karşı komşunun ikizleri pencerede oldu. İkizler var mıydı yoksa bana mı öyle geliyordu. Son zamanlarda sağ gözümdeki görme kaybı iyice artmıştı. Yer yer nesnelere çift görmeye başlamıştım. Sanki her şey çift yaratılmış gibiydi. Kafamı kaldırıp bakamadım ikizlere. Kuaförü, elektrikçiyi, marketi, öğle molası vermiş tekstil işçilerini yüzüm yerde geçtim. Sirt çantamda, makyaj çantasının içinde beyin dalgalarım hızlanıyordu.

Anayoldan birden ayrılan, sağlı sollu ağaçların, yıkık dökük evlerin olduğu bir yol çıktı karşıma. Bu yolları hep şiire benzetmişimdir. Bilmediğim bu yola girdim. Yer yer sırt çantama sıkı sıkı sarılıyordum. Beynimin dinginleştiğini hissettim. Sessizce ilerliyordum. Bu yollara ilk kez giriyordum. Şiire benzettiğim bu yol, bu yolun vardığı şehir, şehrin insanlarında garip bir hâl vardı. Ellerindeki kalın kara kitaplardan şiirler söylüyorlardı; günler gelip geçmek-teler, kuşlar gibi uçmaktalar... İncecik pencerelerden evlerin içi rahatça seçilebiliyordu. Çocuklar, kadınlar ve erkekler... Her evin önünde tahtadan direkler. Direklere bağlı kar beyazı köpekler. Zihinleri, sınırları ve beyinleri kar beyazı köpekler gibi tertemiz insanlar. Seyre daldım. Derken kapkara iri bir köpek belirdi önümde. Bana bakıyordu. Dizlerimin bağı çözüldü. Sendeledim. Düştüm. Onunla aynı seviyedeydim. Yüzüme bakıyordu. Oldukça yaşlıydı. Ya da yaşlı görünüyordu. Tüyleri dökülüyordu. Yorgundu, halsizdi. Hırpalanmış gibiydi. Ayaklarında, sırtında derisinden sıyrılmış yerler vardı. Gözünün içinde beynimdekine benzer simsiyah lekeler... Sürünerek geri geri gittim. Bir taş parçasına oturdum. Köpek yanıma geldi. Yüzüme baktı.

Beynimdeki lekelerin oluştuğu günleri düşünmeye başladım.

– O GÜN

Herkesin ve her şeyin bir hikâyesi olduğuna inanıyorum; düşen yaprağın, solan gülün, yüzlerdeki kırışıklığın, bekleyen sevgilinin, ağlayan çocuğun, kuyruktakilerin, tren garındakilerin... İnanıyorum. Ama inanmak yetmiyor. Bolca dinlenmek istiyorum. Eskiden olsa yalnızca geceleri dinlenirdim. Çünkü hayalleri, idealleri olan insanların uyumadıklarını bilirdim. Ve yine eskiden olsa hastaneye yürüyerek gider gelirdim. Şimdi çoğunluğunu hastaların ve hasta yakınlarının oluşturduğu mahşeri bir kalabalıkta az sonra gelecek olan umut otobüsünü bekliyorum.

Otobüs nerede kaldı? Hah karşıdan sökün etti körüklü. Ağır aksak geliyor. Durakta bekleyenler belki de hasta olduklarından çok hassas oluyorlar. Dünyanın sonu geldi diyorum kendi kendime. İnsanlar yaşlılara ve bayanlara yer veriyorlar. Bense çok sağlıklı olduğumdan sonlara doğru biniyorum otobüse. Daha hiçbir şeyin farkında değilim. Ama bünyemde meydana gelen değişiklikleri ister istemez fark ediyorum. Bugün kesin karar verdim. Gidip bir doktora görüneneğim. Zaten onun için otobüsteyim. Bende birkaç aydır baş gösteren bu alışılmamış yorgunluğun, iştahsızlığın, aşırı halsizliğin, karıncalanma hissinin, sendelemenin, görme kaybının sebebini soracağım doktora. Ağır aksak da olsa varıyoruz hastaneye.

İşte hastane. Bir rivayete göre yeryüzündeki en güvenli mekânlar. İnsan yaşamına adanmış yaşamlar. Huzur veren yüzlerce beyaz önlüklü. Bu huzur ortamında insan seve seve canını verebilir.

Hangi bölüme gideceğimi bir türlü kestiremedim. Genel cerrahi mi? İç hastalıklar mı? Derken kendimi nörolojide buldum. Doktorum şikâyetlerimi sorduktan sonra birkaç farklı hastalıktan şüphelendi ve acilen görme alanı çektirmem için göz bölümüne sevk etti. Görme alanım çekildi, ben basit bir göz bozukluğum olduğunu zannederken elime tutuşturulan belgeler hastaneye yatmam gerektiğini gösteriyordu. O gün içinde MR çekildi ve göz anjiyosu yapıldı. Beş gün boyunca hastanede yattım. Sabah akşam damardan kortizon tedavisi aldım. Bir sabah, erkenden doktorum geldi ba-

şucuma. Güler yüzlü bir insandı. Hâl hatır hoş beşten sonra; bana beyin ve omurliliğin görevlerinden bahsetti. Çoğu bildiğim şeylerdi. Sonra bilmediğim şeyler anlattı; merkezi sinir sistemi sinirler boyunca vücudun çeşitli bölgelerine elektriksel mesajlar gönderir. Bilinçli ve bilinçsiz mesajlar bu sinir lifleri aracılığıyla gider. Sağlıklı sinir liflerinin çoğu mesajların iletilmesini kolaylaştıran miyelin denen yağlı bir madde ile çevrelenmiştir. Miyelin kılıf! Bu hastalıkta miyelin parçalanır ve miyelinin yerini sertleşmiş doku alır. Bu nedenle ya mesajlar gerektiği gibi iletilemez ya da yanlış bölgelere gider. Sonra omurlilikte plaklar dedi, beyinde lekeler, virüslerden de olabilir, bağışıklık sisteminin kendi hücrelerini düşman görmesinden de olabilir... Ataklar, iğneler... Sadece bir ses duyuyordum. Gözümü dikip hastane duvarlarından geçen elektrik kablolarına baktım uzun uzun. Bilgiler, mesajlar taşıyan kabloların bazı yerleri çıplak tellere dönmüş. Bu teller birbirine değdikçe akış kesiliyor, duruyor, karıncalanma, iğnelenme, görme kaybı, el ayak çekiliyor, peltekleşen dil, titreyen el, dünyanın bütün halsizlikleri... Hissizlik... İşte Multipl Skleroz yani Çok Sert!

Beş gün sonunda hastaneden çıkarken akmayan, kokmayan, bulaşmayan; nedensiz, sonuçsuz, tedavisiz, sessiz sedasız tam karakterime göre bir hastalığım vardı; “Multipl Skleroz...” MS ya da benim tabirimle “Mücadelem Seviyorum.”

Merkezi Şiir Sistemim mademki henüz bozulmamıştı o halde çoktandır ara verdiğim şiirlerime devam etmeliydim. “Kısa Devre” şiirimi hastane dönüşü otobüste yazdım.

Bozkırda

Her sabah bir acıyla uyanıyordu

Gözlerinde gün ışığı

Avucunda gül yaprakları

Uzaklarda

Yapraklarını dökmüş bir ağaç

Uzaklarda bir kalp çağrısı
Bir kelebek çırpınıyor
Kanatlarında tozlar
Birdenbire sıyrılıyor kabuklarından dallar
Çarpıyor birbirine
Yanıyor yapraklar...

Yetişkinliğimin başıboş günleriydi. Halk pazarlarında; meyvelerin, sebzelerin, ucuz kadın ve çocuk elbiselerinin, dağ köylerinden elinin emeğini kazanmak için inmiş yaşlı köylü kadınların, birbirine karışan seslerin arasında amaçsızca dolanıyordum. Mücadelemleri Seviyordum ve bir an olsun unutmak için bir uğraş arıyordum.

Bir tiyatro afişinin önünde durdum. Gülen ve ağlayan yüzlerin olduğu bir afiş. Afişte bir ilan: Tiyatro eğitimi almak ister misiniz? İzlediğim oyunları düşünüyorum. Hepi topu bir elin parmaklarını geçmeyen oyunlar. Yeni yeni karalamaya başladığım diyaloglar geliyor aklıma. Tiyatro eğitimi? Bir el sessizce dokunuyor omzuma; “genç çekinme geç içeri” diyor. Sonradan tiyatro eğitimi veren bu gençlik merkezinin çaycısı olduğunu öğrendiğim Ömer abinin bu samimi tavrından cesaret alarak çıkıyorum merdivenleri. Alis’in Harikalar Diyarı’na çıkan kapısına benzer bir kapıdan geçiyorum. Tahta döşemeleriyle, dökülmeye yüz tutmuş boyasıyla, kocaman bir salon ve küçük sahnesiyle bir gençlik merkezi. Farklı yaştan, meslekten, tıynetten elli kişi civarından bir topluluk. İlk ders; neden buradasın ve ne yapmak istiyorsun? Neredeyse herkes neden orada olduğunu farkında. Amaçlarını, ideallerini ballandıra ballandıra anlatıyorlar. Ben neden orada olduğumu bilmiyorum. Bir kaçış diyorum kendi kendime. Sığınacak bir mahzen. İyileştiren bir zehir. Sonra sesler susuyor, diniliyor uğultu. Tiyatro yönetmeni söze başlıyor. Kelimeleri eğiyor, büküyor ilgiyi hep diri tutuyor kendinde. “Sahne tozunun

kapısı önündesin. Küçümsemeyin. İçinize bir zehir atacağız. Görünme zehri. Alkış zehri. Şöhret zehri. Nerede olursanız olun, ne iş yaparsanız yapın bu zehir bir zaman sonra patlak verecek. Binlerce yıllık bir zehir. Dertlerinize derman olacak bir zehir. Adın konulmamış bir alışkanlık. Bundan kendinizi kurtaramayacaksınız. Bizi ilerde hiç de güzel anmayacaksınız.”

Eğitim başlıyor. Sesler yükseliyor, ritimler tutuluyor, doğaçlamalar, triplemeler, jestler mimikler... Aylarca süren bir eğitim. Oyunlar okunmaya başlıyor. Rol kapma telaşı. Hırslar, yetenekler, kibirler, egolar, kırgınlıklar boy gösteriyor sahnede. Bu cadı kazanında küçük bir rolüm var. Sıkı bir hazırlıktan sonra oyun günü gelip çatıyor. Şehrin en büyük salonundayız. Yüzlerce seyirci toplanmış. Her şey hazır. Oyuncular son hazırlıklarını yapmak için sahnedeler. Perde açılacak işareti geliyor. Herkes sahneyi birden bire terk ediyor. Perde açılıyor. Sahnede öylece kalakalıyorum. Seyircilerle göz göze geliyorum. Bir ışık yanıyor üzerime. Dışlerimin arasından kesik kesik cümleler dökülüyor... Yıllardır içimi kemiren kelimeler...

– Aslında ben... Burada... Bu sahnede olmayı hiç istemedim... Onlar gibi... Diğerleri gibi... Gidecek, saklanacak... Bir yerimin olmasını... İsterdim. Zamanım geldiğinde... Ortaya çıkacak bir yerimin. Ama çakılıp kaldım... Olduğum... Yerde. Gözlerinizi görünce, dizlerimin bağı çözüldü. Ayağımı bastığım yer... Kayıyor sanki. Ayaklarım yabancı bu sahneye... Ellerim yabancı... Parmak uçlarım yanıyor... İçimden bir ses terk edip git... Diyor. Burada olmanın neşesini... Ve sevincini duymuyorum. Söylediklerim... Söyler söylemez anlamsızlaşıyor... Neye yaradı onca şey... Nereye gitti o güzel anlar... Sanki... Tozlu topraklı bir yoldan geliyorum... Sevdiklerim için hediyeler var torbamda... Yaklaştıkça bir korku... Kaplıyor içimi. Geri geri gidiyor ayaklarım. Torbamda hediyeler... Sahnede yapayalnızım... Terk etmiş sevdiklerim... Işıklar sönmüş... Perde inmiş... Oyun bitmiş... Oyun bitmiş!

İçimden bir gökyüzü kanatlanıp uçuyor sanki. Bildiğim her şey toz bulutu olup dağılıyor. Bir şeylerin ters gittiğini fark eden teknik yönetmen perdeyi

kapatıyor. İki arkadaş koluma girip sahnedan çıkarıyor beni. Yönetmen dâhil kimsenin ağzını bıçak açmıyor. Ne yapmak istediğimi soran yok. Sorsalar da cevap alamazlar. Çünkü ben de farkında değilim olanların. Kısacık rolümü oynayıp sessiz sedasız terk ediyorum tiyatro binasını. Elimde naylon bir poşette oynadığım rolün kostümleri, evimin yolunu tutuyorum. Bozkırın ortasında yapayalnızım. Derin bir boşluktaım.

Beynim sırt çantamda şiir şehrinde dolaşmaya devam ediyorum. Şehrin en büyük meydanında durup insanların yüzlerine bakıyorum. Kalplerindeki huzur yüzlerinden okunuyor. Aceleleri, telaşları yok. Kazandıklarına sevinmiyorlar, kaybettiklerine üzülüyorlar. Çarşılarında pazarlarında dinginlik, suretlerinde sükûnet hâkim. Bir süre hayranlıkla izliyorum. Birden kara köpeği arıyor gözlerim. Kara köpek bir kemik parçasını kemirmekle meşgul. Fırsattan istifade ayrılıyorum oradan. Yolların çatallaştığı bir yere geliyorum. Bir yokuş ve yokuşun başındaki dikili taşlara benzer yükseltieler görüyorum. Yaklaşıyorum. Aynı boyda ve aynı yaşta kız çocukları. Yüzlerinde donmuş bir tebessüm art arda duruyorlar. Küt kesilmiş saçları, kocaman kahverengi gözleri var. Hepsi aynı yeri işaret ediyor; tepedeki yıkık dökük binayı. Bu işaret çocukları bana bir şeyler söylüyor sanki. Dinliyorum onları ve tepeye tırmanmaya başlıyorum. Yaklaştıkça buranın eski bir kültür merkezi olduğunu fark ediyorum. Pencereleli kapılarından büyük, ahşap bir yapı. İçeriden daha çok dışarı da insan var. Göz açıları aynı yere ayarlı, acılı, dalgın ama umutlu insanlar. İyileştiren bir ses yükseliyor mikrofondan. Basamaklardan birine ilişip sese kulak kesiliyorum: "Toprak karıncaların duasının üstünde duruyor. Onların inançlarıyla verimli hale geliyor. Ağaçlar, kuşların şakımasıyla hayat buluyor. Dallarına can yürüyor. Kupkuru dallar yeşilleniyor. Gökyüzü, ağaçların duasını direk yapıyor. Ona yaslanıyor. Onunla besleniyor."

Birdenbire kara köpek beliriyor başucumda. Kolumdan tutup çekiştiriyor. Sessiz sedasız terk etmem onu sinirlendirmiş. Belki de umuda sınımsız sarılıp bu hastalığa teslim olmak istemeyişim kara köpeği çılgına çevirmiş. Dişlerini

gösteriyor, hırlıyor. Beynimin olduğu çantaya saldırıyor. Beyni lime lime edip ümidimi kesmemi istiyor. Direnmeliyim. Üstüme atılan köpeğin boynunu sık-maya başlıyorum. Salyalar saçıyor. Yokuştan yuvarlanmaya başlıyoruz. Taş-lara çarpa çarpa aşağı iniyoruz. Kara köpekle ayrı ayrı yerlere savruluyoruz. Bitkin bir haldeydim. Gökyüzüne bakıyorum çaresizce. Birdenbire gök deli-necek gibi oluyor. Şimşekler çakmaya başlıyor. Bembeyaz bulutlardan taptaze yağmurlar yağıyor. Kara köpek harekete geçmeden kaçıp kurtulmalıyım. Dilimde bir yakarış, deliler gibi dolanmaya başlıyorum; şairlerin, şiiirlerin, iyi şeylerin hatırına/diş çıkaran çocukların hatırına/gündoğumlarında Sen'in adını şakıyan tüm kuşların hatırına/aşkınla ateşe giden pervanelerin hatırı-na, Sen'i seven Sen'in için acı çekenlerin hatırına/Yeniden yeşert dallarımızı.

Tahtadan bir barakaya atıyorum kendimi. Uzanıyorum. Gökyüzü görünü-yor. Göz kapaklarıma engel olamıyorum. Yanımda bir karaltı beliriyor. Kara köpek gelip buluyor beni. Yüzü gözü kanlı. Kendimi bırakıyorum. Uğultular, yağmur sesleri, annemin yüzü... Uyanıp çantamı yokluyorum. Beynim çan-tada durmuyor. Bir el tutup yerine yerleştirmiş onu. Kafama bakıyorum. Sadece dikiş izleri. Kara köpek uysallaşmış. Yanımda uyuyor. Yaşlı gözlerle tahta barakanın duvarındaki yazıyı okuyorum. Mevlana'nın bir sözü; "Büyük bir derdin olursa Rabbine dönüp büyük bir derdim var deme, derdine dön benim büyük bir Rabbim var de."

Ne olursa olsun, Mücadelemini Seviyorum...

SİYAH HAMLE

Murat Can BAYRAKTAR

Kaleyi g1'e çektim. Rakibim elini çenesine götürerek kısa bir süre düşündü ve sonra vezirini b5'e sürerek karşı hamlede bulundu. Bir süre bekledim, gözümü satranç tahtasının hemen yanındaki küçük saate çevirdim, saat 15.43. Müsabakamız yaklaşık kırk dakikadır devam ediyor. Dakikalarla daha fazla ilgilenmeden tekrar oyuna döndüm. Atı a3'e sürdüm, rakibimin yüzünde sinir bozucu bir ifade belirdi. Kendisine aşırı bir güven besleyen bu adamın sırtması sinirlerimi iyiden iyiye gerdi ama yine de kolay kolay vazgeçecek değilim. Kalesini f5'e sürerek bana şah çeken rakibime şahımı g2'ye kaçırmaya cevap verdim. Rakibim bu hamlemi bekliyormuş gibi vezirini c6'ya sürdü... Saat 16.05, kovalamaca devam ediyor; kendimi kurttan kaçmaktan bitkin düşen bir tavşan gibi hissediyorum. Bu noktadan sonra pes etmem gerekiyor; ama inadım mantığımdan daha ağır basıyor, onursuz bir şekilde mücadelemi sürdürüyorum... Saat 16.15, rakibim artık sıkılmaya başladı, sürekli oflayıp pufliyor; karşısında oturan bu adamın neden pes ederek kendisini rahat bırakmadığını düşünüyor olmalı. Onun bu hali bende gizli bir zevk uyandırıyor; "benden daha iyi saldırabilirsin ama benden daha iyi kaçamazsın" der gibi yüzüne bakarak bu sefer de ben sırtmaya başlıyorum. Öfkeyle bana bakıyor, suratımın tam ortasına bir yumruk patlamak istediği küçük siyah gözlerinden okunuyor. Bu cılız vücuduyla bana saldırması mümkün değil diye geçiriyorum aklımdan; sonra da "evet, evet o da bunun farkında olmalı" diyerek kendi kendimi onaylıyorum. "Allah'ım neler düşünüyorum ben!" Satranç müsabakası sırasında, rakibimle kavga etmemiz durumunda kimin galip geleceğini hesaplıyorum; "Aklımı iyice kaçırmadan oyunu bırakıp gitmeliyim" diyorum kendime, fakat her niyetlenişimde karşımda duran bu ukala adam buna engel oluyor.

Cebinden çıkardığı mendille alnındaki teri siliyor. Son on dakikadır artık gözünü satranç tahtasından ayırmıyor ve yaptığı her hamleden sonra “seni elbet yakalayacağım” der gibi zoraki bir şekilde gülümsüyor. Ben ise umursamıyorum; celladın işini yapmasını engelleyen bir idam celladım gibi davranmaya devam ediyorum. Fakat benim celladım buna daha fazla müsaade etmiyor ve “şah mat!” dedikten sonra sırtarak arkasına yaslanıyor. Oyunu kaybettiğimi zaten biliyordum, o yüzden buna üzülüyorum; ancak ona yaptığım bu işkencenin daha uzun sürmüş olmaması beni gerçekten kahrediyor.

Biraz önce beni satranç masasında –tabiri caizse- bozguna uğratan bu cılız adamın arkasından bakarken yanıma kulübün en eski üyelerinden F. yaklaştı. Bir süre sessizce yanımda bekledi, sonra da gülümseyerek, “Her hamlenizi önceden biliyormuş gibi oynuyor değil mi?” diye sordu. “Evet” dedim. “Son zamanlarda müsabaka yaptığım en iyi oyuncuydu, ancak kendisini ilk defa görüyorum, daha önce kulübe gelmiş miydi?” “Yeni katıldı” dedi F., “sanırım üç dört gün oluyor... İsmi de Amir Aziz” Uzun bir konuşma yapacakmış gibi derin bir nefes aldıktan sonra, “Öğrendiğim kadarıyla İran-Irak savaşından kaçarak Türkiye’ye sığınan İranlı bir ailenin tek çocuğuymuş. Şehrin en işlek caddesinde de küçük bir halıcı dükkânları varmış.” Daha sonra Amir’in uyguladığı taktiklerin ne kadar zekice olduğunu, satranç dersi vermesi gerektiğini ya da kitap yazmasının daha uygun olacağını uzun uzun anlatıp durdu, konuşurken yerinde duramıyordu. Amir’in etkisinde kaldığı, ona karşı derin bir hayranlık beslediği çok açıktı. Fakat benden beklediği ilgiyi göremeyince bir süre sonra sustu, sonra da umursamaz bir tavırla yanımdan ayrıldı.

Amir ile yaptığım müsabakanın arasından üç hafta geçmişti, kulübümüzde ve diğer kulüplerde adını bilmeyen yok gibiydi artık. Bunda, kendisine meydan okuyan herkesi mağlubiyete uğratmasının büyük bir payı vardı. Ancak bu durum bir süre sonra Amir’in tavırlarını çekilmez bir hale getirmeye başlamıştı, insanlara tepeden bakması, çevresindeki insanları sıradan

bir rakip olarak görmesi, kulüpten ayrılanların sayısını hızla artırmıştı. Üye sayısının azalması nedeniyle de kulübün kapatılması gündemdeydi, böyle bir durumda ise kulübün genç üyeleri için sokak yolu gözükecek, kötü alışkanlıkların pençesinden alınarak satranç eğitimi ile âdetâ tedâvi edilen bu gençler, tekrar uyuşturucunun, alkolün pençesine düşecekti. Amir'e ne kadar dil döküldüyse tavırlarından vazgeçirilememişti, geriye tek bir yol kalıyordu, o da Amir'in bir mağlubiyet yaşayıp gururunun kırılmasıydı fakat bu bir türlü gerçekleşmiyordu.

Dışarıda yağmur etkisini iyiden iyiye arttırmıştı, insanlar en yakın durağın-ki bu benim gideceğim durak oluyor- altına sığınmışlar ve yağmurun biraz olsun dinmesini bekliyorlardı. Bu sıkıntılı kalabalığın içine girebilecek durumda değildim, o yüzden eve kadar yürümeyi tercih ettim. Paltomun yakasını havaya kaldırıp ağır adımlarla sokakları birer birer geçmeye başladım. Evimin yaklaşık iki yüz metre uzağında bulunan sinagoga gelince dinlenmek için kapısının önünde durdum. Baştan aşağıya sıırlıklam olmuşum, saçlarımı ovuşturarak kurutmaya çalışırken bir yandan da etrafa bakındım, sağa sola kaçışan kediler dışında hiçbir canlı göremedim. Ağacın altında biraz daha bekledikten sonra tam gitmeye niyetlenmişim ki gözüm biraz önce kedilerin kaçtığı yerdeki bir hareketlilik takıldı. Daha iyi görebilmek için biraz daha yaklaştım, görebildiğim kadarıyla bir adam yerde boyu boyunca yatmaktaydı. Hemen yanına koştum, uzun siyah saçları darmadağın olmuştu, kısa bir an için tüm vücudu kasılıyor sonra da şiddetli bir şekilde sarsılıyordu. Hiç zaman kaybetmeden bir ambulans çağırdım ve ardından paltomu çıkarıp yavaşça başının altına koydum. Etrafında onu yaralayabilecek bir şey var mı diye baktım, neyse ki herhangi bir şey göremedim. Nöbeti bitinceye kadar bekledim, bir süre sonra kasılmalar ve titremeler kesildi. Bitkin vücuduna bakınca geçirdiği krizin şiddeti anlaşılabilirdi. Ardından yavaşça omzunun üzerine yatırdım, başını geriye yasladıktan sonra nefes alıp almadığını kontrol ettim, nefes alıyor olması beni rahatlattı. Daha sonra da ambulansın gelmesini beklemek için ayağa kalktım. Yavaşça gözlerini açtı, "bir şeyin yok, iyisin" dedim. O sırada da ambulansın sesi duyuldu.

Eve geldiğimde hava da kararmaya başlamıştı. Üzerimi değiştikten sonra kanepeye uzandım. Önce kulüpte yaşadıklarım, sonra da kriz geçiren o adam ile karşılaşmam beni fena halde yormuştu. Tüm günümü bir yerden başka bir yere yük taşıyarak geçirmiş gibiydim, yorganın verdiği sıcaklık da buna eklenince uykuya dalmakta gecikmedim.

Uyandığımda saat 11'e geliyordu. Yavaşça kalktım, işe gitmeden önce kulübe gidip son durum hakkında bilgi alacaktım; ancak muhtemelen karşılaşacağım şey, kulüpten onlarca kişinin daha ayrıldığı haberi olacaktı. O sırada kapı çaldı, uyku sersemliği ile gidip kapıyı açtım. Bu, dün kriz geçirirken yardım ettiğim kişiydi. Gülümseyerek "günaydın" dedi, "sizi rahatsız etmedim umarım." "Hayır tabii ki etmediniz" dedim. Kısa bir an için ikimiz de bekledik, şaşkınlığımı üzerimden atınca da kendisini içeri davet ettim. İşaret ettiğim koltuğa oturduktan sonra "dünkü yardımınızdan dolayı teşekkür etmek için gelmiştim." dedi. "Önemli değil, kim olsa aynı şeyi yapardı" diyerek karşılık verdim, fakat sonra verdiğim bu klasik cevaptan dolayı pişman oldum. Misafirimin yüzünde acı bir tebessüm oluştu. "Kim olsa aynı şeyi yapmazdı emin olun. Epilepsi nöbeti geçirdiğim zamanlarda insanlar çoğunlukla deli olduğumu ya da uyuşturucu krizine girdiğimi zannedip kaçarlar." dedi. O esnada yüzü biraz asıldı, konuyu değiştirmek için "bu arada adım Ertuğ" dedi. "Dün kriz geçirdiğim yerin biraz ilerisinde oturuyorum, sizi daha önce sokağın başındaki küçük markette görmüştüm. Zaten evinizin yerini de market sahibinden öğrendim." Konuşurken bir yandan da odayı inceliyordu, o sırada gözü sehpanın üzerindeki satranç tahtasına takıldı ve konuşması aniden kesildi, biraz önceki sakin halinin yerini endişeli bir hâl aldı. Ellerini ovuşturmaya başladı ve bu duruma daha fazla dayanamayacağını anlayınca da ayağa fırlayarak "gitsem iyi olur" dedi. "Size tekrar teşekkür ederim." Satranç tahtasını gördükten sonra değişen tavırları doğal olarak dikkatimden kaçmamıştı, "bir dakika" dedim gitmesine fırsat vermeyerek. Şimdi karşımda hırsızlık yaparken yakalanan bir çocuk gibi duruyordu. "Neyiniz var? Satranç tahtasını gördükten sonra sanki kendinizden geçtiniz, yanılıyor muyum?" "Yapmam gereken bir iş aklıma geldi sadece" dedi telaşla.

“Size yardım eden birisine karşı daha dürüst olmanızı beklerdim” dedim. Bu çıkışım onu derinden sarstı, istemeden de olsa onu nankörlükle suçlamıştım. Önce başını önüne eğdi, sonra “haklısınız” diyerek tekrar koltuğa oturdu. “Sadece kötü bir anı” dedikten sonra elleriyle yüzünü kapattı. Konuşmaya devam etmesi için bekledim. “Her şey altı yıl önce oldu” diyerek söze başladı, “İstanbul’un en iyi satranç oyuncusuydum, bunu düzenlenen turnuvalarda kanıtlamıştım. Sıra Türkiye’nin en iyi oyuncusu olduğumu kanıtlamaya gelmişti ve Ankara’da düzenlenen Türkiye Şampiyonasında bunu başarıp ülkemizi yurtdışında temsil etme imkânına kavuşacaktım. Konuyu uzatıp sizi ve kendimi yormak istemiyorum, sonuç olarak Ankara’daki turnuvada finale kadar yükselmiştim. Son müsabakaya sadece bir saat kalmıştı; en büyük hayalimi gerçekleştirmek için sadece bir saat... Heyecan içinde bana ayrılan odada beklerken aniden telefonum çaldı, arayan babamdı. Telefonu açtım, bana şans dilemek için aradığını düşünerek bekledim fakat babam zorlukla “Ertuğ... Oğlum...” diyebilirdi, sonra da ağlamaya başladı. “Ne oldu baba? Söylesene!” diye bağırdım. “Kardeşini, Ahmet’imizi kaybettik” dedi. O anda zaman durmuş gibiydi, nerede olduğum, ne yaptığım hakkında en ufak bir fikrim bile kalmamıştı. Telefonu yere düşürdüm, öylece odanın duvarlarına baktım, sonra tüm oda kararmaya başladı ve yere yığıldım, bayılmıştım.” O sırada E’nin gözleri doldu, bir süre derin derin nefes aldı, “Kardeşim uyuşturucu bağımlısı olmuştu. Uyuşturucu satın almak için yeterli para bulamayınca bir marketi soymaya kalkmış ve market sahibini yaralamıştı. Parayı aldıktan sonra kaçmaya çalışırken de market sahibinin oğlu tarafından vurularak öldürülmüştü... Hem de tek bir kurşunla, düşünabiliyor musunuz?” Daha fazla konuşacak gücü kendinde bulamadı ve sustu, anlamsızca yerdeki halıyı izlemeye koyuldu. “Ve” dedi bir süre sonra, “o günden beri ne zaman satranç tahtasına baksam Ahmet’i görüyorum.” “Çok özür dilerim” dedim zorlukla, “sizi açıklama yapmaya zorladığım için...” “bilemezsiniz” demekle yetindi. Karşımda hak ettiği yere kaderin cilvesi yüzünden gelemeyen bir satranç ustasının oturduğunu anlamıştım. Tüm acısını içimde hissetmiştim, yaşadığı zorlukları anlayabiliyordum; ancak geçmişi değışti-

remezdik, geleceği değiştirebilmek ise bizim elimizdeydi. “Ahmet’in başına gelenleri engelleme imkanın olsaydı ne yapardın?” diye sordum. Böyle bir konuşmadan sonra bu soruyu beklemiyordu, kan çanağına dönmüş gözleri aniden açıldı, biraz da sinirlenerek “Tabii ki tüm gücümle engel olurdu!” dedi. “Kardeşini kurtaramadın; ama başka insanları kurtarabilirsin” diyerek doğruca gözlerinin içinde baktım. “Nasıl?” diye sordu, cevabım onu daha da şaşırttı: “satranç oynayarak.”

“Hiç şansı yok” dedi yanımda oturan ince bıyıklı bir adam, “ama yine de cesaretini takdir etmek gerekir.” Cevap vermedim, büyük bir ihtimalle kulübün geleceğini belirleyecek olan bu müsabakanın başlamasını sessizce beklemeye devam ettim. Salon hınca hınç dolmuştu, daha önce ismini hiç duymadıkları bu adamın Amir’e meydan okuması herkeste büyük bir merak uyandırmıştı. Yine de E.’ye pek şans verdikleri söylenemezdi, onlara göre E., aslanın önüne atılmış canlı bir kuzuydu, asıl merak ettikleri şey, aslanın bu kuzuyu nasıl parçalara ayıracağıydı. Salona önce E. girdi, etrafına bakmadan, başını önüne eğmiş bir şekilde, âdeta eğilip bükülerek satranç masasına doğru yürümeye başladı. Bu zavallı hali gerçekten de müsabaka için pek bir umut vermiyordu. Sandalyeye oturduktan sonra avuçlarında bir şey yuvarlıyormuş gibi ellerini ovuşturmaya başladı, satranç tahtasına hiç bakmıyordu, heyecanını bastıramadığı çok açıktı. O sırada salonun diğer tarafında Amir görüldü, kendinden emin adımlarla ilerledi, satranç oyuncusundan çok merasime katılmış bir askeri andırıyordu. E.’ye hiç bakmadan sandalyesine oturdu ve saate baktıktan sonra müsabakanın başlaması için beklemeye koyuldu ve kısa bir süre sonra da müsabaka başladı.

Daha önce böyle bir olaya şahit olmadığımı söylemeliyim. Birkaç saat önce eğilip bükülerek salona giren, satranç tahtasına dahi bakmaya çekinen bu adam müsabaka başlar başlamaz başka bir şeye dönüşmüştü. Evet, bu mucizeyi tanımlayabilecek tek sözcük “dönüşümdü” Bir anda omuzları dikleşmiş, korkak bakışlarının yerini keskin ve zekâ dolu bakışlar almıştı. Yaptığı her hamleden sonra kendine güveni daha da artıyordu, onun bu halini gö-

ren insanın aklına tek bir şey geliyordu; satranç ustası ait olduğu yerdeydi. Tüm salon E.'nin büyüüne kapılmış bir şekilde sessizce beklerken bu sessizlik E.'nin "şah!" çekmesiyle aniden bozuldu. Gözler hemen Amir'e çevrildi, Amir ise anlamsızca satranç tahtasına bakıyor, yüzündeki terleri silmekten bir türlü oyuna odaklanamıyordu. E.'nin yaşadığı dönüşüm, Amir için de gerçekleşmişti ancak E.'nin aksine Amir iyice çökmüş, kontrolünü tamamen kaybetmişti. Fakat o sırada, yani her şey E.'nin lehineyken hiç beklenmeyen bir olay gerçekleşti; E. önce bakışlarını bana çevirdi, sonra da aniden yere yığıldı. Kısa bir süre sonra da tüm vücudu şiddetle sarsılmaya başladı, yani korktuğum şey gerçekleşmişti; E. nöbet geçiriyordu.

Gözlerini zorlukla açtıktan sonra, "üzgünüm, başaramadım" dedi. Ellerini sıktım, şimdi bunu düşünmemesini ve dinlenmesi gerektiğini söyledim. O sırada "Hayır, başardı!" dedi bir ses. E.'nin etrafını saran kalabalık bakışlarını sesin geldiği yöne çevirdi, bu Amir'di. "Müsabakayı kaybettiğim ortadaydı, rakibimin rahatsızlık geçirmesi bu durumu değiştirmez" dedi ve sonra da cevap beklemeden hızla salondan ayrıldı. Şu an yerde yatan bu hasta adam, yaşadığı acılar ve geçirdiği nöbetler nedeniyle belki hak ettiği yere gelememişti, belki çok iyi bir satranç oyuncusu olduğunu dünyaya kanıtlayamamıştı; fakat hiç tanımadığı bu insanlar için mücadele ederek büyük bir yüreğe sahip olduğunu kanıtlamıştı, asıl önemli olan da buydu.

ŞİMARIK HASTA

Kubilay VARLI

Hastanede bunalmıştı. Hem idari görevler, ardı arkası gelmez bürokratik işler, hasta yakınmaları, çalışanların yakınmaları, bunların hepsinden önemlisi de hastanenin içindeki para sıkıntısı... Bunlar yetmiyormuş gibi yaşlı olan babası da hastanede yatmaktaydı. Neyse ki hastanede çalışıyor olmasının da avantajları vardı. Hastası olmayanlar, hastanedeki işlerin ve özellikle bürokratik işlemlerin, insanlara ne kadar ağır geleceğini bilemezler. Hastanede çalışıyor olması bu tür zorlukları hafiflettiği için de şükreliyordu. Sabah hastaneye geldikten sonra ilk iş olarak nöroloji servisinde yatmakta olan babasını ziyarete gitmişti. Babası beyin içi kanama geçirmişti. Şükürler olsun yaşamsal riski yoktu ve babası her gün daha iyiye gidiyordu. Tüm yaşamsal bulgular kontrol altındaydı ve parezisi de düzelmmişti. Bugün yarın taburcu olacaktı.

Sabah gece önemli bir değişiklik olup olmadığını öğrenmek için hemşirelerden bilgi almak üzere hemşire odasına girdi. Hemşireler hastanın geceyi iyi geçirdiğini, önemli bir olumsuzluk olmadığını belirtmişlerdi. Hemşirelerin konuşma ve tavırlarında bir gariplik sezdi. Meraklandı. Bunu anlayabilmek için hemşirelere yönelttiği sorularına bir yanıt alamadı. Babasının bulunduğu odaya gitti. Babası iyi görünüyordu. İki kişilik, iki karyolası olan odada hasta tek başına yatıyordu. İki karyolanın arasındaki boşlukta namaz kılıyordu. Namaz bittikten sonra, biraz sohbet sonunda babasının bu gün daha iyi olduğunu anladı. Artık odasına dönüp günlük işlerine başlaması için hiçbir engel görünmüyordu. Ama hemşirelerin biraz müstehzi, imalı, biraz garip tavır ve konuşmaları da aklına takılmıştı. Odasına inmek üzere gittiği asansörün önünden tekrar geri dönerek hemşirelerin odasına gitti. Hemşirelerin davranışlarına anlam vermeye çalışıyordu, ama nafiye. Hemşireleri biraz

daha sıkıştırmak gerekiyordu. Sonunda hemşireler konuşmaya başladılar. “Aman hocam önemli bir şey değil.” “Ne de olsa başhekim babası, o kadar da olacak.” Neydi o kadar da olacak olan? Sonunda anlatmaya karar verdiler: “Babanız biraz şımarıkça hareket ediyor.” Nedir o şımarıklık? Babası asla şımarıklık yapacak, oğlunun hastanedeki nüfuzunu kötüye kullanacak biri değildi. Hemşireler, babasının iki yatağı da kullanmasından yakınıyorlardı. Bir hasta için iki yatağın çarşaflarının değişmesi, iki yatağın düzeltilmesi gerekiyordu. Ne olmuştu da babası iki yatağı da kullanıyordu. Böyle bir davranış, babasının normal hayatında yapacağı bir şey değildi. Bir anda hastalığı ve odanın pozisyonunu düşününce olayı anlamlandırdı.

Odada iki yatak vardı. Gece refakatçi de kalmıyordu. Bu nedenle sadece tek yatağın kullanılması gerekiyordu. Oysa hasta bazen sağdaki bazen soldaki yatağı kullanıyordu. Bunun sonucunda hemşireler iki yatağın da çarşaf ve örtülerini değiştirmek zorunda kalıyorlardı. Hemşirelere göre bu oğlu hastanenin başhekimini olan hastanın şımarıklığıydı. Canı hangi yatakta isterse orada yatıyor, hemşirelere de ek iş çıkarıyordu. Düşündü, babası bu tür şımarıklık yapacak bir değildi, mutlaka bir açıklaması olmalıydı. Nöroloji uzmanı olmanın verdiği avantajla babasının davranışının sebebini anlamıştı.

Sabah babasının odasına girdiğinde gördüğü sahneyi hatırladı. Babası iki karyolanın ortasında namaz kılmaktaydı. Namaz bitince babası kalktı ve sağında bulunan karyolaya yattı. Gerçekten diğer karyola da yatılmış vaziyeteydi. Babasının sol hemianopsisi vardı. Namaz sonunda solunda bulunan yatağı görmüyordu ve görmekte olduğu sağındaki yatağı kullanmıştı. Oysa babası banyoyu kullandıktan sonra odaya girdiğinde gene sol hemianopsisi nedeniyle soldaki yatağı değil karşıdaki (namaz kılarken solunda kaldığı için görmediği) yatağı görüp o yatağa gidiyordu.

Olayı anlamaktan ve babasının davranışını temize çıkarmaktan ötürü rahatlamıştı. Nöroloji uzmanlığının, insan davranışlarının bazı özelliklerini anlamakta yorumlamakta verdiği ayrıcalığın gizli hazzını hissetmiş, bu hazdan dolayı da kendi kendine mahcup olmuştu.

VİRTÜÖZ

Özlem KESEN

Sıradan bir gündü. Dönüp dolaşıp tekrar hatırlayacağımı asla tahmin edemeyeceğim 65 yılının bir Pazar günü.

“Bir konser piyanisti öncelikle sağlam bir klavye atleti olmalıdır” demiş ustalardan biri zamanında. Benimki de daha iyi bir kariyer için planlanmış, bu söze yaraşır bir hayattı. Sekizi çeyrek geçe kalkış, besin değerleri titizlikle hesaplanmış bir kahvaltı, on dakika yürüyüş, yarım saat okuma ve müzik... O akşam vereceğim konserin provasında çalınacak eserlere hazırlanmak için yaptığım basit egzersizlerin piyanoya kaygısızca dokunduğum son dakikalar olduğunu anımsayacaktım yıllar sonra.

Evden çıktım. Yolda zihnimde canlandığımdan hayli başarılı bir performans bana eşlik etti. Tabii yaklaştıkça sıklaşan afişleri, selam verip şans dileyen meslektaşları ve alçakgönüllülükle karşılık veren yıldız solisti unutmamak lazım. Salona girdiğim anda rahatsız edici parlamalara neden olabilecek ışıkları tespit ettim. Doğru açılarla yerleştirilmelerini sağladım. Sayfaları düzenledim, orkestra yerleşti. Kısa bir sohbet, iyi dilekler ve derin bir nefes sonrası piyanonun başına oturdum. Şefin işaretiyle konçertonun ilk notaları duyuldu. Efsanevi piyanistlere yıllar boyu ev sahipliği yapmış bu salonda, ben de geleneğin bir parçası olarak birkaç saatliğine her şeyin gerektiği gibi kusursuz olmasını sağlamakla yükümlüydüm.

Girişi keyifle dinleyip sahne sırası piyanoya yaklaştığında, ellerimi daima yaptığım gibi, yavaşça klavyeye yerleştirdim. Sağ elimde hafif bir gerginlik vardı, önemsemedim. Ancak ilk hamleyi yapıp o eksik akordu çaldığımda ellerime sanki ilk kez görüyormuşçasına baktım. “Hafif gergin” olduğunu düşündüğüm sağ elimin dördüncü ve beşinci parmakları, avucumun içinde bir mıknaş varmışçasına içeri doğru kıvrılmış, kaskatı kesilmişti.

Müziğin daima devam etmesi gerektiğini savunanlar şüphesiz böyle bir görüntü karşısında sessiz kalırlardı. Birkaç ölçü kaçır ya da hapşırabilirsiniz. Uçan bir sayfa, kayan gözlük, çocuk gürültüsü... Bunların hepsinin üstesinden gelmeyi başarabilirdim. Ancak bir yabancıya aitmişçesine kontrolünü yitirdiğim elim için yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Aradan kaç saniye geçti bilmiyorum. Hızlı bir baş hareketiyle orkestranın durmasını sağladım ve özür dileyerek provayı bitirmemiz gerektiğini söyledim. "Işıklar mı?" diye soracak oldu şef. İyice kasılmış elimi cebime sokuştururken şaşkınlık yerini meraka bırakmıştı.

Hızlı adımlarla çıktım, eve döndüm ve yine piyanonun karşısına geçtim. Akşamki konser iptal olacaktı. Tıpkı aylar sonrası için verilmiş sözler, kayıt anlaşmaları gibi. Haftalarca, klavyeyle yeni tanışmış bir çocuk gibi büktüğüm parmaklarımı düzeltmenin tek yolunun daha fazla çalışmak olduğuna kendimi inandırdım. Ağır egzersizler, günde on saati bulan değişik teknik denemeleri ve hayal kırıklıklarından sonra sonuç; piyano çalarken koluma asılı bir et parçasıymışçasına hâkim olamadığım bir sağ el ve zorladıkça artan kramplardı.

Bir sağlık sorunun olduğunu nihayet kabul ettim. Böylece hastane ziyaretleri başladı. Sayısını hatırlayamadığım kadar çok doktor ve yapılabilecek tüm testlerden sonra sebebi tam olarak bilinmeyen nörolojik bir sorunla karşı karşıya olduğumu öğrendim. Önerdikleri herhangi bir ilaç tedavisi veya cerrahi girişim şansı yoktu.

Tedavi arayışımı izleyen birkaç yılın özeti: öfke, kavgalar, yıkılan bir evlilik, gittikçe uzaklaşan çocuklar ve ağır bir bunalımdı. Piyano hariç her konuda, elim sözümü dinliyordu. Bahçeyle ilgilendim, balık tuttum, kumar oynadım, kaybettim, bileklerimi kesmeye çalıştım. Hiçbirisinde yeteri kadar başarılı olduğumu söyleyemem. Dışardaysa hayat tüm hızıyla devam ediyordu. Yakama yapışan tuhaf hareket bozukluğunun kenara fırlattığı bir piyanist eskisi olarak başıma gelenleri hak ettiğime inanıyordum.

Balık tuttuğum gölün kıyısında konservatuvarın arşiv görevlisiyle karşılaştım bir gün. El yazması notaları, binlerce sayfa tutan teori kitaplarını çocuklarıymışçasına seven, ömrünü “saklamaya” adanmış bir adamdı. Otuz yıldır okulda, günde dokuz saat dünyanın dört bir yanından gelen eserleri kaydediyor, kimilerini kopyalıyordu. Hâlâ el yazısıyla çalışıp çalışmadığını sordum. “Bıraktım daktiloya geçtim” dedi, elleriyle hayali bir kalemi tutuyormuş gibi yaptı ve ekledi: “Kalem tutmaya kalkınca başparmağımı bir türlü kapatamıyorum.”

Eski bir dostla yaşadığımız bu tesadüfî karşılaşma amaçsız geçen yılların sonu oldu. İşi yazmak olan bir memur nasıl aynı amaca basit bir değişiklikle ulaşabiliyorsa bir müzisyenin de müziğe ulaşabilmek için her yolu denemesi gerekiyordu. Ders vermeye başladım. Öğrencilerimi teknik gösteriler yerine daha derin bir müzikal algıya yönlendirdim. Yaptıkları işten öncelikle zevk almalarını, kendilerini bir rutine hapsetmemelerini öğütlüyordum.

Kendi adıma atmam gereken adım ise rahatsızlandığım andan beri görmezden geldiğim, sol el için yazılmış piyano repertuarını kabullenmekti. Savaş ve kazalarda ellerini kaybetmiş nice müzisyeni onurlandırmış, sanatlarına olan açıklarını gidermiş yüksek nitelikli çalışmaları birçoğu. “İnsanlık hâli”nin anlamını dinleyenlere sabırla anlatan eksiksiz eserler...

Hastalığıma gelince; 90’lı yıllarda bir isim sahibi oldu: fokal distoni. Vücudun bir bölgesinde, belirli bir görev için yoğun şekilde tekrarlanan hareketler sonrası, beynin nedeni tam olarak bilinmeyen şekilde hatalı davranmakta ısrar etmesi olarak tanımlanabilecek; sporcu, müzisyen ve yazarları ustalaşmak zorunda oldukları organlarına göre etkileyen bir hastalık. Bugün derneklerimiz, seminerlerimiz, kitaplarımız ve en önemlisi bu konuda uzmanlaşan, çözüm arayan doktorlarımız var.

Tanıdığım müzisyenlerden bir kısmı enstrümanlarını yeniden öğrenmeyi deneyerek bir kısmı da ergonomik değişikliklerle az da olsa rahatlama sağladılar. Benim de içinde olduğum geniş bir grup ise “botulinum toksini” bilinen adıyla “Botox” tan faydalandı. Kırıksıklara bulunan bu popüler çare,

masajla beraber elimi hissizleştirse de doğru dozu bulduğumda parmaklarımın gevşemesine yardımcı oldu. Birkaç ayda bir yaptırdığım enjeksiyonlarla iki elimi tekrar kullanabilmeye başladığımda biraz sakar bir piyanist olarak kariyerime dönebilirdim. Ancak dinlemeyi, araştırmayı ve öğrendiklerimi paylaşmayı seçtim. Fiziksel olanaklarla sınırlı olmadığını gösterip bana daha geniş ve tek başıma olmadığım bir müzikal dünyanın kapılarını açan gizemli hastalığıma borçluyum sanırım.

JAN'IM CANIM

Pakize Nevin SÜTLAŞ

İçin kıpır kıpırken, bedenim saatlerdir bir otomobilin koltuğunda mahkûm kalmışsa, vay haline. Aklın dizginlenemez bir hızdayken, önündeki asfalt lastik gibi uzadıkça uzuyorsa, vay haline. Göğsünü delip çıkmak isteyen duyguları kelimelerle kovalamak isterken, yanı başında paylaşacak kimsen yoksa vay haline. Vay haline, Antalya istikametinde, biteviye Konya ovasında, uykusu kaçmış, merakı coşmuş, 3-4 yaşında bir veledi oyalamaya çalışıyorsan, üstüne üstlük.

“Bunlar Toros sıradağları...”

“Evet, haklısın sıradağ, dağdan farklıdır.”

Anlatıyorum. Anlattıkça anlatıyorum. Jan dinliyor. Sora sora dinliyor. Anlatmaya çalıştıklarım yetmiyor, daha fazlasını bilmek istiyor. Öğrenirken sakinleşiyor. Sussam olmuyor, anında soruyu yapıştırıyor. Belki de böylesi daha iyi; öğrenmek gibi öğretmek de, dinlemek gibi anlatmak da sakinleştirici.

Keyifli ama yorucu tatil bitti, yeniden kürkçü dükkânındayız. Saat gece yarısını çoktan geçti. Jan, gene uyumam da uyumam demlerinde. Minik not kâğıtlarını önüne almış, tek tek karalıyor. Hepsine aynı şeyi çiziyor. Ters dönmüş bir V harfi. Kimi büyük kimisi küçük, kiminin bir kenarı kiminin diğer kenarı daha yamuk olan kocaman baş aşağı V'ler. Bıkmıyor, usanmıyor, durmadan aynı şeyi çiziyor. Yeter artık, demenin yararı yok. Yapma, demenin yararı yok. Yapma, demenin daha çok yap demek olduğunu, Jan bize çoktan öğretti. Bıkıp usanmasını bekliyoruz. Böyle durumlarda yapabileceğimiz şey, o da becerebilirsek, dikkatini dağıtmak. Bin bir çeşit yinelediğimiz “beraber oyun oynayalım” teklifini duymuyor bile. Bant istiyor. Seloteypmiş istediği. Epeyce aradıktan sonra bulduğumuz da anlıyoruz ki şeffaf bandın sadece dibindeki kâğıt halkası kalmış. Yok, bitmiş diyoruz. Gidip alalım, diyor. Şimdi

gece, bütün dükkânlar kapalı, diyoruz. Açsınlar, diyor. Şimdi açmazlar, yarın alırız, diyoruz. Olmaz, diyor. Nuh dedi mi peygamber demeyenlerden olduğunu biliyoruz ama gene de yükselen duygu durumunu denetlemek zor. O tutturdukça tutturuyor, biz ise olmazı bin bir biçimde yineliyoruz. O da, biz de, gittikçe geriliyoruz. Kıyamet kopmak üzereyken, oğlunu oturduğu yerden top gibi kavrayıp kucaklayan babası kapıdan fırlayıp gidiyor. Rahatlıyoruz. Bebekken de böyle yapardı. Jan uyumadığında arabaya atıp gezdirir, derin uykuya dalınca dönerdi. Neyse, böylesi iyi oldu. Rahatlıyoruz. Epey zaman sonra baba oğul döndüklerinde, hâlâ cin gibi uyanık olan Jan, minicik avucuyla sımsıkı tuttuğu bantları gösterirken, gözlerindeki ışıltı görülmeye değer. Bu babaya gel de şaşma şimdi. Gecenin o vakti, şehri dört dönüp, o benzinci senin, bu benzinci benim deyip, en sonunda birinde şeffaf bant bulmayı becermiş. Pes vallahi, kaç baba yapar ki bunu. Salona koşan Jan her yere saçılmış olan kâğıtları birbirine yapıştırmaya çalışıyor. Eyvah ki eyvah. Hepsinin yapışması gerekiyorsa sabahı edeceğiz demektir. Keşke gittiklerinde toparlayıp yok etseydik bunları, şeklindeki düşünceyi hemen aklımdan kovalıyorum. Öyle bir şey yapmış olsaydık, şimdi neler olacağını, iyi biliriz biz. Daha çabuk bitsin diye, Jan'ın izniyle, hep beraber, onun istediği şekilde, kâğıtları birbirine eklemeye başlıyoruz. Arada bizi kontrol ediyor. Birbirine uladığımız kâğıtlardan birinde V harfinin açıklığı aşağı bakmıyorsa söküp düzeltiyor. İsteğini öğreniyor, kâğıtları ters yüz etmeden yapıştırıyoruz. İmecemiz sonunda salonun bir ucundan başlayıp koridor boyunca uzanan kocaman bir şeridimiz oluyor. Son kâğıt da yapıştığında Jan, anneeee diye çığgın bir çığlık atıyor. Ne olduğunu anlamadığı için korkarak ve koşarak gelen annesine nihayet biten kâğıt yolluğu göstererek, "Bak anne, işte bunlar Toros sıradağları" diyor. Sonra, az önceki müthiş patlama sesi ondan çıkmamış gibi sakin sakin anlatıyor. Ona bir hafta önce Konya ovasında yol boyu anlattıklarımın pek çoğunu, sanki bir teybe kaydetmiş gibi anlatıyor, anlatıyor, anlatıyor. Annesi onunla beraber tatile gelemediği ve Toros sıradağlarını göremediği için, saatlerdir hazırladığı görsel malzeme eşliğinde verdiği bu konferans bitince, kendi kendine odasına gidip, yatıyor.

Ne kadar şanslı bir çocuk olduğumu düşünüyorum. Onun gibi çok meraklı ve onun gibi çok tutturan çocukların neler yaşadığını biliyorum. Eğitimsiz erişkinlerin Jan benzeri çocuklara, terbiye ettiklerini zannederek yaptıkları zulümleri biliyorum. Onları suçlamıyorum. Tersine böyle çocukları olan ebeveynlerin de ayrıca ne çileler çektiklerini, ben bile birazını yaşadığım için, biliyorum.

Jan daha küçük. Yeni yeni yürüyor. İki yaşına bile gelmemiş. Gene şimdiki gibi çok meraklı, gene fıkır fıkır, gene kıpır kıpır, gene sadece bir şey öğrenirken dingin. Günün ortası, elinden tutmuş تنها sokakta yolun ortasından yürütüyorum. Durup araniyor. İlgisini çeken şeyin ne olduğunu anlamak için ben de bakıyorum. Mazgaldan gelen sesi duyduğunu fark etmem uzun sürüyor. Şehrin pis su şebekesi üzerine nutuk atmaya başlamamı kısa. İlgisini çekmeyi beceriyorum. Elimden kurtulup yere otururince yorulduğunu sanıp kucaklayıp kaldırıyorum. Kucağımda biraz tepiştikten sonra anlıyorum ki mazgal deliğinden içeri bakmak ve kanalizasyon dediğim şeyin ne olduğunu görmek istiyor. Sonrası bir film sahnesi gibi. İstanbul'un kıdemli bir semtinin, sessiz sakin sokağının, güngörmüş ahalisi, camdan balkondan taşmış, sokağın orta yerindeki kara kuru kızı haşlıyor. Hepsi kızgın, hepsi yüksek sesli. "Hangi apartmanda oturuyorsunuz, senin hanımın kim"le başlayan, "bak görürsün seni işten attırmazsam" a kadar ulaşan toplu öfkenin nedeni olan, kara kuru kız, benim. Mazgal kapağının ufacık deliğinden içeri bakmak isteyen Jan ile beraber yüzüstü yani boylu boyunca sokağın ortasında yatıyor olduğumuzu gördükleri için, bütün bu iyi niyetli komşularımız infial halindedir. Jan'ın kulağına, bunlar bize çok kızdı, hadi buradan kaçalım, diyorum. Onu kucaklıyor, hâlâ devam eden tehditleri duymamak için hızla yan sokağa geçiyorum. Oysa Jan'ın evi deminki sokakta. Ben de onun bakıcısı değil teyzesiyim. Bedenim minik ama yaşım epeyce ileri. Epeyce kıdemli bir nöroloji uzmanı yani beyin doktoruyum. Jan'ın durumu hakkında külliyatlı bilgi sahibiyim. Bu bilgilerle donanma şansı olmamış komşulara, sokak ortasında yatılmaz kuralını kim koymuş, yatsak ne olur, çocuğun üstü başı kirlense ne olur, yıkanır olur biter, diye diklenemiyorum. "Eğitim şart" sloganını kendime hatırlatarak, yediğim paparayı afiyetle sindiriyorum.

Jan şanslı çocuk demiştim ya, aslında onun gibi ben de, anne babası da şanslıyız. Bilgiye ulaşmanın yolunu bildiğimiz için şanslıyız. Toplum baskılarına direnebilmenin yöntemleri ile tanışmış olduğumuz için de şanslıyız. Başımızda kuyruklu bir bela varsa da, başa çıkabilmek için gereken donanımına sahip olabildiğimiz için şanslıyız. Donanım dediğimi örneklemek isterim.

Assos'un berisindeki Kanara'da kumsala yayılmış, ailece keyif çatıyoruz. Kitap okumaya dalmış olmalıyım ki yükselen sesleri çok geç fark ediyorum. Jan, oyuncak küreğine kum doldurup plastik kovaya döküyor. Rüzgâr kumu havalandırıp savurduğundan, güneşlenirken kum yağmuruna tutulup üstelik de yağlanmış ciltleriyle kum sıvağına dönüşenler, Jan'a yapmamasını söylüyor. "Yapma" lafının "daha çok yap" etkisi yarattığını bilmediklerinden, giderek öfkeleniyorlar. Uyarılar artıyor. Uyarıya katılan sesler artıyor. Seslerin volümü artıyor. Bağırtilar işe yaramayınca, sıra bu haylaz çocuğa haddini bildirmeye geliyor. Bütün bu sesleri aslında duyuyor ama daldığım kitap yüzünden gecikerek fark ediyorum. Sonunda kafamı kitaptan kaldırdığımda gördüğüm, Jan'a doğru öfkeyle ve muhtemelen dövme üzere yürüyen bir kadın ve bunu benimle aynı anda gördüğü halde fırtına olup anında Jan'ın yanında bitveren annesi. Çocuğun sahibinin gelmesi ile bir an duraklayan öfkeli kadına, sağ eliyle trafik polisinin dur işaretini yapıyor kız kardeşim. Daha önceden öğrendiğim ve yapılması istenmeyen bir şeyi yapmak üzere olan birini durdurmak gereken her durumda işe yaradığını test ettiğim bu işaret, gene işe yarıyor. Kadın duruyor, hatta duruma el konduğu için rahatlayarak geri dönüyor. Artık ben de yanlarına ulaşmış durumdayım. Şimdi Jan'ı durdurmamız lazım ama nasıl? Yapma, demenin veya zorla oradan uzaklaştırmaya çalışmanın, beyhude olduğunu biliyoruz. Bildiklerimizden ve deneyimlerimizden yardım bekliyoruz. İmdada yetişen; onu yapma deme, bunu yap de, kuralı. Ancak "yap" dersin sorun çözülür, şeklindeki bilgimiz. Neyi yapmayacağını söylemek yerine neyi yapacağını söyleyince halloluyor, şeklindeki deneyimimiz.

“Gel birlikte denize kum atalım” diyor annesi. Elinden tuttuğu Jan ile birlikte kıyıya yaklaşıyorlar. Jan kürekle, annesi avucuyla kıyından aldıkları kumu denizin içine atıyorlar. Jan deminki gibi yani yapmak istediği gibi, gene kürekle kumu kaldırıp kaldırıp döküyor ama artık kimse kum banyosu yapmıyor. Ben de oyuna katılıyorum. Beraberce ve sorunsuzca denize kum atmaya sürdürüyoruz. Çok geçmeden bıkıyor, ilgisini çeken başka bir şeyle uğraşmaya başlıyor. Belki de Jan’ın dayak yemesi ile sonlanabilecek, ailemin ve diğer plaj sakinlerinin katılımı ile katmerleşebilecek bir sorunu kolayca çözdü diye kız kardeşimi kutlarken, pekiştirmek için yineliyorum: Bilgi güçtür. Duyguları dizginleyip akla yol verince, beyin hep doğru çözümü bulur.

Haklısınız, anılar falan desem de didaktizmden kurtaramıyorum. Zaten kastım da bu. Çünkü size tıbbi adı “Gilles de la Tourette sendromu” olan, batılıların Tourette sendromu, kısaca TS diye andıkları bir şeyden söz etmek istiyorum. Çünkü bu TS denilen durumu bilmeniz şart. Çünkü hemen hemen her yüz kişiden biri TS’li. Çünkü bu kadar sık olduğuna göre şimdiye kadar en az bir TS ile karşılaşmış olmalısınız. Çünkü ailenizden biri hatta siz bile TS olabilirsiniz. Çünkü birçok doktor bile TS’i bilmez. Çünkü TS’liler bu bilinmezlik yüzünden çok acı çekiyor. Çünkü bilgi güçtür.

Yaşınız uygunsa, eski Türk filmlerinin kötü adamını hatırlayacaksınız. Yüzü gözü ha bire oynayan o kötünün kötüsü erkeği. Yani tikliyseniz kötüsünüz, şartlanmasını. Bu ve benzeri klişeler ile beynimize kötülüğün simgesi olarak yerleşen tikler, o kişinin kötü olduğunun değil, beyninin hareketi organize eden bölümünde bir sorunun olduğunu gösterir. Bana inanmadıysanız Ecevit’in son günlerini anımsayın. Elbette Ecevit dâhil her tiki olan TS’li demek değildir. Ancak her TS’li de mutlaka tikler vardır. TS, kendini tiklerle kendini belli eden bir beyin hastalığıdır. TS’lilerin tikleri çeşit çeşit olur, tek tek ya da birçok tik çeşidi birden olur. Tikler genellikle yüzde ve boyunda olursa da kollarda gövdede falan da olur. Bu tikler gelince kişi aşırı hareketli, orasını burasını oynatır durumda olur. TS’de hareket tikleri dışında ses tikleri de olur. Ses tikleri dediğim, aksırma, tıksırma, boğaz temizleme, burun çekmeden tutun da tıslama, havlama, horoz gibi ötmeye varana kadar bin bir

çeşittir. İster hareket, ister ses şeklinde olsun, tikler bazen yatıştır, kaybolur, bazen zıvanadan çıkmış olur. Kişi yaşamının bazı dönemlerinde tek türden bir hareketi yineler dururken, bazen birçok tik ve sıralı hareketi bir arada yapıyor olur, bazen de tümüyle rahatlamış olur. Tiklere çoğunlukla eşlik eden, takıntılar ve tutturuklu davranışlar olur. Aynı şekilde her takıntılı kişide TS var demek değildir ama TS'lilerin çoğunda pek çok takıntı olabilir. Başka tetikçileri de var ama en çok karbonhidratlar (şekerli ve unlu yiyecekler) TS'i azdırır. Sizi daha çok sıkmak istemediğim için TS dersini burada kesiyorum. Takıntılar ve tikler dışında TS'de başka neler olur diye merak eden zaten öğrenir. Bir de hak etmediği kadar ünlenmiş bir "TS ve küfür" konusu var ki anlatsam roman olur. Deyeceğim odur ki aydın dediğinin de duyduklarının ne kadarı gerçek ne kadarı sallamadır, ölçecek bir terazisi mutlaka olur.

Bildiklerimiz ve yeniden ve sürekli öğrendiklerimiz sayesinde, yeğenim Jan'ın TS'den kaynaklanan sorunları ile başa çıkabiliyorduksa da geleceği için anne ve babası gibi ben de endişeliydim. Bu endişe bir gün yok olup gitti. O günü de anlatmalıyım. Beyin doktoru olduğumu söylemiştim. Beyin doktorlarının eğitimi için görev yaptığımı da ekleyeyim. Öğretmeyi çok sevdiğimi ve anlatmak istediğimi pek anlatamadığım durumlarda huzursuzlandığımı da bilin. İşte o günkü durum da buydu. Fas'da bir toplantıda kürsüdeydim, çok iyi bildiğim bir konuyu anlatıyordum. Salondakilerden hiç biri beni dinlemiyordu. İngilizce konuşuyor olduğum ve İngilizcemin berbat olduğunu bildiğim için kıvranıyordum. Sonra izleyicilerin hemen hepsinin Mağrip ülkelerinden olduğunu, yabancı dillerinin Fransızca olduğunu ve muhtemelen hiç İngilizce bilmediklerini fark ettim. Ben anlatamıyorum yerine onlar anlamıyorlar diye düşünmek beni biraz rahatlattı. Yine de çok övündüğüm kuşkuculuğum yüzünden, yan gözle dönüp oturumun yöneticisini izlemeye başladım. Onun İngilizce bildiğini bildiğim için, anlatım başarıımı onun üzerinden ölçecektim. Başkan beni tam bir hayal kırıklığına uğrattı. Adam sıkıntıdan patlıyordu. Kırır kırırdı, yerinde duramıyordu. Demek ki sorun bendeydi. Ana dilimde konuşurken izleyenleri yakalayabiliyordum ama bir daha asla yabancı dilde konuşma yapmayacaktım. Konuşmamı ben de sıkı-larak ve bu belayı bir an önce def etme havasında sürdürürken, başkanda

başka şeyler fark ettim. Adamın tikleri vardı. Hem hareket hem de ses tikleri vardı. Yerinde duramaması benim yüzümden değil TS yüzündendi. İnanın çok sevindim. Elbette kendi anlatma başarısızlığımı kafamdan silebildiğim için sevindim ama ondan daha çok Jan için sevindim. Başkan, dünya çapında ünü olan bir Fransız hekimdi. Çok başarılı bir hocaydı. Önemli bir nöroloji dergisinin editörüydü. Yani beyin hastalıkları konusundaki liderlerden biriydi. TS'liydi. Demek ki TS olan biri de çok önemli konularda kariyer yapabilir, kariyerinde tepe noktaya ulaşabilirdi. Bunu okuduklarımdan biliyordum da ancak o gün görerek öğrendiğimde gerçekten anladım. Jan'ın geleceği için endişelenmemem gerektiğini işte o gün, o an öğrendim.

Merak ediyorsanız söyleyeyim Jan artık 18'ini doldurdu. TS'lilerde çok korkulan buluş çağını kazasız belasız hatta yaşlılarından bile daha sakın aştı. Şimdi üniversite öğrencisi. Kuramsal Fizik okuyor. Gelecekte kendini Cern'de çalışan bir araştırmacı olarak görüyor. TS ile gayet iyi geçiniyor.

Bana gelince, içim gene kıpır kıpır, bedenim gene iç enerjimin peşinde koşmaktan bitkin, boğazımı sıkın duygular gene kelimelere sığmıyor, aklım gene gem tutmuyor; orada burada uçuşuyor. Biliyor musunuz, TS denilen şey, aslında kalıtsal yani aileden geliyor. Ailenin kimi bireylerinde sadece takıntılar, kiminde sadece tikler, kiminde, bende olduğu gibi, dikkat eksikliği ve aşırı hareketlilik (hiperaktivite) oluyor. Hepsi beraber aynı kişide oluşunca da durumun adı TS oluyor. Jan'ın annesinde babasında, halasında dayısında, dedesinde ninesinde, bunlardan hangilerinin olduğunu anlatacak değilim.

Benim anlatmak istediğim, TS denilen şeyin, doğrudan doğruya beyinden kaynaklanan bir şey olduğu ve tanınır bilinirse, yönetilebileceği. Konu beyin olunca, benim anlatmadan duramadığımı anlamışsınızdır. Her şey böyle ayan beyan olunca, hikâyecilik maskem de düşmüş oluyor, ne yapalım. Bu acemi hikâye sayesinde TS'i merak edeceğinizi ve bu konuda pek çok bilgiye ulaşabileceğinizi umuyorum. Biz geriden geliyorsak da bu konuyu başarıyla işleyen birçok yabancı film de var. Zamansız kaybından büyük üzüntü duyduğum Robin Williams'ın oynadığı "The Big White" filmini mutlaka izlemenizi önererek, bitiriyorum.

GÖKYÜZÜNDE YALNIZ GEZEN YILDIZLAR

Cemre GÖLBAŞI

Bence her şeyin bir ritmi var.

Sabahları evden çıktığımızda bomboş sokaklardaki adımlarımızdan, yatmadan önce balkona çıkıp nefesimizi tazelediğimizde gözümüze takılan yıldızlara kadar her şeyin bir ritmi var. Ya da ben kulaklığımı hiç çıkarmıyorum. Neden bilmiyorum ama müzik doğru şeyleri hissetmemi sağlıyor.

İstanbul'a geleli bir ay oluyor, üniversite kaydı, yurt işlemleri derken anneannemi görmek için huzurevine gitmeye daha yeni zaman buluyorum. Bunca yıldan sonra beni sokakta görse tanımaz diyordum ama boynuma sarılmasından belli ki kalbinde tek torunu için hâlâ yer var.

İlk bakışta ondaki değişikliği fark ediyorum, gözlerindeki ışıltının buğusunu hissediyorum. İki yıl önce kalp krizi geçirmiş ve zaten başlamış olan Alzheimer belirginleşmeye başlamış. Kesin nedenini henüz bilmiyorlar ama kalıtsal faktörler, beyinde protein birikimi, beyin hücrelerinin ölümü, sinirsel iletimin bozulması gibi nörolojik sebeplerden dolayı olabileceğini söylüyorlar. Vücudu uzun süre eski direncine kavuşamayınca zihni de yıpranmış. Anneannemin sağlığını daha yakından takip etmeliydim diye kendime kızıyorum, çünkü bu hastalığın ilerdeki bakımını şimdiden planlamamızı söylüyor doktorlar.

Annemle babam ben lisedeyken trafik kazasında hayatlarını kaybettiler, Ankara yurtlarında okumaya başladım. Tek akrabamız anneannem İstanbul'daydı. Ben de üniversiteyi anneannemin yanında okuyacağıma söz verdim kendi kendime.

Bir daha ki gidişimde ilk görüşte tanınma hakkımı kullandığımı fark ettim, kendimi tanıttım. Beni kitap okumaya gelen sosyal hizmet görevlisi sandı, ben de sesimi çıkarmadan rolümü oynadım. Önemli olan onun dizinin dibinde oturmak, varsın kızının tek hatırası olduğumu bilmesin.

“Ben bu kitapları sevmiyorum. Hep aynı şeyler dönüyor sayfalarda, bir oğlan bir kıza tutuluyor, olmuyor, araya hastalık giriyor, savaş, açlık, kıtlık derken herkes ölüyor. Bir sonuç yok, bir şey yok.”

“O zaman biraz müzik dinleyelim, savaş ve kıtlık olmadan, ne dersin?”

Huzurevinin reisi bir amcadan gramofonunu ve birkaç plağını ödünç alıp geldim hemen, birkaç dakika sonra odanın içinde hafif cızırtılı hafif pürüzsüz bir kadın sesi dönmeye başlamıştı bile. Anneannem oturduğu koltuktan kalkıp pencereye yöneldi, bana geri döndüğünde yüzünde şaşkın bir ifade vardı.

“Mavi, ne zaman geldin kızım?”

Müzik, anın içindeki duyguyu seçip üstüne üstüne bastırabilir. Yağmurlu havalarda o güne dek yaşadıklarımızı analiz ederek mutlu mu yoksa mutsuz mu olacağımıza karar verebilir. Ayrılığın ardından sayfaları nefretle de yırttırabilir; her kar yağdığında, otobüs geçtiğinde, turuncu bir tişört gördüğünde insanı gözyaşlarına da boğabilir. Hissedenin yorumuna açık aynı melodiler karmaşıklığıdır müzik.

Ben gramofonu çalıştırdıkça anneannemin hatıra defteri doldu, taştı. Ayten Alpman çocukluğuna götürdü, Nil Burak gençliğinde bıraktı. Sonra dudakları takıldı bir yerde, daha çok gözyaşı ve kahkaha eşliğinde geçmeye başladı saatler. Yeni, bir o kadar da eski bir adam eklendi zihnimdeki insan modellerine. İşte anneannemin gençlik aşkının hikâyesini böyle öğrendim.

“Bir gün vapura bindim Eminönü’nden, karşıya geçeceğim, teyzemlerde toplanmış herkes beni de çağırıyorlar. Sabahın erken saatlerinde yola düşmüşüm okuma derdiyle, akşamüzeri yorgunluğu da var tabii, üst katın en arkasında bir banka oturdum. Gözlerimi kapatıp görmediğim maviliklerde

kaybolayım derken bir gitar sesi duyulmaya başladı gerilerden. Ardından onun sesi. Sese ait yüzün merakıyla aranırken, gözleri ulaşıverdi gözlerime. Çok yakışıklıydı. Ve gülümsüyordu. Apaçık bana gülümsüyordu. Başta yanlış anladığımı düşünmeye çalıştım, ama ayakları vapurun cilalı tahta zeminine kitlenmişti. Hiç durmadan şarkılar söyledi. Ta ki vapur Kadıköy limanına varıncaya kadar.”

Geçen gün anneannemin hemşiresiyle karşılaştım koridorda. Alzeihmerin ölümcül olup olmadığını sordum, nadir olarak 7-8 yıl sonra ölümlerin gerçekleşebileceğini söyledi. Erken tanı konduğu için büyük hafıza kayıplarını erteleyebileceğimizi anlattı. Doğrusu korkuyorum, bir gün anneanneme tamamen yabancı biri olmaktan korkuyorum.

Artık ben gelmeden plağını koyup anlatılacak anılarını hazırlıyor. Geldiğimdeyse her zamanki koltuğuna oturuyor ve başlıyor 60’ların 70’lerin sokaklarında yürümeye.

“Vapurdaki herkes inip gittikten sonra bile kımıldayamadım yerimden. Sanki tek bir hareketimle özenle yapılmış bu camdan kaderi paramparça edecekmişim gibi oturdum kaldım öylece. Vapur tekrar doldu, düdüğünü çaldı, hareket etti. Sanki tüm bunlar çok beklendik, olması gereken bir olaymış gibi geldi önümde durdu.

– Barış

– Gülpembe”

Anneannemi böylesine heyecanlı görmek beni de heyecanlandırıyor, bir yandan da hikâyesinin sonunu gelemeyeceğimizden korkuyorum. 2 yıl önce büyük bir sinir krizi geçirmiş, Alzheimer ilerledikçe psikolojisi bozulmaya başlamış. En yakınlarını bile tanıyamayan hastaları düşününce, kimsesi olmayan yaşlı bir kadının kendinden vazgeçmesi hiç de uç bir ihtimal değil.

Alzheimer’in nedeni belli değil, ama çoğu amca ve teyzenin aynı derdi paylaştığı bir gerçek. Sadece Türkiye’de 300 bine yakın Alzheimer hastası olduğunu duyunca irkiliyorum, kendimi onun yerine koyuyorum. Zaten dün-

yadan tamamen silinip gideceğimiz zaman kimsenin bizi hatırlamayacağı gün başlıyorsa, daha buralardayken anılarını ve kendini unutmak dünyadaki varlığımızı ne ölçüde kanıtlar bilemiyorum. Bizi biz yapan şeyler yaşadıklarımız ve yaşayacaklarımız ne de olsa.

“O günden sonra aynı saatte aynı Kadıköy vapurunda buluşmaya başladık. Konuştuk, birbirimizi seyrettik, birbirimizi sevdik. Haftalar sonra karaya çıkıp balık ekmek yedik limanda. Kendimizi üzmeden gelecek planları yaptık bulutlara bakarak, yarısı hayal yarısı gerçek... Onu ilk gördüğümde ayrılığın kokusu geliyordu ellerinden, biliyordum; çünkü küçücük bir vapur, akşamüstü ve Barış'a sahip olamazdım koskoca dünyada. Babası ölünce annesinin memleketine gitti ansızın. Bizim yaşadıklarımızda sadece bizde kaldı. O beni unuttu gitti, ben onu ve hatıralarımızı...”

Hikâyenin sonunu da öğrendikten sonra doktoruna gittim rapor vermek için. Adam çok şaşırmişti, daha önce böylesine hızlı iyileşme belirtileri gösteren birine rastlamadığını söyledi. Anneannemin son bir yıllık dosyasını gösterdi bana, kullandığı antidepresan ilaçları, karakterindeki değişimleri, pratik düşünmedeki kayıplarını yazdığı bir dizi rapor serdi önüme. Son bir ay içinde anneannemin hayatına sadece ben ve müzik girdiğimiz için, bunun üzerine yoğunlaşmaya başladılar. Daha sonra fark ettik ki, gramofonda çaldığımız şarkılar, yaşadığı günlerin arkasında sessiz sedasız devam etmiş yoluna.

Doktoru gördükten sonra anneanneme geri dönüyordum, dosyasını çantama sokmak için başımı eğdiğim kısacık süre zarfında aynı koridora biri daha girmiş benimle birlikte, fark etmedim, çarpıştık. Dosyalar yere düşüncüce, bütün raporlar da dağıldı.

- Çok özür dilerim hay aksi!
- Ben özür dilerim gerçekten, dalmışım.

Benim yaşlarımda, kumral saçlı ela gözlü bir adamdı. Dağılan kâğıtları toplarken gözü anneannemin fotoğrafına takıldı.

– Anneniz mi?

– Anneannem

– Adının Gülpembe olma ihtimali var mı acaba?

Dedesi bir ay önce huzurevine geldiğinden beri odasından çıkmıyormuş. Alzheimer hastasıymış, gitgide kimseyi tanımamaya, düşünmekte zorlanmaya, öfke kontrollerini yapamamaya başlayınca buraya gelmişler. Hayattan kopmasın diye fotoğraf albümleri getirmeye başlamış o da, anneannemi de oradan tanımış. Sonra bir gün dedesi çoktan geçip giden eski zamanların bir köşesinden tutup ilk aşkını anlatmış. Dedesi, Barış. Anneannem, Gülpembe.

– Bu arada ben Doğan, Doğan Güneş.

– Ben de Mavi, Mavi Deniz.

İsimlerimizi duyan birinin gülmemesi elde değil, biz de gülüyoruz ve bir yandan şaşkınız. Çünkü fark ediyoruz ki bazı zamanlar birbirine çok ince ip-lerle bağlı, bazı yıllar sadece birkaç günün hatırında saklı. Hepimiz kendi büyük tiyatrolarımızın içindeyiz, ne oyuncuyuz ne seyirci.

Barış Dede ile tanıştıktan sonra fark ediyorum ki, gramofonunu ve plaklarını kullanmışız haftalarca. İkinin odası yan yana, Barış Dede plağını gramofonuna her taktığında beraber dinlemişler beraber dinledikleri şarkıları.

Şimdi Ajda Pekkan’dan “İki Yabancı”yı dinliyorlar, konuşmuyorlar; çünkü anlatacak çok şeyleri var, anlatacak hiçbir şeyleri yok.

Birbirlerini tekrar tanıdıktan 8 yıl sonra aynı bulutsuz gecede vefat ettiler. Onların sayesinde hastalıkların yabancılardan bir aile oluşturabileceğini öğrendim. Hemşireler ve doktorlar gözyaşlarımıza ortak oldular, bizi bir an olsun yalnız bırakmadılar. Biz de huzurevine gitmekten vazgeçmedik, gözleri yaşlı yüreği gençlere kitaplar okuduk, müzikler dinlettik.

Doğan ve ben 6 yıldır evliyiz, bir kız bir oğlumuz var. Yıllar önce bir akşamüstü vapurunun getirdiği yerdeyiz. Sessiz, sakın bir mahalleye bakan geniş

balkonumuzda oturuyoruz. Ortamızdaki küçük masada bir gramofon, kulaklarımızda Ayla Dikmen. Doğal sesin cızırtılarında kayboluyorum. Acaba tüm hastalıklar ve sağlıklar için yer var mı gökyüzünde, bilmiyorum. Ama böyle bulutsuz akşamlarda yeni yıldızlar gördüğümde onların bizi izlediklerini düşünüp heyecanlanıyorum. Rüzgârın tenimdeki ritmini duyuyorum, yaşlı bir çift geçiyor sokaktan el ele. Doğan'la göz göze geliyoruz.

Biz gittikten sonra da şarkılarımız çalmaya devam edecek ve bu benim için yeterli. Yeni bir sabaha umutla uyanmam için yeterli.

Yarın yine aynı gün; güneşte sıcak, gölgede soğuk. Sokaklar kalabalıklar içinde yalnız insanlarla dolu. Uğruna savaşılacak yepyeni cam kırıklarıyla dolu.

Bence her şeyin bir ritmi var.

Ya da ben kulaklığımı hiç çıkarmıyorum.

SON

Pınar MUMCU

Önce benim başlamamı istedi. Eliyle beyaz sakalını sıvazlarken gözlerini benden kaçırıyordu. Masada serili kağıdın üstündeki kalemi bana doğru itti. Başını hadi der gibi yumuşakça oynattı.

Oyunu her zaman ki gibi oynayacağımızı sanıyordum. Ben önümüzdeki kağıda bir şekil çizecektim o da şekli kendine göre tamamlayacaktı. Sonra o şekle ben bir şeyler ekleyecektim. Kağıt dolana kadar bu böyle sürüp gidecekti, her zaman ki gibi... Masa lambasını kağıdın orta yerine doğru çektim. Yüzü biraz karanlıkta kalınca daha rahat ediyor, nihayet onu izlemekten vazgeçerek çizilenlere odaklanabiliyordum. Kağıdın ortasına gelişi güzel iki spiral şekil bıraktım. Elimden kalemi alırken ellerinin bu yaşta hala nasıl bu kadar esnek olabildiğini düşündüm. Birkaç iniş çıkış, arada hafif yaylar çizen elleriyle o spirallerden havalanmak üzere olan ejderha silueti çizdi. Sıra bendeydi. Üç yay çizdim. Kalemi tekrar eline almasını bekliyordum ama hiç kıpırtı yoktu. Oysa bu oyunda hiç duraksamaz, çizmeye acıkmış bir ressam gibi sıra ona gelince kaleme sarılırdı. Yüzüne kaldırdım başımı. Sadece beni izliyordu. Bir süre daha yüzüne baktım. "İstemiyorsanız oynamayalım" dedim. Masadan kalktı. Yarı karanlık odada ayaklarını sürüyerek dolandı. Nihayet elinde bir elmayla geri döndü. Yemekhaneden aşırıyorum bunları derken bir ısırik aldı. "Haydi kağıdı getir oyuna başlayalım" dedi. Yutkundum. Şekeriniz mi düştü diye soracak oldum, gözü ortamızda duran kağıda ilişti. "Başlamıştk değil mi?"

Onu görmeyeli yalnızca üç ay olmuştu. Başka bir semtteki misafirhanede iş bulmuşum. Maaşımdan arta kalanı kenara atabileceğim bir iş. Çok değil, azıcık birikimim dışında, aybaşında ucuzluktan kendime yeni bir gömlek ya da tişört alabileceğim kadar artmış bir maaş için ayrılmıştım buradan.

Elbette bana alıştığını, onun durumunda olan yaşlıların alıştığı insanları kaybedince hastalığının ilerlediğini söylediklerinde duraksamadım değil. Durup düşündüm bunu. Ama personel aynıydı. Ara sıra gelip, halini hatırını sorup onunla sevdiği oyunları oynayacaktım. Sadece üç ay gelememiştim.

Kalemi eline tekrar aldı. Bu kez şekil çizmedi. Yazı yazıyordu: “Helga gelecek” Haber beni öyle sevindirmişti ki yüzüme çocukça bir ifade yayıldı. Kafamı kağıttan kaldırıp baktığımda gülümseyerek başını sallıyordu. “Almanya’dan biletin fotoğrafını çekip fotoğrafı sarı bir zarfla yollamış. 12 Ağustos’ta... Yine bir yaz sabahı, o sarışın, o bembeyaz, o ince kemikli haliyle burada olacak” Kağıda bir kalp çizdim. Kalbe savrulan, her yöne saçılmış uzun saçlar çizdi. Yine karanlık odanın içinde dolandı. Bu kez yatağının yanındaki çekmecedan getirdiği zarfı önüme bıraktı. 72 tarihli, daha önce de gördüğüm bir zarftı bu.

Helga’nın yolladığı bu zarfı uzun uzun bir anı gibi konuştuğumuzu hatırlıyorum geçen sene. Uzun ve sindirilmiş bir anıyı öylesine paylaşıyor, sanki bana kadınlar hakkında bir çapkınlık dersi vermek istiyordu yalnızca. Halbuki bugün yeni gönderilmiş gibi konuşulan bu zarfı masanın üstünde görme-ye katlanamıyordum. Zarfı elime aldım. İçindeki bilet fotoğrafını ona doğru yaklaştırdım. “Tarihine iyice baktınız mı?” Evet bakmıştı. 12 Ağustos ya da 17 Ağustos... Hangisi pek hatırlamıyordu.

Yerinden kalktı. Yine her yanı kolaçan etti. Zaten kapalı olan perdeleri kapalı mı diye gözden geçirdi. Yatağın altından bir şişe çıkardı. “Ne yapıyorsunuz, burada yasak, görürlerse sizin için de benim için de kötü olur” dediysem de uzun iki kadehin içine ince ince sızan beyaz şarap doldu. “Helga’ya!” başının üstünde küçük daireler çizen şarap kadehini ağzına götürdü, yudumladıktan sonra damağını şaklatıyordu. Ondan daha önce görmediğim bu abartılı hareketler karşısında öyle telaşlanmışım ki söyleyecek söz bulamıyordum. Buranın çalışanı olduğum zamanlarda izin vermeyeceğim bir şeye, ziyaretçi olarak göz yumuyordum. Eski patronumun bana gösterdiği iyi niyetin karşılığında, bunamakta olan bir adamın huzur evinde içki içme

skandalına karşı ne yapacağımı bilemiyordum. Hemen kalemi elime aldım ve üzgün bir yüz çizdim.

Neden sevinmiyor olduğuma akıl erdirememişti. “İnsan annesinin geleceğini öğrenince sevinmez mi?”

Annem mi? Afallamıştım. Helga’yla... Yani çocuğu mu var? Anlatmaya başladı. Çocukken de böyleydim, her şeye huysuzlanıyordum. Bir keresinde sabahtan akşama kadar kumdan kale yapmıştık. Hiç birini beğenmediğim için akşama kadar güneşin altında öyle yanmıştık ki bir de üstüne ishal olmuştum. Tatili herkese zehir etmiştim. Mutsuzluk benim genlerimde vardı. Ne yapılırsa yapılsın mutlu olmayan başka bir çocuk yoktu şu hayatta. Kadeh bitmek bilmiyordu. Bir an önce bitse, sızsa ve ben de çıkıp gitsem ne güzel olacaktı. Sevmemişim bu oyunu.

Kapı çaldı. Nefesim sıklaştı, karnımla göğsüm arasında bir atışma başladı. Gelen her kimse, bu halimizi ona nasıl açıklayacaktım. Ses çıkarmamasını rica ettim. Ne kadar anlayıp anlamadığıysa sadece şansa kalmıştı. Kapıyı hafifçe araladım. Hemşire ilaçları getirmişti. Küçük ilaç tepsisini ben almak istediğimde bu isteğimin kabul edilmeyeceğinden çok korkuyordum. Ya içeri girse? Girse ve... Neyse ki hemşire “Saati atlama İbrahim” dedi ve küçük ilaç tepsisini elime tutuşturdu. Bu ilaçlar ya alkolle şeyse?

“Beni çok zor durumda bırakıyorsunuz” Arkamı döndüğümde gözlerime inanamıyordum. Soyunmuş, çıplak kalmıştı. Onu yarım bırakılmış elma, şarap şişesi ve resmin olduğu masaya dayanmış, asit yağmuruna tutulmuş gibi gözlerini kısıp eğilmiş halde buldum. “Özür dilerim geldiğini görmedim, banyoya girecektim ben. Sen ne zaman geldin?” Cevabımı hiç düşünmeden verdim: Üç ay önce baba. İyice küçüldü ve hüsrarla sordu “Üç ay olamaz. Ağustos geçti mi?”

O gece yaptığımız resmi imzalatıp o uyuduktan sonra resimle beraber odasından çıktım ve bir daha da dönmedim. Cenazesinin arandığımda içimde garip bir huzur vardı. Uzun zamandır sonunu merak ettiğim romanın

mutlulukla bitişi gibiydi. Cenazedeki seyrek topluluğun arasında Helga'yı aradı gözlerim. Bana anlatılan Helga'ya benzeyen birilerini aradım ama bulamadım. Ön saflarda taziyeleri kabul eden adama yaklaştım. Bir refleks gibi elini avucuma tutuşturan adama Helga'yı sordum. O da bana Helga'nın kim olduğunu...“Hiç” dedim. “Hiç... Helga aşık olunacak bir kadın yalnızca”

ŞEFTALİ TURTASI

Özlem Gökçehan KALE

Sabahın taptaze kokusu, ipe yeni asılmış çamaşırların mis kokusuna karışmış pencereden içeri sızılmaktaydı. Bahar, iki katlı bir evin üst katında, kendisi için özenle düzenlenmiş bir odada derin bir nefesle içine çekti bu mis kokuyu. Sabahın kokusu kadar taze bir gülümseme vardı yüzünde. Turuncuya çalan kıvrıkcık sarı saçları, çillerin adeta süslediği yanaklarından aşağı süzülüyordu. Oturur vaziyette durduğu yataktan bir çırpıda atlayıverdi aşağı. Ayakta dimdik dursa yatağından biraz uzun oluyordu sadece. 6 yaşındaydı. 6 sene evvel eylül ayında dünyaya gelmişti. Annesi ve babası sonbaharın hüznüne aldırmandan Bahar koydular ismini. Bahar gibi gelmişti hayatlarına, tüm kış beklenen güneş gibi doğmuştu evlerine. Ekrem Bey ve Gülizar Hanım yıllardır bebek sahibi olmayı beklemişlerdi. Yıllarca beklenen güneş, evin Bahar'ı şimdi 6 yaşında dünya tatlısı bir çocuktuktu. Odasının zaten açık olan kapısından aşağı fırladı, bahçede çamaşır asmayı henüz bitirmiş olan annesine yanaştı. Açık mavi iri gözlerini dikti annesinin mavi gözlerine. "Anneciğim karar verdim, ben bir şeftali turtası olacağım" dedi.

Küçük bir kahkaha patlattı Gülizar Hanım, " İlahi Bahar o da nereden çıktı? Hem şeftali turtası da nasıl oluyormuş?"dedi.

"Ben aslında yalnızca şeftali olmak istemiştim. Ama dedemin söyledikleri geldi aklıma. Geçen seneyi hatırlıyor musun anneciğim?" diye anlatmaya başladı Bahar. Küçük parmağıyla ağacı işaret ederek devam etti:

"O taraftaki şeftali ağacına gitmiştik. İşte o zaman dedem bana dedi ki; bu şeftaliler sonbahar gelince ağaçtan düşerlermiş. Düşükleri yerden kimse onları almazsa, toprakta çürüyüp giderlermiş. Ben çürüyüp gitmek istemiyorum ki. Bu yüzden senden beni alıp lezzetli bir turta yapmanı istiyorum."

“Pekala canım kızım, seni bir turtaya yapıp yemeden evvel güzel bir kahvaltıtı etme vakti. Kahvaltıya inmesi için babana da seslenir misin?” diyerek bu tatlı sohbeti sonlandırdı Gülizar Hanım.

Kahvaltı edilmiş, eller yıkanmıştı. Gülizar Hanım bir gün önceden davet ettiği komşularını kapıda karşılamış bahçeye buyur ediyor, bu sırada Bahar da çimenlerin üzerinde çıplak ayaklarıyla koşturuyordu. Komşuların her biri bir köşeye yerleştikten sonra Gülizar Hanım’ın gözleri koştuktan yorulan küçük kızına takıldı. Bahar, nefes nefese kalmış olmasına rağmen durmuyor sarı ve siyah renklerinin uyumuyla, insanı büyüleyen bir kelebeğin peşinden koşturuyordu. “Kızım artık koşma lütfen” diyecekti ki vazgeçti. Bahar’ın bu hali ona huzur veriyordu.

Bahar, koştuktan nefes nefese kalmış haline aldırmandan kovaladığı kelebeğe anlatıyordu: “Dün gece karar verdim kelebek, ben şeftali turtası olacağım. Aslında önce koşan insanlardan olmak istedim. Sonra uçan insanlardan olmak istedim. Ama düşündüm ki koştuktan ve uçmaktan daha güzel bir şey varsa o da ağaca tırmanmak ve ağacın tepesinde kuşlarla, meyvelerle konuşmak. Eğer ben bir şeftali olursam her zaman ağacın tepesinde olurum. Tabi her şeftali bir gün dalından düşer. O zaman da toprakta çürümek için...”

Baharın cümlesini yarıda kesen şey koşmanın getirdiği yorgunluk ya da kelebeğin kaçıp gitmesi değildi. Eren’in bahçe kapısından girmiş olmasıydı.

Eren ile Bahar 2 yıl arayla aynı gün doğmuşlardı. Tek ortak özellikleri bu değildi. Eren de Bahar gibi uzun süre beklenmiş bir bebektir. Doğduğu gün tüm mahalle bayram etmişti. Annesi Emine Hanım, komşusu Gülizar Hanım için günlerce dua etmişti. Bir bebeği yıllarca bekledikten sonra kucağına almış, o duyguyu tatmıştı ya... Artık her zamankinden çok dua eder olmuştu komşusu için. Eğer ortak derdeler olmasaydı insanlar birbirleri için bu kadar içten dua etmez, birbirlerinin yardımına bu kadar içten koşmazdı. Emine Hanım ve Gülizar Hanım’ın ortak derdi bir gün ortak mutluluğa dönüşü-

vermişti. Eren 1 yaşına gireli henüz bir iki ay olmuştu ki Gülizar Hanım'dan mutlu haber geldi. Ve eylülün rüzgarlı bir gününde Eren 2 yaşına merhaba derken Bahar da ciğerlerini acıtan ilk oksijenle beraber dünyaya merhaba demişti. Sonrası hep bir mutluluk. 6 yıl süren ortak doğum günü kutlamaları, parklar, bahçeler, oyunlar... Eren, Bahar'ın en yakın arkadaşı, dostuydu ve şimdi Bahar'ın tüm dikkatini kendi üstüne çekmek için yalnızca bahçe kapısını aralaması yetmişti. Bahar, yarım bıraktığı cümlesini çoktan unutmuş, pespembe dudaklarından çilli yanaklarına yayılan sevimli gülümsemesiyle Eren'e bakıyordu.

“Seni duydum” dedi Eren. “Ağaçlardan bahsediyordun.”

“Evet ağaç diyordum, aslında şeftaliden bahsediyordum ama ağaç da diyordum.”

Bu iki yumurcağın konuşmasına tanık olan herkes, dudaklardan kelimeler değil de masumiyet döküldüğünü işitir, bakışlardan yoğun bir sevgi aktığını görürdü. Her çocuk gibi Eren ve Bahar da tamamen sevgiyle örtünmüştü.

“Ben seni şeftali ağacına götürürüm istersen Bahar. Ama acele etmeliyiz. Hemen gider gelirsek kimse yokluğumuzu fark etmez” dedi Eren.

Bahar'ın cevabı belliydi. Zaman kaybetmeden, çay ve muhabbete dalmış annelerine gözükmeden bahçenin arkasında kalan şeftali ağacına doğru koşmaya başladılar. İkisi de koşmayı öyle çok seviyorlardı ki, bir gün koşarak dünyayı gezeceklerine dair birbirlerine söz vermişlerdi. “Biraz daha büyüünce bunu yapacağız” diyordu Eren. “Peki” diye gülümsüyordu Bahar. Ettiği her tebessüm dünyayı daha yaşanılabilir bir yer yapıyordu. Bahar ise bunun farkındaymış gibi her daim gülümsüyordu.

“İlk önce sen çıkacaksın Bahar, ben seni alttan tutacağım ki düşmeyesin” dedi Eren.

“Tamam Eren sıkı tut, ben birazcık korkuyorum.”

Bir kaç dakika sonra şeftali ağacına iki küçük meyve daha yerleşmişti. Eren ve Bahar... Ağacın en taze iki meyvesi. Gerçi Eren, Bahar kadar şeftaliyi andırmıyordu. Baharın turuncuya çalan sarı saçlarının, çilli yanaklarının aksine Eren kahverengi saçları, kahverengi gözleri ve esmer teniyle bir kestaneyi andırıyordu. Ama şimdi ikisi bir ağacın tepesinde tatlı birer şeftali gibi duruyorlardı.

“Biliyor musun Eren?” dedi Bahar bu kez gülümsemeden. “Bu ağacı asla unutmayacağım. Her gün seninle bu ağaca tırmanacağım. Her gün elele tutuşup bu ağaca koşacağız.”

“Yarın yine geliriz Bahar” dedi Eren, ve o da gülümsemiyordu.

“İhmal diye bir kelime duyuyorum son zamanlarda. İhmal diye bir kelime bu ağaca gelmeme engel olacakmış. İhmal, bizi birbirimizden ayıracakmış. Elini tutup bu ağaca koşamayacakmışım.”

“Sana söz veriyorum Bahar. Bir gün tüm dünyayı koşarak dolaşacağız. İhmal ne demek bilmiyorum ama ayıramayacak bizi. Her gün seni alacağım bahçeden, koşacağız doya doya. Söz veriyorum her gün bu ağaca tırmanacağız.”

Çocuklar susmuş sevgi konuşmaya başlamıştı. Bahar ve Eren çok az insanın anlayacağı bir dilde birbirlerine gülümsüyorlardı.

Kısa bir sessizlikten sonra,

“Canım acıyor” dedi Bahar. “Sanırım ağaçtan düşeceğim şimdi ve canım daha da acıyacak.”

“Böyle söyleme Bahar, sana bir şey olmayacak. Hem ben seni tutarım.”

Bahar, Eren’in bu son cümlesine cevap veremedi.

Gülizar Hanım koşarak Bahar’ın odasına daldı.Yatağında nefes alıp vermekte zorlanan, kaskatı kesilmiş kızına baktıkça yüreği sıkışıyordu. Elleri ve ayakları delicesine titriyor, derisinden ateş püskürüyordu. İçinden her bir

hücreleriyle dua ediyor, yüreğine taş gibi oturmuş o ağırlıktan kurtulup nefes almaya çalışıyordu. Aklı artık bir çözüm üretmiyor, adeta düşünemiyordu. “Yalnızca çamaşırları sermek için çok kısa bir zaman ayrıldım” diye durmadan sayıklıyordu.

Tüm o korku ve telaş içinde ambulansı arayabildi. Nasıl yaptığını bilmeden eşi Ekrem Bey ve komşularına da haber verebildi. Şimdi bir kaç insan bir ambulansın peşinden hastaneye doğru yol almaktaydı. Bu gidiş öyle bir gidişti ki kimsenin tek söz sarf edecek cesareti yoktu. Dudaklar kımıldamıyor, yürekler dua ediyordu. Gülizar Hanım, Ekrem Bey, Amine Hanım ve tüm ısrarlara rağmen evde beklemeyi reddeden Eren... Her birinin yüreğinde aynı korku, aynı acı vardı. Kimsenin “Nasıl oldu?” demeye cesareti yoktu.

“Sana veda etme vakti geldi Eren” dedi Bahar, şeftali ağacının dalına var gücüyle sarılmış bir şekilde. “Sana yalnızca hayalimde veda ediyor olmam çok kötü ama birazdan bu ağaçtan düşeceğim ve sana veda etmek için başka fırsatım olmayacak.”

Çıt çıkarmadan dinliyordu Eren. Kulağı bu güzel sesteymiş, gözleri bu pırıltısı giderek azalan gözlerdeydi.

Bahar devam etti: “Birazdan gideceğim Eren, gittiğim yerde hep şeftali ağaçları olacak. Bana verdiğin kitabı hatırlıyorsun değil mi? Hani Küçük Prens’i... O kitabı bana verdiğin gün anneme ne çok yalvarmıştım bi an önce okusun diye. Orada Küçük Prens, gülünü terk edip bir yolculuğa çıkıyordu. Beni de öyle düşünmeni istiyorum. Günlerce bir yatakta yatarak yolculuğa çıkamam değil mi? Koşabileceğim yerlere gideceğim. Her şey güzel olacak hissediyorum. Ve bir gün sen de yanıma geleceksin. Yine bir şeftali ağacının tepesinde buluşacağız. Eren, sen benim en iyi arkadaşımısın. Annemi ve babamı da sık sık ziyaret etmeni istiyorum. Şeftali ağacımızı da... Kimseler yokken yine buluşuruz belki burada. Ben Şeftali turtası olmaya gidiyorum. Kendine çok iyi bak ve bana verdiğin sözünü unutma; bir gün dünyayı koşarak dolaşacaksın, ben de seni izliyor olacağım. Eğer Küçük Prens’in gezegenine yolum düşerse, sana koyuna ne olduğunu söyleyeceğim, söz veriyorum.

Zamanım doldu Eren artık gitmem gerek. Anneme ve babama onları çok sevdiğimi söyle. Hoşçakal!”

Baharın, tıpta poliomiyelit, halk arasında çocuk felci olarak bilinen bu hastalığa bir ihmal sonucu yakalanmasından beri yaptığı tek şey hayal kurmaktı. Bahar’ın bir çok hastalık için aşıları yapılmamıştı. Yaşı küçüktü, okul zamanı tüm aşıları yapılır diye düşünmüştü ailesi. Bahar’ın okul zamanı hiç gelemedi. O gün, o hastanede Doktor Ertan’ın yoğun bakım odasından çıkıp, “Çok üzgünüm, hastalık çok ilerlemişti zaten, akciğerleri çalışmayı durdurmuş, oksijen çok uzun bir süre beyine ulaşmamış. Hastaneye geldiğinde zaten beyin ölümü gerçekleşmişti. Yapabilecek hiçbir şeyimiz yoktu.” cümlesini söylediği ana kadar Bahar hep hayallerinde Eren ve ailesiyle birlikteydi. Bahar hayallerinde hiç durmadan koştu, hep ağaçlara tırmandı. 6 senelik hayatının son gününde, burnuna gelen çamaşır kokusuna karışmış sabah havasını solurken, yatağından zıplayıp bahçeye koşamıyor olmak müthiş bir acı verdi Bahar’a. Yapabildiği tek şeyi yaptı, hayale daldı. Hayalinde Eren’le buluştu, ona veda etti, koştu, ağaca tırmandı. Hayalinde annesine şeftali turtası olmak istediğini söyledi. Ailesiyle kahvaltı yaptı. Hayalinde o boncuk gözlerinin içi güldü. Taa ki nefesi kesilip, 6 milyar insana yeten oksijen ona yetmeyinceye kadar...

Artık Bahar yoktu. İçeride bir odada makinalara bağlı çalışan küçük bir beden kalmıştı Bahar’dan geriye. Gülizar Hanım, taş kesilmiş vücudu, kıpkırmızı olmuş gözleriyle hastane koridorunu izliyordu. Odalardan duyulan her çocuğun sesi bıçak olup saplanıyordu yüreğine. Bu acı dünyada yaşanılan son acı olsun istedi. Gülizar Hanım’ın bu düşüncelerini yanlarına çekingen bir tavırla yaklaşan Doktor Ertan böldü.

“Biliyorum” dedi Gülizar Hanım, bunu söylerken artık hıçkırıyordu. “Sormayın n’olur ne gerekiyorsa yapın. Bahar’ım başka canlarda yaşasın, bana bir şey sormayın n’olur.”

Bahar, ağacının dalından düşmüştü. Annesi farkında olmadan Bahar'a verdiği sözü tutuyordu şimdi. Bahar'ın toprakta çürümesine izin vermiyor, onu bir şeftali turtası haline getiriyordu. 6 sene evvel evlerine güneş gibi doğan kızları, şimdi başka evlere ışık saçmaya gidiyordu. Bahar, bu hastalığa yakalandığında bir sonbahar günüydü, bu hastalık Bahar'ı aldığı anda ise yaz mevsiminin sonları... O ağustos günü her şeftali ağacının dalından bir meyve düştü yere.

Ve düşen hiçbir meyve toprakta çürümedi...

BEN, BABAM VE ERİK AĞACIMIZ

Hacer YILMAZ

Saat gecenin üçü, evimizin çatı katındayım. Her tarafı genzimi yakan derin bir rutubet kokusu sarmış. Duvardaki guguklu saatimiz bu evde zamanın durduğunun hala farkında değil. Gaz lambasının aydınlattığı kitaplığımızda, toz zerreciklerinin işgali altında yaşama tutunmaya çalışan örümcek larvaları, ve babamın bana her gece okuduğu masal kitabı Kibritçi Kız ilk göze çarpanlar.

Babamı kaybettiğim gün bu küçük kızın elindeki son kibritle birlikte sönen umudu gibi kayboldum boşlukta. O gün daha iyi anladım masalımızı. Kitaba ellerimi uzatırken titrediğimi hissettim. Bana babamı hatırlatan en önemli şeylerdendi bu kitap. Kapağını her açtığımda dizinde mışıl mışıl uyuduğum günlerin kokusu gelir burnuma. Ve tam ortasında erik ağacımızın kırılan küçük dalı... Ben altı yaşındayken babamla birlikte dikmiştik o ağacı, dalını atmaya kıyamadık. Beyaz zerrecikleriyle ne güzeldi, miski amber kokulu. Her geçen gün kuruyordu sayfaların arasında ama ayak altında çiğnenmesinden iyiydi bu. Babam merhamet abidesi, ben onun güzel yürekli miniği böyle sahip çıktık o dala, o gün.

Babam; benim hayattaki en değerli varlığım, her zaman yanımda olduğunu hissettiğim tek insandı. Karlı dağ, ulu çınar tamlamalarını duyduğumda aklıma düşen tek adam. Ben annemi çok küçükken kaybettim yani babamı kıskanacağım bir annem olmadı, onunla ilgili tek anım dahi yok. Ama ondan kalan yazmadan öğrendiğim kokusu hep burnumda tıpkı özlemi gibi. Binbir çiçeği toplasan el değmemiş dağlardan böyle güzel kokamaz.

Güzelmış annem, upuzun saçlarında dört beş rengin dans ettiğini söylerdi babam. Çok düzgün kaşları varmış. Babam kalem gibiydi der hep. Cımbız-

la hiç tanışmamış, anneme özgü güzellikler. Divan edebiyatındaki güzellerle yarışacak kadar narin bir kadın. Dedim ya onu hiç görmedim. Ama ona hep hayranlık duydum. Babam onu öyle anlatırdı ki bazen hayal etmek de bile zorlanırdım.

Her nefesimi paylaştığım tek varlığım babamdı. Belki de bu yüzden babama bu denli sıkı sarılışım. Onun bana aynı zamanda analık etmiş olmasıdır. Ben onun tek evladiyim ama o hem annem, hem de babam benim. Küçüklüğüm de prensesler kadar rahat büyüttü beni. Hiçbir dediğim iki etmeden, cebindeki son kuruşu benimle bölüşerek... Onu hiç üzmedim can şenliğimdi o benim. Yüzümdeki tebessümlerin sebebi, hüzün dalgalarımın savaşıydı. Çok severdi beni, sanki koca yüreğinin tek sahibiydim. Beni sade bir hayatın içinde mükemmel yetiştiren adamdı. Elleri emek kopardı. Sayfalarca yazsam, nefesim kesilene kadar konuşsam babamın bendeki yerini tam anlamıyla anlatamam biliyorum.

Hiç unutmam erik ağaçlarımızın çiçek açtığı zamanlardı. Babam telaşla eve geldi. Yana döne bir şey arıyordu, ne aradığını sordum “şey” dedi.

- “Ney baba” ? dedim “şey” diye yineledi. Unuttum dedi unuttum. Sonra sobanın arkasındaki divana geçip oturdu. Kasketini minderin üzerine atıp: “Yaşlanıyorum kızım, beni telaşla eve getiren şeyin ne olduğunu unuttum gördün mü” ? Ben de tebessüm ederek: Olur babacım, ben bile gencecik halimle bazı şeyleri unutuyorum dedim. Kafasını camdan tarafa çevirip: “Kızım acaba bir gün annenin acısını da unutabilir miyim” ? dedi. Gözlerim doldu, yutkundum, sesimi çıkaramadım.

İşte babamın hastalığı ilk belirtisini o gün vermişti. Her geçen gün unuttuğu şeyler artıyordu. Bu durum beni çok korkutmaya başlamıştı. Onu şehirdeki doktora götürdüm. Doktor babamın Alzheimer hastalığına yakalandığı ve ne yazık ki yapacak pek bir şeyin kalmadığını söyledi. Yapacak bir şeyin kalmadığını söylemek çaresizlikti. Neydi Alzheimer ? Adını ilk kez duyuyordum, ne yapmalıydım? Ben bunları düşünürken doktorun sesiyle irkildim: “ Her şeye hazır olmalısın” dedi. Ne gibi dememe kalmadan: “Bir

gün babanız sizi bile unutacak” dedi. Şakaydı bu, böyle bir şey olamazdı. Babam beni unutamazdı. Hayattaki tek dayanağım beni unutamazdı. Doktora tek kelime söylemeden odasından ayrıldım. Duvarlar üstüme üstüme geliyordu. Sanki o odada tüm insanlığın yükü benim küçük omuzlarıma yüklenmişti. Kibritçi Kız umutlarını doktorun iki dudağının arasından süzülen “sizi unutacak” kelimelerini duyduktan sonra kaybetmişti. Son kibrit yanmış, karanlıkta kalmıştı.

Dışarı çıktım, canım babam hastanedeki banklardan birine oturmuş öylece yere bakıyordu. Başını iki elinin arasına almış, nasıl dalgın görünüyordu. Ağlamamak için kendimi zor tuttum. Sana yel değsin istemezdim baba, böyle mahzun durma ne olur...

Babam beni unutursa bu dünyada benim neyim kalırdı? Sanki dünyada cevabı bulunmayan en zor soru buydu. Sonra yanına yaklaştım, elimi omuzuna koydum: Kalk gidelim baba dedim. “Neyim varmış kızım? “ dedi. Hiç babacım, turp gibisin dedim tebessüm ederek. İlk kez babamın karşısında yalancı bir tebessümle süslemiştim çehremi. “Ben sana dedim kızım ama dinlemiyorsun beni, en yağız delikanlılarla yarışacak kadar sıhhatliyim” dedi.

Ağır adımlarla minibüs duraklarına indik. Ahh babam kasketi bahar koka adam. Simsiyah saçlarını pamuktan taçlar saran, ciğerimin köşesi nasıl bir masumluk çökmüştü yüzüne. Bana karşı güçlü görünmek istese bile acaba anlamış mıydı bir terslik olduğunu ?

İkimiz de dalmışız, şöförün kulak tırmalayıcı o korna sesini duymasak durakta akşamlayacaktık besbelli. Babam önde, ben arkada bindik dolmuşa. Hazır değilim buna baba dedim içimden, senin beni unutmama hazır değilim, hayat koca çınarımın bana bir yabancıymışım gibi bakmasına hazır değilim ...

Dolmuş tıklım tıklım dolu, her ağızda başka bir dert, köylünün satamadığı tavukların gıgırtıları, muavinin pamuk eller cebe şarkısı, bir karmaşa, cümbüş. Kafam ve gönlüm o kadar doluyken çevremdeki bu hareket iyice canımı sıkıyordu. Muavin yanımıza yaklaşınca babam elini rengi solmaktan griye

dönen pantolonunun cebine sokup iki lira çıkardı. İlk kez babamın ellerine bu denli dikkatli baktım. Babaannemin lafı geldi aklıma.

Aynayı eline alırdı rahmetli de: “kız yüzüm yaptığım burma böreklerle benzedi ya” derdi. Babamın elleri de aynen öyleydi. Kırıışmış, ama börek gibi mis kokan.

Herkesin bir derdi vardı. Konuşmalarından belliydi ki, öndeki yaşlı nine tavuğunu satamadığı için, arkadaki küçük kız istediği pabuç alınmadığı için mutsuzdu. Buna benzer birçok örnek vardı arabada. Bir an kalkıp bağırarak istedim. Bunlar üzülecek şeyler değil, sizi hiç babanız unuttu mu ?

Yapamadım, söyleyeceklerimi içime gömdüm. İçimi acıtan iğneyi başkalarına batırmaya hakkım yoktu.

Evimize yakın bir yerde indik. Bahçemizin çıkırık kapısı rüzgarın yardımıyla o iğrenç şarkısını söylüyordu. Gıcırttttt. Babam: “Ahh şu mahallenin yaramaz çocukları yine açmışlar kapıyı, tepesine çıkıp sallanıyolar, Hasan emminin eşeğine döndü bizim kapı yakında devrilecek” dedi. Söylediklerine tebessüm ettim ve orman kokulu evimize girdik. Babam her bir tahtasını kendi elleriyle işlemiş bu evin. Her birini teriyle cilalamış. Becerikli adamdır benim babam vesselam. İçeri girer girmez babam kasketini, bahar kokulu kasketini savurdu divanın üzerine. “İnsanın evi gibi yok kızım, en iyi ilaç burası, en iyi ilaç sensin” dedi. Sulu gözlü ben boş durur muyum kabaran göz yaşlarım vurdu kıyılarıma, öyle babam dedim öyle.

İkimizde açtık. Bulgur pilavı istedi babam, çok sever hele de sebze olursa. Bulgur pilavı her sofraya geldiğinde “bir de fakir yemeği derler sana , et de bile yok sendeki tat” derdi. Mutfağa geçip yemekleri hazırladım. Babam gaz lambasının ışığında, gazetesini okuyordu. Gözlüğünün iri camlarının altında bir çift yorgun göz sanki harflerin arasında intihar ediyor gibiydi. Sofra hazır baba dedim usulca. Bir kap bulgur pilavı, yoğurt, soğan...

Birlikte güzelce karnımızı doyurduk. Yemekler babamla yendiğinde çok lezzetli olur. Tek basıma asla aynı tadı alamam. Bu yüzden babam tarladay-

ken kaç kez aç yattığımı bilirim. Her yemekten sonra babam “annen kadar güzel yapıyorsun yemekleri” derdi. Böylece beni onurlandırır ve güzel anemi her soframıza misafir ederdi. Yemekten sonra ben bulaşıkları yıkardım, babam radyosunda haber dinlerdi. Ahh bizim radyo beş zırlıtı, iki insan sesi. Çekmezdi sinirlendirirdi babamı. “Kıracağı seni gavur icadı emme başka eğlencem yok” derdi babam !

Aylar geçtikçe hastalığın belirtileri artıyordu. Babam sürekli evden kaçıyor. En sevdiği bulgur pilavına bile dönüp bakmıyordu, pilav ne ki babam artık ciğerimin köşesi dediği beni bile görmüyordu.

Kışın en sert geçtiği senelerdendi. Bir gece rüzgarın uğultusuyla uyandım, sanki kalk diye feryat ediyordu. Uyandığımda babamın karşımdaki divanda olmadığını gördüm, apar topar dışarı attım kendimi. Karanlığın içinde ardımda çıplak ayak izlerim koşuyordum. Dilimde çok sevdiğim türkü baba-aaa, ses yok. Onu aramadığım yer kalmamıştı. Çaresiz eve döndüğümde onu erik ağacımızın dibinde buldum.” Çok güzel kokuyor çiçekler” diyordu, karın ortasında baharı yaşıyordu. Elleri soğuktan kıpkırmızı, ayakları mosmor olmuştu.

Sarıldım ona çok güzel kokuyorlar baba senin gibi dedim. Yüzüme bakıp çocuk gibi güldü. Kucağına aldı beni kollarımın altından tutup döndürmeye başladı. Kar taneleri de sanki bizim dönmemize eşlik ediyordu. Bir kış ilk kez bu kadar sıcaktı. Babam çocuklar gibi mutlu, benim yüreğimde kelebekler uçmaya hazırdı. Bitmesini istemediğim bu ana son vermeliydim çünkü biraz daha dışarıda kalırsak hastalanacaktık. Ağır adımlarla içeriye girdik.

Babamı yatağına yatırdım hemen uykuya daldı, ben de onun seyrine. Gözyaşlarım içime akıyordu, çaresizdim. Sabah uyandığımda babam yatağının kenarında suç işlemiş bir çocuk gibi dikiliyordu. Elleri önündeydi, evet babam altına yapmıştı. Böyle bir durumu temizleyecek olmak değil, babamın karşımda bir bebek gibi çaresiz olması canımı yakıyordu. O an içimi parçalayan kelimeler döküldü dudaklarından: ” Hanım kız gördün mü benim yaptığımı” ? “Hanım kız” bendim iki kelime nasıl büyümüştü gözümde, o

bana sahip çıkan “m” yoktu cümlede. Babam beni tamamen unutmuş , herkesten farkım kalmamıştı onun için. Bu ölmek gibi, çöl ortasına bırakılan bir bebeğin çaresizliği gibiydi. Ben temizlerim baba dedim, bir kahkaha patlattı ve ekledi: “Benim kızım da karım da öldü yavrurum”...

Nefesimi kesen kelimelerle hitap ettim ona. Kusura bakma amca ben ne dediğimi bilmiyorum dedim. Üzerini temizlememe izin ver dedim. “Tamam” dedi utanarak, yemek yemediği için çöken pembe yanaklarından birkaç damla yaş süzüldü. Biliyor musunuz o damlalar bir alev halinde içime düştü sanki. Sustum... Babam dış kapıya doğru yöneldi, her zamanki gibi erik ağacımızın dibindeki sandalyesinde oturdu. Yaz kış ayrımı yapmadan hep burada otururdu. Ağacımızla konuşur, evin bir büyüğü gibi ilgilenirdi onunla. Beraber dikmiştik onu, ilk suyu ben dökmüştüm dibine sürüye sürüye getirdiğim kovayla...

Eve geldiğinde ona fotoğrafları gösterip beni hatırlamasını umdum. Bana bakıp: “Ölen kızıma çok benziyorsun” dedi. Söyleyecek bir söz bulamadım. Ben onun için yaşarken ölmüştüm, biliyordum elinde değildi. Öptü resimleri yastığının altına koydu, oysa cansız hayallerimin yerine yanağımı öpmesini çok isterdim. Yanağımdan öpüp, elma kokulu kızım demesini. Demedi... O an o kağıt parçasının yerinde olmayı ne kadar istedim tahmin edemezsiniz.

Babam bana son bir aydır hiç kızım demedi. Ben de ona baba diyemedim. Babam ağır bir gribe yakalanmış, her şey artık iyice zorlaşmıştı. Yaşı itibariyle böyle basit bir hastalığı atlatamayacağını anlamıştım. Bir perşembe günüydü. Yağmurlu bir bayram sabahı babamı yatağında ölü buldum. Elleri henüz soğumamıştı. Yanına uzandım, sarıldım onu koklaya koklaya öptüm. “Ben seninle öldüm baba” diye fısıldadım kulağına. Ağlayamıyordum, boğuluyordum. Komşular geldi sonra orman kokulu evimizde yabancı birçok ayak geziyordu. Bana sarılanlar, zorla yemek yedirmeye çalışanlar, babam sağ iken yanımıza uğramayan insan yumakları.

Erik ağacımızın dibinde helalleştik babamla. Köy imamının: “ Haklarınızı helal ediyor musunuz ? ” sesi kulağıma çarpınca anladım, babama son ve-

damdı bu. Geri dönüşü olmayan, ardından hoşça kalamayacağım bir gidiş. Artık babam toprağa ve anneme emanetti.

Yaz gelmiş, erik ağacımız çiçek açmıştı. Baharın kokusunu duymuyordum. Benim mis kokulum, bir kış gecesi bana baharı yaşatan adam yoktu artık. Erik ağacımız babam olmadan asla güzel kokmayacaktı...

Ahh kasketi bahar kokan babam : hafızandan silinmişim belki ama yüreğimde bir yerlerde her zaman yaşadığımdan hiç şüphem yoktu ...

GÜNAHSIZ MELEK

Gülçin BENBİR

“SSPE”

“Subakut sklerozan panensefalit” yani halk dilinde “kızamık virüsünün beyne yerleşmesi”.

Ülkemizin henüz gelişmekte olması nedeniyle yüzleştığımız ve oldukça çaresiz kaldığımız bir hastalık.

Ve bu hastalığın tanısının konulması esnasındaki bir babanın hazin hikâyesi.

Ben genç bir nöroloji asistanıydım o günlerde. İnsan beynini merak eden ve bu kocaman sır perdesini aralamaya çalışan yeniyetme bir doktordum. Ne yazık ki, nörolojik hastalıkların hem hekimleri hem de aileleri ne kadar çaresiz bırakabileceğine şahit oldum çok kereler.

Sekiz buçuk yaşındaydı Fatih, pırıl pırıld gözlerinin içi, zekiymi. Son zamanlarda sakarlıkları başlamış, derslere olan ilgisi ve okul başarısı azalmıştı. Son 10 gündür ise düşmeleri başlamıştı, düz yolda dahi ayakları birbirine dolanır gibi takılıp düşüyordu. Bize geldiğinde aslında halen ümit vadeden muzır ama masum bir bakış vardı yüzünde. Olup bitenden habersizce.

Ben de habersizdim ilk başta, hocamın eşliğinde hastayı değerlendirirken. Hoca hastayı yatıralım dedi hemen. Ben detaylı bilgilerini aldım, muayenesini tamamladım. Her şey normaldi. Gebelik ve doğum süreci tamamen sağlıklı geçmişti. Bebeklik döneminde 6 aylık iken kızamık geçirmişti. Çocukluk çağı aşıları tamdı. Beyin filmi (MR) normaldi. EEG tetkikinde hocanın düşündüğü SSPE hastalığı için tanı koydurucu bulgular saptandı. Kesin tanı için hastanın belinden su alınması gerekiyordu.

Aslında hocanın tanıdan şüphesi yoktu ama Fatih'in babasına öylece söylemedi – söyleyemedi ilk başta. Hekim olarak en çok zorlandığımız anlardı çaresiz bir hastalığı açıklamak, acıtmadan söylemek. Acımaması mümkün değildi tabii ki. Kısaca ve anlaşılabilir bir dil ile SSPE hastalığını anlattık babasına.

Çok bilinen bir hastalık değil halk arasında. Hâlbuki henüz gelişmekte olan ülkemizin acı gerçeklerinden biri SSPE. Her yıl yüzlerce çocuğumuzun hayatını kaybetmesine sebep olan, ailelerin hayatında acı dolu unutulmaz izler bırakan bir hastalık. Anlattıkça daha çok soru soruyordu babası, hastalığın seyrini iyice öğrenmek istiyordu. Hoca, henüz kesin tanı olmadığını, belinden su alıp inceleyeceğimizi ve bunun sonucuna göre kesin tanıyı koyabileceğimizi anlattı. Bence yüzüne bakamıyordum babanın, ele vermekten korkuyordum çünkü kendimi... Şimdi düşünüyorum da, bence babası da biliyordu hocanın yanılmadığını.

Babası eşine neler anlattı halen bilmiyorum. Bizlere ricada bulundu, bizler bir şey söylemedik. Sabah, öğlen, akşam Fatih'in başına her gidişimde, hiçbir şey yokmuş gibi, ya da kötü hiçbir şey olmayacak gibi konuştuk anesiyle. İyileşme olmadığı gibi, günden güne fark edilen bir gerileme vardı aslında ikimizin de konuşmadığı. Hiç soru sormuyordu annesi. Ben de şikâyetçi değildim zaten. Hüzünlü bakmamayı öğrendim Fatih'in annesinden. Sahip olduğum bugünden, maksimum ne alabilirsem almayı öğrendim. Yarına bırakmadan. Sevmeyi öğrendim düşünmeden.

Çok vakit geçmeden belinden su alıp incelemeye gönderdik. Ama sonuçların elimize gelmesi biraz sürdü. Bu dönemde hep ayrı yerde konuştuk Fatih'in babasıyla. Her fırsatta internete girip hastalık hakkında bilgiler edinen baba, bizleri soru yağmuruna tutuyordu. Üşenmeden cevapladık hepsini. En iyi senaryoyu sorarken bize, belli ki en kötü senaryoyu biliyordu. Dedim ya, bence o da biliyordu tetkikin sonucunu. Henüz gelmeden. Ama bir umut taşıyordu içinde oğluna dair. Bir yakarış. Bir isyan vardı inkâra sarılı. Ve inatçı bir direniş gözlerinde...

Başka hastalarım da vardı, ama Fatih farklıydı. Solmakta olan yüzünde vazgeçmediği bir gülümsemesi vardı. Düşünce öne doğru, yani nöbet geçirincede, utanırdı hata yapmış gibi. Ne kadar da masumdu. Bana biraz kızsada da belini acıttığım için, beni severdi. Söylemese de hiç, gözleri öyle bakardı, sevgi dolu. Hayat dolu. Sevildiğini de biliyordu bence. Annesi, babası, sadece şimdi değil, hep üstüne titremişlerdi. Zamanlarının kısıtlı olduğunu bilircesine sanki.

Babası da farklıydı. Çocuğunun öleceğini bilen bir baba nasıl farklı olmaz ki zaten? Kırılganlığını hissederken bile derinden, nasıl böyle metanetli olabilirdi bir baba? İşte ben bu babadan öğrendim sabretmeyi. İnanıklarım-dan vazgeçmeden. Ve kabullenmeyi öğrendim. Teslim olmadan.

Artık soru sormaz olmuştu Fatih'in babası. Sessiz bir bekleyiş vardı şimdi. LP sonucunu bekliyorduk hepimiz. Çaresizlik içinde. Karşılıklı "Polyanna" cılık oynuyorduk. Ama bir masalın içinde değildik. Gerçekte her şey. Acıtiyordu.

Her zamanki bir gün gibiydi. Fatih oyun oynuyordu hastane yatağında. Annesi suskundu. Elinde zarfla geldi babası, okumamıştı. Zarfı aldım ama ben de açmadım. Babası ile birlikte hocanın yanına çıktık. Zarfı orada açtım. Rapora bakınca sızladı içim. Meğer ben de bir umut taşıyormuşum içimde Fatih'e dair.

Hocaya uzattım raporu. Yine bakamaz olmuştum babasının gözlerine. Odada bir ölüm sessizliği hâkimdi. Nefes bile alamaz olmuştuk hepimiz. Durmuştu her şey. Saatler. Gökyüzü. Zaman, mekan yoktu o an. "SSPE çıktı" dedi hoca. Geriye kalan her şey yalandı. Gelecek yoktu. Kalmamıştı.

Hiç cevap vermedi babası. Veremedi. Konuşamadı. Hissediliyordu boğazındakidüğüm. Zaten bende de vardı. Çok uğraştı ama engelleyemedi gözyaşlarını. Bence ağlamalıydı zaten. Fatih için ağlamalıydı. Biz ağlamamalıydık. Ben de çok uğraştım ama engelleyebildim gözyaşlarımı. Sakinleştirici bir söz aradım ama bulamadım. Elimi omzuna koydum ne yapacağımı bilmezcesine. Sallanmaya başladı omuzları. İçinde birikmiş günlerin acısını

akıttı hıçkırarak. Ben ilk kez bir erkeğin böyle ağladığına şahit olmuşum. “Ağlayın” dedim sakince. “Tutmayın kendinizi”.

Ne kadar sürdü tam emin değilim. Hoca çıktı odadan, biz biraz daha kaldık. Artık sallanmıyordu omuzları, gözyaşları akmaz oldu. Ben yine elimi omzuna koydum yarı sıvazlarcasına. “Kusura bakmayın” dedi. Çocuğunun öleceği haberini verdiğimiz babanın ilk sözü “kusura bakmayın” oldu. Ne kusuru, kusur olur mu hiç. Ağlayın, niye durdunuz? Benim için de ağlayın. Demek istediklerim bunlardı ama sanırım ben başka bir şeyler mırıldandım. Ara verdiği metanetli baba önlüğünü tekrar takınmaya çalışıyordu belli ki. Ben bu babadan öğrendim gözyaşlarımı içime akıtmayı, canım yanarken alevler içinde. Sınırlamayı öğrendim acımı. Kaybetmeyi öğrendim. Savaşmadan. Yenilmeden. Erkenden.

Şimdi düşünüyorum da, tam dokuz yıl geçti bu olayın üzerinden. Başka çocuklarım da oldu gökyüzüne yükselen. Ama ben Fatih’ten öğrendim cesur olmayı, içimde kocaman bir korku varken. Üzüntümü gizlemeyi öğrendim, o kocaman siyah gözleri ile çocuksu bir sevinç ile bana her baktığında. Bir de unutmamayı öğrendim. Giden kim olursa ardından.

Taburcu olduktan sonra görmedim bir daha Fatih’i. Annesini de. Ama babası gelip gitti bir süre. İlaç raporları yerini bakım malzemeleri raporlarına bıraktı. Ben her gördüğümde babasını, o omuzları sarsılarak ağlayan kişiyi görüyordum karşımda. O günün acısı hiç sönmedi içimde. Bana saatler gibi gelen o birkaç dakika dışında, oğlunu sırtlayan, oğlunun annesini sırtlayan, ne olursa olsun ailesini canı gibi sahiplenen bir babaydı o. Zamanla azalır denilen acının, aslında hiç azalmadığını öğrendim Fatih’in babasından. Onun yerine, o acıyla nasıl yaşamam gerektiğini öğrendim. Tam hatırlamıyorum ne kadar zaman sonra, ama bir daha gelmedi babası.

“Kızamık”. Ne kadar da masum geliyor kulağıma. Böyle sonuçlanabilmesi ne kötü. Aşılama ile önlenbilmesi avutuyor beni. Bir yandan da üzüyor, çünkü buna rağmen ülkemizde sık görülüyor SSPE. Aşı kampanyaları yapılsın

istiyorum, bu riski herkes bilsin istiyorum. Fatih'i herkes bilsin istiyorum. Ve onun gibi erken yaşta solan bütün çiçekleri.

Devam ediyor hayat. Dünya dönmeye devam ediyor. Ölüm, kaçınılmaz bir parçası içinde olduğumuz döngünün. Yine de "zamansız" dediğimiz ölümler bir farklı dokunuyor kalplerimize. Olmasın istiyoruz şu veya bu nedenle. Doktor değil miyiz, çare olalım istiyoruz. Herkese, her yerde, her koşulda...Keşke hep olabilsek. Ben inanıyorum ki Fatih hâlâ yaşıyor bir yerlerde, bizden çok uzakta. Başka bir zamanda. Başka bir mekânda. Günahsız bir melek o şimdi. Diğer tüm çocuklar gibi...

UÇMAK

Hilal Nur CAN

“Adın Deniz Kara.

Sen yazarsın; yani öyleydin. Şimdi ise bir Alzheimer hastasısun. Bu notu da bu yüzden başucunda buldun. Alzheimer hastalığı, günlük yaşamsal aktivitelerde azalma ve bilişsel yeteneklerde bozulma ile karakterize, nöropsikiyatrik semptomların ve davranış değişikliklerinin eşlik ettiği bir hastalıktır. Sen en iyisi Google’a bir göz at. Şimdi gidip kendine güzel bir müzik aç, kahvaltı yapmayı da unutma.”

Uyandığında komodinin üzerinde bulmuştu bu notu. Her gece yatmadan onu aynı yere koyardı. Günleri hep bu farkındalıkla geçiyordu; yani unutkan bir insan olduğu gerçeğiyle. Bazen ‘...keşke bu not olmasa, onu okumasam ve bir şeyler yapmam gerektiğini bilmesem.’ diye içinden geçirse de, gece onu ziyaret eden ve hayatının çoğuna hakim olmuş olan korku bunu yapmaktan alıkouyordu onu. O yazılanları okumasa kahvaltıyı bir alışkanlık olduğu için değil, aç olduğunu hissettiği için yapacaktı ve onun adı, tüm insanların dediği gibi ‘kahvaltı’ olmayacaktı belki de...

Yine hayal kurmuştu, ama gerçekleşmeyecek bir hayaldi bu, hep yapmadığı gibi... Bu yüzden yazar olmuştu zaten. Hayalini kurduğu, yapmak istediği ama toplumun alışkanlıklarına aykırı olan şeyler yazdığı romanların karakterlerinde vücut bulmuştu. Kendisi ne kadar çekingense karakterleri o kadar cesurdu. Bu yüzden çok sevildi romanları. Toplumun, zamanın, mekanın çizdiği yoldan ayrılamayan insanlar hayal kurarak mutlu olmaya çalışıyorlardı. Bunların çok azı soyuttan somuta geçebildiler. Büyük bir kısmı ise azınlığın hikayelerini okuyup kendini avutuyordu, bu daha kolaydı.

Kalktı ve radyoyu açtı. “*Notalar ne de güzel dizilmiş, yeni mi çıktı bu şarkı?*” diye mırıldandı kendi kendine. Nasıl olduğunu anlamadan ritmi saymaya ve dans etmeye başladı, yaşının izin verdiği kadarıyla. Öyle alelade bir dans değildi bu, bütün figürlerin sırası belliydi. Yavaş başlayan şarkıya sessiz adımlarla eşlik etti. Solistin müzisyene seslenmesiyle Deniz de uçmaya başladı. Müzikal havasında devam etti. İhtişamlı bir final pozuyla dansını bitirdiğinde şarkı da bitmişti. Program sunucusunun anonsu duyuldu: “Fly me to the moon... Frank Sinatra bizlerleydi ve şimdi sırada...” Bu danstan büyük keyif almıştı. Bunu tekrar tatmak isteği ona bilgisayarını açtırdı. Hemen Google’a girip şarkının adını yazdı. Şarkı 1964 yılında Frank Sinatra tarafından yayınlanmıştı ve Deniz o yıllarda üniversitede ‘Türk Dili ve Edebiyatı’ okuyordu (bunu hatırlamış olmak onu mutlu etti).

Mutfaktan gelen sesle irkildi. Bu kaynayan suyun ıslığıydı. Sahi, kahvaltı yapacaktı. Çayı demledi ve buzdolabındaki kahvaltılıkları çıkardı. Diğer insanlar gibi o da zeytin, peynir, ekmeğ, bal, reçel koydu sofraya. *Canı başka yiyecekler ister miydi?Midesi kaç kibrit kutusu büyüklüğündeydi? Kuru fasulye-pilav yiyecek değildi ya!* Bir an için aklından ‘*Aslında fena da olmazdı.*’ düşüncesi geçti ve uzaklaştırdı onu. Bunları düşünürken kahvaltısı bitti. Radyo programı devam ediyordu, güzel müzikler çalsa da aynı dans etme isteği gelmiyordu.

Bilgisayarın önünden geçerken gözü ekrana takıldı. Arattığı şarkıyı gördü ve dansını anımsadı. “*Üniversite yılları...*” diye düşündü ama bağlantı kurmak onun için zordu.Tam o anda masadaki fotoğraf çerçevesini gördü; üzerinde parıltılı kostümler olan 5 kişi sahnede idi. Üstelik o az önceki final pozunu vermişlerdi. Bir anlığına alkışları duyduğunu sandı ve bu yanılsama ona koreografinin ve o hazzın kaynağını hatırlattı. Öğrenciyken arkadaşlarıyla bir dans grubu kurmuşlardı ve bazı etkinliklerde sahne alıyorlardı. Bu fotoğraf da onlardan birinde çekilmişti. Bu müzikal koreografisini o kadar çok çalışmışlardı ki yıllar geçmiş olmasına rağmen hala hatırlıyordu.

O zamanlar dansçı olmayı hayal etmişti, ancak ailesinden ve memlekettekilerden çekindiği için okuduğu bölümle ilgili bir meslekle uğraşacaktı.

Öğrenciyken de sürekli bir şeyler düşünür ve onları kağıtlara aktarırdı. Okulu bitirdikten sonra ilk kitabı 'Uçmak' için bir yayıneviyle anlaştı ve ilk kitap için iyi bir başarı yakaladı. Neyse ki yazmayı seviyordu. Yazmak, onun için simülasyona girmek gibi bir şeydi. Yazarken hiç olmadığı kadar özgürdü.

Kapının açıldığını duydu. "Kim o?" diye seslendi. İçeri giren otuz-otuz beş yaşlarında temiz giyimli kadın gülümseyerek cevap verdi: "Benim Deniz Hanım, Aylin. Sana bakmaya geldim." Çocukları okula gönderdikten sonra her gün bu saatlerde gelirdi Aylin. Alt katta oturuyordu, aynı zamanda Deniz'in kiracısıydı.

"Doğru ya, benim bakıma ihtiyacım var. (Bir sır vermiş gibi)Az önce internette okudum. Hoş geldin bu arada. Bak sana ne söyleyeceğim, duyunca inanamayacaksınız. Ben üniversitedeyken dansçıydım, arkadaşlarla gösteriler hazırlayıp sahneye çıkıyorduk, az önce hatırladım."

"Biliyorum, biliyorum. Sabah yine dans ettin değil mi? Müzik ve ayak seslerin geliyordu zaten." dedi Aylin gülerek.

"Biliyorsun demek... Bundan bahsettiğimi hatırlamıyorum ne yazık ki, gerçi hatırlasaydım böyle heyecanla anlatamazdım. Unutmak bazen iyi bile oluyor... Ee öyleyse sen kostümün yerini de biliyorsundur. Getirsene."

"Getirim getirmesine de, daha dün bu kostümü bir daha görmek istemediğini söylemiştin. Ben de yukarıdaki dolaplara koydum."

"Buldun yaşlı bunağı geç dalganı. Az önce bu kadar keyif almışken o kostümü görmek istemeyecek hale gelmiş olmamı tahayyül edemiyorum." Bunları söyleyen kadın birkaç saniye önceki keyifli ve heyecanlı kadın değildi sanki. Bir anda ciddileşmiş ve sert çıkmıştı Aylin'e. Ancak Aylin alışmıştı bu iniş çıkışlara, bu yüzden daha fazla uzatmadan söyleneni yapmaya gitti.

Bu esnada –zamanın söylemiyle- Deniz internette sörf yapıyordu. Bunu her gün yapardı ve en çok da hastalığıyla ilgili okurdu, sonrasında gündem

ve kendi kitapları hakkında yazılanlar gelirdi. Çoğu zaman gündemin böyle hızlı değişmesine anlam veremiyordu; *'İnsanlar nasıl bu kadar çabuk unuttabiliyorlar?'* Sanki hasta olan o değil toplumdur: Dünya, Alzheimer hastası olmuştu! Beyinde oluşan plakların yaptığı gibi mühürleniyordu dün ve öncesi. Hız hakimdi, zaman kayıp gidiyordu. Zamanı görmek imkansızdı bu süratte, görülemediğinden dilek tutmaya elverişli değildi. Oysa yıldızlar ne kadar da cömert ve cesurdu. Acelesi yoktu onların. Niye acele etsinlerdi ki? Kim bilir kaç milyon yıl önden gidiyorlardı. Bir kitapta yıldızların Dünya'ya uzaklıklarından dolayı onların aslında geçmişteki görüntülerini gördüğümüzü okumuştur. Mesela, Kutup Yıldızı şimdi yok olsa biz onun olmadığını yıllar sonra görebilecektik.

Nereden gelmişti buraya? Uzun bir düşünce maratonundan sonra nasıl başladığını yine hatırlayamadı. Yolculuğunu bitiren, elinde bir elbiseyle gelen Aylin oldu.

"O elindeki ne Aylin? Niye getirdin onu?" diye sordu.

"Deniz Hanım, bunu benden az önce istediniz ya... Kostümünüz... Üniversiteden kalan..."

"..."

"Hani sabah dans etmişsiniz?"

Aylin anahtar kelimeyi bulmuştu. 'Dans'ı hemen hatırladı Deniz. Dansı böyle etkin kılan tutkuydu, gücü oldukça yüksek olan duygu. Anıyı da beyin hücrelerinden çekip alması zor olmuyordu elbette.

Gülümsedi ve kostümü aldı. Üzerinde hala sahne tozu duruyordu. Kostüme dokundukça -kısa bir dönem de olsa- istediği, onu mutlu eden bir şeyle uğraştığı için sevinç duyuyordu. Bundandır; hiçbir karakterine dans ettirmemişti. Sahi, kitaplarına bakmamıştı henüz. Böylece yol, romanlarına geldi. Aylin'den onları istedi, en sevdiği masasına geçti ve sayfalara göz atmaya başladı. Bu balkondaki masada yazmıştı sayfaların çoğunu; Zeynep bu balkonda aşık oldu, Erhan bu balkonda ilk bestesini yaptı, Pınar yola çıktı bu balkonda... Kitaplarla bu kadar içli dışlı olmuş Deniz için kitap okuyamı-

yor olmak katlanması en zor olan şeylerden biriydi. Kendi kitaplarının bile önemli bir kısmını unutmuştu. Anı oluşturmak bir kenara, var olanları bile hatırlamakta zorluk çekiyordu. *“Elimde andan başka ne var? Geçmiş bu kadar silikken neden onunla yaşama tutunmaya çalışıyorum? An’ımı anılarla doldurdum yıllarca, peşinden koştum onların. Hatırlayamadıkça panikledim. Bir şeyler kaçıyormuş gibi hissettim. Evet, bir şeyler elimden gidiyordu ama anılar değildi. An’larımı yitirdim ben. Zaman akıp gidiyor...”*

Karakterlerinin ortak özelliği anı yakalamaktı. Onlara hep özendi.

Rüzgar esti ve biraz ürperdi, ama geçmedi içeri. Rüzgardan kaçmak istemedi. Aksine kendini rüzgarın kollarına bıraktı. Doğayla, içinden gelenlerle var olduğunu hissetti. Bu his büyüdükçe cesareti arttı ve buna bir anlam vermeye de çalışmadı. Tüm bu hislerin Deniz’e yaptırdığı ilk eylem sabah bulduğu kağıdı yok etmek oldu. Hemen eline yeni bir kağıt ve kalem aldı, kendine ufak bir not yazıp içeri girdi ve kağıdı komodinin üzerine bıraktı.

Akşam olmuştu. Aysin yemeği hazırlamış ve çoktan gitmişti. Deniz mutfaktan gelen kokulara karşı koyamadı, epey de acıkmıştı. Farkında olmadan tencerenin dibini gördü. Bu kadar yedikten sonra ağırlık çöktü ve yatağına uzandı.

Güneş ışığının ziyaretiyle uyandı. Yatakta doğruldu ve başucundaki notu gördü:

“Adın Francis.

Bir müzisyensin, bunu hatırlamıyorsan kağıdın yanındaki cd’yi çalıştır ve müziği dinle. Tok sesli adam sana sesleniyor, onu takip et”

Heyecanla ‘oynat’ tuşuna bastı, ilk notadan itibaren inanılmaz bir dans etme isteği duydu ve sözler girdi:

“...Francis! Let’s fly...”

TOURETTE SENDROMUM VE DİĞERLERİ

Fatma ÇATAL

İLK TAKINTI VE TİKLER

Bir gariplik olduğunu sezmiş ama konduramamıştım. İlkokulda ders çalıştırırken sürekli gözlerini kırpardı, şüphelenip bir göz doktoruna götürdük. Bir şey çıkmadı. Çok da üstünde durmadık. Bir akşam yemeğinde babası burnunu çekip durmasına sinirlenip lavaboya gidip burnunu temizlemesini söyledi. O günden sonra daha sık daha sesli başladı burun çekmeye.

Televizyonda onu korkutan ya da üzen bir haber çıktı mı odasına gidip, duvarda ki Örümcek Adam posterine dokunuyordu defalarca. Poster iki senede üç noktasından delinmişti. Bende de olduğundan bu tür takıntılar gene çok üzerinde durmadım. Çamaşır suyuyla üç kez evi baştan aşağıya silmezsem rahat edemem ben. Bir yerin kuru kaldığını fark edeyim en baştan üç kere daha sileceğim illa. Ya da kötü bir şey mi geldi aklıma hemen en yakın duvara beş kere vurmazsam başıma gelecek diye endişelenirim.

Ortaokulda Tarih hocası ile bir problem yaşamışlar o zaman bir çocuk doktoruna götürdük oda bir psikiyatra yönlendirdi bizi. Tourette sendromu varmış. Binde bir görülürmüş toplumda. Türlü türlü tikler bir belirir bir kayıp olurmuş. Bir kaç gün şoku atlatamadım evi silme işini günde beşe çıkardım. Tüm sorumlusu oymuş gibi Örümcek adam posterini söküp attım. Sonra buna da şükür deyip kabullendim. Gerçi babası uzun yıllar inkâr etti görmezden geldi Ersin' in rahatsızlığını ve tiklerini.

Ersin ise doktorun teşhisinden sonra daha rahat ve huzurlu bir hale geldi sanki. Evet tikleri hala vardı ama ne utanır gibiydi ne de saklamaya çalışır. O sene İngilizcede de çok başarı gösterdi. Hatta birçok arkadaşına göre çok sorunsuz bir ergenlik ve okul hayatı oldu. Kız arkadaşlarından bazıları ile beni

de tanıştırdı. Sürekli saç örgülerine düzenli aralıklar ile dokunmasını umursamıyor gibiydiler. Şimdi kendi işinin patronu, iyi bir eş ve baba. Tabi ki gurur duyuyorum evladımla.

TARİH HOCASININ GÜR BİYİKLARI

Biz aynı lojmanda oturuyorduk Ersin' le. Lise ikiye kadar aynı okulda aynı sınıflarda okuduk. Sonra Lise ikide babamın tayini başka bir ile çıktı bir daha da görüşmedik. İlkokul 2 falandı herhâlde sürekli burnunu çekerdi derste öğretmen bir uyardı iki uyardı sonra dayanamayıp azarlamıştı "Git lavaboya burnunu temizle diye." O günden sonra Ersin daha çok burnunu çeker oldu yaz kış hiç durmadan fırk fırk... Biz alışmıştk duymazdık ama Öğretmenimiz acayip bozuluyordu bu duruma. Evet ben çok başarılı bir öğrenciydim karnem hep pekiydi. Ama Ersin zor geçerdı sınıfı. Hâlbuki okumayı en hızlı o sökmüştü. Sıkılıyordu derslerde hep akılı başka yerdeydi. Üçüncü sınıfa kadar zor öğrendi sıraya oturmayı.

Sonra ortaokul ikide bizim bir tarih hocamız vardı Selman Bey; kapkara, fırça gibi gür bıyıkları olan bir adam. Uygurlarda sanattı konumuz hiç unutmam, her gün sırayla kalkıp dersi birimiz anlatıyorduk. O gün sıra Ersin' deydi. Kalktı tahtaya ama uygurlar muygurlar dedi gerisi gelmedi. Hocada sinirli bir adam bakıyor ters ters, bıyıklarını çekiştiriyor. Hocayla göz göze gelen Ersin de başladı mı bıyıklarını çekiştirmeye. Selman Bey kıpkırmızı oldu bir tokat attı. Bir eliyle yanağını tutuyor bir eliyle hala tek kılı olmayan gür bıyıklarını yoluyor gibi yapıyordu Ersin. İyice delirdi hoca yapıştı kulağına ama ne çekmek kopacak zannettim.

Ben onun yerinde olsam okula gelmezdim belki bir daha. Ama Ersin her zamanki gibiydi. İkinci dönem okula yeni bir İngilizce Öğretmeni atandı. Ersin' le çok ilgiledi. Biz daha basit cümleler kurarken, o ileri seviye hikâye kitapları okumaya başladı.

RESİM SERGİSİNDE BİR ACAYİP DANS

Hayatımda gördüğüm en garip manzaraydı sanırım. Oldukça yakışıklı genç bir adam koridorda sekerek üç adım atıyor sonra hop bir ayağının kaldırıp geriye adım atıyor sonra gene sekerek üç adım. Dans provası yapmak için hiç uygun bir yer değildi burası ama umurunda değil gibiydi. Sonra duvar boyu dizilmiş reproduksiyon tabloları parmak uçları ile dokunarak yanımıza kadar geldi.

“Merhaba” dedi neşeli ve etkileyici bir ses tonuyla, “Ben konferans için geldim.” Kapıyı işaret ederek, “Davetliler şu kapıdan girebilir.” dedim.

Eliyle sırtında bir noktaya dokunmaya çalışıyor gibi muntazam ve bilinçli şekilde sırayla her iki kolunu da arkaya doğru uzatarak esnetti.

“Hayır, ben İspanyol ressamın tercümanlık yapmak için geldim” dedi. Bu arada sürekli göz kırpyordu. Bana asılıyor olabilir miydi?

Kaç saniye şaşkınlıkla kalakaldığımı hatırlamıyorum. Ama daha evvel fark etmediğim yaka kartında Ersin yazan bu adamdan taşan bir enerji vardı, bir saniye hareketsiz kalamayan bedeninde sürekli devinim halinde olan bir enerji.

İspanyol ressamın sergisinin küratörüydüm. Ersin in garip dansı ve tikleriyle ilk o zaman karşılaştım. Üç yıl sonra hemşire kızımızı kucağıma verdiğinde “Ahh çok güzel, çok güzel” diyerek defalarca büyük bir hassasiyetle bebeğimizin burnuna dokunurken; hemşirenin şaşkın bakışlarını fark ettiğim de anladım Ersin’ in tiklerini ne kadar kanıksadığımı.

Sonradan öğrendim ki Ersin in çok akıcı bir İspanyolcası vardı buna ek olarak İngilizce ve İtalyanca dillerini de çok hakimdi. Şu sıralar Çinceye merak sardı, zorlandığını itiraf etmese de çalışırken odasından gelen ritmik tıkırtılardan ve sürekli tekrarlanan anlamsız seslerden anlayabiliyorum

Ressam konuşurken, Ersin mükemmel birdiksiyon, çok akıcı ve anlaşılır bir şekilde ressamın söylediklerini aktardı. Oturduğum yerde benimle göz göze

gelen Ersin' in elleri ve kolu seğirmeye başladı. Beyni hala yaptığı işteydi fakat bedeninde ki tüm kaslar patlamak üzere gibi çılgınca hareket etmek gerinmek dokunmak kasılmak istiyordu. Tamamen içgüdüsel bir şekilde salonu terk ettim. Beni göremeyeceği başka bir açıdan söyleyişi izlemeyi sürdürdüm. Sürekli kırptığı gözlerini saymazsak oldukça normal devam etti tercüme. Tabii her zaman böyle başarılı olamadı yeteneğinden dolayı tikleri göz ardı edilip bir iki bilim kongresinde ve ardından Avrupalı bir bürokratin panelinde görev aldı.

Bürokratin kırmızı kadife ceketindeki kraliyet sembolü işlenmiş altın düğmelere dokunmak isteyince, adam bundan rahatsız olup gerilemiş, patlayan flaşlar ve kameraların ışıkları Ersin' in gerginliği iyice arttırmış ve tiklerini kontrol altında tutamamıştı. Ersin de kurt ile köpek arası bir ulumayla düğmelere dokunmak için uzanınca olan olmuş, Bürokrat korkudan sahneden atlayıp, gazetecilerin üzerine düşmüştü. Nerdeyse diplomatik bir kriz çıkıyordu.

Tercümanlık kariyeri tamamen sona ermesede, bu olaydan sonra pek teklif alamadı. Gerçi You tube da çok tık aldı bu başarısı göz ardı edilemez.

BALIK GİBİ YÜZMEK

Biz Üniversitede tanıştık Ersin'le, farklı bölümlerde okuyorduk. Olimpik yüzme havuzunda parkur boyunca gidip gelirken fark ettim onu ilk defa. Sanki yüzgeçleri varmış gibi yüzüyordu. Senelerdir yüzerim ilk defa böyle yüzen birini görmüştüm. Havuzdan çıkıp biraz soluklanmasını bekledim. Önce kafasını sağa sola sallayıp açma germe hareketlerine benzeyen bazı hareketler yaptı. O zaman hala yüzme stiline etkisinde olduğumdan pek takılmamıştım bu hareketlere. Kafeterya ya kahve içmeye çıktığımızda da denetimsiz olarak bir takım şeylere dokunurken hiç utanıp sıkılmadan sadece bir durumu aktarır gibi Tourette sendromu olduğunu söyledi. Hiç duymamıştım bu adı, basitçe tikleri varmış öyle demişti. Yüzerken dedim. Yüzerken yok oluyormuş tikler her şeyi unutupmuş. Baya zaman olmuş nerden baksan on beş sene o günden beri en yakın arkadaşımıdır.

2014 TÜRKİYE BEYİN YILI TOURETTE TOPLANTI SALONU

2014 yılı Türkiye Beyin Yılı kapsamında, Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından desteklenip Antalya ilinde gerçekleştirilen “Tourette sendromu” tanıtma ve destek toplantısının ayrılan salonda toplam altı kişi bir halka oluşturacak şekilde sandalyelere oturmuşlardı.

Otuzlu yaşların ortasında kemik çerçeveli gözlüklü bir erkek söze başladı...

“Merhabalar arkadaşlar; düşündüğümden daha az bir katılım var ama bu da hiç kötü değil. Beni muhakkak tanırırsınız şöyle düzelteyim beni sesimden tanırırsınız. Orta düzey bir televizyon izleyicisi ya da sinemasever olmanız yeterli. Sesimi bir reklamda, bir yabancı film veya dizide duymuşsunuzdur. Ben bir seslendirme sanatçısıyım. Hem de oldukça başarılı bir sanatçısıyım. 23 tane reklam, bunların 15 tanesi radyo reklamıydı, 38 film -18 i çizgi filmi seslendirdim. Hayatımı böyle kazanıyorum eh fena da kazanmıyorum. Buna ek olarak üç dilde kitap ve makale çevirileri yapıyorum.”

Tam karşısında oturan on iki yaşlarında tombulca bir çocuk yerden bir şey almak istercesine eğilip sol ayağına elini değdirerek tekrar doğruldu ve bunu tam üç kez tekrarladıktan sonra sordu,

“Mesela hangi filmler? Gerçekten havalı bir film var mıydı bari?”

“Hımm! Mesela animasyonlardan biri ‘Dinozorlar Çağı’ydı. Sonra ‘X’ dondurmaları reklamı sonra ‘Karanlık Uçuş’ adlı sinema filminde ki genç savatçı var seslendirdiğim.

Gözlüklü, genç adam birden aklına çok önemli bir şey gelmiş gibi durarak, yaklaşık yarım metre ötesinde ki plastik sandalyede oturan 16 yaşlarında sarışın bir genç kızın omzuna belli bir ritimle art arda dokunmaya başladı elini uzatıyor kızın omzuna dokunuyor sonra tekrar. Göğsüne takılı yaka kartında Filiz yazan sarışın kız ne de salonda bir daire oluşturacak şekilde plastik sandalyelere oturmuş diğer beş kişi bu durumu garipsemiş görünüyordu.

Sonunda ses sanatçısı genç ki onun göğsünde takılı kartta “Ersin” yazıyordu, konuşmasına geri döndü. Bu arada Filiz sanki boynunda onu acı veren bir şey varmışçasına ağzını çarpıtarak boynunu eğip kulak memesi sırasıyla sol, sonra sağ omzuna değdirinceye kadar başını yana yatırdı.

Salondaki sessizliği bir başka konuk bozdu, gürültülü bir biçimde beş kez öksürerek.

Ersin kaldığı yerden anlatmaya devam etti. “Üniversitede İspanyolca Mütercim tercümanlık okudum, üniversiteden sonra hem İtalyanca hem İspanyolca çevirmenlik yapmaya başladım. İşimi çok severek yapıyordum ama sonra kameraların ışıkları ve sürekli patlayan flaşlar yüzünden kendimi rahatsız hissedip tiklerime engel olamadım. Aslına bakılırsa işimi bırakmamın nedeni kesinlikle tiklerim değildi. Tourette sendromu olmayan fakat kameralar ve patlayan flaşlar önünde rahat edemeyen biride bu şekilde bire bir çeviri yapmakta zorlanabilir.”

Ersin bir yudum su içmek için konuşmasına ara verdiği sırada, kara kuru yaşından çok daha küçük görünen bir çocuk tumturaklı bir küfür savurdu haykırırcasına. Ulusal yayında uzun bir ‘biiip’ sesiyle maskelenecek bu söylev salondaki kimse tarafından duyulmamış gibiydi ancak herkesi tetiklemişti. Küçük salonda öksürükler, parmak şaklatmalar, eğilip doğrulmalar ve hatta aralıklarla duyulan bir havlama sesine sebep olmuştu. Doğaçlama bir performans gösterisini andırıyordu bu devinimler. Bir dakika kadar sonra salon tekrar sessizliğe büründü.

Ersin kaldığı yerden devam etti.

- Tourette sendromum daha genç yaşlarda bana ufak tefek problemler çıkarsa da asla başarıımı veya hobilerimi engellemedi. Bugün hala Uluslararası düzeyde birçok müzakereye basın önünde tercüme yapmam gerektiği için davet ediliyorum. Sendromum ile geçirdiğim yaklaşık 24 yıllık süre içerisinde tiklerimi kontrol altına almayı başarabildim. Bir tiyatro gösterisi ya da kütüphane gibi bir ortamda, bir başkasının dikkatini dağıtmak onun

performansından çalmak anlamına gelebileceği için, bu ortamlarda tiklerimi bastırmaya çalışıyorum. Ama düşünümde dâhil hiçbir sosyal ortamda tiklerimi engellemeye çalışmadım. Sendromumu yok saymak, toplumdaki gizlenmek ve utanıp öfkelenmek yerine, onu kabul edip her günün tadını çıkarıyorum.

Filiz sözünü kesti.

- On dokuz yirmi yaşlarında geçebileceğini söylemişti doktorum. Bende on bir on iki yaşlarında başladı sonra on beş yaşında yok oldu. Sonra bu sene başı Üniversiteye hazırlanma stresinden tekrar geldi. Siz 24 yıl deyinince korktum şimdi.

Ersin bunları bildiğini göstermek için başını sallayarak devam etti,

- Sendromun tamamen ortadan kalktığı ya da kaybolup bir dönem sonra geri geldiği görülebilir ya da benim durumumda ki gibi bir parçanız olur.

Hemen ardından grubun yaş ortalamasını yükselten bir başka genç adam söze girdi.

- Evet, bende de bir ara sendrom yok olmuştu, üniversiteden sonra atama beklediğim birkaç sene. Takıntılarım da oldukça hafiflemişti ancak öğretmenliğe başlamam ile birlikte hem tiklerim hem takıntılarım daha yoğun hücumla geçtiler. Sizde biliyorsunuzdur çocuklar takıntı Tourette sendromunun kankası sayılır beraber takılmayı pek severler dedi, yakasında Ali yazan konuk.

Altı senelik matematik öğretmenliğinin verdiği alışkanlıkla sınıftaymışçasına rahattı Ali Öğretmen. Okulda afişi görmüş belki tecrübelerinin bir faydası olabilir umuduyla oda katılmıştı toplantıya.

Hiç söz almayan ama arada sırada kısık bir sesle mırıldanan bir başka çocuk gülümseyerek konuşmaya başladı.

- Ben sadece gözlerimi kırıştıyorum ve bazı söylenişi değişik kelimeleri tekrarlıyorum. Mesela bugünlerde hipopotam kelimesine takıldım bundan

önce gaydırı guppak diyordum sürekli. Bu kelimeler beni rahatlatıyor sanki söylemekten çok keyif alıyorum, tekrar etmezsem de patlayacak gibi oluyorum.

Yaklaşık bir buçuk saat süren sohbetlerine biraz ara verip salonun arka kısmında davetliler için hazırlanan içecek ve kurabiyelerden almak için masaya doğru yöneldiklerinde Ersin' in bütün servis tabaklarının kenarına tek tek dokunarak masayı boydan boya kat etmesini beklediler. Öksüren. Hipopotam diye mırıldanan, boynunu esneten, arada bir küfür patlatan, eğilip ayakkabısına değen bu altı kişilik grup gayet keyifli bir öğleden sonra geçirmişlerdi.

Veda konuşmasını yapmadan önce Ersin, gençlere mutlaka akış içinde kalabilecekleri bir hobi bulmalarını, sevdikleri şeyleri yapmaktan asla vazgeçmemelerini salık verdi. Yürerken, koşarken, dans ederken ya da başka bir spor ya da sanat dalıyla ilgilenirken tamamen akışa kendilerini kaptrdıkları için tiklerini unutan insanlardan örnek verdi. Tourette sendromuna rağmen çok başarılı cerrahlardan, bilim adamlarından ve ünlülerden bahsetti ve telefonunu kayıt etmelerini her zaman arayabileceklerini söyledi. Toplantı salonundan çıkarken kocaman bir gülümse vardı yüzünde. Farklı yönlere doğru giden grubun arkasından baktı. Üç ileri bir geri sekerek park ettiği arabasına doğru ilerledi.

KIRMIZI

Emrah AKKAN

Kırmızı.

Lacivert.

İlk renk seninle anlam kazanıyordu, ikincisi benimle; sen aşkın kendisiydin çünkü, bense sonsuzluk. Ve birbirimize en çok yakıştırdığımız iki renkti bunlar.

Kumsaati.

Bana aldığın en güzel hediyeydi, en anlamlısı olacak olan...

Yirmili yaşlarda birbirimize tutulup kalmışken kaç kum tanesi akmıştı hayatımızdan kaç mevsim daha soluk alıp verecektik bilmiyordum, emin olduğum tek şey sen ve kırmızı var oldukça benim lacivert kalacağımıdı...

Sen sınıfa girdiğin an, ilk defa o an, saliseler kıymetlenmişti hayatımda. Donakalmak deyimimin içine hapsolmuş, otuz beş yaşındaki babacan tavırlı Mehmet beyin yere düşen kalminden çıkan ses yüzünden kurtulabilmişim zamanın mengenesinden; utanmasam kızacaktım neden kaleme sahip çıkamadınız diye.

Ve sahne ışıkları altında yürüdün, artık bir piyanodan farksız olan masanın başına geçtin, gözlerini bana diktin. Uzun bir süredir nefesimi tuttuğumu fark ettim, pencere doğru yürüyüp dağların zirvesine baktım, nefesimi kontrol ettim. Daha önceki kişisel gelişim seminerlerime katılan meraklı gözler bambaşka bir ders saatinin başlamak üzere olduğunu fark ettiler.

“Üniversiteli olduğum zamanlar profesör sevgi nedir diye sormuştu tüm sınıfa. Amaç topluluk önünde konuşabilme yeteneğimizi test etmekte. Gü-

ven dedi çoğu, ruh uyumu ten uyumu gibi cevaplar verildi. Sıra bana geldiğinde ise bildiğim en güzel hikayeyi anlattım onlara:

Evini yeniden dekore etmek isteyen Japon mimar duvarlardan birini yıkar. Bu sırada duvarı oluşturan iki tahta arasında sıkışıp kalan kertenkeleyi fark eder ve onu kurtarmak ister. Ne yazık ki kertenkele ayağından çivili haldedir. Yaklaşık on yıl önce yapılan bu evde böyle bir talihsizlik yaşayan kertenkelenin nasıl hayatta kaldığı sorusu Japon mimarı meraklandırır. Gözlemleri sonucunda bir başka kertenkelenin ağzındaki taşıdığı yiyecek parçasıyla yaklaşmakta olduğunu fark ettiğinde yaşadığı şaşkınlık çok büyüktür”

Hikayem bittiğinde sevgi fedakarlık dedim, kendini feda etmek... Bu cevap karşısında çok etkilenen profesör vize notumu yüz verdi. Bense hikayenin etkisiyle aldığım nota sevinemedim bile.

Çoğumuz iyi çalışma sonucunda mimar olabiliriz; hedefe yoğunlaşmak, disiplin ve azimli bir çalışma bizlere bunu sağlayabilir; bir kertenkeleye rast gelmenin ise belli bir formülü yoktur, bunu sağlayabilecek tek güç kader... “

O gün ders bittiğinde yaptığın şeyi asla unutmadım. Kendin için aldığın kumsaatini hediye ediyordun bana, hayatına anlam kattığına inandığın seminerime karşılık. Oysa ki bana verdiğin en güzel hediye kumtaneleri akıp giderken hayatıma kattığın varlığın olacaktı...

Her şey kumsaatiyle başladı. Arkamdan koşarak hediyemi unuttuğumu söylediğinde, ne hediyesi dedim, sense şaka yaptığımı sanıp gülümsedin sadece. Kalan yolu birlikye yürüdük. Evimin yolunu unuttuğumu söylediğimde senden hoşlandığımı söylemenin zor olmadığını söyleyip bir çay içmek için vaktinin olduğunu söyledin. Her şey ne kadar da hızlı gelişti. Haftalar sonra yıldırım nikahıyla evlendik bir kır düğünü ile; tıpkı Japonlar gibi, yasın değil mutluluğun rengi olduğuna inandığın siyah gelinliğini giydin.

İlk çocuğumuz doğana dek çocuklar gibi gezdik, eğlendik, hayatın sadece mutluluktan ibaret olduğu hissiyle yaşadık. Bebeğimiz bir yaşına bastığında unutkanlıklarına, kaybetmeye başladığım motor becerilerim de eklenince

durumun aşırı çalışmanın verdiği stresten kaynaklanmadığını anladık. Soluğu hastanede aldık.

Birçok teste tabi tutuldum, sorularını cevapladım. Muhtemelen vitamin eksikliği teşhisi konulacaktı. Doktor oturduğu yerden kalkıp elini omzuma koyduğunda anladım durumun vahim olduğunu, yüzüne oturttuğu gülümsemenin amacını anlamıştım. Başladı anlatmaya, hastalığın gelişim evrelerini anlattığında bir sonraki evre gelmeden gitmeye karar verdim tam o anda, buna mecburdum, sevgi fedakarlık demekti, ona yük olamaz, onun bu acı ile yaşamasına neden olamazdım. Hastalığının adı Alzheimer idi çünkü.

Hasta bakıcı hergün yaptığı gibi mektubu katlayıp önlüğünün cebine koydu. Birgün hatırlar umuduyla yıllardır bu mektubu eşine okuyordu. Kum tanelerinin aldığı tek şey zaman değildi ve o kertenkele olmayı seçmişti. O ve lacivert var oldukça; kırmızı kalacaktı...

BANA GÜLLER ALIRDI

Elif Yonat TOĞAY

“Bak Samoş’um, bugün uçakta yer kalmamış. Artık yarın gideriz.” Yanındaki yaşlı beyefendiye tane tane anlatıyor, yumuşacık sesiyle, “Şimdi evimize dönelim. Yorulma daha fazla.” Zarifçe koluna girmek üzere davranıyor. “Hadi, canım benim.” Davranmasıyla birlikte neye uğradığını şaşırıyor. Tek tük kalmış eski İstanbul beyefendilerinden biri gibi görünen yaşlı bey, ton-ton hanımefendiyi itiyor.

“Senin... yüzünden... Sersem... sersem karı!” İtmekle de yetinmeyip kadıncağızı tartaklamaya başlıyor, havaalanının ortasında. Kuyruktaki herkes şaşkın. Neyse, şaşkınlığımızdan çabucak sıyrılıp araya giriyoruz. Hanımefendi kulaklarına değin kızarmış, yüzümüze bakamıyor. Beyaz yün yumağını andıran topuzunu düzeltirken, bir yandan da etraftan özür dileme çabasında, “Kusura bakmayın, n’olur...” Üç beş kişi hep bir ağızdan mırıldanıyoruz, “Rica ederiz...” Böyle bir durumda ne denir ki?

Kontuardaki hosteslerden biri yanımıza geliyor. “Müzeyyen Hanım, iyi misiniz?”

“Ben iyiyim, kızım. Sami... Sami Bey nerede?”

“Merak etmeyin. Bakın, eşiniz bizim iki arkadaşla birlikte hemen şurada.” Gayriihtiyari bütün başlar hostesin gösterdiği tarafa çevriliyor, ateş püs-kürerek. Beyefendiden bozma yaşlı canavar müsveddesi Türk Hava Yolları ofisinde. Demin halt yiyen o değilmiş gibi kuzu kuzu oturuyor. “Siz şöyle buyurun, ben size su getireyim.”

“Zahmet etmeyin, kızım, lütfen...”

Bu kadar nazik ve tatlı bir hanıma insan nasıl... Dilim varmıyor bile. Herkes aynı şeyi düşünüyor olmalı, çünkü ağızımız açık öyle bakıyoruz hâlâ bön

bön. Hostes su getirmek için koşturuyor. Güzel olduğu kadar serinkanlı ve şefkatli.

“Ah, hiç böyle biri değildi... hiç! Dünyanın en zarif adamıydı...” Müzeyyen Hanım, kendi kendine konuşur gibi anlatıyor, ağlamaklı. “Bana güller alırdı... Müzeyyen bile demez, Sultanım der dururdu...” Hostesin getirdiği suyu alırken elleri titriyor. “Su getirenleriniz çok olsun, kızım.”

“Afiyetle... Daha iyisiniz ya?” Suyunu içerken başını sallıyor. “Biraz burada dinlenin. Sami Bey de yatışmış olur hem. Hatırlarsanız, geçen hafta da bana çok öfkelenmişti, bilet yok dediğimde... Zor sakinleşmişti.”

“Hep bu meşum hastalık yüzünden, kızım... İnsan başına gelmeden anlamıyor. Hadi siz alıştınız bize, artık evladımız sayılırsınız... Hoş, sizin de hakkınızı nasıl ödeyeceğiz, bilmiyorum ya... Ama bu hanımefendilere, beyefendilere rahatsızlık verdik. Ayıp oldu.” Bizden yana dönüyor, gözleri dolu dolu. “Kusurumuza bakmayın, lütfen...” İyice şaşkınsınız. Kimisi anlayışla başını sallıyor, kimisi eğreti bir tebessümle. Hostes - bu kez adını okuyabiliyorum, yakınız: Ayça - bize dönüp usulca fısıldıyor, “Alzheimer!” Şaşkınlığımızın yerini mahcubiyet alıyor ve kalabalık bir anda dağılıyor. Ben kalakalıyorum. İçimde nasıl bir pişmanlık. Hasta adam için neler düşündüm. Ama o da... Hay Allah! İnsan ne diyeceğini bilemiyor. Müzeyyen Hanım başka bir hostesin yardımıyla kalkıyor. “Yanına gideyim... Adımı, karısı olduğumu bile unuttur... ama bana güvendiğini unutmaz hiç. Göremezse beni huzursuzlanır, ağlar şimdi... Affedersiniz...” Bir an göz göze geliyoruz. Bakışları içime işliyor, “Estağfurullah,” diyorum. Ağır ağır Sami Beyin bulunduğu yere doğru yürüyorlar. Arkalarından bakarken, Ayça yanımdaki genç çiftle bana anlatıyor, “Haftada en az üç dört gün gelirler. Sabah erkenden. Aylardır... Beyefendi İstanbul’a gitmek için bilet ister. İstanbullular zaten. Eskiden bürokratmış. Emekli olduktan sonra buraya yerleşmişler. Biz, bugün uçakta yer yok deriz, tembihliyiz. Müzeyyen Hanımın ricası...” Sesi çatlak. Susup omuzlarını silkiyor, elden ne gelir gibisinden. Genç çift fısıldaşarak uzaklaşıyor. Vaktim az, ama hem hikâyenin tümünü öğrenmek, hem de Ayça’yı biraz daha dinlemek istiyorum, ne yalan söyleyeyim. “Neden? Belki gitse daha iyi olacak...”

“Olmaz. Sami Bey, İstanbul’a oğluna gitmek istiyor. Özlemiş.”

“E, daha iyi ya!”

“Hayır,” Ayça derin bir iç geçiriyor. “Müzeyyen Hanımla Sami Beyin yıllar önce bir bebekleri olmuş, İstanbul’da. Bir oğlan. Ölü doğmuş. Başka da çocukları olmamış...” Yine omuzlarını silkiyor, çaresizce. “Sami Bey işte o oğlunu görmek için İstanbul diye tutturuyor.”

Sabah sabah iyice canım sıkılıyor. Zaten tatsız bir dava için gidiyorum İstanbul’a. Bu da üzerine tuz biber... Bugünün tek güzel yanı, Ayça. “Ne zor bir durum,” diyorum, “Yani Müzeyyen Hanım için.”

Başını sallıyor, “Yaa, maalesef. Bir kez çok ağladı... Elli üç yıl oldu, yavrumun acısı hâlâ şuramda; Sami Bey, oğlanı özledim dedikçe, o günleri, o boş beşiği hatırlayıp beş beter kahroluyorum diye... ah, görseniz hüngür hüngür...” Yutkunuyor. “Zor. Gerçekten zor. Kaybettiği evladına mı üzölsün, kocasının bu haline mi?” Küçük, zarif elleriyle fularını düzelttikten sonra tatlı bir tebessümle yine hostes Ayça oluveriyor. “Uçağınızı kaçıracaksınız. Kuyruğa girmenize gerek yok. Gelin... size yeni kontuar açalım.”

Peşi sıra gidiyorum. İşlemlerimi hemen hallediyorum. Dikkat ediyorum, alıyansı yok. Bu iyi. Teşekkür ederek vedalaşıyorum. Uçağa almaya başlamışlar bile. Koşturuyorum. Bir yandan da saçmalığı fark edip fitil oluyorum. Nereye koşuyorum ben? Eski karımın çingeneliklerinden biriyle daha uğraşmaya. Üç yıl oldu. Domuzdan ne kıl koparsa kâr. Hâlâ. Seksen dakikalık yol boyunca düşünüyorum: Rahmetli babam, sağlık varlıktan yeğdir derdi. Haklı. Muhakkak. Ama galiba, iyi eş sağlıktan da yeğ. İstanbul’da işlerimi bitirip bir an önce dönmek istiyorum. Aklımda Ayça...

ZAMANSIZ GELEN AYRILIK

Banu ÇAVUŞOĞLU

Çocukken diz yaralarımıza ağlardık, şimdi ise kalp yaralarımıza

Bazen kırılan oyuncaklarımızın ardından gözyaşı dökerdik, şimdi ise kırılan umutların

Keşke hep çocuk kalsak

Ağladıklarımızı yeni oyuncak görünce unutabilsek

Keşke hep çocuk kalsak

Çocuktum, saftım sadece hayallerim vardı. Bazen de rüyalarımı süsleyen sarı saçları kıvrır kıvrır olan tatlı şirin bebeklerim... Ne güzel günlerdi onlar, sabahları o rüyalardan uyanıp gerçeğe yol aldığımda küçük ayaklarım, doğru annemle babamın odasının yolunu tutardım çığlık çığığa. Sabahın ilk ışıklarında gidip onların kokusunu içime çekip ortalarında şekerleme yapmak o zamanlar en büyük zevkimdi. Annemle babamın aşkına, sevgisine ve birbirlerine duydukları o sarsılmaz saygılarına hayrandım. Onların bir parçası olmak gurur vericiydi. Kız çocukları genelde babalarının hayranıdır, ama annem benim için bir idoldü. Konuşması, duruşu, kendine güveni, yüzünden hiç eksik olmayan gülümsemesi beni ona hayran bırakırdı yanından hiç ayrılmak istemezdim. Hatta yüzündeki gülüşler hiç kaybolmasın diye diğer çocuklardan hep farklı davranırdım. Annemin hüzünlerinin nedeni olmaktan korktuğum içindi farklı oluşum. Çünkü o gülüşler ailemizin, evimizin en görkemli ışığıydı, güneşin ışıkları bile soluk kalırdı annemin gülüşleri karşısında.

Babam da en az annem kadar yumuşak başlı, anlayışlı, sevgi doluydu bana karşı küçük bir çocuğun mutlu olabilmesi için her şeye sahiptim. Harka bir evimiz, annemin küçük bir çocuk gibi bakıp yetiştirdiği güllerle bezenmiş

yeşilin, sarının, kırmızının renk cümbüşü ile bakanın içini huzurla donatan hatırı sayılır büyüklükte bir bahçemiz ve akşamları bahçede rahatça oynamam için hazırlanmış bir de oyun alanı vardı. Annemle babam akşam yemeğinin ardından sanki ilk defa konuşuyormuş gibi sohbeta dalınca bende bahçenin bana ayrılan özel kısmında oyuncaklarımla hayallere dalardım, bebeklerimin annesi olurdu. Onlara annemin bana davrandığı gibi davranırdım. Büyüyünce ne olmak istersin diye sorarlar ya hani küçükken hepimizin sık sık karşılaştığı o klasik sorudur. Ben bu soruya herkesten farklı bir cevap verirdim “annem gibi mutlu, gülümsemesi hiç kaybolmayan bir anne olmak istiyorum derdim”. Annem bu soruya ilk cevap verdiğimde çok şaşırmış, sonrada gururla beni gözleri dolu dolu sarmalamıştı, keşke diyorum bazen keşke hep çocuk kalsam da annemle o anı tekrar tekrar yaşasam. O sarıldığı an hiç bitmese ve hep benim annem gülen annem olsa...

Sevgi dolu bir yuvada mutlu bir çocukluk sunmuştu yaradan bana o yüzden hep şanslı olduğumu hatırlatırdım kendime yaşadığım kötü günlerde, kendimi teselli etmeyi, yaralarımı sarmayı öğrenmek zorunda kaldığım anlarda. Aynaya bakıp iyi hissetmek güçlü durmak adına dakikalarca gülümserdim içi kan ağlarken gülmek bu olsa gerek diye geçirirken içimden. Yıllar su gibi akıp geçiyordu. Büyürken insan zamanın farkında olmuyor hele de benim gibi sorunsuz bir çocukluk geçirmişse. Bütün güzelliklerin çocukluğumla geride kalacağını hiç kimse dile getirmemişti önceden bana. Söyleselerdi birden yerle bir olacak güzellikler diye hazırlıklı olurdu insan ya da bunu bilmenin verdiği acı ile daha çok dibe batardı. Bilmek mi iyi olan yoksa birden bire bu acıyla yüz yüze kalmak mı bu konuda hala ikilemde yaşarım tıpkı uçurumun kenarında ölümle yaşam arasında bir seçim yapmak misali. Büyümüştüm; annem öyle söylüyordu artık büyüdün koca kız oldun hala sabahları aramıza gelip yatıyorsun diye söylenir gülülüydük, sonra bu gülüşlere babamda ikimizi sararak katılırdı aralarındaki hiçbir şey değişmemişti hala ilk gün ki gibi sevgi doluydular ve annem hep çocukluğumdaki gibi kopardı. Göğsüne başımı koyup uyumak en büyük zevklerimdendi. Liseye başladığım yıllarda birden değişmeye başladı hayat, bu ani değişikliklere anlam

veremiyordum. Annem değişiyordu, farklılaşıyordu, o neşeli kadın huysuz, aksi biri olmaya başlamıştı, sürekli yaptığı şeyleri unutuyordu. Yemeği ocakta unutup yakıyordu, ütü yaparken bir den ütüyü kıyafetlerin üzerine bırakıp televizyon izlemeye başlıyor, kıyafetler babam ya da ben fark edene kadar delik deşik oluyordu. Bu unutmalar sıklaşmaya başlamıştı önceden yorgunluktan oluyor diye geçiştirmişti annem ama babamla benim ısrarlarım sonucunda bir doktora görünmeye karar vermişti. Ertesi gün okula gitmedim onlar hastanede iken ben derslere giremezdim girsem de aklım annemde kalacaktı. Babam da bu durumu iyi bildiği için o gün okula gitmememe itiraz etmedi ve birlikte hastanenin yolunu tuttuk. İçim sıkılıyordu kötü bir şey söyleyecekler diye korkuyordum o anki korkumu hayatım boyunca bir daha hiç yaşamadım sanırım.

Eve dönerken kimseden ses çıkmıyordu, nasıl olmuştu, bu durum nasıl gelmişti başımıza? Sanki bütün hayat damarlarım duyduğum sözler karşısında kurumuştum. Bütün mutluluğumuz elimizden alınmıştı ve ben ağlamıyordum. Hastanenin en iyi nörologlarından biri olduğu söyleniyordu Suat Yıldırım'ın fakat anneme koyduğu tanı Alzheimer idi, bu imkansız diye birden olduğum yerden ayağa fırladım o an çok öfkelenmiştim Suat Beye böyle bir hastalığı anneme kondurduğu için. Peki Alzheimer neydi? Bunu daha öncede duymuştum ama tam olarak ne olduğunu bilmiyordum. Bildiğim kadarıyla sadece yaşlılarda sık rastlanan bir hastalık olduğuydu. Annem daha 40 yaşındaydı bu hastalığa sahip olmak için çok gençti. Ailemizde bu hastalığın daha önceden tanısı konan biri olup olmadığını sordu Suat Bey babamda hayır yanıtını verdi yoktu çünkü bu Alzheimer denen şey yani bunama hayatımıza dakikalar önce annemle birlikte girmişti ve ruhumuzda derin izler bırakacaktı. Suat Bey Alzheimer'ın bazen genetik olduğunu genelde altmışlı yaşlarda görüldüğünü ve yaklaşık yedi sekiz yıl sonrasında ölümle sonuçlandığını bu zaman dilimi içerisinde hafıza kayıplarının yaşandığının, günlük normal aktivitelerin yapılamadığını belirtti. Sizi ilerleyen zaman diliminde karşılaşacağınız bu durumlar için uyararak adına söylüyorum bunları, vereceğim ilaçlar Alzheimer tedavisi sırasında olacak bu gibi durumları, hastalığın seyrini biraz

daha yavaşlatacak ama tamamen tedavisi mümkün olmayacak sizin de bu süre zarfında sabırlı olmanız gerekecek dedi. Bunu söylerken Suat Beyinde ne kadar üzüldüğünü görebiliyordum. Onunda gözlerindeki hüznü görünce tam anlamıyla olmasa da aynı duyguyu paylaşıyorduk. Sonuçta o da onca yıl insanları tedavi etmek için okumuştü ve şu an tedavisi olmayan bir hastalıkla karşı karşıya bize açıklama yapıyordu durup böyle düşününce onunda ne kadar zor anlar yaşadığını fark ettim, ona karşı ilk anda hissettiğim öfke yok oldu göz göze geldiğimizde gözlerini benden kaçırdığını anımsıyorum. Babam “ peki bu hastalığın nedenleri nedir doktor bey?” dedi, Suat Bey de kısaca anlayacağınız dilden söylemek gerekirse Selim Bey beyin hücrelerinin ölümü diyebiliriz. İşte bu sözcüklerden sonra ayrıldık hastaneden azda olsa bizi nelerin beklediğini biliyorduk ve bilmek canımızı yakıyordu. O günden sonra bir sürü keşkelerim oldu hayatımda, gözlerimi açtığımda görmek istemediğim keşkeler kulaklarımın işitmek istemediği keşkeler. Mesela annemin günden güne gülüşünü yitirmesini izlemek, konuşmakta kendini anlatmakta zorlandığı anlara tanık olmak, arkadaşlarından kopuşunu, işinden vazgeçmesini, babamı yıllarca sevdiği adamı unutmasını, bir zamanlar yanından bir şey olur korkusu ile hiç ayırmadığı kızını, beni hatırlamamasını izlemek. Hayatımın en sancılı anları ve keşkeleri oldu. Üzülüyorduk elimizden bir şey gelmiyordu ilaçlar durdurmuyordu Alzheimer denen bu hastalığı annem gözümüzün önünde yitip gidiyordu ve biz ağlayamıyorduk. Ağlarsak kaybedecektik oysa bizim hala geleceğe dair umutlarımız vardı avuçlarımızda sınıksız tuttuğumuz. Babamla dile getirmediğimiz umutlarımız vardı; göz göze gelince sessizce bakışlarımızda dile gelen umutlardı onlar “bir gün her şey eskisi kadar mükemmel olacak”. Olmadı hiçbir şey eskisi gibi güzel olmadı. Annem gün geçtikçe daha kötü oldu ve sonunda onu hastaneye kaldırdık yoğun bakımda kalıyordu, ne sevdiği adamı tanıyordu ne ikisinin bir parçası olan beni. Gözleri boş boş bakıyordu, hissetmiyordu, gülmüyordu, konuşmuyordu öylece bakıyordu ifadesiz yüzüme.

Büyüyordum annem yitip giderken ben büyüyordum, sıkıntılarımla anlatacak, sevinçlerimi paylaşacak kimsem olmadan büyüyordum ama gülmü-

yordum. Ağlayamıyordum en az ifadesiz boş bakışlarla bakan annem kadar donuktu benim de bakışlarım. Okul çıkışı eve uğrayıp üzerimi değiştikten sonra hastaneye gittim. Annemin odasının önünde bir telaş vardı hemşireler, doktorlar koşuşturup duruyorlardı. Babamı aradı gözlerim koridorda kapının önünde yere yığılmış oturuyordu baba diye seslendim duymadı beni yanına gittim ellerini yüzüne kapatmış ilk defa ağlıyordu. Altı yıl boyunca içine akıttığı göz yaşları ilk defa süzülüyordu yanaklarından, başını kaldırıp yüzüme baktı “evimize bir daha asla güneşi kışkandıracak bir gülümseme girmeyecek” dedi, annemin ölümünü böyle dile getirmişti çünkü biz o mükemmel kadına ölümü asla yakıştıramadık, annem bir daha hiç gülümsemedi bize ve bizi hatırlayamadan son verdi gülümsemesine. Altı yıl sonra birden büyüdüm o hastane koridorunda babamı teselli ederken hiç ağlayamadım ne o zaman ne de sonrasında hiç ağlamadım. Aynadaki yansıma bakarken hep gülümsedim tıpkı annem gibi güneşi kışkandırırçasına gülümsedim içten içe ağlasam da annemin yokluğuna hep gülümsedim. Sonrasında çocukluğumdaki anlarımda rüyalarımda belirdi annem ve o zaman dokundu gözyaşlarıma. Hadi dokun gözyaşlarıma,

Hadi durdur onları bir kez daha

Sözlerinle sar beni, al бүrүн hayal kırıklıklarımı,

Yeniden güven ver dokunduğun benliğime

Hadi kaldır beni çaresizlikler içinde yıkıldığım bu harabeden

Tut ellerimi çek çıkar beni bu ümitsizlikten

Ben yine senin sözlerinle güven bulup atayım hayata doğru sağlam sarsılmaz adımlarımı

Hadi dinle beni bir kez daha ben utanmadan, çekinmeden karşında hıçkırığa hıçkırığa ağlarken

Yanlış yanlışı doğruya doğru diye haykır yüzüme karşı

Hatalarımı alınır mı diye düşünmeden vur yüzüme

Sonra susup al beni o güven veren kucağına, sar beni

Sar beni sıkı sıkı, sar yaralarımı birer birer

Ben kendimi güvende hissedene kadar çekme ellerini vücudumdan

Hadi dokun gözyaşlarıma,

Hadi durdur onları bir kez daha

Ben yorgun düşüp kollarında uykuya dalarken duymasam da

Hissettiğimi düşünerek o sihirli sözcükleri fısılda kulaklarıma saçlarımı okşayarak

“Seni seviyorum”

İşte şimdi ısındı ruhum kollarında dudaklarından çıkan o iki sözcükle

Artık hazırım doğan güneşi herkes gibi bende güvenle umutla karşılamaya ANNE.

CEVİZ KABUĞUNDAKİ EVREN

Vural AKANAYİĞİT

Bugüne kadar düzgün seyreden sağlığımda ilk sorun ayağımdaki sinsi bir karıncalanma ile başladı. Sağ ayağımın tabanına sanki binlerce iğne batıyormuş gibi oluyordu. Doktorum fazlaca önem vermedi, birçok testler ve görüntülemeler sonucu. “Normal yaşamına bu karıncalar ile devam edeceksiniz” Dedi. Ben de öğle yaptım, günlük yaşama devam ettim. Yine uzun yürüyüşlere çıkıyor, ara sıra çok sevdiğim spor olan tenis oynuyordum.

Önce, sağ kolumda bir kas güçsüzlüğü hissettim. Tenis topuna, eskisi kadar güçlü vuramıyordum. Oysaki geriden ve paralel vuruşlarım çok iyiydi. Başlangıçta belirtiler çok hafifti, sonra giderek topa sert vuramaz oldum. Yutkunmada da güçlük çekiyordum, bu da konuşmayı zorlaştırıyordu.

Daha sonra, sağ ayak bileğimde bir kas güçsüzlüğü hissettim, yürüyüş bozukluğuna neden oluyordu. Uzun yürüyüşlerin ardından, topallar gibi oluyordum. Geceleri durum daha da kötüydü, bazen ayağıma kramplar giriyor, hafif bir dokunuşta dahi hassasiyet hissediyordum. Olmadık şeylere aşırı sinirlenmeğe de başlamıştım. Bir de üstüne solunum zorluğu başladı. Kol ve bacaklarım güçsüzleşmiş, sanki incelmışti. Bazen de gülmemi kontrol edemiyordum.

Tekrar hastahanenin yolunu tuttum. Doktorum genç bir öğretim üyesiydi. Önce fiziksel muayeneler yaptı, yerdeki bir çizgi üzerinde yürüttü, ellerini uzatıp, “Parmaklarımı sık bakalım.” Dedi. Sonra yüz üstü yatırıp, ayak parmaklarıma ellerini dayadı, “Kuvvetle, kendine doğru çek.” Dedi. “Çek, çek!” “Daha güçlü.”

Bazı sorular sordu, yanma, sızı, uyku durumu, acıkma, kilo kaybı gibi. Bir yandan da bilgisayara hızlı hızlı notlar alıyordu. Ardından da pek çok test-

ler istedi. Önce kan verdim, sonra görüntüler alındı, raporlar yazıldı. Sinir iletimini ölçmek için ince ince, elektrik akımı veren aygıtlara girdim. Küçük, küçük iğneler batırdılar her yanıma.

Tekrar doktorumun karşısına oturduğumda, her şeyi dikkatlice inceledi. Görüntüleri duvardaki ışıklı ekrana tuttu, tek tek baktı. Ve tanısını açıkladı.

“Rahatsızlığınıza, tıp dalında ‘periferik nöropati’ denir. Yani kol ve bacaklarda sinir hasarı.”

“Belirtiler, yakınmalar ve testler bunu doğruluyor.” Sonra devam ederek;

“Ancak, bizim motor sinir hastalıkları dediğimiz durumu da andırıyor.” “Daha ileri tetkikler yapmamız gerekir.” Diyerek yazmağa başladı. Tekrar pek çok tetkik yapıldı, doktorlar bir araya geldi. Bulguları tartıştılar. Ciddi bir durum olduğu ortadaydı. Sonunda doktorum açıkladı:

“Özel bir sinir sistemi hastalığı ile karşı karşıyayız.”

“Tıp diliyle konuşursak hastalığınız, ALS yani ‘Amiyotrofik Lateral Skleroz’ dediğimiz, ilerleyici bir sinir sistemi hastalığı.” Biraz durakladı, oldukça düşünceliydi. “Hastalık motor sinirleri etkiler.” “Motor sinirler nedir? Diye sorarsanız”, “Beyinden omuriliğe, oradan kaslara giderek, hareketlerimizi düzenleyen sinirlere verilen addır.” Diye tamamladı. Sonra biraz üzgün başını sallayarak,

“Çok nadir görülen bir hastalık, hem genç, hem de ileri yaşlarda rastlanıyor.”

Artık asıl soruyu sorma zamanı bana gelmişti; “Peki doktor tedavisi var mı bu hastalığın?” Doğrudan cevap vermedi:

“Hastalığın ileri evrelerinde felç gelişebilir”. “Ancak bütün bunlara karşın, genellikle akli yetenekler etkilenmez.” İşin boyutunu biraz daha iyi anlayabilmem için durakladı. Ardından, “Şimdilik normal yaşamımızı sürdürmeğe devam edeceğiz.” Diyerek sözlerini tamamladı. Yapacak fazlaca bir şey yoktu. Ayrılırken tokalaştık. El sıkışırken, karşımdakinin elini hararetle ve kuv-

vetle sıkardım. Ancak bu kez elimin ve kolumun yeterince güçlü olmadığını farkına vardım.

Çıkarken ilave etti;

“Sakin üzülmeyin, rahatsızlığınız, ünlü fizikçi Hawking ile benzer türden.” Bu benzerliğe şaşırılmışım. Sordum: “Hani şu kara delikleri bulan fizikçi mi?” “Evet ta kendisi.”

Evime döndüğümde, salona gidip eski koltuğuma oturdum. Yalnız yaşıyordum. Sorunumu paylaşacak fazla kimse yoktu. Daha doğrusu onları bu konuda tedirgin etmek istemiyordum. Bu durum ile ancak kendim başa çıkabilirdim. Hiç haber vermemek de olmazdı. İki çocuğumdan biri yurtdışında yaşıyordu. Kardeşlerim başka şehirdeydi. Arkadaşım dostum çoktu, ancak onlara haber vermemeğe karar verdim. Fakat bu durumu saklamak fazla uzun sürmeyecekti.

Öncelikle kitaplığıma gidip, Stephen Hawking’in kitaplarından birini raftan çekip aldım ve okumağa başladım. Onun yazdığı pek çok kitap vardı; ‘Zamanın Kısa Tarihi’, ‘Büyük Patlamadan, Kara Deliklere’ Gibi. İçlerinde en çok sevdiğim, kırk dile çevirisi yapılan “Ceviz Kabuğundaki Evren” adlı bu kitaptı. İnsanoğlunun nereden başladığı ve nerede biteceği henüz bilinmeyen zaman kavramı çerçevesinde masalsi bir yolculuğa çıkartıyordu. 1960’ların başında 21 yaşındayken tedavisi olmayan ALS hastalığına yakalanmıştı. Sinir sistemini felç eden; ancak beynin zihinsel faaliyetlerine dokunmayan bu hastalık, Hawking’i tekerlekli sandalyede yaşamaya mahkûm etti. Ünlü bilim insanı, 1985 yılından bu yana sesini de yitirmiş olduğu için, koltuğuna yerleştirilmiş, yazıları sese dönüştürebilen bilgisayarı sayesinde iletişim kurabiliyordu. Büyük bir rastlantı eseri, benim rahatsızlığım belki de günümüzün bu büyük dâhisi ile benzer idi. “Nasıl olsa insanın günün birinde yakalanacağı bir hastalık olacaktı.” “Bu Dünya, kimseye baki, yani kalıcı değildi ki.”

Hastalığım, zaman içinde ilerledi. Tepkilerim kısıtlandı, pek çok doğal eylemi yapmakta zorlanıyordum. Ve sonunda tekerlekli sandalyeye bağımlı oldum. Yaşam şeklindeki bu değişim ağır ağır gerçekleştiği için pek de farkına varamadım. Bana her şey doğal gibi geldi, bu yaşama alışacaktım. Yakınlarım önceleri hep yanımdaydılar, daha sonra yavaş yavaş gidip gelmeler azaldı, kendi kendimle baş başa kaldım. Bana yardımcı olacak bir bakıcı gerekiyordu. Bir arayıştır başladı.

Önce bakıcı olarak orta yaşlı bir hanım geldi. Orta Anadolu kökenliydi. Temiz yüzlü bir kadındı. Ancak daha önce erkek hastaya bakmamış olduğu için, çekingendi. Hasta bir insandan neden çekindiğini anlamak da mümkün değildi. Kendi aile yakınlarının etkisi altındaydı. Uzun süre kalamayacağı anlaşılıyordu, bir sabah hiç gelmedi.

Daha sonra gelen genç bir hanımdı. Ancak çalışma yaşamına yatkın değildi. İşe geç geliyor, erkenden kaçıyordu. Kötü bir alışkanlığı vardı. Sık sık kaybolup sigara içerdi. Böyle olmayacaktı. Benim durumumdaki bir hasta için özel bakım gerekiyordu. İğne yapımı, solunum aparatının kullanımı, fizik tedaviler, masaj, yıkama paklama, tansiyon, ateş, şeker ölçümü, ilaçların kullanımı, pansuman ve bandaj değişimi ile yaşlıların ve hastaların beslenmesi gibi deneyim ve bilgi isteyen pek çok sağlık işleri vardı. Hasta bakımı üzerine eğitim veren kuruluşlara müracaat edildi. Ancak bu gereksinime cevap verecek, yeterli sayıda okulun bulunmadığını da kısa sürede öğrendik. Sağlık Liselerinin ve teknisyen okullarında, öğrencilere bazı bilgiler veriliyordu. Ancak buradan yetişenler, evde hasta bakımı için yeterli değillerdi. Oysaki Avusturya’da bulunduğum yıllarda gördüğüm gibi, evde hasta bakıcılığı için mesleki eğitim veren orta dereceli okullara gereksinim vardı. Bunlara, “Berufsbildende Mittlere Schulen” deniliyordu. Hiç unutmuyorum, kiracı olarak kaldığım evde felçli olan ev sahibine bakan, genç bir çocuk vardı. Adı Mathias idi. Almancamı ilerletmek için ara sıra onunla konuşurduk. İşini çok güzel yapıyor, iyi de para alıyordu. Aradan uzun yıllar geçti. Şimdi bana da böyle bir bakıcı gerekli olacağı hiç aklıma gelmezdi.

Tüm aramalara rağmen, özürlü bir hasta için eğitimli bir bakıcı veya yardımcı bulmak mümkün olamadı. Tam ümitleri kesmiştik ki işin ehli bir bakıcı, bir yakınımızın önerisi ile geldi. İş arayan, Kırım kökenli, orta yaşlı bir hanımdı. Kapıyı yavaşça çalmış, sonra salonun bir kenarındaki koltuğa çekinerek oturmuştu. Tipik çekik gözlü, yuvarlak yüzlü, beyaz tenli, akça pakça bir kadındı.

“Hoş geldiniz.” Dedim. Konuşmada oldukça zorluk çekiyordum. “Hoş bulmuşum.” Diye cevapladı. Türkçeyi iyi konuşuyordu, ancak şivesi biraz farklıydı. Adını sormaya meydan vermeden; “Sizde, bana Aynur diyebilirsiniz.” Dedi. Eğitimi ve deneyimlerini anlattı. İşinin ehli olduğu anlaşılıyordu. Anlaştık, yatılı olarak işe başlayacaktı. Eşyalarını alıp gelmek üzere izin istedi.

Aynur Hanım’ın, Kırım Yarımadası, “Yalıboyu” Yöresinden, Kırım Tatarı bir aileden geldiğini öğrendim. Kökleri ta Cengiz Han’a dayanan Kırım Halkı, Osmanlı Devletinden sonra Sovyet Rusya hâkimiyetine geçince, pek çok kişi Sibiryaya’ya sürülmüştü. Ailenin bu elim hikâyesini Aynur Hanım, çok tatlı şivesi ile anlatıyordu;

Bizim Yurdumuz, Kırım Ayrgül Köyünde imiş. Kart anam Rebiya ile kart babam Celil Bekir’in evinde beraber yaşaya emişler. 1944 senesinde sürgünlik vakitinde, kart babam, kart anam ve üç kızları; Ayşe, Pakize, Cevair ile buhar makinasına bindirip, Ural’a sürgün etilgen ediler.

Bu sürgün, ebet, ağır edi. Balalarını okutmak kerek edi, yetişmemelik, yahşı ki pamukzavodında çalışa ediler, tavuk ve sığır tuta ediler. Atam, Enver Gani, Pakize anamni taptı. Yeni eve köçtüler. 1963 senesinde, ađam İbrahim ve sonra 1973 senesi men özüm doğdı. 1988 senesi Samarkand’a geçidik, anda 9 ay yaşap, Soñra bütün özümüz Kırım’a köçti. Balaları yani bizler, tasil aldılar: Büyüğimiz İbrahim, mimarcılık institutını bitirdi. Men kızları Aynur tıbbiyet, fakultetine gidem didim. Kart bakımı tasil edindim iki senede.

Aynur Hanım, çok becerikli ve bilgili bir kadındı. Hasta bakımı konusunda da çok deneyimliydi. Besleme, ilaç verme, ağız temizleme, diş bakımı,

balgam atma (postural drenej) gibi konularda, üstün bir pratiğe sahipti. Hemen her şeyi zamanında yapıyor, hiçbir şeyi aksatmıyordu. En iyi uyguladığı bakım, “Perküsyon” yani vurma egzersizleriydi. Bunun için ayrı bir eğitim gördüğü anlaşılıyordu. Çok da şakacıydı:

“Haydin, galgın bakalım. Şimdi vurmali çapçak zamanı.” Gülmemek elde değildi. Beni her an güldürür, kendi de kakhahalar atmaktan çekinmezdi. Her iki elini maharetle kullanarak, kısa ve ani vuruşlarla sırt bölgesine masajlar yapıyor, sinirlerdeki ve kaslardaki acının azaltılmasını sağlıyordu. Sonra derin derin nefes almamı sağlayarak beni rahatlatıyordu. Ayrıca dışarı çıkma, beden temizliği, yatak istirahati, pozisyon değişimi gibi değişik işlemleri kolaylıkla yaptırıyordu.

Artık tıbbi terimleri çok iyi öğrenmiştik. Kontraktür(Eklemler bölgesinin hareketsiz kalmasına bağlı katılaşma) oluşmasını önlemek için; parmaklarımı nazikçe açıp kıvrıyor, el ve parmakların kas gücünü kazanmasına yardımcı oluyordu. Ayak düşmesinin önlenmesi için destekler kullanıyor ve önerilen tüm egzersizleri aksatmadan yaptırıyordu.

Banyo yapmak, benim durumumdaki bir hasta için çok önemliydi. Kaygan, ıslak zeminde düşme ve denge sorunu nedeni ile banyoda, güvenli ve kolaylaştırıcı bazı gereçler temin edilmiş, güvenlik arttırılmıştı. Giysi seçimi, Aynur Hanım’ın en duyarlı davrandığı konuydu. Her gün termemiz giyindiriyor ve tıraş olmamı sağlıyor, sık sık tırnaklarımı kesiyordu. Çorap ve pantolon giyerken felçli taraftaki bacağımı diğer bacak üzerine atarak, önce inmeli bacağımı, daha sonra diğer bacağı giydiriyordu.

Bu hastalıktaki en önemli sorun, başkaları ile iletişim kurmaktır. Bunu sağlamak için karşıma geçip yüz yüze, göz teması kuruyordu. Cesaretlendirmek için uygun yollar deniyor, resimlerle bulup bunların hakkında konuşmak için fırsat yaratıyordu. Söylenenleri ve yerine getirilmesi gerekenleri sırayla ve sabırla yapıyordu. Artık konuşmada da çok zorluk çekmiyordum. Çok şanslı sayılırdım. Böylesine bir bakıcı bulmak, olağanüstü bir durumdu. Ancak işin olumsuz ve üzücü yanı; Aynur Hanım, yabancı uyrukluymuş ve yasal oturma

süresinin sonunda Yurduna, yani Kırım'a dönecekti. Çalışma izni almak, çok uzun ve çetrefilliydi. Üstelik bununla uğraşacak kimse de yoktu.

Günler geçerken. Aynur Hanım sayesinde, sağlığımda oldukça olumlu gelişmeler oldu. Artık rahatça dizüstü bilgisayarı kullanıyor, bazı işlevleri kolaylıkla yerine getiriyordum. Bu arada Hawking'in hemen tüm kitaplarını okudum. Bu ünlü fizikçinin çalışmaları oldukça ilginçti: Hawking, Evrende olup bitenleri tanımlayabilecek eksiksiz ve tek bir kuram peşindeydi. Onun, ünlü fizikçi Roger Penrose ile birlikte, Cambridge'te kürek çekerken görünlülenen fotoğrafını unutamıyordum. Genç ve sağlıklı bir delikanlıydı.

Ancak, sayılı günler doldu, Aynur Hanım'ın gitme vakti yaklaştı. Birbirimize çok alışmıştık. Bana her konuda yardımcı oluyordu. Özellikle sağlığımı geri kazanmayı ona borçluydum. Artık tekerlekli sandalye üzerinde olsa bile kendi işimi kendim görebiliyor, rahatça gezip dolaşabiliyordum. Aynur Hanım, yakında Kırım'daki ailesinin yanına dönecekti. Orada durum pekiyi değildi. Ulusun bağımsızlığı yeniden tehlikede idi. Ona şöyle bir teklifte bulundum:

"Aynur Hanım, ben Dünya'nın pek çok yerini gezdim. Ancak Kırım, hemen karşımızda olmasına karşın, sizin oraları hiç göremedim." Merakla dinliyordu. "Eğer, uygun görürsen ben de seninle beraber geleyim, orada bana rehberlik eder misin?" Heyecanla cevap verdi.

"Özüm, buna çok sevinir." "Gezer dolaşırız, Kırım Yurdunu." "Petersburg'a da gidebilir miyiz?" Gözleri parladı. "Elbette! Ben sizi hep arkalarım." Sonra devam ederek, "Hem Beyaz geceler yaklaştı. Çok yahşi olur orada beyaz geceler." "Sonra beni yolcu edersen, sen Yurdunda kalırsın." "Pek alaca olur" Diye cevapladı.

Her şeyi planladık, biletler alındı. Uçakla Kırım'a, oradan da St. Petersburg'a geçecektik. Dönüşte de beni oradan yolcu edecekti. Kırım gezisi çok güzel geçti. Önce Akmescit ve ardından, Akyar Kentlerini gezdik. Doğa yemyeşildi. Aynur Hanımın ailesine de gittik. Beni bir güzel ağırladılar. Sonra bir-

likte Petersburg'a uçtuk. Rehberim, büyük bir beceri ile bu kültür kentinin her yerini dolaştırdı. Tekerlekli sandalye ile olunca tüm kapılar öncelikle açılıyordu. Beyaz Geceler 25 Mayıs tarihinde başlıyor ve 16 Temmuz'a kadar sürüyordu. Bizim orada bulunduğumuz, 22 Haziran'da gündüz uzunluğu 19 saati buluyordu. St. Petersburg'da tam bir doğa şöleni yaşanıyor. Sanki gecesi olmayan başka bir gezegende yaşıyor gibiydik. Şehrin yaşayanları, ziyaretçiler yapılan şenliklere katılıyor, sabahlara kadar eğleniyorlardı. Gök yüzü mavi-kırmızı, huzurlu bir deniz gibiydi. St. Petersburg sokaklarında ve meydanlarında dolaşırken insanın aklına ister istemez, Dostoyevski'nin romantik "Beyaz Geceler" Romanı geliyordu.

Romanın kahramanı olan yazar, St. Petersburg'un beyaz gecelerinden birinde, kendisi gibi yalnız olan bir genç kızla tanışır. Beraberce, tüm hayallerini ve anılarını paylaştıkları dört beyaz geceyi, St. Petersburg'un sokaklarında geçirirler. Genç kız birkaç yıl önce tanıştığı fakat bir yıldır haber alamadığı sevgilisini beklemektedir. Genç adam ve kız geçirdikleri gecelerde birbirlerine yakınlaşırlar ve ikisi de karamsar duygularını unuturlar. Üçüncü gecenin sonunda genç kız, bir yıldır beklediği sevgilisini bulur. Hikâyenin kahramanı ile arasında başlayan romantik aşkı zarifçe bitirerek, sevgilisine kavuşur. Kitabın kahramanı olan yazar ise gerçek yaşantısına geri dönecektir. İşte, ben de artık kendi yaşamıma dönüyordum. Şimdi bana yardımcı olacak Aynur Hanım yoktu. Yeni bir bakıcı bulmanın maddi ve manevi güçlüğü, hastalığımdan daha büyük bir sorun olarak beni bekliyordu.

FLAŞLAR PATLAMASIN!

Serpil TUNCER

Ofiste beni bekleyen onca işin arasında bir de mesai arkadaşım Gülgün'ün doğum günü kutlaması iki ayağımı bir pabuca sokmuştu. Arkadaşlar Gülgün için kocaman bir doğum günü pastası hazırlatmışlar ve ortasına yirmi dört adet mum dikmişlerdi. Aman ne güzeldi! Gülgün yaşlanmanın şerefine tam yirmi dört adet mumu söndürecek ve içinde bulunduğu anın keyfini çıkartacaktı.

Ortaya gelen pastanın mumlarını söndürmeden beni de yanına çağır-mış; "Sen olmadan mumları asla üflemem!" diye inat etmişti. Hatırı kırıl-sın istemedim. Pastanın mumlarını söndürme töreninde ben de yanında yer aldım. Saat akşamın beşiydi. Aylardan kasım da olunca dışarısı bir hayli ka-ranlıktı. Arkadaşlar ofisin ışıklarını söndürdüler. Artık sadece yanan mumları görebiliyorduk. "İyi ki doğdun!" sesleri, ardından yükselen alkışlar, yanan mumların söndürülmesi derken flaşlar patladı! Ardı ardına patlayan flaş-lar bir anda gözümün ortasını delip mermi gibi geçmiş ve beni sersemlet-mişti. O an gözlerimin karardığını hissettim. Daha önceleri de spot ışıkla-rı ya da floransan ışıkları altında bu tarz göz yanılığlarım olurdu ama bu seferki çok başkaydı. Gözlerimin önünde kocaman siyah bir çukur açılmış, ardından şimşeğe benzeyen çakmalar oluşmaya başlamıştı. Ne tezattır ki; o çakan şimşeklere rağmen görme kaybımı yitirmiş gibiydim. Hatta "gibiy-dim" benzetmesi hafif kalır, resmen görmüyordum. Yorgunluktan olmalıydı. Paniğe gerek yoktu. Bugünlerde yeteri kadar iş stresi ile doluydum. Hem uyku düzenim de bozulmuştu. Bilgisayara bakmaktan, saatlerce bıkmadan usanmadan, o büyüğü ekranın ışıkları altında çalışmaktan sanırım gözlerim yorulmuştu. Gözümüm önüne yığılan ışık harelere içinde hareket et-mem zor olsa da şekerli içeceklerin sıralandığı sehpadan bir bardak gazoz

alıp masama geçtim. Pastadan birkaç tadım aldığımında midemi bir bulantı aldı. Sanki başıma hafif bir ağrı oturmuştu. Üzerime çöreklenen bu tuhaf hâlin geçmesini bekledim ama korkmadığımı söylemek külliye yalan olurdu. O dakikalar içerisinde tansiyondan felce, şizofrenden beynimde büyüyen kocaman bir tümöre kadar her hastalığı üzerime yapıştırdım. Neyse ki kısa sürmüştü. Geçmişti çok şükür! Kendimi dalgın, yorgun hissediyordum. Azıcık da olsa uyumak istiyordum. Odadaki gürültü bütün kaslarımı germiştir.

O gece eve gittiğimde erkenden uyudum. Gözlerimin önünde beliren şimşek çakmalarını hatırladıkça tedirgin olmuyor değildim ama neden ve niçin olduğunu araştırma gereği duymadım. Hayat kaldığı yerden devam etti.

Aradan uzunca bir süre geçti. Artık o soğuk kış geceleri bitmiş, bulutlu ve yağmurlu bahar günleri gelmişti. Ara sıra beliren güneşin altında oturuyor, doğanın sunduğu D vitaminini içimde yeşertiyordum. Gülgün gibi bende doğum günümü kutlamış ve pastanın üzerindeki otuz iki adet mumu hâlâ çöpsüz üzüm olarak tek başıma üflemişim. Yıllar geçiyor, yalnızlığım azalacağı yerde daha da artıyordu. Kendimi işime vermiş, kariyer meraklısı olarak tam gaz demişim.

Ofisin ayak işlerini yaptığım bir gün Gülgün'ün doğum gününde yaşadıklarım tekrarlanmaya başlamıştı. Bilgisayara muhasebe kayıtlarını işlediğim bir sırada gözlerimin önü yine karardı. O kocaman karanlık, solumda belirip, görme alanıma yerleşmişti. Gözümün birini kapattığımda karanlık kaybolmuyordu. Hangi gözümle bakarsam bakayım sol tarafım hep o kuytu ve karanlık çukurla işbirliği yapıyordu. Derken o şimşekler, ışıklı zigzaglar... Bir o tarafa bir bu tarafa kaçışan çizgiler... Dehşet içindeydim! Bu seferki beni o kadar etkilemişti ki kör olduğumu sandım. Acı ama gerçek, galiba ben kör oluyordum! Bunun başka nasıl bir izahı olabilirdeki? Zigzaglar, karınca misali ışıklar, o kör kuyu, derin karanlık, yine mide bulantısı... Ah! Başım. Kafama ve şakaklarıma iğne batırıyorlar! Ne zaman bitecek bu ızdırap! Sadece uyumak istiyordum. Zifiri karanlığa teslim olmak son arzumdu.

Acı içinde debelenirken Müdürüm Şenay hanım beni odasına çağırdı. Resmi daireye gidecek önemli bir evrakı imzalamayı unutmuştum. Kimseye çaktırmadan yavaş yavaş görebildiğim kadarıyla müdürün odasına gittim.

Müdür, aksi mi aksi bir kadın... Ekmek meselem bu kadının iki dudağı arasında... Bana hiç de kibar olmayan bir dille imzalamayı unuttuğum evrak için söylenip durdu ama nedense söylediklerinin hiç birini anlayamıyordum. Canımla uğraşırken söylenen sözlerin bir öneminin olmadığını anlamıştım.

Kadın;

– Daha ne bekliyorsunuz? dedi.

– Kağıdı Şenay hanım...

– Kâğıt masanın üzerinde görmüyor musunuz?

Ne desem ki? Görüyorum desem suç görmüyorum desem suç... Durumumu açıklama gereği duydum. Bu kadının karşısında hasta olmak, ahmak olmaktan daha iyidir diye düşündüm ve içinde bulunduğum hâli soğukkanlı bir tavırla anlatmaya başladım.

– Şenay hanım gözlerimin önüne bir karartı geldi. Başımda da bir ağrı... Midem de bulanıyor. İnanmayacaksınız ama şu an sizi bile net seçemiyorum. İmzalayacağım yeri gösterir misiniz?

– Siz benimle dalga mı geçiyorsunuz?

– Aman efendim rica ederim ne dalgası!

– Bak işte burası!

Eliyle gösterdiği yeri hayal meyal imzaladım.

Şenay hanım evraka şöyle bir bakındı ve

– İmza yeri kaymış. Yine de idare eder. Oturun bakalım sizinle biraz konuşalım!

Eyvah, kovuldum galiba diye düşünürken!

Şenay hanım;

- Bu aralar çok çalıştığının farkındayım. Belki bilgisayar gözlerinize zarar vermiş olabilir. Benim iyi bir göz doktorum var. Randevusuz çalışmaz. Şimdi onu ararım. Sıradaki hastalarından fırsat bulabilirse sanırım size muayene edebilir.

Bu kadınla ilgili tüm değer yargılarım bir anda alaşağı oldu. Demek iyi yönleri de varmış. Kadın, cep telefonundan aradığı göz doktorundan benim için bir randevu istedi. Doktorun yanıtı olumlu olmuştu. Akşam saat altıda iş çıkışı göz doktorunun yanına gittim. Başım hâlen ağrıyorken beni muayene etti.

- Azıcık miyopsunuz! Bunun için gözlük kullanmanız bile gerekmez! deyince;

Kısa süreli bir şaşkınlık geçirdim. Tekrar tekrar durumumu anlattım. Sabırla beni yeniden dinleyen göz doktoru, bir nörologa gitmem gerektiğini söyledi.

Bu duruma sevinmekle sevinmemek arasında kaldım. Çok şükür kör olmamı gerektirecek bir sorunum yoktu ama ya dahası varsa? Daha beteri mesela... O geceyi uyumadan sıkıntı içerisinde geçirdim. Işıklara dayanmadığımı, gürültüye katlanamadığımı artık iyiden iyiye hissedebiliyordum. İçimi bir korku kaplıyordu. Şizofrenler gibi bir şeyler görüyor ve bu gördüklerimi kimseye anlatamıyordum. Işık... Artık ondan nefret ediyordum. Otururken bile salonun ışığını açmıyordum. İş yerindeki bütün ışık kaynaklarını azalttım. Evdekiler, ışığa karşı geliştirdiğim bu tahammülsüzlüğüme bir anlam veremiyorlardı.

Göz doktorunun tavsiyesine uyarak bir nörologa gittim. Durumumu uzun uzun anlattım. Doktorun beni alaya alacağını, göz doktorunun dediği gibi sağlık sorununuzun yok demesini, hatta psikiyatriğe yönlendireceğini düşünürken beyin emarı çektirmem gerektiğini söyledi. Nörologun dediği iş-

lemleri zaman geçirmeden yaptım. Çünkü oyalanacak gücüm kalmamıştı. Çektiğim sıkıntıyı beynimde o kadar büyüttüm ki bir an evvel durumumun neticelenmesini istiyordum. Çok sonra emarımın sonucu çıktı. Kafatasımı gösteren emar çıktılarıyla tekrar nörologun kapısına geldiğimde doktor yüzüme bakıp;

– Ailenizde hiç migren rahatsızlığı olan var mı? diye sordu.

Düşündüm. Tam “yok” diyecektim ki aklıma birden ananem geldi. Ayda bir migreni tutar alınına sardığı yemenisiyle üç gün karanlık odalarda yatar-
dı. Yaşlanınca “beni altüst eden menopoz bir tek migrenime iyi geldi” derdi. Gerçekten de aneanem yaşlanınca migren olup alınına yemeni sardığını hiç görmemiştim. Bir ara teyzem de migren atakları geçirmişti. Genç kızken çamaşır suyu ile ev temizleyen anneannemin yüzünden migreni tutup da okula gidemediği günleri anlatışı gözümün önünde canlanıvermişti. Doktor yüzüme baktığında cevaplandırmam gereken soruyu geciktirdiğimin farkına varıp hemencecik;

– Evet var, dedim.

– Sizde de migren var ama auralı olandan! dedi.

Migreni duymuştum ama auralısı... Doğrusu bu kelimeyi ilk defa duyuyordum. Auralı migrenmişim. Sevindim. Çünkü geçirdiğim süreç boyunca kendime öyle hastalıklar kondurmuştum ki bu teşhis benim için kötünün iyisiydi.

Şimdi mi? İlaç tedavisinden sonra gayet iyiyim. Ama migrenimi düzeltmek için özel çaba da sarf etmedim desem yalan olmaz hani. Evdeki floran-
san ışıklarını klasik, sarı ampullerle değiştirdim. Bilgisayar ekranıma koruyucu koydum. Göz doktorumla tekrar konuşup ışığı kıran bir gözlük reçete ettirdim. Gürültüden de uzak duruyorum. Ayrıca uzun saatler bilgisayar ve televizyon ekranı karşısında zaman geçirerek kendimi öldürmüyorum. Flaş ışığına gelince; cevabı gayet basit, resim çektirmiyorum. Kolay kolay resim çektirmeyişimle dalga geçen arkadaşlar;

– Kızım hayalet misin sen, resim çektirmeye mi korkuyorsun? diyorlar.

Galiba öyleyim. Azıcık da olsa hayaletim. Hepimizin bir gün hayalet olacağını düşündükçe şimdiden hayalet olduğumu hayal etmek pek de tuhafıma gitmiyor doğrusu. Ne dersiniz? Sizce de öyle değil mi?

GÖZLERİN ÇILGIN DANSI

Halide Hacer SİMAV

Hayatım boyunca böyle bir his yaşamamıştım. Ne de depresyonumun ataklarında ne de başıma gelen tüm belalarda... Böyle, ölüm korkusu eşliğinde bilmediğim diyarlarda isteksizce dolaşmamıştım. Sonunda ne olacak diye hiç bir şeyi bu kadar merak etmemiştim. Bittiğinde nöbet, terden sırılsıklam olmuşum ve kendimi içi boşalmış bir posa gibi hissediyordum.

Sıcak bir yaz günü... 2009'un yirmi ağustosunu. Yaş günüm. Misafirlikteyim, gece herkes yataklarına çekiliyor, ben en sıcak odaya düşmüşüm, on dokuzunda gündüzün tüm güneş ışıklarını emen duvarlar, gece tüm acımasızlıklarıyla sıcaklığı içeri vererek odayı ateş topuna dönüştürmüştü. Kızım ve torunum tatildeler. Eşim öldükten sonra evde bir gün bile yalnız başıma kalamadığım için buradayım. Evet; gece çok sıcak bir gece, uyumak mümkün değil, başım elektriklenir gibi oluyor ve beynimde zaman zaman şimşekler çakıyor sanki. Cep telefonumdan tam karşımdaki odada yatan kızımı arkadaşına mesaj atıyorum, koşup geliyor sağ olsun. "Yavrum tetikte ol kötü bir şeyler oluyor bana, kızımı arar mısın haberi olsun" diyorum. O bana: "Halide teyze hiç telaşlandırmayalım isterseniz, biz yanınızdayız, sizi hastaneye yetiştiririz korkmayın" diyor. Biraz sakinleşiyorum ve bana, en ufak bir kötü hissetmemde ya seslenmemi ya da numarasını çaldırmamın yeterli olacağını söyleyerek odasına gidiyor. Uzun ve zor bir gece var önümde hissediyorum.

Eşim diyaliz hastasıydı, tam beş sene haftada üç kere diyalize götürürdüm. Kerelerce hastaneye yatırdım ve gecelerce uykusuz kaldım. İkinci beş sene ise, birçok zahmetiyle birlikte evde CAPD yöntemiyle tedaviyi sürdürdük. Bu on senenin ilk senelerinden itibaren geceleri kulaklarımda yoğun bir uğultu ve zaman zaman çınlamalar olurdu. Kulaklarıma pamuk tıkdım ve beynim bu seslerden o kadar yorulurdu ki, sanki pamuğun ufak hisirtirleri

beni bir nebze olsun rahatlatırdı. Gündüzleri bu uğultu ve çınlamaları, İstanbul'un yoğun sesi mi bastırırdı ya da bu son derece rahatsız eden belirtiler gece mi nöbet alırlardı, bunu hiçbir zaman bilemedim.

İşte o bir türlü dalamadığım, terler içinde kaldığım gecenin sabahı, vücudum uyanmaya dönerken midem bulanmaya başladı. Gözlerimi açar açmaz ise gözlerimin adeta yerlerinden çıkıp, durmayan bir topaç gibi dönmesiyle, kendimi boşlukta uçar gibi hissettim. İçimi ölüm korkusu kapladı, sadece sürekli kelime-i şahadet getiriyordum. Yaş günümde ölmek varmış kaderimde diye bir anlık düşünce geçti gittikçe yorulan beynimden. Durmak bilmiyordu nöbet, başım ateş gibi yanmaya başlamıştı ve elimi bile kıpırdatamıyor, yeltendiğimde ise olay daha da şiddetleniyordu. Kimseyi yardıma çağırarak gücüm de yoktu, öylece kıpırdamadan bana ne olduğunu anlamaya çalışıyordum ve gözlerimi kapalı tutarak krizi atlarmaya çalışıyordum. Beş-on dakika sürmüş ama gözlerim yerlerine tam dönmemişlerdi. Ölmediğime göre bu olayın mutlak bir açıklaması olacaktı. Yarım saat kadar sonra yavaş yavaş doğrulmaya çalıştım, başardım da, ama çok bitkin hissediyordum kendimi, uzun uzun uyumaya ihtiyacım vardı. Müthiş korkmuştum. Şimdi ise sessiz bir ortam ve sırf benimle ilgilenecek birine ihtiyacım vardı. O gün akşama kadar sadece mecburi ihtiyaçlarım için yerimden kalktım, genellikle dinlendim. Çoluk çocuk ve evinde kaldığım ve kızım gibi beni düşünen ev sahibesiyle oyalandım, zaten kendi kızım da o gece yola çıkıp ertesi günü yanımda olacaktı. Gece yaklaşırken korku sarmaya başlamıştı beni ya yine olursa aynı şey diye... Derken yatma vakti geldi ve yatağa uzanayım diye yeltendim, ama sanki uçuruma düşüyor gibi oldum, ne kalkabiliyor ne de yatabiliyordum, uzanmakla, dik durmak arasında bir açıda kıpırdamamaya çalışarak sabitlemiştim kendimi. İçeri seslendim ve ambulans çağırma mesajını söyledim, ama yedinci kattan nasıl indireceklerdi ve ben o kadar harekete nasıl dayanacaktım. Tek bir kıpırdama bana sanki istemsiz atılan bin dönme turu olarak geri dönüyordu çünkü... Gözlerimi sıkı sıkı kapadım ve kendimi onlara bıraktım, adeta külçe gibiydim, sadece hastaneye ulaşmak için dua ediyordum. Ambulanstaydım artık. Yaptıkları çok kutsal bir hizmetti, içimden onlara teşekkür

kür ediyor, ama ağzımı açamıyordum. Sadece tansiyonumu ölçmeye çalışıyorlardı. Nihayet hastaneye ulaşmıştık. İçime güven duygusu doldu, karada ölüm yoktu artık.

Nöbetçi doktor neler sordu ve ben nasıl cevaplar verdim hiç birini hatırlamıyorum şimdi. Sanırım o geceye dair belgeler duruyordur. Serum takıldığı ve uzun süre kıpırdayamadığımı hatırlıyorum. Sabaha karşı eve geldik. Ben olayın psikolojik olduğunu, yani kaldığım ortam beni boğdu ve tansiyondan dolayı da başım dönmüştür diye düşünüyordum... Acildeki doktor da bana hiçbir yönlendirme yapmamış olmalı ki yol haritamı kendim çizdim, gayet net hatırlıyorum.

Atipik depresyon hastasıydım. O sene itibariyle sanırım on bir senedir bu hastalıkla savaşmaya, bir yandan da dünyanın hâllerine ayak uydurmaya çalışıyordum. Bu da nesiydi böyle? Hiç unutulup, boş verilecek bir nöbet değildi. Hemen psikiyatristimden randevu aldım ve birkaç gün sonra önündeydim. Her zamanki gibi beni dinledi, bu nöbetin sinirsel olup olamayacağını sordum ona. Biraz bile düşünmeden bana: "Halide hanım siz bir KBB doktoruna gidin" dedi. Sevindim, geçici bir şeydir düşüncesiyle...

Bir-iki gün sonra da KBB doktorunun karşısında yerimi aldım. Nöbeti anlattım ona: "Doktor bey, hani sirklerde çubuklar üzerinde tabakları döndürürler ya işte sanki gözlerimin kökleri bende, ama onlar dışarıda fır fır dönüyorlar gibi hissettim, müthiş bir olaydı dedim... Vücudum külçeye dönüştü ve can korkusuna düştüm diye ilave ettim. Doktorum gayet emin olarak teşhisini bildirdi. "Vertigo nöbeti geçirmişsiniz" dedi ve bir dizi tahlil ve tetkikler istedi. Başımı sert bir şekilde çarpıp çarpmadığımı da sordu, ben 1991 de olan acı bir olayı anlatınca ki o gün kolum omzumdan kırılırken başımı da çarpmıştım. O bunun o kadar sene sonra çıkmayacağını olayı takip eden zamanlarda kendini belli edeceğini söyledi. Kulaktaki (diplerde sanırım) kristallerin oynaması sonucu olan ve tümünden vücut dengesini bozan bu semptom, aynı depresyonum gibi, diğer hakiki hastalıklar kadar beni ya-taklara düşürecekti. Yine de adı konduğu için Allah'a şükrettim, çünkü beyin

kanaması belirtilerine benzeyen vertigo nöbeti beni zaman zaman kitlese de en sonunda serbest bırakacaktı, en azından bunu biliyordum. Ama ya diğeri? Araz bırakmadan geçirilir miydi? Kıyas bile edilmezdi. İşte bunun için de şükrediyordum.

Sonunda sadece bir semptomdan ibaret olan bu rahatsızlığın bendeki tipinin ise POZİSYONEL VERTİGO olduğunu öğrendim. Artık oluşmasına neden olan sebepleri aşağı yukarı biliyor ve geleceğini anlıyorum. O zaman eğer yalnızsam, hemen son gücümle tuvalete gidiyorum, kızıma nöbet geçirmek üzere olduğumu bildiriyor ve acele olarak bir ped takıp, iki-üç yastığı üst üste koyup yavaşça kendimi yatar pozisyona getiriyorum ve hakikaten de bu pozisyonu seven vertigo gözlerimi tutmak için nasıl sabırsızlanıyor bilemezsiniz. Sonrası? Sonrası bir muamma... Nöbet gerisinde kalan günlerde ne kadar çok olumsuzluklardan nasiplendiyse, şiddeti de o kadar güçlü oluyor. Kendiliğinden zaten gelecek miydi, yoksa kaçamadığım tersliklerden sonra mı geliyor bunu tam anlamış değilim daha. Korkumdan ağlıyorum. Midedem bulanıyor başım ateş gibi yanıyor. Çabuk atlatmak için sürekli dua ediyorum ve uykular içine kaçmayı istiyorum. Hakikaten de nöbet hafiflemeye döndükten sonra o kadar ağır uykusu oluyor ki, normal hâlime dönmem bir haftayı buluyor.

İnsanoğlunun aniden gelen bir olaya ilk tepkisi güçlü olabiliyor, ama kaldıramayacağı hiç bir şey olduğunu sanmıyorum. Gerçekten kullanmayı başarabilsek çok güçlü yaratılmışız. Başıma ailem zamanından bu yana gelen onca travmatik olaylara rağmen hâlâ yaşama gücümün olması bunun kendime gerçekleştirdiğim ispatıdır. Bu gün itibarıyla kendimle gurur duyuyorum ve boşuna ömür tüketmedim diyebiliyorum.

KONTROL

Zehra Gülnur BOZKUŞ

Seneler olmuştu uzun yolculuklara çıkmayalı. O yüzden Gül için çıkacağı bu yolculuk, bulunmaz Hint kumaşığıydı. Hem de daha önceden hiç görmediği coğrafyalarla tanışacak, memleketinin hiç görmediği arka bahçelerinde gezinme fırsatı bulacaktı.

Giderken yirmi dört saatlik yolda çok az uyudu. Her yeri merak ediyor, geçtiği her yeri hatırlatacak küçük notlar alıyordu defterine. Böylece dilini hiç bilmediği vatan topraklarına ertesi gün ulaştı. Yola çıkmadan bir hafta öncesinden beri sürekli bulanana midesine aldırış etmemişti Gül. “Strestendir.” deyip geçti. Zaten yeni kültürlerle tanışırken midesini düşünüp de tarihe ayıp edemezdi.

Bir hafta boyunca gezdi, fotoğraflar çekti, Mezopotamya’ya bakınca umut doldu gözleri. Artık gelmişti eve dönüş vakti. Otobüsün rengi de aynı oraların coğrafyası gibi sarıydı, bu dikkatini çekti. Derken, yola çıkmalı bir saat olmadan otobüsün kaloriferi bozuldu. Kış mevsimi, hava buz gibi, beş kat kıyafet vardı üstünde Gül’ün. Yine de özellikle gece çok üşüdü. Şoföre üşüğünü söylediğinde şoför, “Ben de üşüyorum” deyip geçiştirdi.

Yollar bembeyaz karla kaplıydı. Hem masumluğu hatırlatıyordu Gül’e hem de ölümün yakınlığını. Bu düşüncelerle Gül uyuyakaldı. Uyandığında, yolun çoğu bitmiş, geriye sadece dört saatlik mesafe kalmıştı. Molada otobüsten indi, elini yüzünü yıkarken beynini saran düşünceleri lavabodan lağima doğru itirdi.

Otobüse bindiğinde muavinden su istedi. Muavin, suyu getirdiğinde almak için elini uzattığı an, sağ kolunun istemsizce arkaya doğru gittiğini gördü. Sonrası kayıp.

Gözünü açtığıında kolunda serum, bir hastanenin acil servisinde yatıyordu. Hiç sormadı Gül, kendisine ne olduğunu. Zaten soracak hâli de yoktu. Onu, tekerlekli sandalye ile nöroloji doktorunun yanına götürdüklerinde, doktorun söylediklerini duymuyor; doktorun yakasındaki “Başhekim” yazısına odaklanmış, “Bu doktor başhekim olduğuna göre iyi bir doktordur herhâlde” diye düşünüyordu.

Epilepsi, halk ağzında sara, bu şekilde çalmıştı Gül’ün kapısını. Aslında çalmak değil, kapısını kırıp hayatının orta yerine oturmuş; Gül’ü adeta hapsedmişti dört duvar arasına. Bilinç kaybı yaratan nöbetlerle birlikte gelen yasaklar, ilaçlar, Gül’ün hayatını altüst etmişti. Kabullenemedi ilk başta Gül bu hastalığı. Elbette ölümcül bir hastalık değildi. Oturup ağlamayı bırakıp hastalığı araştırdı. Ne de olsa bir şeyi yenmenin en iyi yolu, onun bütün özelliklerini bilip ona göre hareket etmektir.

EEG’ye ilk girdiğinde sonucu ümitle beklemişti. “Bak” dedi doktor sonra ona , “Kırmızı ile belirtilen yerler çoğunlukta, çizgiler bozuk. Hiçbir zaman yüzde yüz iyileşemeyeceksin ama nöbetleri durdurmak önemli bu hastalıkta.” Sonrasında bunlardan pek farklı şeyler de duymadı zaten geçen seneye rağmen.

“Davetsiz misafir” olarak adlandırdığı hastalık, belki de “yavuz hırsız”dan beterdi. Düştüğü ümitsizlikle beraber, kararmaya yüz tutmuş olan düşlerinden de bir vazgeçti. Hastalıkla beraber, insanlar ona acımaya başlamışlardı. Bulaşıcı bir hastalığı varmış gibi uzak duruyordu artık en yakınları. Çevresindekilere baktı Gül, ailesi artık yeterince telaşlıydı. “Bir başkasına daha bu telaşı yaşatamam ömür boyu” deyip evlilik hayallerini suya düşürdü isteyerek. Evlense de ileride çocuk dünyaya getirmek bile tehlikeliydi onun için. Hep en kötüsünü düşündü, hepsinden kaçtı.

“En sevdiği kelime ‘asi’ olan biri için bu hastalığın getirdiği yasaklara alışmak da zor oldu. Sıcak yasak, soğuk yasak, açlık yasak, üzölmek yasak, uykusuzluk yasak... Aşırı sevinmek bile yasaktı! Hayatı artık onun değil, sanki bir başkasınındı.

Bir gün tesadüfen bir film izlemeye koyuldu Gül. “Kontrol” isimli filmde Joy Division adlı müzik grubunun vokalinin hikâyesi anlatılıyordu. Ian Curtis de aynı Gül gibi ilk nöbetini yolda arabanın kaloriferi bozuk olduğu için geçiriyordu. Şaşırdı hâliyle Gül. Filmin sonunda ise Ian Curtis intihar etse de Gül bunu görmezden geldi. “Demek yalnız değilim.” deyip Ian’a adadı o aralar tüm şiirlerini. Yoksa o güzel kelimelerini, hiçbir tahlil falan yapmadan ona hamile ilaçları veren “profesöre” nazire olarak düşüyordu.

Neyse ki insan alışmalarda usta bir varlıktı. Gül, zamanla hastalığına ve hastalığın sonuçlarına alıştı. “Poliyana’nın canı cehenneme” diye düşündüğü anlarda bile hastalığına dil uzatmadı.

An geldi hastalığına şükretti. Nietzsche gibi ölmek istiyordu, belki de bu hastalık delirmenin bir yoluydu. Çeşitli şekillerde “hüsn-i ta’lilerle” alıştı hastalığına. Çaktırmadan onu yollamak da istese, insan nasıl alışırsa ayrılığa, gözyaşlarına ve ölüme, o da hastalığına alıştı. Artık insanlara gayet rahat şekilde hastalığını söylüyor ve nöbet sırasında yapılması gerekenleri anlatıyordu. Çünkü yalnızlığa da alıştı, bu toplumun dogmatik inanışlarına da, doktorun “aura” dediği korkunç rüyalara da, dişlerini çürüten ilaçlara da.

Tarihe adını kazımış insanların çoğunda epilepsi vardı ve hastalığını bilmeyen birisi, “Beyninin çoğunluğunu kullanan insanlarda bu hastalık görülürmü?” dediğinde kahkahalarla ona kendini örnek diye gösteriyordu.

Odasının ampullerini değiştirdi, eski yöntemdeki gibi kovayla banyo yapmaya başladı. Kafeinden uzak durmak için çabaladı. Kafasına tokadan başka bir şey takmamayı nispeten öğrendi. Fotoğraf çekilirken flaşları kapattı. En önemlisi de ilaçlarını düzenli şekilde içti.

Peki, ne değişti? Nöbetler hiçbir zaman Gül’den elini çekmedi. Doktora gittiğinde tek kelime ona yetti: “İlerledi” Nöbetlerden sonra en az bir hafta kendine gelemedi. İlaçlar da yarattı onda muhteşem bir Alzheimer etkisi.

Gül, karbamazepinin ona verdiği yetkiye dayanarak her 26 Mart’ta baştan aşağıya mor giyinip herkesi bilgilendirdi. “Neden böyle giyindiniz?” diye

soran öğrencilerine hiç bilmedikleri bu hastalığı anlattı ve onlara, hastaların “öcü” olmadıklarını söyledi. Uykuda ani ölüm muhabbetine ise hiç girmedi.

Gül’ün hayatını renklerle ifade edecek olursak, doğduğundan itibaren masmaviydi. Gökyüzü gibi sonsuz, deniz gibi bakılmaya doyumsuzdu düşle-ri. Hastalık birden geliverince nöbetlerle birlikte siyahı tanıdı Gül. Gökyüzü karardı. Siyah bulutlar sardı hayatını. Bir de baktı ki en sevdiği renk olan mor, bu hastalıkta direnişin, umudun adıydı. Hayatının siyah bulutlardan sonra gelen gökkuşaklarından ibaret olduğunu işte o an anladı. Şimdilerde bu sebepten dolayı, güneşini aramaya çıktı.

EMPATİ VE KADER

Muhammet Hanefi TAŞKIN

Nallum magnum ingenium sine mixtura dementiae fuit.

Hiç bir deha, deliliğin karışımı olmaksızın meydana gelmedi.

Tarih:10 Mayıs 2013

Yer: Bursa'da Merkez'e bağlı bir köy.

Taşkın, Bursa'daki köyünün yakınlarındaki bir okulda hademelik yapan, 30 yaşlarında bir genç adamdı. Yıllardan beri Senarist-Oyuncu-Gazeteci Birsen Güler'e hayrandı. Bu hayranlık zamanla bir abla-kardeş, bir dostluk ilişkisine dönmüştü. Oynadığı dizileri, yazdığı yazıları neredeyse bir görev bilinci ile takip ediyor, tek bir tanesini bile kaçırmamaya çalışıyordu. İlk mektubunu 2003 senesinde göndermiş, sonra da arkası gelmişti. Düzenli olarak "haberleştiklerine" inanıyordu. Birsen bu mektupların hepsini okuyordu Taşkın'a göre. Evet, bu zamana kadar belki hiç yanıt yazmamış olabilirdi ama o bir sanatçıydı. Yazdığı, oynadığı dizilerin içine serpiştirdiği repliklerle, gazetedeki köşesinde yer verdiği birkaç cümle ile Taşkın'a göndermeler yapıyordu. En azından Taşkın bunun böyle olduğuna kendini inandırmış, bazı ufak tesadüflerle de bu inancını pekiştirmişti. Hatta biraz daha ileri gidip, Birsen'in telefonlarını dinlettirdiğini, bilgisayarının da Birsen'in çalıştığı gazetenin bilgi-işlem bölümünce izlendiğini anlatıyordu çevresindekilere.

"Nişantaşı Günlüğü" isimli dizi Taşkın'ın sevdiği dizilerdendi. Dizide oynayan Evrim, senaryo icabı her zamankinden farklı bir role bürünmüştü. O zamana kadar dikkatini çekmemiş olan Evrim'in bu yeni imajındaki giyimi ve saçları ile tam da hayalindeki kadın olduğunu düşündü Taşkın. "Bundan mutlaka Evrim'in de haberi olmalı." diye düşündü. Hemen dizinin fan sayfasına girerek, Evrim'in görebileceği şekilde aşkını ilan etti. Bu yaptığını yeterli

bulmamış olacak ki, bir de şiir yazdı hayallerinin aşkına. Şiirde şöyle sesleniyordu:

Gonca Gül Sevgilim

Kahrında hoş lütfun da hoş [sevgilim](#)
Narında hoş ab-ın da hoş [sevgilim](#)
Lütfedip bir buseyle al canımı [sevgilim](#)
Firakında hoş vuslatında hoş [sevgilim](#)

Bir Gonca [gülsün gül](#)-izarda [sevgilim](#)
Kokun hoş harında hoş [sevgilim](#)
Bülbül olup kondum dalına [sevgilim](#)
Nazında hoş nizarın da hoş [sevgilim](#).

Miskü anber kokar tenin vuslata erersin
Siyah saçların ne hoş [sevgilim](#)
Bir şarkı söylersin bülbüller susar [melekler](#) dinler
Sedan da hoş nağmende hoş [sevgilim](#)

Kurulmuş sevdanın darağacı ipimi sen çek [sevgilim](#)
Bağışlarsan canımı visaline talibim
Sensiz [cenneti](#) neyleyeyim
Senle cehennem bile ne hoş [sevgilim](#)

Taşkın Gürsoy

Artık Evrim'in buna kayıtsız kalamayacağından fazlasıyla emindi. Beklemeye başladı. Mesajına karşılık gelmemesi Taşkın'ı yıldırmadı, dizinin ertesi

gün yayınlanacak olan yeni bölümünde kendisine mutlaka bir şekilde yanıt vereceğinden öylesine emindi ki...

Dizi saati geldiğinde büyük bir heyecanla izlemeye başladı Taşkın. Dakikalar geçiyordu ama henüz kendisine verilecek mesaja dair en ufak bir iz yakalayamamıştı. Fakat bir şey dikkatini çekmişti. Birsen'in ev arkadaşını oynayan Dilek, bu kez her zamankinden daha özenli, daha süslü çıkmıştı ekrana. Yoksa? Evet, evet. Mutlaka bunun Taşkın'la bir ilgisi olmalıydı. Dilek'in kendisine âşık olduğunu düşünen taşkın, sosyal medya hesabından şu mesajı gönderdi:

“Kadının güzelliğine vurgu yapılmış, makyaj mütebessim bir yüz, kadın heyecanlı, kamera çaprazdan alıyor, belli ki bir erkeği etkilemek istenmiş...”

Her ne kadar gururu okşanmış olsa da, o Evrim'e âşıktı ve aşkta sadakatin önemine inanıyordu. Bu yüzden mesajına devam etti:

“Erkek kadından etkilenmiş mi bari? Hayır... Ama gülümsemenin ona yakıştığını düşünüyor.”

Taşkın, hayali bir ilişki içerisinde yaşıyordu. Konunun muhatabının durumdan habersiz oluşu onu hiçbir şekilde durdurmuyor, hayali sevgilisine kızıyor, onunla tartışıyor, barışıyor, sonra yine kavgalar ediyordu. Bu arada Birsen ile de dostluğu devam ediyordu elbette. Ona da zaman zaman kızdığı konular oluyor ve bunu hemen sosyal medyada dile getiriyordu. Birsen bu mesajların sonuncusuna, yine gazetedeki köşesinin başlığı ile cevap vermişti Pazar günü: “Sana Gül Bahçesi vaat etmedim.”

Ertesi hafta dizide Dilek'in depresyona girdiğini gören Taşkın bunu fena hâlde üzerine alınmış, aşkına karşılık bulamadığı için üzüntüden kahrolan bu kadın için üzülmüş, suçluluk hissetmiş ve bunu telafi edebileceğini umarak kolundaki saati teselli etmek için Dilek'e göndermeye karar vermişti. Ve gönderdi de. Bu yaptığının mutlaka Birsen'in kulağına gideceğinden emindi. Nitekim Birsen bu Pazar yazısını Ankara'da gece yarısı kesilen ağaçlara ayırmıştı. Konu başta ilgisiz gibi görünse de, mesaj yazının içerisinde tek bir cümledeydi:

“Gecenin bir yarısı elinde baklava ile sete baskın yapılır ama ağaç kesilmez” diyordu Birsen. “Tamamdır” dedi Taşkın. “Mesaj alındı.” İstanbul’a gitme zamanı gelmişti.

15 Haziran günü babasının cebinden 250 lira aşırıydı. Dizinin çekildiği yerin Alibeyköy’de olduğunu okumuştı daha önce. Otobüsle İstanbul’a geldi. İlk önce Bakırköy’e gitti. 3 Kilo baklava aldı, sonra bir buket çiçek yaptırdı. Bir taksi tuttu, şoföre “Çek Alibeyköy’e” dedi kendinden emin bir şekilde. Merkezinde indi. Bir elinde baklava, diğerinde çiçek, yoldakilere Nişantaşı Günlüğü dizi setini aradığını söylerken oldukça garip görüldüğünden habersizdi. Neyse ki biri yardımcı oldu ve 15 dakikalık yürüme mesafesindeki sete varabildi. Oldukça büyük bir platoydu. Her isteyen içeri giremesin diye kapıda bir de güvenlik bekliyordu. Taşkın buraya girmeyi kafaya koymuştu, otobüsle o kadar yol gelmişti sırf bunun için. Bu yüzden görevlinin yanına giderek “Birsen Hanım ile görüşmeye geldim, kendisi beni bekliyor” dedi. Şans eseri çekim devam ettiği için görevli o esnada bunu teyit ettiremezdi, bu nedenle Taşkın’ı içeri aldı. Taşkın sessizce, bir yarım saat kadar çekimin bitmesini bekledi. Yönetmen Jülide Atabek’in “Biraz ara veriyoruz” diye bağırması ile birlikte ortalık birden hareketlendi. Oyuncular bir yerlere ilişip ezber çalışmaya başladılar. Kapıda az önce konuştuğu güvenlik görevlisinin Birsen’e doğru yöneldiğini gördü Taşkın. Kendisini işaret ederek bir şeyler anlatıyordu görevli. Birsen’in “Tamam, gelsin, bakalım neymiş derdi” dediğini duydu. İşte, yıllardır beklediği an gelmişti. Güvenliğin “Birsen Hanım sizi bekliyor” demesini bile beklemeden yaklaştı yanına hemen.

“Merhaba, ‘Gece yarısı baklava ile sete baskın yapılır ama ağaçlar kesilmez.’ dediniz, ben de baklavayla sete baskın yaptım.”

“Pazar günkü yazımı okumuşsunuz ve baklava getirmişsiniz... Teşekkürler. Ben de size imzalı bir resmimi hediye edeyim. Kim diye yazayım?”

“Taşkın Gürsoy. Beni tanıyorsunuz aslında. Ben size 10 yıldır mektup yazıyorum.”

“Mektup mu? Bana hiç mektup gelmedi?”

“Mektup dediğim mail tabii. Mail adresinize gönderiyorum.”

“Taşkın’cım her gün binlerce mail alıyorum ben. Çoğunu okuyamıyorum, takdir edersin ki bunların hepsini okumam mümkün değil.”

Taşkın bir şeyler söylemeye hazırlanıyordu ki, o sırada Dilek içeri girdi. Taşkın’ın endişelerinin aksine oldukça neşeli görünüyordu. “Baklava mı var?” diye şakıdı. Taşkın kendini hâlâ suçlu hissediyordu Dilek’e karşı. Her ne kadar umursamaz görünmeye çalışsa da, içten içe ne kadar üzüldüğünü biliyordu. Bunu hafifletebileceğini umarak Dilek’e yanaştı ve “Depresyonda olduğunuz için ve buna sebep olduğum çok üzgünüm.” dedi sessizce. Dilek ağzına attığı baklavayı yutmaya çalışırken şaşırılmış bir şekilde Taşkın’a döndü:

- Depresyon? Depresyonda değilim çok şükür, aman şeytan kulağına kurşun. Haaa sen diziye diyorsuuuun! Senaryo icabı o güzelim. Hem neden sen sebep oluyormuşsun ki?
- E siz bana âşık oldunuz, ben sizi reddettim, sonra size saatimle birlikte bir mektup gönderdim?
- Ben mi sana âşıkımışım? A ha ha ha... Bana saatini mi göndermişsin? Ya sen ne kullanıyorsan bana da ver Allah aşkına.

Taşkın olanları anlayamıyordu. Önce Birsen kendisini tanımadığını iddia etmişti, şimdi de Dilek kendisi ile kafa buluyordu. İntikamını bu şekilde mi alıyordu acaba? Neyse ki, tam zamanında, hayatının aşkı kapıdan içeri girdi. Evrim’i görünce keyfi biraz yerine gelmişti. Uzun zamandır kavuşmayı bekliyorlardı ne de olsa.

“Hoş geldin sevgilim.”

Bu kez şaşırma sırası Evrim’de idi.

“N... Ne sevgilisi? Hasta mısın sen be?”

“Hadi ama Evrim. Saklamana gerek yok. Şiir bile yazdım ben senin için, sana da gönderdim hatta. Bildiğini biliyorum.”

“Aa evet, bir iki hafta önce biri şiir gönderdi bana. Goncagül sevgilim mi neydi şiirin ismi de. İyi ama benim adım Evrim Ertan, dizide canlandırdığım karakterin ismi Eylem. Ben onu hiç üzerime alınmadım ki...”

Taşkın üst üste aldığı darbelerden yıkılmıştı, en ağırı da Evrim’inkiydi. Bir şeyler geveledi, konuşmak, anlatmak istedi, yapamadı.

“Ama... Ama... B-ben...”

Kopan gürültüyü işiten yönetmen Jülide kapıda göründü bu kez.

“Neler oluyor arkadaşlar?”

Birsen durumu açıklamaya çalıştı ama kendisi de bir hayli şaşkın görünüyordu.

“Tuhaf bir durum var, polise mi haber versek?”

“Tamam, sakın, hele bir durumu anlayalım da.”

O esnada güvenlik görevlilerinden biri içeri dalarak Taşkın’ı ite kaka odadan çıkardı. İçeriden “Üzerini arayın! Kesici, delici alet taşıyor olabilir!” diye bağırın yönetmenin sesini duydu götürülürken. Bir odaya aldılar onu. Başka bir güvenlik görevlisi üzerinde ne var ne yoksa masanın üzerine koymasını istedi. Bir ricadan çok, bir emirdi bu ses tonundan anlaşıldığına göre. Taşkın cebindekileri çıkarıp söylendiği yere bırakmaya başladı. Sigara, çakmak, cüzdan... Hepsi buydu. Görevli cüzdanı alarak karıştırmaya başladı. Didik didik etti, bütün gözleri aradı, taradı. Nihayetinde bantlanmış küçük bir paket buldu.

“Bu ne?”

“Dua...” dedi Taşkın.

“Peki ya bu?” Elinde tuttuğu bir kâğıt parçasını sallıyordu Taşkın’a doğru. Taşkın sessiz kaldı. Görevli elindeki kâğıdı evirip çevirdi. Bu bir bilgisayar çıktısıydı. Bir ilaç raporuna benziyordu. “Tanı: Lewy cisimcikli demans” yazıyordu kâğıtta. Hemen altında da el yazısı ile yazılmış bir not vardı:

“Ben bir demans hastasıyım ve bu notu sağlıklıyken yazıyorum. Garip davranıyorsam, titriyorsam, gerçeklikten kopmuşsam veya bir suça karışmışsam lütfen sosyal hizmetlere, babama ve polise haber verin. Babamın numarası: 0 532....651”

Taşkın'ı odada bırakan güvenlik, bu notu hemen yönetmene götürdü. Jülide yazılanları okuduktan sonra endişeli görünen Birsen'e dönerek “Tamam Birsen, polise gerek yok. Oku bak” dedi ve notu ona uzattı.

“Aaa yazık. Çok da genç...”

Kâğıt, meraklı gözler tarafından elden ele dolaştırılırken Taşkın hâlâ onu bıraktıkları yerde beklemekteydi. Güvenlik çoktan babasını arayıp çağırmış, adamcağız İstanbul'a doğru yola çıkmıştı.

Aradan 5 saat kadar geçmişti ki baba set alanında görüldü. Birsen'e haber verip içeri buyur ettiler.

Birsen “Nasıl oldu bu böyle?” diye sordu babasına. Yorgun ve bitkin görünen baba anlatmaya başladı:

“Benim oğlum çok zekiydi. 1,5 yaşında okumayı söktü. ODTÜ'de Matematik Mühendisliği okuyordu. Bir gün buna bir şey içirmişler...”

“Uyuşturucu mu?”

“Evet... Allah belalarını versin. Alanın, satanın... Hepsinin Allah belasını versin!

“Çok üzüldüm ya geçmiş olsun. Bir ilacı falan yok mu peki?”

“Sağ olun. Maalesef kesin bir tedavisi yok.”

Herkes şaşkın ve üzgündü. Birkaç saat önceki endişe yerini üzüntüye bırakmıştı. Birsen, saatlerdir bir köşede sessizce oturan Taşkın'ın yanına gitti.

“Taşkın, sana imzalı resim verecektim ya hani... Biz düşündük ve şöyle yapmaya karar verdik. Komple ekip olarak resim çekineceğiz, sen de aramızda olacaksın. Bir de “Biz Taşkın'ı seviyoruz” diye bir afiş hazırlayacağız.

Ne dersin? Resmi gösterip arkadaşlarına hava atarsın sen de. Ha bir de, bana mektup yazmaya devam et. Söz veriyorum okuyacağım. Diziyi izlemeye devam et. Tabi yazılarımı da. Tamam mı? Hadi bakalım, seni seviyoruz...”

UĞUR MELEĞİ

Ayşegül KÜÇÜK

Dar bir sokak içerisinde, eski, ahşap yapılı müstakil bir ev vardı. İki göz odası olan bu evin rutubetten duvarları dökülür, yağmurlu günlerde ahşap tavandan sular damlardı. Beş kişi yaşam mücadelesi veriyordu bu evde. Anne, baba, iki kız çocuğu ve evin en küçüğü Murat.

Murat, sekiz yaşındaydı. Ufacık tefecik cılız bir yapısı vardı. Esmer yüzünde en belirgin olan çakmak çakmak parlayan kara gözleriydi. Ablalarının aksine, çok sakin bir çocuktur. Sanki evin kızı o abları da evin haylaz oğlanları gibi. Annesinin peşinde dolanır durur, yapılacak bir iş var mı diye durmadan aranırdı. Çamaşırları öyle düzgün katlardı ki, benim diyen ev hanımını cebinden çıkartırdı. Kısacık boyu ve yaşıyla, taburenin üstüne çıkararak lavaboya yetişip, bulaşıkları yıkamaya çalışırdı. Bahçe ve sokak kapılarının önünü süpürür, sulardı toz olmasın diye. Cumartesi günleri mahallenin pazarı olurdu. O günkü işi bambaşka. Kimim aklına gelir, sabahtan akşama kadar kapının önünde elinde buz gibi bir su şişesiyle, gelene geçene “su ister misiniz?” diye sormak? Kimileri para vermek ister, almazdı. Çünkü su dağıtarak sevap işliyordu. Ne kadar dua almıştır kim bilir? Eve gelen biri olmaya görsün, ne var ne yok alır gelir kendince ikramlarda bulunurdu. Her şeyini paylaşırdı, kıskançlığı yoktu. O çok sevdiği bisikletini bile. En büyük zevkiydi, bisiklete binmek. Hem de öyle bir zevk ki bahçelerinde besledikleri tavuklar ve köpeği Fifi bile bu bisiklet turlarından nasiplenirdi.

Bir gün kendinden bir buçuk yaş büyük olan ablası Funda ile birlikte bahçelerindeki tavuğu, önce salıncağa bindirmişler, sonra da bisikletle tur attırmışlar. Sözde eğleniyor tavuk. Ama indikten sonra ayakta duramayıp, yalpalayarak yığılıp kalmış. Koşa koşa büyük abları Ayşegül’ün yanına gitmişler. Tavuğu kaptıkları gibi az ilerideki dedelerinin bahçesine. Tesadüf,

dedelerinin büyükbaş hayvanlarına bakmak için veteriner gelmişti, anneleri de oradaydı.

Ağlaya ağlaya tavuğa bir şey oldu diye girmişler ahıra. “Ne oldu bu hayvana”? Diye sordu veteriner. Olanları anlattılar. Veteriner hayvanın beyin travması geçirdiğini ve yapılacak bir şeyin olmadığını, acı çekmemesi için hemen kesilmesi gerektiğini söyleyince, feryat figan daha çok ağladı bizimkiler, ama nafile. Oracıkta kesiverdiler hayvancağızı. Hâlbuki onların niyeti, sadece beraberce eğlenmekti. Çocuk saflığında, sevgiyle. Nereden bilsinler böyle olacağını?

Sakin ve uslu yapısına karşın, nihayetinde Murat da bir çocuktuktu. Ondan az da olsa büyük bir ablası vardı. Bazen de hıyanetlikler yaparlardı. Masum şeylerdi bunlar. Evlerin ziline basıp kaçmak, yerle bir olan pencerenin altına saklanıp, yoldan geçenele enjektörle su fıskırtmak gibi. İnsanlar sağına solu-na bakınıp, kimin yaptığını anlamaya çalışırken, onlar evin içinde kahkahalara boğulurdu. Rüzgârlı akşamüstlerinde babasının yaptığı uçurtmayla, uçurtma uçurmaya giderlerdi. Nasıl da süzülürdü, gökyüzünde, özgür bir kuş gibi.

Murat, birinci ve ikinci sınıfı başarılı bir şekilde tamamlamıştı. Oldukça zeki bir öğrenciydi. Şimdi de saat bakmaya heves salmıştı. Durmadan saat kaç diye sorup duruyordu. Annesi, ona kartondan bir saat yaptı. Onunla oynarken saate bakmayı öğrendi. Babası söz verdi; “Okullar açılсын, söz sana en güzelinden bir saat”. Sevinçten havalara uçtu Murat. Küçük şeylerle bile mutlu oldu hep. Çocukluğunu dolu dolu yaşayarak geçirdi.

Nihayetinde yaz tatili bitti, okullar açıldı. Üçüncü sınıfa başlamıştı Murat. Babası söz verdiği gibi saatini aldı. Saate bakmayı öğrenmiş olmanın gururu ve sevinciyle taktı saatini. Ertesi günü okula giderken, yürümüyor da uçuyordu sanki.

Tabii okulun yeni açılması ile fakiri, zengini çocukların, çantasıydı, silgi-siydi, kalemiydi, defteriydi yeni alınırdı. Defterler, kitaplar gıcır gıcır kaplanır, üzerine en havalı etiketler yapıştırılırdı.

Murat, evde olduğu gibi, okulda da sakin ve uyumlu bir çocuktur. Derslerinde de çok başarılıdır. Bir teneffüste sınıf arkadaşı Mustafa, Murat'tan silgisini istedi; verdi Murat hiç çekinmeden. Yeşil, kokulu silgi. İşi bittikten sonra geri isteyince Mustafa vermedi. Aralarında bir münakaşa çıktı. “ Öğretmenim gelince seni şikâyet edeceğim” diyerek ağlamaya başladı Murat. Mustafa sinirlendi ve öğretmene şikâyet edilmek korkusuyla Murat'a gözdağı vermek için “hiç bir şey yapamazsın” diyerek itiverdi. İtmenin etkisiyle dengesini kaybeden Murat, kafasını sıraya çarparak yere düştü. Bu sırada öğretmen Arife Hanım sınıfa geldi. Ufacık boylu, tombiş mi tombiş bu hanım, şaşırıldı Murat'ı öyle görünce. Kavga etmez bildiği Murat. Ne olduğunu sordu. Sınıftaki diğerleri durumu anlattı. Mustafa'nın kulağını çekip, “daha okulun ilk gününden başladın haylazlıklara, ya arkadaşına bir şey olsaydı, kafası yarılırdı?” diyerek tek ayaküstünde durması için ceza verdi. Silgisini de Murat'a geri verdi. Keşke o gün kafası yarılırdı, kanasaydı da Murat'ın ve ailesinin tüm yaşantısını etkileyecek olan başka şeyler olmasaydı.

Adi bir kokulu silgi yüzünden başlamıştı her şey. Okul çıkışı eve gelen Murat'taki durgunluğu annesi fark etti.

- Ne oldu yavrum, niye durgunsun?
- Hiç, yok bir şey.
- Okulda kavga mı ettin?
- Etmedim, dedi suçlu suçlu. Bu arada gözünün saate takılı olduğunu fark eden annesi:
- Saatine bir şey mi oldu?
- Yooo.

Annesi anlam veremedi bu duruma ve neşelensin diye:

- “Hadi, bakkala git de şeker al gel” diye para verdi. Kabul etmedi Murat.
- “Ben yatmak istiyorum” dedi ve yattı. Bu yatış, bu uyku, ölüm uykusundan beterdi, ama kimse farkında değildi. Ne annesi, ne ablalari,

ne kendisi. Akşam yemek saati olmuş, Murat hala uyuyordu. Annesi yanına gidip, seslendi.

- “Murat, hadi kalk yavrum, yemek yiyeceğiz. Ne uykusu bu böyle bilemedim” diye söylendi kendi kendine. Murat gözlerini zorla açtı, açtı ama bir tuhaf bakıyordu. Kalkmaya çalıştı ve kalkmasıyla yere boş bir çuval gibi yığılması bir oldu.

Bir anda ne olduğunu anlamayan ev halkı, şaşkınlık içindeydi. Annesi “bir şey oldu Murat’a, yetişin komşular” diye öyle bir bağırdı ki, ahşap evin pencereleri zangırdadı. Komşular koştı geldi ne oluyor, diye? Her biri feryat figan ağlaşıp, bağıriyorlardı. Murat’ı kendine getirmek için, başından aşağı su döktüler, sarstılar, uyan diye seslendiler, kolonya koklattılar, hepsi nafile. Hastaneye gidelim, hastaneye gidelim, diye bağıriyordu annesi. Ama araba yok, nasıl gidecekler? Taksi tutmak gerek, para da yok. Komşusu Tülay Hanım ve büyük kızı Ayşegül ile Murat’ı kucakladıkları gibi yola düştüler. O cılız çocuk gitmiş, yerine sanki bir külçe yığını gelmişti. Sıra sıra taşıyarak vardılar SSK Hastanesi’nin aciline.

Annesi “yalvarırım, yardım edin, bir şey oldu çocuğuma” diyerek bağıriyordu. Nöbetçi hekim ve hemşireler Murat’ın etrafına toplandı. “Hemen damar yolu açılın, tansiyonu alın” diyen doktor, bir yandan dış uyarılara cevap verip vermediğini kontrol ediyordu. Hiçbir şeye cevap vermiyordu Murat. “Ne oldu bu çocuğa? Düştü mü, kafasını mı çarptı?” diye sordu doktor. Bilmiyoruz dediler. Okuldan geldikten sonra olanları anlattı annesi. Doktor tahmin etmişti, ancak henüz kimse bilmiyordu kafa travması geçirdiğini. “Hemen nöroloji ve beyin cerrahisi uzmanlarını arayın, acile gelsinler, rutin tüm tahliller de yapılınsın” diyerek talimatlar yağdırdı. Acilin içinde bir kenara pusmuş, olanlara boş gözlerle bakan ablası Ayşegül hüngür hüngür ağlıyordu. Ancak onu gören yoktu. Daha o da çocuk sayılırdı. On üç yaşındaydı. Bu arada uzman hekimler geldi. Aralarında geçen konuşmaların sonunda hasta için burada yapılabilecek imkânların yetersiz olduğunu, beyin kanaması geçiriyor olduğunu tahmin ettiklerini ve İzmir Tepecik Hastanesi’ne

sevk etmeye çalışacaklarını konuşuyorlardı. 80'li yıllar. SSK Hastaneleri'nin de SSK'lı hastanın durumu da belli. İmkânlar hem kısıtlı hem de sevk etmek için dokuz dereden su getirmek gerekti. Bir de parasızlık eklenince, yaşama öl demekti. Kaç saat geçti, hangi doktor daha insafliydi bilinmez Murat'ın sevki gerçekleşti. Ambulansa yerleştirdiler çocuğu, yanına da annesi ile kim haber verdiyse durumu öğrenip, hastaneye yetişen babası bindi. Ambulans acı çığlıklar ata ata hastanenin kapısından uzaklaşırken, ağlamaktan helak olan Ayşegül, Tülay teyzesiyle eve döndü.

Birkaç gün sonra eve döndü babaları. O haylaz kızlar gitmiş, yerine süt dökmüş kediler gelmişti sanki. Babaları hem çok üzgün, hem de çok sinirliydi. Meraktan çatlıyorlar, ama kardeşimiz nasıl diye sormuyorlardı. Gelen giden komşularla yaptığı konuşmalara kulak kabartıyorlardı. Evet, tahmin ettikleri gibi kardeşleri beyin kanaması geçirmiş. Uyuduğu ve geç kalındığı için de kanama tüm vücuda yayılmış Doktorların dediğine göre kafasının sağ tarafından darbe almış, ters çalışan beyin loblarından dolayı vücudunun sol tarafına kısmi felç gelmiş. Sol kolu, eli ve ayağı tutmuyormuş. Ne zaman çıkacakları belli değilmiş. Bir anda ailenin fakir ama mutlu, huzurlu yuvaları darmaduman olmuştu. Ertesi gün babası okula gitti. Öğretmeniyle görüştü ve o gün okulda olan olayı öğrendi. Olayın oluş şeklini doktorlara bildirdi hem, belki bir faydası olurdu ama doktorlar bunu zaten tahmin etmişlerdi. Herkes dava aç, şikâyet et, tazminat iste diye konuşup durdu. İki de niha-yetinde çocuktuk ve Murat'ın ailesi hiçbir zaman böyle bir şey düşünmedi. Ancak bir geçmiş olsun demeye dahi gelmeye tenezzül etmemeleri acı verici bir durumdu.

Babaları işe gitmek zorundaydı. Evin en büyüğü olan Ayşegül, evin annesi rolünü üstlenmek zorunda kaldı. Kardeşine ve babasına bakabilmek için, annesinden gördüğü şeyleri taklit ediyor, komşulara yemek yapmak için danışıyor, iyi kötü yemeği de, temizliği de yapıyordu. Ama en zoru çamaşır yıkamaktı. Makine yoktu. Termosifonu yakıp, suyu kaynatıp, o minicik elleriyle çamaşıruları yıkayacağım diye uğraşırdı. Sonra da asması dertti. Boyu

yetmiyordu. Ama tüm bu zorluklara rağmen yine de elinden gelen her şeyi hiç şikâyet etmeden yapıyordu. Yeter ki kardeşi iyi olsun, sağlıklı, annesiyle birlikte eve dönsünler.

Ancak hastaneden gelen haberler hiç de iç açıcı değildi. Murat, artık yürüyemiyor ve elinin birini kullanamıyordu. Eğitim ve araştırma hastanesi olması ve hastalığın tam teşhisi ve tedavisi için her gün asistanların, hocaların biri gelip biri gidiyor, incecik kollarında kullanılacak damar kalmayınca dek kan, omurilikten de sıvı alınıyordu. Anjiyo ile tıkalı olan damarları açmaya çalışıyorlar, ancak başarılı olamıyorlardı. Tüm çektiği acıya, yaşının küçük olmasına rağmen, hiçbir şekilde zorluk çıkartmayıp, gık bile demeden tüm tedavileri yaptıyordu Murat. Anacığının yüreği dayanamıyordu yavrusunun çektiği acılara. Çaresizlik çok kötüydü. En kötüsü de sonunda iyi olacağına garantisi yoktu. Belki de yaşamayacaktı. Sapasağlam bir çocukken, şimdi özürlüydü. Gözünün önünde mum gibi eriyordu yavrusu. Dua etmekten başka hiçbir şey gelmiyordu elinden. Bir yandan da evdeki yavrularını düşünüyordu. Açlar mı, kendilerine bakabiliyorlar mı? Gerçi komşuları çok iyiydi. Boş bırakmıyorlardı evi ama evin annesi olmayınca ne kadar olsa evin düzeni kaçmıştı. Zaten babalarının eve getirdiği bir maaşla kıt kanaat geçinmeye çalışırken, şimdi akılda olmayan hesaplar çıkmıştı bir de çektikleri üzüntü ve acının yanında. Hastaneye gitme-gelme, orada yeme-içme, SSK'nın ödemediği ilaçları dışarıdan alma, yok bu tetkik burada olmuyor, özel bir laboratuvarda yaptırın diye gelen istekler, mesai saatleri dışında hastaneye girip çıkabilmek için, hastabakıcılara verilen rüşvetler, hemşirelere-doktorlara gösterdikleri ilgi alanının altında kalmamak için götürülen hediyeler, vs. Baba da ne yapacağını şaşırılmış vaziyetteydi. Acısını ve kederini bir kenara bırakıp, ekstra para kazanmak için çareler arıyordu. Gençken bisikletçide kalfa olarak çalışmıştı. Elinden her türlü tamirat-tadilat geliyordu. Sanayiden çıkma bisiklet parçalarını alıp, akşam mesaiden sonra evde sabaha kadar çalışarak, yepyeni bir bisiklet yapıp, sonra da onları uygun bir fiyata satarı. Ama yine de yetmiyordu. Ayşegül'ün boynunda bir altın zinciri vardı. Onu sattı, yetmedi, kasetçaları sattı, yetmedi, buzdolabını sattı,

yetmedi, Murat'ının bisikletini sattı. "İyileşsin en güzelini yeniden yaparım" diye düşündü. Bu arada seneler evvel bırakmış olduğu içkiye yeniden başladı. Gizli gizli içiyordu ancak Ayşegül bunu fark etmişti. Hastaneyi annesini aradığı bir gün ağzından çıkarıverdi. Zaten morali bozuk olan babası, "sen ne diye kadını orada üzüyorsun, niye söylüyorsun"? diye bir güzel dayağı yiyip oturdu. Böyle böyle tam beş ay geçti. Okullar sömestre tatiline girecekti. Ancak, Murat okul yerine hastanede geçirdi koskoca bir okul dönemini.

Öğretmeni Arife Hanım telefon açtı bir gün. Zaten sık sık arıyor, bir gelişme olup olmadığını soruyordu. Maalesef hiç bir gelişme yoktu. Okulların kapandığını, eşiyile birlikte Murat'ı ziyarete gitmek istediklerini söyledi. Süreyya Bey çok sevindi, Murat'ın da çok sevineceğini, ona moral olacağını söyledi. Ertesi günü bir tanıdıktan araba ayarlayıp, ailecek Arife Hanım ve eşini de alarak hastaneye gittiler. Arife Hanım, Murat'a bir de karne hazırlamış. Tüm derslerinin Pekiyi yazdığı, kırmızı kurdeleli bir karne. Murat'ın yattığı odaya geldiler. Tüm sevdiklerini ve öğretmenini orada görünce bir an afalladı Murat. Konuşamadı bile şaşkınlıktan. Öğretmeni:

-Muratçığım geçmiş olsun, bak karneni getirdim diyerek çantasından çıkardığı o mucize belgeyi havada salladı ve nasıl olduğunu kimse anlayamadan Murat, yattığı yerden ayağa kalkma refleksi gösterdi. Kendi başına ayağa kalktı ve ayağının birini sürüye sürüye yürüdü. O an dünya durmuştu sanki. Herkes sevinçten ağlıyordu bu sefer. Aylardır ayağa kalkamayan, doktorların bir mucize gerek dedikleri olay gerçek olmuştu. Yeşilçam filmlerdeki sahne gerçek olmuştu. Yaşamış olduğu aşırı sevinç şokuyla Murat artık yürüyordu. Fizik tedavilere daha bir ağırlık verilmeye başlandı. Bir insan öğretmenini bu kadar sevsin, inanılır gibi değildi. Bir öğretmen de bir öğrencisini bu kadar sevsin ve hayatını değiştirsin, tüm dönem okula gitmeyen bir öğrenciye pekiyilerle dolu bir karne hediye etsin. Ne büyük bir insanlıktı. O günden sonra Murat'ın ailesi ve öğretmenini arasında çok güçlü bir bağ oluştu.

Bu yaşananlardan yaklaşık bir ay sonra Murat taburcu edildi. Evine dönecekti, heyecanlıydı. Hem evini, hem babasını, hem ablalarını, hem de kö-

peği Fifi'yi çok özlemişti. Sol ayağı hala aksıyordu, sol eli de tam tutmuyordu ve geriye dönük duruyordu. Buna da şükretmek gerekti. En azından sağdı.

Taburcu oluyordu olmasına ya hala netleşmeyen sorular vardı? Tıkalı damar açılmadı. Şah damar tıkalı olduğundan ameliyat mümkün değil, masada kalır deniyordu. Periyodik kontrollere gelip gidecek, ilaçlarını düzenli kullanacaktı. Bundan sonra hayatını bu şekilde idame ettirecekti. Elini tam kullanamadığı için artık eskisi gibi becerikli değildi. Bir tabak taşırken deviriyor, sol eliyle bardak tutamıyor, pantolonunu, gömleğini düzgün ilikleyemiyordu. Yürürken de hemen yoruluyordu. Okul başarısı da düşmüştü. O zeki çocuk gitmiş, algılaması kıt, ders çalışmaktan da çarçabuk sıkılan bir öğrenciyeye dönmüştü. Bildiği bilgiler de hafızasından yavaş yavaş yok oluyordu. Zaten minyon tipli olan Murat'ın büyümesi de yaşlılarına göre geriydi ancak pek fark edilmiyordu. Bu şekilde ilkokulu bitirdi ve hastalandığının üzerinden yaklaşık üç sene geçti.

Ortaokula başladı. Murat'ın ne derece öğrenme gücü çaktığı asıl burada ortaya çıktı. Bütün dersleri zayıftı. Böyle bir sene gitti geldi okula. Okul idaresi onun bu okuldan alınıp, özürülülerin gittiği bir okula gitmesi gerektiğinde hemfikirdiler. Bir dahaki seneye Murat'ı özürülülerin gittiği okula kaydettirdi ailesi. Murat, o kadar normaldi ki onların yanında herkes bu çocuğun niye burada olduğunu anlamaya çalışır gibi bakıyordu. Bir sene de böyle devam etti okul hayatı.

O sene ablası Ayşegül de liseyi bitirmiş bir inşaat şirketinde muhasebeci olarak çalışıyordu. Çalıştığı yerde birileri görüp beğenmiş, haber göndermişler görücüye geleceğiz diye. Ayşegül istemedi ama gelene gelme demek olmaz dedi büyükler, geldiler. İşin kötüsü, babası pek beğendi damat adayını, bu iş olur dedi. Ayşegül'ün basireti bağlandı sanki hiç itiraz etmedi. Kaderine boyun eğdi. Zaten okutmamıştı babası Ayşegül'ü. Başarı ve zeki bir öğrenciydi. Gizliden üniversite sınavına girip kazanmıştı, yine de göndermedi babası. "Bir çiğnem sakızım var, burnumun ucunda dursun" diyerek kestirip attı. Aslında hem maddi açıdan böyle düşünüyordu,

hem de ortam kötüydü. Kız çocuğu, neme lazım. Velhasıl bizimkinin içinde uhde kaldı okuma hevesi. Ticaret lisesini boşuna mı okutmuştu. Girsin bir işe çalışsın, kısa yoldan ekmek sahibi olsun, eve bir maaş daha girsin. Cahillik işte ne dersin? Ayşegül'ü bir hafta içerisinde nişanladılar. Murat çok ağladı ablasının nişanlanmasına. O kadar ağladı ki ablamı vermem diye evde bir tek o tutturdu. O günden sonra Murat kekeleyerek konuşmaya başladı. Daha kontrol zamanı gelmemiş olduğu halde İzmir'e tedavi gördüğü hastaneye gittiler. Doktoru hastalığın ilerlemiş olduğunu, ama ellerinden daha fazla bir şey gelemeyeceğini söyleyince yıkıldılar. Peki, çare ne? "Çare, üniversiteye gidebilerseniz belki bir umut" dedi doktor. SSK'lı bir hastanın üniversiteye gidebilmesi o zamanlar mümkün değil. Paralı tedavi ettirmek için de milyoner olmak gerek. Gidemediler velhasıl. Boynu bükük eve döndüler. Yapılan tek şey ilaçların dozu yükseltilmişti. O küçük bedeninde taşıdığı hastalığı iyice tetikleyen unsurların aşırı ağlamak, üfleme, koşturmak, aşırı üzüntü olduğunu kimse bilmiyordu. Yakında herkes öğrenecekti.

Böyle üç ay geçti. Gün geçtikçe dili iyice peltekleşiyordu ve kimse niye olduğunu, o beyninin içinde neler oluyor bilemiyordu. Kapalı bir kutu gibi. Meğer beyin hücreleri yavaş yavaş ölüyorlar ve oldukları yerler bir sis bulutu gibi, sigara dumanı kaplamış gibi kararıyormuş da kimsenin haberi yok. Bunu ileride Allah'ın takdiriyle karşılıklarına çıkan bir hocadan öğreneceklerdi. Ama her şey için çok geç kalındıktan sonra.

Derken düğün günü geldi çattı. Akşama Ayşegül'ün kınası vardı. Sabah yataktan Murat'ın haykırış ve ağlama sesiyle uyandılar. Murat, Ayşegül ablasının yanında yatıyordu, yer döşeğinde. Sanki görünmez bir güç ellerinden ve ayaklarından çekiyordu Murat'ı. Mengeneye gerilmiş, bir yay gibi kasılmıştı. Ne yapacaklarını şaşırıldılar. Ayşegül hemen rehberi karıştırıp, muayenehanesi olan bir nöroloji uzmanının telefonunu buldu, aradı. Doktor hemen getirin dedi. O sabah, Murat'ın hayatında ikinci bir dönüm noktası oldu. Ama bu çok daha acı bir dönemdi.

Ayşegül, annesiyle beraber seneler evvel olduğu gibi Murat'ı kucakladıkları gibi yola düştü. Allah'tan çok uzak değildi mesafe. Nihayetinde on üç, on dört yaşında birini kucakta taşımak hiç de kolay değildi. Doktor hanım, epilepsi nöbeti geçiriyor olduğunu, hemen hastaneye yatması gerektiğini söyledi. Mecbur bir taksi tutup SSK Hastanesi'nin yoluna düştüler yine. Ellerinde doktor hanımın pusulası olduğu için hemen yatışı yapıldı, ancak tedaviyi nasıl yapacağını doktor hanım da tam kestiremiyordu. İleri tetkik ve tedavi için üniversiteye gitmesi gerektiğini söyledi. İmkanlar yetersizdi, malum. İş yerinden telefonla haber ulaştırılan babası Süreyya Bey geldiğinde, başını iki ellerinin arasına alıp, olduğu yere çöktü. O sert adamdan geriye küçücük, erimiş bir mum gibi yere yığılmış bir insan kaldı. Bir anda ayağa kalktı ve:

‐Ben gidip patronlarla konuşacağım, belki yardım ederler‐ diyerek hastaneden ayrıldı. İş yerine gidip, patronu Erdoğan Bey'e durumu anlattı. Babacan bir adamdı Erdoğan Bey. Süreyya'yı da çalışkanlığı yüzünden sevdi. Her türlü masrafı karşılayacağını, ne gerekirse yapmasını söyledi. Koşa koşa hastaneye geri döndü ve doktor hanıma sevgi için ne gerekirse yapmasını söyledi. Sonra akıllarına geldi; nasıl giderlerdi hemen? Akşama kına, ertesi günü de düğün vardı. Ayşegül kalsın her şey, ben düğün falan istemiyorum dediye de annesi: ‐Olmaz öyle şey. İki gün burada yatarız, sonra gideriz İzmir'e. Ayşegül çaresiz eve döndü kendi başına. Annesi ve kardeşi hastanede, o gözlerinde yaşlarla kuaföre saç yaptırmaya gitti. Akşama doğru hısım akraba gelmeye başladı. Kına evlerinin bahçesinde olacaktı. Akşam annesi de hastaneden izin alarak gelmişti kardeşiyle. Herkes üzgün ve ağlamakliydi. Yemek sofrası hazırlandı, herkes sofranın başına oturdu. İsteksizce yemeğe başladılar ve o an Murat da yemek yemeğe çalıştı fakat yiyemedi, çiğneyemedi. Lokmalar herkesin boğazında düğümlendi. Artık ne konuşabiliyor, ne de çene kaslarını oynatarak yemek yiyebiliyordu. En çok Ayşegül kahroldu. Benim yüzümden, ben evlenmeseydim böyle olmayacaktı diye kendini suçladı. ‐Evlenmiyorum, gitmiyorum, üzülme sen ne olur‐ diye kardeşine sarılıp ağladı. Murat da ağlıyor, bir şeyler söylemeye çalışıyor, ağzı oynuyor ancak ses çıkmıyordu. O gün dili lal oldu. Bir daha hiç konuşmadı.

Kına mına her şey öylece ortada kaldı. Ancak düğün de cenaze de ortada kalmazmış. Sabah hastaneye gidip, serumlarla Murat'ı besleyip, akşam için yeniden izin aldılar. Bir tarafları kan ağlarken, bir tarafları kızının mürüvvetini gördükleri için mutluymuştu. Ancak buruk bir sevinçti. Murat'a, düğün için alınan elbiselerini giydirmişti annesi, ama o sanki bir oyuncak bebek gibi boş gözlerle bakıyordu. Bedenini taşıyamıyordu. Düğün bitti ve ağlaya ağlaya vedalaştılar. Ayşegül'ün ağlaması gelin olmuş olduğundan değildi, kardeşi içindi akan gözyaşları. Keza o gece kimse Ayşegül evleniyor diye ağlamıyordu zaten. Akan bütün gözyaşları Murat içindi. Yeni gelin evine doğru yola çıktı, hastaneye geri dönen Murat ise sonu belirsiz bir hastalığın pençesine tutunmuş olarak ambulansla İzmir Ege Üniversitesi'ne doğru gidiyordu.

Üniversiteye vardıklarında, acilden giriş yaparak Çocuk Nöroşirurjisi Bölümü'ne yatırışı yapıldı. Sabah belki de Murat'ın hayatını değiştirecek o güzel ve büyük insan Prof. Yusuf Bey'e, ellerindeki eski tetkik ve tedavilerin olduğu dosyayı verdi annesi. En başından en son güne kadar her şeyi anlatmalarını istedi profesör. Onun için hasta anamnezi çok önemliydi. Her şey sil baştan başlıyordu. Tetkikler, araştırmalar, emarlar, Eegler, serumlar, ilaçlar, bir denek gibi kullandılar, Murat'ın narin ve cılız bedeni. Profesör Yusuf Bey, altı seneden bu yana adı tam olarak konulamayan hastalığın, sinsi sinsi ilerleyerek, neredeyse tüm beyin hücrelerine zarar verdiğini, çene ve dil kaslarını idare eden hücrelerin tamamen öldüğü, beynin bir tarafının karardığı ve bu hastalığın adının MOYAMOYA denilen bir Japon Hastalığı olduğunu, bir milyonda 3,5-4 görülen bu hastalık ile Türkiye'de ilk defa karşılaşmış olduğunu, Murat'ın rahatsızlığı nedeniyle yapmış olduğu araştırmalarla ortaya koydu. Okulda kafasına aldığı darbe sonucu gerçekleşen kafa travmasının etkisiyle vücudunda taşıdığı bu gen sanki uyanmış, yavaş yavaş beynini yiyip bitirmişti. Ameliyatla hastalığın ilerlemesinin durdurulabileceğini, ancak beyne giden şah damarlar tıkalı olduğundan, çok tehlikeli ve riskli olduğunu, yaşama şansının %20-30 civarı olduğunu, bunun için Amerika'ya giderek bu konu hakkında ihtisas yapıp geleceğini, dönüşte karar vermelerini söyledi.

Zor bir karardı. Kabul etmeseler, gözlerinin önünde günden güne eriyip gidiyordu yavruları. Önce kısmı felç ile elini kullanamıyordu, bugün ise konuşamıyor ve yemek yiyemiyordu. Zekâsı da küçük bir çocuk kadardı. Yarın ne olacağını düşünmek bile korkunçtu. Yapılacak en doğru işin şanslarını denemek olduğu kararını verdiler.

Birer ay arayla iki şakağından kafatasının yarım ay şeklinde kesilerek yapıldığı, 8-10 saat süren ameliyatlara girdi. Beyin hücrelerinin ölmesinden kaynaklanan ve emarda sanki sigara dumanı kaplamış gibi görülen karanlık ve kan gitmeyen bölgelerini beslemek için, tali damarlar ekleyip, var olan hücrelerin yaşamasını sağlayacaktı bu ameliyat. (Zaten Japonca “moyamoya” sigara dumanı demekmiş.) Başardı Murat. Bu zor ve acılı ameliyatlardan sağ çıktı. Hastalığın ilerlemesi durmuştu. Yaklaşık altı ayın sonunda hastaneden taburcu oldular.

Ne badireler atlatarak evine tekrar geri dönen Murat, artık hem elini kullanamıyor, hem konuşamıyor, hem de çene kasları oynamadığından yemek yiyemiyordu. Nazogastrik sonda yardımıyla enşure plus denilen bir sıvıyla burnundan besleniyordu, serum gibi. Evde kimsenin boğazından lokma geçmiyordu. Hala oturup normal bir şekilde yemek yemek için heves ediyordu ve bu mümkün değildi. Su vs. içmek istiyordu. Bir yudumu boğazından geçmeden, ağzının kenarından aşağı dökülüyordu. Anacığı, bir biberon aldı Murat’a, bebek gibi. İçeceği her ne ise içine koyuyor, yattığı yerden damağıyla kıştırarak zar zor bu şekilde içmeye başladı. Yaratıcı kadındı annesi. Yemeğı de robotun içine koyarak, çorba ile sulandırıp, eziyor, mama kıvamına getirerek, yine yattığı yerden küçük bir kaşık yardımıyla yediriyordu. Tenzile Hanım’ın koca bir bebeğı olmuştu artık.

Murat, okula da gidemiyordu. Yaklaşık on beş yaşındaydı şu an, ama ilkokula yeni başlayan bir çocuk zekâsına sahipti. Bildiğı her şeyi unuttu. Okuma-yazmayı bile. Rehabilitasyon merkezine kaydettirdiler. Orada yeniden okuma-yazmayı öğrensın, ufak tefek hesap kitap yapabilsın, fizik tedaviyle kasları güçlensın diye haftanın belli günleri gidip geliyordu. Tenzile Hanım,

çok tecrübeli bir doktor, bir hemşire gibi profesyonel bir bakıcı olmuştu. Hem öğretmeni, hem fizyoterapisti, hem bakıcısı, hem aşçısı, hem de annesiydi artık. Hayatları birbirine kenetlenmişti.

Zamanla Murat durumunu kanıksadı, evdeki herkes gibi. İnsanoğlu her şeye alışıyor. Lakin çevreden bir uyarın olunca da canı yanıyor. Çene kasları çalışmadığından, ağzının suyu akıyordu Murat'ın. Annesi bir sürü önlük dikmişti. Boynunda sürekli önlükle gezerdi. Zaman zaman bazı kendini bilmez densizler, iğrenen gözlerle bakardı Murat'a. Kimileri küçümser, kimi çocuklar da sataşır, dalga geçerdi, deli deli diye. En çok da bu canlarını yakardı. Fanatik Galatasaraylı olduğunu bilenler, en büyük Fenerbahçe diyerek kızdırırlardı. Ana yüreği nasıl dayansın çocuğunun hor görülmesine, aşağılanmasına. Ama bunu bir de içinden geçenleri diline dökemeyen Murat'a sormak lazımdı. Kim bilir onun içinde ne fırtınalar esiyordu. İçindeki elemi, kederini, dile getiremediği sözlerini, sanıyorum çok sevdiği kasetlerini dinleyerek dindiriyordu. Bir bardağın içine meyve suyunu koyar, Adnan Şenses'ten doldurur be meyhaneciyi, bazen de Ferdi Tayfur'dan Emmioğlu'nu açar, dinler, kendince sanki içki içiyormuşçasına davranışlar sergiler ve psikolojik olarak sarhoş olurdu. Kendi kendine işler icat ederdi. Hiç boş duramazdı. Eline bir poşet alır, mahalleye mıntıka temizliğine çıkar, ne kadar çer-çöp varsa toplardı. Bir gün sanayiye gidip levha yaptırmış. "Yerlere çöp atmayın" diye. Mahallede bir de atıl şekilde duran eski yıkık bir bina vardı. Sarhoşu, berduşu girer çıkardı oraya. Kendince bir yazı yazmış, Belediye Başkanı'nın makamına gitmiş. Koymuş yazıyı önüne. Tabi pek kale almamışlar. Ancak, Murat kim bilir kaç defa daha gitti geldi. Artık başkan Murat'ı tanıdı ve evlerine belediyeden bir ekip gönderdi. "Gidin bakalım nedir bu çocuğun anlatmaya çalıştığı?" diye. Daha sonra başkanın talimatıyla oraya bir yıkım ekibi geldi ve metruk bina yıkıldı. Murat'ın bu duyarlılığı sayesinde bütün mahalle huzura erdi. Çünkü o binanın yerine artık bir park yapılmıştı. Deli, geri zekâlı, özürlü diyerek kimilerinin küçümsediği bu koca yürekli Murat'ın yaptıklarını kim yapar, kaç kişi dünürdü?

Mahallede Terzi Şenol'un dükkânına giderdi her sabah. Kendince çalışıp para kazanıyordu. Elinden geldiğince ortalığı toplar, yerleri süpürür, sonra bir selam çakıp, çıkar eve dönerdi. Aldığı paraları da bir kutuda biriktirirdi, özenle. Kimin aklına gelir paraları ütüleyip, düzlemek? O öyle yapardı. Babasının yaptığı sarı-kırmızı Galatasaraylı Murat Küçük plakalı bisikletiyle bütün mahalleyi gezer, paralı parasız eve lazım olan şeyleri bir selam verip, alır gelir, arkasından ödemeye gidilirdi. İstisnalar dışında tüm Aydın halkı ve esnafı da kanıksamıştı Murat'ı. Eve bir misafir gelmeye görsün, bir bakarsın Murat yok olmuş. Elinde ya bir pasta, ya dondurma, ya da bir çiçek kapmış gelmiş. Çiçek dağıtmadığı kimse kalmamıştı sanırım tüm Aydın'da. O da sevgisini böyle dile getiriyordu. İnce bir ruhu vardı. Esnaf, "uğur meleği" lakabını taktı ona. Murat dükkâna gelip gittikten sonra işlerinin açıldığını söylerlerdi.

Yirmi yaşına geldiğinde eve askerlik celbi geldi. Tabi özürlü olduğundan gidemeyecekti, ama tutturdu ille de askere gideceğim diye. Sapasağlam insanların, alavere dalaverelerle sahte rapor alarak gitmediği, uzatmak için okula kayıt yaptırdığı, en kötü ihtimal bedelli çıksın diye bekleyenlere, inat eder gibi. Tabii gönlü kırılın da istemiyorlardı. Ancak çocuk gibi saf olan Murat'ı kandırmak da kolaydı. Jandarma komutanlığına gidip, durumu anlattılar. Komutan baba adammış. "Alın gelin ben ona bir gün burada tüfek vereyim, nöbet tutturayım, kıyafet giydireyim, sonra da askerliğini başarıyla yapmıştır diye belge vereyim" dedi. Haberi duyan Murat sevinçten deliye döndü. Eline kınalar yaktlar, gerçekten askere gidiyormuş gibi. Ertesi günü de annesiyle askere gittiler. Askerliğini başarıyla yapmıştır belgesini alarak, bir güne tüm askerlik hayatını sığdırdı. Annesiyle askere giden ilk koca yürekli insan.

Seneler bu şekilde ilerledi ve yirmi yedi yaşına geldi Murat. 2008 senesinin yazıydı. Tutturdu tatile gidelim, denize gidelim diye. Büyük ablası Ayşegül Kuşadası'nda oturuyordu. Bir oğlu olmuştu ve eşinden ayrılmıştı. Daha düğün gününden belliydi sanki yüzünün gülmeyeceği. Neyse. Annesi onu arayıp durumu anlatınca "gelsenize anne, zaten biz de yalnızız, rahat edersiniz" dedi.

- Ama Murat ille de Didim diyor.
- Didim’i nereden biliyor? Nereden gelmiş aklına?
- Ne bileyim, kâğıda yazmış, gösteriyor, buraya gideceğiz diye.
- Ver bakayım onu telefona ben konuşayım. Telefonu alan Murat’a ablası:
 - Murat’çığım, niye buraya gelmiyorsun? Burada deniz yok mu? Hem ne güzel evimiz var, yeğenin de var, bizi özlemedin mi?

Telefonun diğer ucundaki Murat, olmaz işareti veren sesler çıkararak kabul etmediğini belli ediyordu. Annesi telefonu geri aldı.

- İstemiyor kızım, dedi. Funda olmazsa bir ev bulsun bir haftalığına götürürelim, gönlü olsun.

Bu görüşmeden kısa bir sonra diğer ablası Funda, Didim’de denizin hemen kenarında bir ev buldu. Bir haftalığına kiraladı. Haberi alan Murat sevinçten havalara uçtu. Yola çıkmadan bir gün önce ne kadar tanıdık, eş dost, konu komşu, esnaflar dâhil herkesi dolaştı bisikletiyle. Yarın ben denize gidiyorum diye yazdığı kâğıdı gösterip, eliyle by by işareti yaptı. 4 Ağustos 2008 Pazartesi günü, ailecek yola çıktılar.

Geldikleri yer güzeldi. Ev olmasından dolayı rahat da edecekti Murat. Zaten bütün amaç, onun rahat etmesi ve mutlu olması içindi. Üç gün çılgınlar gibi eğlendi. Aqua Park’a bile gitti. Bir de içine oturabileceği şekilde küçük bir bot aldılar. İçine kurulup bacak bacak üstüne çelip, keyif yaptı, pozlar verdi. Mangalda büyük balık istedi babasından. Çarşamba günü akşam yaptı babası. Afiyetle yedi.

Tatilde olmalarına ve Murat’ın bu kadar eğlenmesine rağmen, o gece evdeki herkesin içinde bir sıkıntı vardı. Hatta annesi sanki boğulacaktı gibi hissediyordu kendisini. Terasa çıkıp kaç rekat namaz kıldı, bilinmez. Sonra denizin kenarına gidip oturdu, daldı uzaklara, ağladı ağladı. Geç vakit herkes uyudu. Murat, her zamanki gibi kalktı erkenden. Babası da kalkmıştı. Konut

Edindirme Yardım Paralarını dağıtıyordu hükümet. Ona da yatmıştı. Gidip çekeyim diye evden çıktı. Onların tıkrıtısına annesi de kalktı. Mutfağa geçti, Murat'ın özel kahvaltısını hazırlayıp, ilacını içirecekti. O ara Murat geldi mutfağa. Yeşil deniz şortunu giymiş, güneş gözlüğünü takmış, koltuğunun altına botunu kıstırmış, denize gidiyorum diye el sallıyor. Annesi, “oğlum nereye gidiyorsun, kahvaltı yapmadan. Önce kahvaltını yap, ilaçlarını iç, sonra beraber gideriz, tek başına gitme” dedi. O sadece masanın üzerinden bir bardak suyu aldı. Yarısı içine yarısı dışına dikti ağzına. Dinlemedi annesini, el sallayarak çıktı, gitti.

Annesi, mutfak balkonundan arkasından seyretti. Denizin kenarındaydı. Botuna oturmuş, keyif yapıyor. Bir ara içeri girdi. Tekrar dışarı çıktığında göremedi Murat'ı. İndi aşağıya seslendi Murat Murat diye. Ortalıkta görünmüyordu. Konuşamadığı için istese de ses veremezdi zaten. Sabah erken olduğu için sahil boştu. Orada bir amca gördü. Tarif etti Murat'ı, “gördünüz mü”? diye sordu. Kırmızı bir botu olan çocuk, gördüm dedi, denizdeydi. Ama Murat ortalıkta yoktu. Koşa koşa sağa sola bakmaya aramaya başladı, bulamadı. Gençten bir çocuk “teyze, ben açıkta kırmızı bir bot gördüm, ama üzerinde kimse yoktu” dedi. O an içine bir köz düştü. Gitti yavrum, Murat diye haykırdı. Delikanlı, “ben ararım onu siz merak etmeyin” diyerek daldı denize. Daha su beline gelmemişti ki delikanlı suyun altında boylu boyunca yatan Murat'la karşılaştı. Çekti, çıkardı kıyıya. Bu arada çıkan hengâmeden çevredekiler de haberdar olup toplanmışlardı. İçlerinden biri doktordu. Anında müdahale etti. Suni teneffüs, kalp masajı. Bu arada birileri 112'yi aramış. Ambulans da olay yerine geldi. Hemen ambulansa alındı. Didim Devlet Hastanesi'ne gidiyorlardı, acıyla, duayla.

Yolda babasını da aradılar. Adamcağız, parayı çekmişti, yoldaydı. Çektiği paranın oğlunun ambulans parası olacağını nereden bilebilirdi? Hemen yolunu değiştirip hastaneye yöneldi. Acile girdiler ve anında yoğun bakıma alındı Murat. Ancak bütün bunlar filmdi. Hepsi biliyorlardı, hastanın ex olduğunu, sadece hasta yakınlarına söylemek güç olduğundan bir şeyler ya-

pıyormuş gibi görünüyordardı. Hepsi yoğun bakımın önünde çöküp ağlaşıp, kenetlendi. İyi bir haber gelir mi diye? Umut, Allah'tan umut kesilmezdi. Bir anneye nasıl söylenirdi bu? Hele, Murat gibi birinin annesine. Onların yaşantısı birbirine öylesine kenetlenmişti ki, o olmadan sudan çıkmış balığa dönerdi. Ama güçlüydü Murat. Neleri atlatmışlardı beraber? Bunu da atlatırdı. O öyle umuyordu. Yoğun bakımın kapısı açıldı. Kapıdan çıkan doktor nasıl söyleyeceğini bilemiyordu, ancak yüzünden artık her şeyin bitmiş olduğu anlaşılıyordu. Dünya durdu sanki. Murat şimdi öldü mü? Nasıl inanılır buna? Onların bütün amacı onun mutlu olmasıydı. Ah, Murat ah. Ateş düşürdün herkesin yüreğine, en çok da anacığının yüreğine.

Mutlu muydu şimdi? Ecelin çağırdı da ondan mı tutturdun ille de Didim diye? Gitti gördü annesi yavrusunu, son kez. Baktı melek gibi uyuyor. Yüzünde bir gülümseme. Sarıldı, öptü, kokladı.

Eve dönüp, eşyaları toplayıp, yola çıktılar. Murat için gelmişlerdi, onsuz dönüyorlardı. Nasıl bir talih, nasıl bir kader bu? Murat biliyordu, biliyordu da herkesle vedalaşa vedalaşa gitti Didimlere. Tüm Aydın halkı geldi cenazeye. O kadar kalabalıktı ki insanlar kapının önündeki alanda oturabilenler diye sandalyeler getirildi. Gönderilen çelenklerin hattı hesabı yoktu. Olayı duymayan komşular gelip, düğün mü var diye sordular. Belediye Başkanıyla bile arkadaş olan Murat'a, belediye tarafından 3 gün pide-ayran gönderildi. Görülmüş şey mi bu? Sanki sıradan bir vatandaş değil de bir devlet büyüğü ölmüştü. Kaç kişiye nasip olur böyle bir cenaze töreni? Bu canım kardeşimin düğün töreniydi sanki. Allah Murat'ın bu dünyada kirlenmesini istemedi. Hiç kirlenmedi Murat. Sabi doğdu, sabi öldü.

Murat, ailesinin ve çevresindeki birçok kimsenin yardımlarıyla ve sevgisiyle mutlu yaşadı, mutlu öldü. Tüm özürlü ve nörolojik hastalıklara sahip olan herkesin huzurlu ve mutlu yaşaması dileğiyle.

Bu hikâyeyi çok gözyaşı dökerek yazdım. Çünkü o benim kardeşimdi, uğur meleğimdi. Evet, ben Murat'ın ablasıyım. Hikâyemdeki karakterlerin ve yazılanların hepsi gerçek. Bir kelimesi bile hayal ürünü değil. Annem, ba-

bam, kardeşim Funda, öğretmeni Arife Hanım, okulda iten arkadaşı Mustafa, komşumuz Tülay Teyze, Terzi Şenol, Patron Erdoğan Bey ve Profesör Yusuf Erşahin.

Maalesef Profesör Yusuf Erşahin gibi değerli bir hoca da bir ay kadar önce Lejyoner bakterisi yüzünden hakkın rahmetine kavuşmuş. Murat'ımın yanına gitmiştir sanırım. Rahat ve huzurlu uyuyun ebedi istirahatinizde. Sizler hiçbir zaman unutulmayacaksınız. BU HİKÂYE SENİN ŞEREFİNE MURATIM. Doğum günün kutlu olsun.

HUZURSUZ

Gizem Çelebi ÇAMLİ

Bir saattir yatakta olmasına rağmen gözünü kırpmamıştı Sühendan. Tekrar solundan sağına döndü. Yanında uyuyan eşinin düzenli hırıltıları daha da artmıştı sanki bu gece.

Ne çok sevmiştim bu adamı ben diye geçirdi içinden. Kız Lisesine giderken okul çıkışında kendisini bekleyişini, arkadaşlarının dahi kıskandığı gülümseyişini, ağacın kuytu karanlığında kendisini öpüşünü hatırladı. Babası onunla evlenmesini istememişti. O'nun serseri ruhunun, kızının bir gün kalbini kıracağına emindi. Yine de dayanamadı Sühendan'ın gözyaşlarına. Güzel bir düğünle evlendirdi sevdiğiyle.

İlk zamanlar iyiydi ya sonra sonra fazla para kazanma hırsıyla doldu kocası. İstanbul'a taşındılar. Gerçekten de iyi kazanıyordu. Sonra Fransa'ya taşındılar. Daha da fazla doldu taşı cepleri ya Sühendan kocasının bu parayı nasıl kazandığını hiç öğrenemedi. Sorduğunda kendisine yine bağıracağından emindi çünkü. Sühendan'ın mutsuz anları böyle başladı işte. Son olup olmadığını bilmiyordu ama ilk kez orada aldatıldı Sühendan. Üç güzel kız çocuğunun hatırına koyup gidemedi de çocuklarının babasını. İncindi, çok incindi Sühendan. İlk defa kocasının önüne dikildi: "Ya benimle memlekette dönersin, ya da ben kızlarla dönüyorum." Adam aksilenmedi, döndüler. Kocasının yüreğinde ne vardı bilmiyordu ama kendi yüreğine binlerce cam kırığı batıyordu. Her tuttuğu köşeden kanatıyordu adeta. Öylece geçip gitti işte koskoca otuz beş sene. Uğruna ailesini karşısına aldığı adamın artık kırışmış, benlerle dolmuş yüzüne, kırılmış bıyıklarının altından çıkarttığı hırıltıya, alabildiğince duygusuz bir bakış fırlattıktan sonra bu kez de yatağın diğer tarafına döndü. Son günlerde kendisini esir eden bu hâlden rahatsız olmaya başlamıştı artık. Her akşam uykusu geliyor, yatağına yatıyor, saatlerce bir o

yanına bir bu yanına dönüp duruyordu. Bazen içindeki his kendisini yataktan kaldırtıyor, gecenin yarısı evi köşe bucak yürütüyor, biraz düzelir gibi olduğunda ise yine aynı ağrının pençesine düşüyor, uykuya dalamıyordu. Ezan ile birlikte sabahın ilk ışıklarını cömertçe ikram eden güneşi selamladıktan sonra bir parça gözünü yumabiliyordu. Kalktı, şöyle bir dolandı evin içinde. Hızlıca ihlamur kaynaklı. İhlamurunu yudumlarırken iyice artan ağrısından bacaklarını sallamaya, eliyle ovalamaya çalıştı. Biraz iyi gelmiş gibiydi. Bu hissin ne olduğunu anlayamıyordu. Ağrıyor muydu, karıncalanıyor muydu yoksa uyuşuyor muydu bacakları böyle her akşam? Yüzlerce iğneyi aynı anda saplıyorlardı sanki. Yaşlandıkça, geçmişte yaptığı hataların yankılarını daha çok hissediyordu yüreğinde, daha çok pişman oluyordu.

İhlamurun son yudumunu beklemeden yatağına geri döndü. Uzun zamandır biri diğerinden çok da farklı olmayan gecelerin en kötüsüydü bu sanki. Her gece kendisini çıldırtmaya çalışırcasına yanan, ağrıyan bacaklarına çare bulamadıkça, daha da çok hesaplaşıyordu hatalarıyla. Uzansa da uyumadı yine. Gece, zaman daha yavaş akıyordu sanki. Gecenin inadına bile küskündü. Döndü, ağrıyan bacaklarını kıpırdattı, hafifçe salladı, diğer tarafa dönerken kocası homurdandı:

– Allah aşkına uyu artık Sühendan. Dön, dön, dön uyutmuyorsun insanı!
İşe gideceğiz sabah herhâlde!

Kocasını arkasını dönerken birkaç anlamsız kelime daha homurdandı. Yaştığını alıp kalktı Sühendan. Salondaki kanepenin üzerinde; sabahın evine dönüşüne kadar döndü, gezindi, yattı, kalktı. Sabah olduğunda kahvaltı bile yapmadan yola çıktı. Daha evvel gitmediği hastaneye doğru son umut olarak yol aldı. Nöroloji bölümüne gidecekti artık bu kez. Sinirleri çok bozuk olmalıydı. Yaşadıklarını kaldıramıyorum ve ızdırap dolu ağrılar çekiyorum herhâlde diye düşünüyordu. Tüm gece uyuyamamanın verdiği asabiyetle hastaneye vardı. Yolda dolmuş şoförü ile bağırıştı, sırasını beklemeden önüne geçmeye çalışan kadınla tartıştı. Zerre kadar umudu olmasa da bir saatlik bir bekleyişten sonra doktorun muayenehanesine girdi. Karşısında yeni yetme doktoru görünce daha da bozuldu morali, ümidi kırıldı. Genç hekim sordu:

– Şikâyetiniz nedir?

Sühendan derin bir nefes aldı, dudaklarını büzdü, uykusuz gecenin yorgunluğu başını bir mengene gibi sıkıyordu. İlk aklına geleni söyleyiverdi Sühendan:

– Bacaklarımın canı sıkılıyor!

Genç hekim, aldığı bu cevap karşısında kahkahalarla gülerken, Sühendan hekimin yüzüne şaşkınla bakıyordu. Dayanamadı:

– Yanlış bir şey mi söyledim doktor bey?

– Yok yok, aksine çok güzel anlattınız sıkıntınızı, hoşuma gitti.

Birkaç soru cevaptan sonra genç hekim Sühendan'a gülümsedi, teşhisini belirtti:

– Huzursuz bacak sendromu.

Süheyla şaşkındı. Hiçbir tahlil, tetkik yapmadan kendisinden bu kadar emin olarak konuşan genç hekim karşısında hayretini gizleyemiyordu.

– Anlayamadım?

– Huzursuz bacak sendromu Sühendan Hanım. Bu, nörolojik bir hastalık. Genetik olabileceği gibi, pek çok farklı nedenden de kaynaklanabilir. Çok rahatsız edicidir. Özellikle tam da vücut, istirahat hâlindeyken daha çok tetiklenir. Bazı ilaç tedavileri uygulayacağız size. Uyku ortamınızı düzenleyeceğiz, bazı egzersizler yapmanızı isteyeceğim sizden. Uyku öncesinde bazı gıdaların, alkol veya sigara tüketmenin de rahatsızlığınızın bulgularını kötüleştirebileceğini unutmamalısınız. Tabi bir de ilacınızı düzenli olarak kullanmanız şart.

– Ne zaman iyileşeceğim peki?

– Tedavimiz, sıkıntılarınızı azaltmak için olacak. Maalesef bu rahatsızlıkla yaşamayı öğreneceksiniz.

Bu yürekli, başarılı genç hekimin dediklerini harfi harfine uyguladı Sühendan. İlaçlarını da muntazam kullandı. Zamanla artık rahat uyumaya başladı, eskisi gibi acı çekmiyordu bacakları. Eşinin hırıltı ile kabarıp alçalan göğsüne, yüzüne her baktığında huzursuz iki bacağından daha huzursuz bir gençliğe, evliliğe, hayata sahip olduğunu biliyordu.

UMUT DÜNYASI

Mine YALDIZ

Hayatta en çok istediğim şey gerçek oluyordu. Ölüyordum! Evet, ölüyordum. Karanlık yollarda yürürken bir daha bu yollardan geçer miyim diye düşünmeye başlamıştım bile. Oysaki daha dün gece bu yoldan geçerken yine lanet okumuştum: “Aynı, lanet, karanlık ve benim gibi yapayalnız sokaklar” diye.

Yürürken önce ayaklarıma, ayaklarımdan da ellerime kadar olan vücuduma iç çekerek baktım. “Sonunda sizden kurtuluyorum” diye. Çok acımasızdım kendime karşı, biraz insafsız, acımasız ama hep yalnız. En çok da buna seviniyordum. Ölsem bile arkamda ağlayacak kimse yoktu. Gerçektende yok muydu? Bir daha düşündüm, galiba yoktu. Bu gibi bir sürü soruyu düşünerek eve vardım. Merdivenleri zorla çıktım yine, soluk soluğa kalmıştım. Ellerim yine titriyordu, ayaklarımı da doğru düzgün atamıyordum, hareket bozukluklarım doruk noktasındaydı. Aynaya doğru yürüdüm. “Ölüyorum” dedim aynadaki silüetime. “Üzülür müsün, ölürsem?” dedim aynadaki kendime. Yüzüm biraz solgundu, gözlerimde bir tuhaftı. İyice yaklaştığım zaman gözlerimin renginin değiştiğini gördüm. Gözbebeğimin etrafı kahverengi ve yeşilimsi bir renk almıştı. İşte bu ölümün rengiydi. Ölümün rengi yavaş yavaş bedenime doğru yayılıyordu, artık onu bütün hücrelerimde hissediyordum.

Peki doktor bunu fark etmemiş miydi acaba? “Aman nasıl olsa o doktor ben değilim herhâlde fark etmiştir” dedim ve uykusuz gecelere doğru yol aldım. Sabah ilk ışım evdeki bütün saatleri toplamak oldu. Hepsini topladım ve doğruca bodruma indirdim. Son zamanlarımı (ki eğer zamanım varsa) zamanı bilmeden geçirmektir. Ama tuhaf olan şuydu ki ben bunu niçin yapıyordum. Ölmekten mi korkuyordum ama ben hep ölmek istemiştim. Yalnız kalmaktan mı korkuyordum acaba ya da sevdiğim insana bir kez bile seni seviyorum demeden gitmeyi mi?

Yoksa bungee jumping yapmadan, çocuklarım olmadan, alın teriyle biriktirdiğim paraları bir günde harcamadan mı, kırmızı ışıkta karşıya geçmeden, avazım çıktığı kadar bağırmadan nereye gidiyorum ki ben?

Olmazdı, bunları yapamadan ölemezdim ben. Al sana işte binlerce ölme nedeni. Kalbimle beynim böylelikle birbiriyle çatışırken bu yalancı dünyayı bir kez daha göremem diye dışarıya çıkmaya karar verdim. Yolda yürürken yolun karşısında yine onu gördüm. Duraksadım. İçimden “Ben ölüyorum artık, seni mezarda da severim nasıl olsa” dedim. Ama söyleceklerimi içimden geçirdim sadece. Gözyaşlarım akmış olmalı ki yanıma gelip “Bir şeyiniz yok ya hanımefendi” dedi. Suratına “Ölüyorum ya! Daha ne olsun” demek istedim ama her zamanki gibi yapamadım.

Sinirimden gülme krizine girince adam aniden benden uzaklaşmıştı. “Hoşça kal” dedim arkasından, bir daha görüşmemek dileğiyle. Kara sevdamla ilk ve son kez böyle konuşmak nasip olmuştu.

Yavaş yavaş polikliniklerin olduğu tarafa doğru yöneldim. Doktor bey her zamanki gibi beni görünce gülümsedi. Ölecek insana yapılan son iyilik; sadece gülümsemekti.

“Bugün nasılız bakalım” dedi Doktor Bey, hâlâ gülümsüyordu. Sonuçların hepsi elindeydi. “Doktor Bey ben ölecek miyim?” dediğimde yüzüme tuhaf tuhaf bakıp kakhahayı basmıştı. “Ne ölmesi” dedi “İlahi siz de çok tuhafısınız.” “Ama bunun neresi komik ki ben karaciğer sirozu değil miyim? Benim bildiğim bütün tanıdıklarım yani siroz hastası olanların çoğu öldü” dedim. Bir sürü tıbbi terimlerle dolu cümlelerin hepsini anlamayınca sade bir dille benim merakımı gidermeye çalıştı. “Evet, sizin karaciğerinizde bir sorun var ama bu sizin siroz olduğunuz anlamına gelmez. Vücudunuzun bakır oranı yüksek, bu yüzden bu depresyon hâliniz, gözünüzdeki Kayser Fleischer halkası, hareket bozuklukları ve nörolojik bulgular başka bir hastalığın nedeni, kısacası siz Wilson hastasıdır. “Neeee! Wilson hastası mı?”

Duyduklarıma çok şaşırmıştım. Wilson muydu, o da neydi ki. “Peki, ben ölecek miyim Doktor Bey?” dedim, bu cümleyi bugün kaç kez kullandım bil-

miyorum ama o kelimeyi duymak istiyordum. “Tabi ki hayır, sizinki erken teşhis olduğu için çok şanslısınız, eğer biraz daha geç kalınsaydı o zaman karaciğer nakli şart olurdu,” dedi ve gülmeye başladı. “Siz ölmekten bu kadar çok mu korkuyorsunuz?” diye devam etti. Bunu kendime itiraf etmem bir hayli zaman almasına rağmen tek gerçek benim hem hayattan hem de kendimden aşırı korkuyor olmamdı. Cevap vermeyince- ki cevabı kendisinde gayet iyi biliyor- üstelemedi.

Hayatımı baştan yazacak o muhteşem ikili: Penisilamin ve çinko asetat içeren reçeteme yazmıştı. Hastane den ayrılırken düşünmeye başladım. Gerçekten ölmüyordum. Bu Wilson da neyin nesiydi. Tuhaf olan şuydu ki mutluluktan içim içime sığmıyordu. Caddelerde koşup bir an bağırarak geldi içimden ama kendimi zor tuttum neyse ki.

Hastalığının üstünden bir ay geçti nerdeyse. O depresif hâlimden eser kalmamıştı. Ellerimde ve ayaklarımda hareket bozukluğu da kalmamıştı artık. Konuşurken ve yemek yerken de yutma zorluğu yaşamıyordum. Haplarım bitince eczaneye gitmek için evden çıkmıştım. Şimdi mis gibi çiçek kokan havayı içime çekip rüzgârı hissedebiliyordum. Caddenin ortasında sanki başka dünyadan gelmiş gibi bana tuhaf bakan insanlar umurumda değildi. İnsanlar bir tuhaf geliyordu gözüme. Sanki insanlar çok iyiydiler. Acaba ben bunu önceden nasıl görmemişim. Hastalık beni böyle yapmıştı anlaşılan. Hastalığım benden gitmese de hastalığımla yaşamayı öğrenmişim.

Bakır düzeyimi normalleştirme çabası hastalığımı yok etmese de hastalığının ilerlemesine engel olmuştu. Wilson içimdeydi ben de Wilson’un içinde, ayrılmaz ikili olmuştuk onunla. Lakabımda “Wilson” idi artık arkadaşlarım öyle çağırıyordu beni.

Hayatıma artık kaldığım yerden devam ediyordum. Bodruma koyduğum saatlerin getirdim, hepsini yerleştirdim üstelik “Goong” diye çalan kocaman bir saat daha aldım, bana zamanın ne kadar kıymetli olduğunu göstereceğini diye. Geceleri de yürüyüşe başladım, yapmak istediklerimin hepsi olmasa da yavaş yavaş birer birer yapmaya karar verdim.

Hastalığımın üzerinden bir yıl geçmesine rağmen ben hâlâ aynı bendim. Sevdiğim kişiyi yine sokakta gördüm ona doğru koştum bugün yine sevdiğimi söylemedim ona, o yine eskisi gibiydi. Hâlâ farkına varmadı ama ben ölesiye kadar asla söylemeyecektim onu sevdiğimi. Şuan hâlâ karşımda bana yaklaşıyor ama ben yine söylemeyeceğim. Olsun en azından hayattayım ya, mutluyum umutlarım da var gerisi olmazsa da olur. Umutlarımız olduğu sürece o da olacaktır günün birinde yeter ki zamanımız olsun, o yeter bize.

HAYAL Mİ? GERÇEK Mİ?

Mehmet Vedat SÖKMEN

İki gündür başı çok ağrıyordu. Hem de hiç olmadığı kadar çok. “Keşke o kötü kırmızı şarabı içmeseydim” diye düşündü. Bir gece önce Mardin’den gelen o hastanın getirdiği Süryani ev şarabını içmişti. Tek başına oturmuş, hem ağlamış hem de koca bir şişe şarabı aç karnına biraz kaşar peyniri yiyerek içmişti. “Bugün işe gitmesem” diye aklından geçirdi. Ama özel hastanede çalışan bir hekim olarak işe gitmediğinde olacakları düşündü, yaktan zorla kalkarak ısıtıcının düğmesine bastı ve kendini duşa attı. Duş iyi gelmişti, biraz olsun rahatlamış ağrısı azalmıştı. Bir fincan kahve ile birlikte günün ilk sigarasını da yaktı ve “bırakacağım bu mereti” diye söylendi kendi kendine. Telefonunu aldı ve taksi çağırmak için numarayı çevirdi.

İnci Ankara’da bir hâkim ve öğretmen kızı olarak dünyaya gelmişti. Doğumundan itibaren ailenin gözbebeği olmuş, tüm akrabalar sevgiye boğmuştu İnci’yi. O da bu sevgi ve ilgiye çok parlak bir öğrencilik ve kariyerle karşılık vermişti. Ankara’nın en iyi özel okulunda başarı bursu ile okumuş, biraz da macera arayışıyla, İstanbul’da bir tıp fakültesinde üniversiteyi bitirmişti. Fakülteden mezun olduktan sonra, hasta ile iletişiminin zayıf olduğunu düşündüğü için, uzmanlık sınavında Biyokimya ihtisasını tercih etmiş ve mezun olduğu üniversitenin Biyokimya bölümünde ihtisasını tamamlamıştı. Uzmanlığını aldıktan sonra bir Karadeniz kasabasında mecburi hizmetini tamamlamış, ardından istifa ederek İstanbul’a dönmüştü. Hocasının tüm ısrarlarına rağmen üniversiteye geri dönmemiş, yeni açılan bir özel hastanenin biyokimya laboratuvarını kurarak çalışmaya başlamıştı. İki yıldır çalıştığı hastaneyi, iş arkadaşlarını ve neredeyse çocuğu gibi gördüğü laboratuvarını seviyordu aslında. Arada ödemeler gecikse de, rahat bir hayat sürecektik kadar para da kazanıyordu. İstanbul’un gözde semtlerinden Moda’da bina aralarından denizi görebildiği küçük bir daire kiralamıştı.

Ankara’da emekli hayatı süren anne ve babasının tüm ısrarlarına rağmen yaşamını İstanbul’da sürdürüyordu. Üniversite yıllarında geldiği bu şehri çok sevmiş, kalabalıklar içinde kaybolma fikri çok çekici geliyordu. Fakülte yıllarından beri süren bir beraber olup bir ayrıldığı erkek arkadaşı Onur’un İstanbul’da yaşamasının da etkisi vardı bu kararında. Onur ile fakülteden birlikte mezun olmuşlar, Onur birkaç kez uzmanlık sınavına girip kazanamayınca bir ilaç firmasına girmiş ve hekimliği bırakarak medikal müdür olarak çalışmaya başlamıştı. İnci’nin mecburi hizmeti, Onur’un çok sık iş seyahatleri ilişkilerini etkilese de, İnci İstanbul’a döndükten sonra yine beraber olmuşlardı.

İki gün önce Onur’un Facebook sayfasında gördüğü bir doktorla samimi pozunu İnci’yi çıldırtmış, Onur’un “iş icabı” açıklaması da onu sakinleştirememişti. Oldukça gürültülü bir tartışma sonrasında İnci kendini tutamayarak artık ayrılmak istediğini söyleyince Onur kapıyı vurup çıkmış bir daha da aramamıştı. O günden beri başı ağrıyordu İnci’nin.

Sokaktan gelen taksinin korna sesi ile kendine geldi bir anda. Aceleyle kahve fincanını mutfak masasına bırakıp evden çıktı ve taksiye bindi. “Günaydın doktor hanım” diyerek gülümsedi şoför. “Hastaneye mi gidiyoruz?” diye sordu şoför, “evet” dedi İnci. Şoförün karısı İnci’nin çalıştığı hastanede yeni doğum yapmıştı, İnci indirim yaptırmış, yardımcı olmuştu. Şoför bu yüzden hâlâ minnettardı İnci’ye.

Sabah trafiği ile boğuşup hastaneye ulaştıklarında İnci’nin baş ağrısı iyice şiddetlenmişti. Taksiden iner inmez aç karnına bir ağrı kesici daha aldı, iki gündür neredeyse 10 tane ilaç almıştı, ama faydası yoktu ilaçların. “Nörologu bir danışsam mı?” diye aklından geçirdi, ama “çok ağrın varsa git MR çekti” der diye vazgeçti. Kendisi doktor olmasına rağmen muayene olmak ve tetkik yaptırmaktan hep kaçınmıştı.

Laboratuvara girip kendini işe verdi. Çalışmak hep kendini iyi hissettirmişti, işe iyice yoğunlaşıp ağrısını unutmaya çalıştı. Mikroskopta çalışırken birden bire burnuna bir garip yanık kokusu geldi, sonra teknisyenin “doktor hanım iyi misiniz?” sesi ile kendine geldi. Ne olduğunu anlayamadı, birkaç

dakika, yoksa daha mı fazla, dalmıştı her hâlde. Mikroskopun başında eğilmiş durumda kaldığı için şimdi de beli ağrıyordu. “İyiyim, biraz baş ağrım var, dinlensem iyi olacak galiba” dedi ve kantine inip sade kahve ile bir sigara daha içti. Sanki başının içinde sis bulutları var gibi hissediyordu. Konuşanlar kulaklarında çınlıyor, kelimeler anlamsız geliyordu. Çevresinde olanları algılayamıyordu, insanlar konuşuyor, gülüyor sohbet ediyordu, ama bütün bunlar ona hiç bir şey ifade etmiyordu. “Tam da hoşlanmadığım kendini ifade edemeyen hasta oldum ben de, kendime gelmeliyim” diye aklından geçirdi. Şimdi de boynuna çok şiddetli bir ağrı girmişti. “İyice gerildim, bu Onur beni mahvetti, bütün bu ağrıların sorumlusu o. Nörotik kadınlar gibi her tarafım ağrıyor, en iyisi Bakırköy’deki psikiyatrist arkadaşımı arayayım” diye düşündü ve lise yıllarından beri arkadaşı olan Recep’in numarasını çevirdi. Arkadaşıyla yaklaşık yarım saat konuştu, ama bu konuşmadan aklında hiçbir şey kalmamıştı. Sadece Recep’in arada “ne dediğini tam anlamıyorum, sen iyi misin?” dediğini hatırlıyor, kendi söyledikleri ile ilgili bir şey hatırlamıyordu. Birden bire acıktığını hissetti, bir önceki akşam yemek yememiş, sabah-tan beri de kahve ve sigaradan başka ağzına bir şey sürmemişti. Yemekhaneye gitmek üzere ayağa kalktı, şiddetli bir baş dönmesi hissetti, düşecek gibi oldu tekrar oturdu. Gücünü toplayıp tekrar ayağa kalktı. Yemekhaneye girerken kokular midesini bulandırdı, kendini zorlukla tuvalete attı ve sabah-tan beri içtiği bütün kahveleri kustu. Onu tuvalette gören bir hemşire koluna girerek bir hasta odasına yatırdı. Çevresinde insanlar koşuyor, “neyin var?” diye soruyorlardı. İnci ise sadece “başım ağrıyor, biraz dinlenirsem geçer” diyordu, ama kafasının içindeki sis daha da yoğunlaşmıştı ve sanki rüya görüyormuş gibi hissediyordu. Bir anda parlak renkli ışıklar görmeye başladı ve yine o garip kokuyu duydu. Nerede olduğundan çok emin değildi, herkes sorular soruyor, ama İnci anlamıyordu. Bir ara babasının sesini duyar gibi oldu, “deliriyorum galiba” diye düşündü, ama kimseye bir şey söylemedi. Bir süre sonra biraz kendine geldi ve çevresindekilere “bana bir taksi çağırın, eve gidip yatayım yarına bir şeyim kalmaz” dedi. Arkadaşlarının tüm ısrarına rağmen güçlkle taksiye binip eve gitti.

Eve ulaştığında bir ağrı kesici daha aldı ve salondaki kanepeye uzandı. Bir süre uyku ile uyanıklık arasında yattı, yine parlak ışıklar gördü. Annesinin ve babasının seslerini duydu, hatta bir ara evin içinde Onur’u gördü. Seslendi ama Onur dönüp bakmadı ve iki gün önce olduğu gibi kapıyı çekip çıktı. Sonra, her şey karardı. Tekrar uyandığında vücudundaki tüm kasları ağrıyordu, ağzında da bir acı hissetti, dilini ısırmişti. Üstündeki gömleğin yakasının ıslak olduğunu fark edince kalkıp üstünü değiştirmek istedi ve hayretler içinde idrar kaçırdığını gördü. Kafasındaki sisler sanki biraz azalmıştı, kalktı duş yaptı, üstünü değiştirdi. “Hemen Recep’i arayayım gelsin bana baksın” diye düşündü, ama telefonun saati 03.30’u gösteriyordu. Sabaha kadar beklemeye karar verdi, yatağına gidip uzandı ve uyudu.

Sabah uyandığında kendini yorgun ama iyi hissediyordu. Her sabah olduğu gibi duşa girdi, kahvesini koydu ve taksi çağırdı. Aniden bir boşluğa düşer gibi hissetti ve kapının ziline sürekli çaldığını duydu. Hemen kapıyı açtı, karşısında Onur vardı, hayır Onur değil taksi şoförü, hayır taksi şoförü değil babası. Kafası çok karışmıştı, birden babasının karşısında çırlıçıplak olduğunu gördü, duştan çıkınca giyinmemişti. Utanç içinde elleri ile vücudunu kapamaya çalışırken karşındakinin babası değil de taksi şoförü olduğunu görünce biraz rahatladı ve elleri yana düştü. Karşısındaki taksi şoförü şaşkınlık içinde İnci’ye bakıyordu ve ellerinin yana düşmesini davet olarak algılayıp içeri girdi. İnci direnmiyordu, aslında ne olduğunu da tam anlamamıştı, yine parlak renkli ışıklar görüyordu. Taksi şoförünün evden çıkarken kapadığı kapının sesi ile irkildi. Ne olduğundan, nerede olduğundan da çok emin değildi.

Hemen telefonunu buldu ve son aradığı numarayı çevirdi, Recep karşısındaydı. Düzgün konuşamıyordu, Recep’e sadece “gel, ne olursun gel” diyebilirdi. Recep gelince güçlkle kapıyı açtı ve babasını, renkli parlak ışıkları, karanlığı, sesleri, taksi şoförünü parça parça anlattı. Bunları dinleyen Recep bir gün önceki telefon konuşmasını da düşündü ve “seni hastaneye götürmeliyiz” dedi. Recep’in arabasıyla bir hastaneye gittiler. İnci yolun çok uzun

sürdüğünü fark etmiş ama nereye gittiğini anlamamıştı. Yol boyunca susmuş, Recep'in sorularına tek kelimelik cevaplar vermişti. Hastaneye ulaştıklarında Recep İnciye bir kâğıt vererek imzalamasını istedi. İnci ne olduğunu merak ediyordu, ama kelimeleri bir araya getirip soramıyordu. Sadece kâğıdın üstünde büyük harflerle "Hasta Yatış Formu" yazığını gördü. İmzaladığın yerin hemen üstünde ise Recep'in el yazısı ile "Kısa psikotik bozukluk" yazdığını gördü. Hiçbir şey anlamamasına rağmen kâğıdı imzaladı, ardından Recep'le birlikte üstü kapatılmış yollardan, garip kıyafetli boş boş bakan insanların arasından geçerek, ev kapısı gibi bir kapının önüne geldiler. Recep zile bastı, bir hemşire kapıyı açtı. İçeri girince garip bir koku geldi İnci'nin burnuna. Recep hemşireye "doktor hanımı yakın gözleme alalım, gerekirse tespite alabiliriz. Şimdilik ilaçsız gözlem yapalım, lüzumu hâlinde 2-1 yaparsınız" dedi. Burası garip bir yerdi, pek hastaneye benzemiyordu. İnsanlar eşofmanlarla dolaşıyor, sigara içiyor, bazıları şarkı söylüyor, hemen hepsi de boş gözlerle etrafa bakıyorlardı. Hemşire İnci'yi 4 yataklı bir odaya aldı. İki yatakta kolları bacakları bağlı bağırان inleyen kişiler yatıyordu. İnci'yi bir yatağa yatırdılar ve üstünü örtüp sakin sakin yatmasını istediler. İnci'nin zaten hâli yoktu. Bir yandan da Recep'in hemşireye söylediklerini düşünüyordu: "tespite almak, 2-1 yapmak ne demek acaba"

Bundan sonrası İnci için yine karanlık, renkli parlak ışıklar ve seslerden ibaretti. Bir ara kendine geldiğinde kendini bir yatağa bağlı olarak 3 bağırان hasta ile birlikte bir odada buldu. "Ben doktorum bırakın beni" diye bağırmasına rağmen kimse kendisini dinlemiyor ve arada enjeksiyon yapmaya hemşireler geliyordu. Zaman, yer, kişi kavramlarını yitirmişti. Kaç gündür buradaydı, neden buradaydı, burası neresiydi hiç fikri yoktu.

Ve yine birden parlak renkli ışıklar ve o garip yanık lastik kokusunun ardından bir karanlık çöktü. Ne kadar zaman geçti bilmiyordu, kendine geldiğinde yine dili acıyor vücudundaki tüm kasları ağrıyordu. Bu sefer kol ve bacaklarındaki bağlar çözülmüş, hemşireler telaşla koşuşturuyor, burnundan oksijen veriyorlar ve koluna iğne yapmaya çalışıyorlardı. "Nöroloji uzmanını

aradınız mı? Niye hâlâ gelmedi?” diye bir ses duydu. Ne olduğunu anlayamıyordu, ama kafasındaki sisler değişmişti sanki. Bir erkek doktor geldi ve sorular sormaya başladı. İnci sesi duyuyor, ama anlamıyordu, sadece inleyerek doktor olduğunu söylemeye çalıştı.

Sonra İnci’yi bir sedyeye aldılar, kırık dökük bir ambulansla başka bir yere götürdüler. Her tarafta parlak ışıklar, bipleyen cihazlarla ve her taraftan tüpler borular sarkan yarı çıplak yaşlı hastalarla dolu bir yerdi. “Neyse, burası yoğun bakım olmalı, hastaneye benziyor biraz” diye aklından geçirdi İnci. Yine çevresinde insanlar koşuşturuyor, koluna serum takıyorlar, burundan oksijen veriyorlardı. Konuşulanları duyuyor, fakat anlamıyordu. Bir ara o erkek doktorun “Acil MR ayarlayalım, sonra da LP yapacağız” dediğini duydu ve anladı. Avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı “LP istemem, LP istemem!!!”. Doktor konuşarak İnci’yi sakinleştirmeye çalışsa da, İnci bağırmaya devam etti, doktorun söylediklerini anlamıyordu zaten. Doktorun “sedatize edelim” dediğini duydu ve yine her şey karardı. Kendine geldiğinde beli ve başı çok şiddetli ağrıyordu ve yine bağırmaya başladı, ne söylediğinin çok da farkında değildi, ama artık küfürlü konuşuyordu. Yeniden kollarını ve bacaklarını bağladılar, konuşmalardan bir şey anlamasa da “EEG hazır, çabuk götürün hastayı” dediklerini duydu ve yine bağırmaya başladı: “EEG istemem, EEG istemem!!!”

İnci’yi başka bir odaya aldılar, o hâlâ avazı çıktığı kadar bağırıyor ve sedyeden kalkmaya çalışıyordu. Bir hastabakıcı kollarını tutmuş göğsüne bastırıyor, bir başkası da bacaklarını tutuyordu. Vücuduna öyle bastırıyorlardı ki canı yandı ve daha çok bağırdı, kurtulmaya çalıştı. Hastabakıcılardan biri “niye uyutmuyorlar, tutamıyoruz işte” diye söyleniyordu. Bir hemşire başını sıkıca tutarak saçına kablolar yapıştırdı, İnci ise hâlâ kurtulmaya çalışıyordu. “Bu kadar yeter, ensefalopati EEG’si bu, doktor gelsin baksın, alın hastayı” dediğini duydu hemşirenin ve yine yoğun bakıma geri götürüp yatağa bağladılar İnci’yi.

Ve yine karanlık, yine anlaşılmaz sesler, yine babası, annesi, Onur, Recep... Hangisinin gerçek hangisinin hayal olduğunu ayıramıyordu artık. Daha az bağıyor, daha çok uyuyordu, arada başına gelen doktorların hemşirelerin konuşmalarını duyuyor, ama anlamıyordu. Kaç gün geçtiğini, nerede olduğunu, neden burada bağlı olduğunu bilmiyordu. Sonra yavaş yavaş sis bulutları dağılmaya başladı, konuşmaları anlamaya cevap vermeye başladı. Her sabah oldukça genç bir hemşire gelip nasıl olduğunu soruyor, yemek yedirmeye çalışıyordu. Arada yine EEG çekmeye götürüyorlardı, artık direnmiyor söylenen her şeyi yapıyordu.

Recep her gün yanına uğruyor, durumunu diğer doktorlarla konuşuyordu. Bir gün Recep'e "neyim var, bana ne oldu" diye sordu. Recep "İnci, maa-lesef Herpes ensefalitinden geçtin, ama toparlıyorsun, durumun iyi. Yaklaşık 1 haftadır burada yatıyorsun, başlarda olan birkaç nöbet dışında nöbetin yok. Annen-baban merak içinde dışarıda bekliyorlar, artık seni yoğun bakımdan kata alacağız" dedi.

Nihayet İnci'yi katta bir odaya aldılar. Annesine ve babasına sarıldı, artık gerçek olduklarını biliyordu...

TANSİYON CANAVARINA NASIL YENİK DÜŞTÜM

Mehmet ERDEM

Yurdumuz, çocukluğumun masal ülkesi gibi, canavarlardan geçilmiyor. Çeşit çeşit, boy boy canavarlar kol geziyor ülkemizde. Trafik canavarı, enflasyon canavarı, terör canavarı herkesçe bilineni.

Motorlu taşıtların ülkemizde ve dünyada yaklaşık yüz yıllık geçmişi var. Motorlu taşıtlar ülkemize yalnız gelmemiş, yedeğinde trafik canavarını da getirmiştir. Ve o gün bugündür trafiğe çıkan her yeni araçla birlikte trafik canavarı da yollarda mesaiye çıkmaktadır.

Bilindiği üzere ulusumuz savaşçı bir ulustur. Türk erkeği savaş alanlarında doğar ve orada ölür. Ve son yüzyıla kadar olağan yollardan ölüm Türk erkeğine nasip olmamıştır. Zaten tarihte böyle bir vakaya da rastlanmamıştır. Çünkü bu ulus, savaşız, barış içinde, üç - beş yıl bile yaşamamıştır. Hep savaş... Hep savaş... Türk aile yapısında ailelerin, özellikle babaların hep “erkek evlat” olmasını istemelerindeki temel neden budur. Savaş alanında baba vurulup düştüğü zaman, onun elindeki bayrağı yere düşürmeden alması ve küffara karşı cengi sürdürmesi, “şehit kanları ile sulanmış bu toprakları” düşman çizmesinden kurtarması için.

Kurtuluş savaşından bu yana, yetmiş yılı aşkın süredir ülkemizde savaş yok ama yalnızca trafik canavarı ile savaşta her yıl verdiğimiz şehit sayısı Sakarya Meydan Muharebesindeki çok üstünde. Ve hâlâ o eski gelenek sürüyor, insanımıza döşeginde olağan ölüm kısmet olmuş değil yani.

Enflasyon canavarının gelip soframıza çöreklenmesi ise oluyor bir kırk yıl kadar. Rantçı, soyguncu, politikacı el ele verdi bunca zamandır, enflasyonu besledi, büyüttü, üstümüze saldı. Kene gibi birlikte kanımızı emiyorlar. İşbaşına gelirken her politikacı enflasyonla savaş sözü veriyor. Ama ilk icraatları

enflasyonu yüzde yüzün üstüne çıkarmak oluyor önce. Bunun getirisini de koalisyon ortakları olan rantçı ve soyguncu ile bölüştükten sonra, enflasyonu yüzde doksan dokuzda çekerek “enflasyondan kurtuluş bayramı” armağan ediyorlar millete.

Dünyada bu oranda enflasyona on yıldan fazla dayanabilen ulus yokken, bu necip millet, kahraman ulus, kırk yıldır dayandı, enflasyon canavarına yenik düşmedi. Hatta öyle alıştık ki, -olmaz ya- günün birinde birileri çıkar enflasyon canavarını yener de soframızdan uzaklaştırırsa, inanın çok üzüleceğiz, sanki aile bireylerinden birini yitirmiş gibi olacağız.

Efendim bendeniz bunca zamandır ülkemizin en ünlü, en acımasız bu iki canavarına boyun eğmedim. Ama bir başka canavara yenik düştüm: Tansiyon canavarına. Üzülerek söyleyeyim bilmiyordum, bu canavarla yeni tanıştım.

Doktoruma göre de durum içler acısıydı. Ülkemiz insanının yüzde altmışının tansiyon sorunu vardı; üstelik çoğu da yüksek tansiyon. Yüksek tansiyonun bağışlaması yoktu, götürüyordu yakaladı mı? Ama insanlarımızın büyük çoğunluğu maalesef bu sorununu bilmiyordu. Şansı olan, benim gibi ancak yatağa düşünce öğreniyordu. Ya da öğrenmeden çekip gidiyordu bu dünyadan.

Ulusça tansiyonumuz yüksekmiş anlayacağınız. Boşuna değilmiş demek ki; bunca hırgür, vur kır, birbirimize karşı olan hoşgörüsüzlüğümüz, acımasızlığımız.

Yüksek tansiyonun en büyük belirtilerinden birisi baş ağrısıymış. Oysa yüz yıllardır “ecel gelmiş cihana, baş ağrısı bahane” diyerek ne güzel bu işi de Tanrı’ya havale ediyorduk.

Bendeki yüksek tansiyonun birinci derecedeki sanığı sigaraydı doktoruma göre. Hastaneye yatmamla birlikte ilk yasak sigarama geldi. Doktorum sanki Dördüncü Murat’ın torunuydu.

Oysa sigara benim yirmi yılı aşkın zamandır en sadık dostumdu. İyi zamanda, kötü zamanda, sevinçte, kederde hep yanımdaydı o. Tüm bunların

ötesinde sigara sayesinde milyonlarca insan arasında “Titan Saadet Zincirinden” daha kallavi bir mutluluk zinciri kurulmuştu. Tarlada tütünü eken, diken, geceleri sıcak yataklarından olup, sabahlara dek yaprakları çıt çıt dalından kıran ve tek tek ipe dizen nasırlı elleri öpülesi insanlar. Yüz binlerce Tekel çalışanı, çalışmayanı (Tekel arpalığından yemlenen politikacı eskileri ve çanak yalayıcıları). Tütün üreticisinin bir yılda kazandığını, eğlence yerlerinde bahşiş diye veren tütün tüccarı. “Sanki kendi içer gibi tütün saran, Fabrika kızı.” İrili ufaklı tekel bayii, bakkal çakkal...

Ve “Türk gibi” sigara içen ben... Yeri gelmişken, öğünmek gibi olmasın, bu söz benim için söylenmişti sanki.

İşte bu saydıklarım... Ve de sayamadıklarım...

Mutluluk zincirini oluşturan milyonlarca halka ve son halkadaki ben koparılıp atılmak isteniyordum. Bunca insanın mutluluğunun zedelenmesi pa-hasına, doktorum sigarayı yasaklıyordu bana.

“Yasakçı zihniyet hortladı yine” diye düşündüm. Oysa demokrasilerde “yasaklara” yer olmamalıydı. Ülkemizde demokrasinin olup olmadığı tartışmaları gelip geçti düşünce şeridinden. Ama yapılacak bir şey yoktu benim için. Yasağı koyan doktordu. Ve ben şu an hastanedeydim, elbet onun dediği olacaktı, her horoz kendi çöplüğünde ötüyordu bilindiği üzere. Eh bir benim koparılmamla üretici - satıcı - içici üçgeninin oluşturduğu mutluluk zinciri bozulacak değildi elbet. Olsa olsa Tekel iyi bir içicisini yitirmiş olacaktı. Bir de Tekel’in bu yılki zararı benim yüzümden ikiye, üçe katlanabilirdi. Ama anlattığım gibi bütün bu sonuçlardan ben sorumlu olmadığım hâlde, elimde olmayan nedenlerden dolayı ilgililerden özür diliyorum.

Şu kadarını söyleyeyim yasaklarla bir yere varılamayacağını bu «yasakçı zihniyet» sahiplerinin iyi bilmesi gerekir. Eğer varılabilmiş olsaydı; Dördüncü Murat tütün ve alkolü kökten yok ederdi bu ülkede. Ki o, içki ve tütünü yasaklamakla kalmadı. Bunları içenlerin omuzları üstünde kelle taşımalarını da yasaklayarak, anında «uydurmasına» karşın bu gözü kara millet içme-

yi sürdürebildi bugüne dek. İnşallah bu yazdıklarımı doktorum da okur da demokrasiden ve insan hakları denen şeylerden birazcık olsun nasibini alır.

Hemen hastaneye yatırdı doktorum beni. Tomografi, kan tahlili... Sekiz yataklı, han odası gibi bir koğuştaydı yatağım. Anında serum bağlandı. Koğuşlar hınca hınç doluydu. Bana boş yatak zor bulundu.

Öğretmen olan eşimle kısa bir süre söyleşen genç Bayan Doktor, «Birinci Dünya Savaşı koşullarında doktorculuk oynuyoruz burada» dedi. «Tıpkı sizin altmış, yetmiş kişilik sınıflarda öğretim yapmaya çalıştığınız gibi.»

Çok doğruydu, hastane binası belki yüz yıllıktı. İçindeki pek çok eşya, en başta karyolalar kesin hastaneyle aynı yaştıydı. Hastalar da farklı sayılmazdı. Tam karşımda yatan amca Anafartalar gazisiydi muhakkak. Yanındaki de Conk Bayırı'nda yaralanmıştı ve o gün bugündür bu hastanedeydiler sanki. Sol yanımdaki fesli Yemen gazisiydi sanıyorum. Sağımda yatan daha sonra gelmişti belli, Dumlupınar'da düşmanın kahpe kurşunlarına hedef olmuştu sanki. «Ve kadınlar, soframızdaki yeri öküzümüzden sonra gelen, bizim kadınlarımız...» Cephede gene erkeğinin yanı başındaydı. Kırık dökük sandalyelerde mumya gibi oturarak refakatçilik yapıyorlardı. Yatakların kenarına oturmaları, koridorlarda vırt - zırt gezmeleri çok yasaktı. Yatağın kenarına oturdukları, hastaların yanına azıcık uzandıkları için imamevi gardiyanı kılıklı hemşireler tarafından günde en az üç öğün azarlanıyorlardı. Ayrıca bir o kadar da koridorlarda gezindikleri için hastabakıcılara fazladan «cart - curt» mesaisi yaptırıyorlardı.

Kadınlarımızın hâli bu minval üzere olduğu için onlara çok üzülüyordum. Sanki onlar sandalye mahkûmuydu bu hastanede. Ben bu duygular içerisindeyken ikinci ya da üçüncü gece bir ara uykum kaçtı. Uyuyamadım. Koğuştaki ışık da açık bırakılmış. Aman Allah'ım o da ne? Koğuştaki zırlıttan horultuya, her türde ve tonda ses çıkıyor. İnsanların ses çıkarabilen bütün organları katılıyor bu etkinliğe.

O da ne? Bakıyorum refakatçilerin sandalyeleri boş. Aman teyzelere bir hâl olmasın diye kuşkuluyorum. Bir de ne göreyim, gün boyu sandalye-

lerde kumkuma kuşu gibi tüneyen kadınlar, hastaları yatağın kıyısına atmış, tam işgal etmişler yatakları. Badı-saba makamındaki bu gürültü etkinliklerine ses veren bütün uzuvları ile onlar da dâhil olmuşlar. Ve bu alanda da erkeklerden geri olmadıklarını kanıtlar gibiydiler.

Beş gün kaldım hastanede. Sabah kahvaltılarında dışında bütün öğle ve akşamlarda hep aynı perhiz yemeği. Çorba niyetine bir bulanık su veriliyor ki, İzmit ve İzmir Körfezlerinin suyu onun yanında zembemdir sanıyorum. Ayrıca pırasa yemeği ve üzüm hoşafı... Bir iki öğün zorunlu yemeye çalıştım şifa niyetine. Olası mı? Çevreme bakıyorum, kimse de ağzına koymuyor zaten. Perhiz yemekleri geldiği gibi geri... Temcit pilavı sanki bir sonraki öğün ısıtılıp önümüze konuyor gene. Onun için bu yemekler hiç bitmiyor. Ve yeni yemek yapma zahmetine, külfetine girmiyor hastane personeli.

Yemekten sonra, asıl yemek faslı başlıyor koğuştta. Zuladaki heybeler, torbalar dökülüyor ortalığa. Börekler, çörekler... Tuzlusu, tatlısı ile nice yiyecek içecek. Neler neler, maydanozlu köfteler. Kuş sütü eksik canım. Hastalar ile refakatçiler birlikte çöküyorlar ziyafet sofrasına. İlk zaman hayretle gözlerim büyüyor, karşı koyuyorum. Ama yanıldığımı anlamakta gecikmiyorum. Çünkü "can boğazdan gelir" diyor bir refakatçi teyze. Gerçi boğazdan gelen can, geldiği yoldan gidebilir de. Ama neyse...

"Atın ölümü arpadan olsun" diyor hastalardan biri, kocaman bir kadınbudu köfteyi mideye indirdikten sonra.

Bir başka refakatçi, "bunların verdikleri yemeklerle sağlam insan bile acından ölür bu hastanede." diyor.

Hak veriyorum onlara. Ben de ziyaretçilerin getirdiği türlü yiyeceklere saldırıyorum. Ve o günden sonra perhiz yemeklerini geldiği gibi geri gönderiyorum.

Bu öykü yaklaşık 17 yıl önce yazıldı.

Bursa'da bir kamu kurumunda çalışıyorum o zaman.

Bir bahar akşamı... Günlerden Cuma... gece önce kusma ve ishal ile başladı hastalığım.

Öğretmen olan eşim hastalık konusunda oldukça duyarlı, hemen "hastaneye, acile gidelim" dedi. Gülüyorum, "üşütmüş olmalıyım canım, soğuk algınlığı, geçer" diye yanıtlıyorum onu. Hemen malum olduğu üzere geleksel nane limon durumu... "Bir soğuk algınlığı için de doktora mı gidilir canım? Soğuk algınlığı işte, geçer!" Hatta ona ünlü "doktora gidersen bir haftada, gitmezsen 7 günde geçer" söylemini anımsatıyorum.

Ama geçmedi. Sabaha kadar tuvalete taşındım. Üstelik cumartesi günü de vaziyet şiddetlenerek sürdü. Fakat bendeki kuyruk tava sapı gibi, eşimin hastaneye gidelim sözünü ağzına tıkıyorum. Ancak durumum git gide kötüye gidiyor. 24 saati aşkın süre bir lokma bir şey yemedim neredeyse. İçtiğim bir yudum sıvı alttan ve üstten bir kova olarak kanalizasyona akıyor. Ama hastaneye gitmeme inadım sürdü. Ancak pazar sabahı pes ettim. Çünkü yaktan tuvalete bile ancak duvarlara tutunarak gidebilir hâle gelmiştim.

Pazar günü Bursa devlet Hastanesi'nin aciline gittik. Hemen serum bağladılar. Gidiş o gidiş... Tahliller... tetkikler... Tanı: Serebral enfarktüs, doktorumun bize söylediği. Sağlık raporumda yazdığı şekliyle SEREBRO VASKÜLER ARAZ + HİPERTANSİYON + HİPERLİPİDEMI, imiş hastalığım.

Doktorum benim anlayacağım dille açıkladı hastalığımı; beyinciğe giden damar tıkanmış. Felçten dönmüşüm meğer. Anlayacağınız, "soğuk algınlığı" diye bir süre daha hastaneye gitmesek felç olacaktım, iyi mi?

Hastanede beş gün serum bağlı olarak yattım. Taburcu edildiğimde kendi başıma yürüyemiyordum. Bir aya yakın süre evde yatarak ilaç tedavisini sürdürdüm. Sonra yavaş yavaş yürümeye başladım.

Doktorum hastalığımın en önemli iki nedenini sigara ve yüksek tansiyona bağladı. Ki, hipertansiyon ile tanışmamız bu olaydan yaklaşık beş yıl öncesine dayanıyordu. Gerçi ben onu pek ciddiye almamıştım, ama o beni yere sermişti...

Sonra anlaştık onunla. O günden bugüne yoldaş olduk hipertansiyon ile. Her sabah özenle onun ilaçlarını veriyorum. Birlikte gül gibi geçinip gidiyoruz. Gidiyoruz da...

Tam da 29 Mart günü. Yani yerel seçimlerden bir gün önce, beni yine yere serdi. Gözümü Tıp Fakültesi Hastanesi Acil Servisi'nde açtım.

Bu kez felçten kaçamamıştım. Sağ yanıma kısmi felç gelmişti. Hastanenin nöroloji servisindeki tedavim 10 gün sürdü, tekerlekli sandalye ile taburcu oldum oradan.

Şimdi yaklaşık altı aydır fizik tedavi görüyorum. Sanki yaşama yeniden başlıyorum gibi, bastonumla tutunmaya çalışıyorum ona.

AKAN KAN

Gülten AĞRITMIŞ

Sinirleri bozulmuştu. Olan gelişmeleri artık sağlıklı bir şekilde değerlendiremiyordu.

Sinirlerinin bozulmuş hâliyle parmaklarını doğradı yemek daha lezzetli olsun diye. Gelecek olan kişi kendisi için aslında oldukça kıymetli biriydi.

Ona yıllardır emek vermişti. Ona hep özenmişti. Tükenmişti. Her şeyi sunmuştu. Onu ağırlamalıydı. Yine güzel ağırlamalıydı. Kendi imkanlarını zorlamalıydı. Onu çok sever, ona ne sunacağını ne vereceğini bilemez; o geleceği zaman hep bir heyecan yaşardı. Hep kendinden bir şey koyardı yemeklere. O sadece yedi. Keyfini sürerdi. Ya da eleştirirdi.

Doğrama tahtasına bulaşan kanı tek elle çok zor temizledi.

Akan kanı zor durdurdu.

Kesik elini gazlı bezle iyice sardı sarmaladı ağıri kesicilerini yuttu.

Aynaya gitti baktı.

Yüzündeki acı ifadesini silmesi gerekiyordu.

Müziği açtı, sonuna kadar açtı.

Kendine yaşattığı bu eziyeti, acıyı unutmaması gerekiyordu.

Odanın köşesinde yürüyen böceğe baktı.

Mutfığa gitti.

Ocakta pişmekte olan tencereye yaklaştı tek eliyle tencerenin kapağını kaldırıp yemeğe baktı. Parmakları fokurdayan suyun etkisiyle ileri geri hareket ederek sebzelerin arasında pişiyordu.

Güzel lezzetli bir etli yemek misafire sunulmak üzere hazırды.

Tek eliyle tabağı hazırladı.

Sofrayı hazırladı.

Kendini hazırladı.

Kapı çaldı.

Kapıyı açtı.

Misafiri geldi. Kıymetli misafiri geldi. Kendinden emin tüm kibri ile kapıdaydı yine.

O hâlini görünce bu sefer koptu.

Yüzüne hızla bir tokat patlattı.

Yere düştü.

Hızla göğsünün üstüne sıçradı. O güzel göğüslerinin üzerinde. sıçradı, bir daha sıçradı.

Eğildi nefes alıp almadığını dinledi artık nefes almıyordu.

Onu orada bıraktı öylece.

Salona geri geldi hışımla yemekteki parmaklarını topladı.

Uyanış gibiydi.

Parmakları buzluğa koydu.

Polisi aradı.

Polis geldi. Kendiliğinden öldüğünü tespit ettikleri bu insanı kapıdan alıp gittiler.

Sabah buzluktan parmaklarını eline yapıştırdı.

Bir süre sonra eridi, yumuşadı parmaklar yapıştırdığı yerden koptu yerinden.

Eskisi gibi olmadı eli. Bir gözü zaten yoktu ve kulağı ve başka organları da yoktu.

Kapının önüne bir daha geldi.

Kapının önünde sıçradı sıçradı, bir daha sıçradı.

Kapıyı hızla çarpıp odaya geldi.

Koltuğa oturdu ve hıçkıra hıçkıra ağladı.

KEFARET EKSPRESİ

Efe TANCI

1983 yılının sıcak bir ağustos sabahı, yayları sırtımın şeklini almış olan yatağında son kez uyanıyorum Ankara'ya. Başucumdaki kitabı, akşamdan hazırladığım kahverengi bavula, gömleklerin üzerine iliştiriyorum. Onlarca kez aynı umutla açılıp kapanan, eskimiş fermuarı yavaşça kapatıyorum. Dil-Tarih'i bitirdikten sonra ilk tayinim Erzincan'a çıktığında, babam vermişti bu bavulu bana. Memuriyeti gereği ilden ile gezdiği onlarca yılda hep bu bavul eşlik etmiş ona. Odadan çıkarken, duvardaki saate göz ucuyla bakıyorum. Trenin kalkış saatine tam bir saat yirmi üç dakika var. Annem çayı çoktan demlemiş. Babam her sabah kahvaltıda evvel okuduğu ve sayfalarına karşı ağız dolusu küfür ettiği gazetesini elinden bırakmadan "Günaydın" diyor bana.

Bu sabah aç değilim. Annem, "Yola aç açına gidilmez" diyor. Onun gönlü olsun diye bir parça ekmek ve peynir atıyorum ağzıma. Kahvaltıda sonra ellerini öpüp, helallik alıyorum. Annem son bir haftadır yaptığı gibi durmadan tembihliyor beni. Kapıdan çıkıp, taksiye doğru yürürken, belli belirsiz işitiyorum son kez sesini, " Turuncu yün kazağını da koydum bavula, Erzincan'ın ayazı, başka şeye benze..."

Tren garı, bu sabah da, her zamanki gibi yüzlerce farklı yazgıya ev sahipliği yapıyor. Simitçi çocuktan yanıma yolluk olsun diye iki tane simit alıyorum. Vücudunun çocuk kalmayı başarabilen tek uzvu olan ufak, zayıf elleriyle simitleri kağıda sarıyor. Trene binip, usulca kompartmana seğirtiyorum. Benden başka, üç kişi daha var kompartmanda. Başımla onları selamlayıp, yerime oturuyorum. Adamlardan ikisi aralarında konuşmaya başlıyor. Yaşı geçkin ve göbekli olanı tüccar olduğunu söylüyor. Mal almaya gelmiş Ankara'ya. Memleketteki yoksulluktan, alım gücünün düştüğünden, işlerin eskisi

gibi gitmediğinden falan bahsedip duruyor. Zoraki konuştuğu nadir anlarda postane memuru olduğunu ve Ankara'ya tayin işi için geldiğini söyleyen diğer adam, görünüşe bakılırsa tüccarın muhabbetinden sıkılmışa benziyor. Muhabbete dahil olmamak için pencereden dışarıyı izliyorum sürekli. Çocukluğumdan beri, şehirlerarası yolculuklarda tanımadığım yüzlere bakıp, hikâyelerini tahmin etmeyi sevdim ben. Ama bu tüccar gibiler, anlatmaya bir başladılar mı tüm tılsımı hemen bozuyorlar.

Yanımda ben yaşlarda, oldukça çelimsiz genç bir adam oturuyor. Diğer ikisinin aksine, hiç konuşmuyor. Çocukluk oyunumu sürdürüp, başlıyorum hakkında tahminler yürütmeye. Kılık kıyafetini, yüzündeki çizgileri, koltuğa oturuş şeklini ve diğer birçok detayı göz ucuyla süzüyorum. Üniversite öğrencisi olmalı. Birden içimden gururla tahminimi yineliyorum. Evet. Mutlaka öğrenci bu çocuk.

Tren ilk durağı olan Şarkışla'da durduğunda uyanıyorum. Saatime bakıyorum gayri ihtyari. Bir saati geçgindir uyuyor olmalıyım Tüccarın memuru sıkıştırarak biçimde uzandığını farkediyorum. Pencereden dışarıya doğru çeviriyorum kafamı. Esmer bir çocuk, yalınayak, önünde eski bir baskülle oturuyor. Birden gözgoze geliyoruz. Kafasını çocuksu bir kararlılıkla çeviriyor. Tek ortak noktaları, bir yerlere gitmek için bu istasyonda beklemek olan insanları, deneyimli bir esnaf edasıyla süzüyor oturduğu yerden. Kim bilir kaç kişiyi tartıyor hergün. Kim olduklarını, nereden gelip nereye gittiklerini bilmiyor. Onlar hakkında bildiği tek şey, ruhları dahil kaç kilo çektikleri.

Kompartmanın kapısı aniden açılıyor. Orta yaşlı bir polis memuru kimlik kontrolü yapmak için içeri giriyor. Hergün belki de onlarca kez tekrarladığı o cümleyi kendinden emin bir ifadeyle bu kez bize yineliyor; “ İyi yolculuklar beyler, kimliklerinizi görelim”. Önce tüccar uzandığı yerden fırlayıp, kimliğini uzatıyor. Ardından memur ve ben de kimliklerimizi polise uzatıyoruz. Önce kimliklerimizi, sonra da bizi dikkatlice süzdükten sonra, var olduğumuzun yegane emaresi olan bu kağıtları bize geri uzatıyor. Son olarak sıra yanımdaki gence geliyor. Ürkekçe uzatıyor kimliğini. Polis kimliği dikkatlice inceledik-

ten sonra gence dönüp; “Rifat Yılmaz, ayağa kalk, üst araması yapacağım” diyor. Gencin en azından adını öğrenen meraklı tüccar, rahatlıyor.

Polis önce üzerini, sonra benimkiyle aynı olduğunu farkettiğim bavulunu arıyor Rifat’ın. Bavulun büyük bir kısmı boş. Polis, bavuldan çıkardığı kitapları dikkatlice inceliyor. İçerisindeki notların bir kısmını yüksek sesle okuyor. Özenle katlanmış gömlekleri, pantolonları ve kazağı, hızlıca, gelişigüzel valize geri tikiyor. Gözlerini uzun bir süre sonra ilk defa Rifat’tan çekip, bize dönüyor. İlk baştaki ses tonuyla hayırlı yolculuklar dileyip kompartmandan ayrılıyor.

Tren tekrar hareket ettiğinde Erzincan’da beni bekleyen hayatı düşünmeye başlıyorum uzun bir süredir yaptığım gibi. Lojmanın girişini, ilk kez gireceğim sınıfı, alacağım kitaplığı hayal edip duruyorum. Kemah istasyonuna yaklaşırken, Rifat ilk defa benimle göz göze geliyor. Birşey söyleyeceğini düşünüp, merakla ona dönüyorum. Rifat konuşmuyor. Oturduğu koltuktan yavaşça aşağı kayıyor. Bakışları donuklaşıyor. Tüm vücudu aniden istemsizce kasılmaya başlıyor. Önce tüccar, ardından memur dehşet içerisinde oturdukları yerden fırlıyor. Yardım çağırmak için diğer kompartmanlara koşuyor memur. Rifat büsbütün yere düşüyor. Gözleri tek bir noktaya odaklanıyor. Ağzından köpükler saçarak titremeye devam ediyor. Olduğum yerde donup kalıyorum. Çelimsiz bedeni, kompartmanın tozlu zemininde çırpınmaya devam ediyor. Olduğumuz yer birden kalabalıklaşıyor. Genç bir kadının çığlığıyla ilk şoku üzerinden atıyorum. Yan kompartmandan gelen bir adam, Rifat’ın sara nöbeti geçirdiğini söylüyor. Onun tavsiyesiyle Rifat’ı kaldırıp boylu boyunca koltuğa yatırıyoruz. Rifat’ın çenesini dikkatlice açıyor adam.

Kasılmalar zamanla yavaşlıyor. Titremesi tamamen durduğunda, çelimsiz bedeninde hiç derman kalmıyor Rifat’ın. Başucuna ilişip, mendilimle ağzını temizliyorum. Gürültüye gelen kondüktör, önce kalabalığı dağıtıyor. Daha sonra bize de kompartmanı terk etmemizi ve hastanın bir sonraki istasyonunda indirilip, hastaneye götürüleceğini söylüyor. Yakını olduğumu söyleyip,

kompartmentten çıkmayı reddediyorum. Trenin yavaşladığını hissettiğimde, Kemah'a geldiğimizi anlıyorum. Rifat kımıldamadan, sessizce yatıyor. Zamanın içine çektiği bedeni, gitgide ölgünleşiyor. Göz çukurları daha da belirginleşiyor. Yana taradığı ve nöbetten sonra dağılan sarı saçları alnına vuruyor. Gözlerini hafifçe aralayıp, önce bana sonra kondüktöre bakıyor. Kondüktör Rifat'a iyi olup olmadığını, birşeye ihtiyacı olup olmadığını tekrarlayıp duruyor. Fakat Rifat soruları hiç işitmemiş gibi, sadece kondüktrün üniformasına uzun uzun bakıyor.

Ağzını belli belirsiz açarak birşeyler fısıldıyor. Başucuna eğilip, söylediğini tekrar etmesini istiyorum Rifat'tan. Göz ucuyla kondüktörü gösteriyor Rifat. Benimle ilk ve son kez konuşuyor. "Artık kafama vurmasın"...

Çocuklarla yetişkinleri ayıran bahçe duvarının üstünde oturan tüm 'CAN' ergenlere ithaf olunur

ANNEMİN SESİ ÇİKOLATA TADINDADIR

Feray Karaali Savrun

Masmavi bir çarşamba gününe uyandım. Bu günün ne kadar yoğun geçeceğini hatırlayınca yataktan hemen fırladım. Sınav haftasıydım ve hem matematik hem de tarih sınavım vardı. Matematik, soruları çözmek için 4 saat süre verdikleri sürece benim için sorun olmazdı ama bu mümkün değildi ve 45 dakikada o rengarenk soruları çözmem gerekiyordu. Tarih ise en sevdiğim derslerden biriydi, arkadaşlarım hafızamın inanılmaz olduğunu söylüyor bunun sırrını öğrenmek istiyorlardı. Neyse ilk sınavda zorlanacak, sonrakinde rahatlayacaktım. Öğleden sonra ise kuzenim ile buluşacak ve aneme doğum günü sürpriz videosu hazırlayacaktık.

Kahvaltı masasına oturdum, omletimi yerken her zamanki gibi parmak uçlarımda karıncalanma gibi bir şey hissettim fakat bundan anneme bahsetmedim. Çünkü bu durumu daha önce söylediğimde anne ve babamın çok endişelendiğini ve söylediklerime bir anlam veremediklerini biliyordum. Kısacası bu his yıllardır yumurta ile benim aramda bir sır! Zihnimde bebekliğimde geçirdiğim ve hatırlayamadığım kötü bir anı mı canlanıyor acaba? Annem yavaşça;

“bitti mi?” diye sordu. Bu kez de ağızımda “çikolata” tadı hissettim. Bu da ayrı bir olay! Ne zaman annem bu ses tonu ile konuşsa çikolata yemiş gibi olurum. Bu durumu da ailece “psikolojik” olarak değerlendiriyoruz.

Servise biniyorum ve Esra’ya;

“Günaydın, bu çarşamba her zamankinden daha mı mavi?” diye soruyorum.

“Başlama yine!” diyerek gülümsüyor. Esra sekiz yıldır servis ve okul arkadaşım bu nedenle haftanın her gününe bir renk verdiğimi biliyor fakat

bunun şaka olmadığını gerçekten de günleri o şekilde algıladığımı kabul etmiyor. Ben de ısrar etmiyorum çünkü bu renk ve seslerle olan maceram o kadar çok ki kime, neyi, nasıl anlatacağımı şaşırılmış durumdayım.

Sınıfa girdiğimde herkesi ders kitaplarına gömülmüş sınava çalışırken buldum. Onlar için iş kolaydı bütün dikkatlerini sorulara verebiliyorlardı bense renkli rakamların dikkatimi dağıtmaması için uğraşıp duruyordum. Önceleri yani okula ilk başladığımda herkesi kendim gibi sanıyordum yani her rakamın bir rengi vardı tıpkı haftanın günleri gibi:

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Pazartesi, Salı, Çarşamba, Perşembe, Cuma, Cumartesi, Pazar

Nasıl? Şaşırtıcı değil mi? Benim için ise diğer insanların bu şekilde görmediğini öğrenmek şaşırtıcı ve bir o kadar da inanılmazdı. Bunun çok yorucu, korkutucu ya da tuhaf olduğunu düşünebilirsiniz. Belki ben de sizler gibi olup sonradan böyle şeyler algılamaya başlasaydım korkabilirdim ama ben bu şekilde doğdum. Bu durum benim için çoğu zaman çok eğlenceli, mucizevi hatta büyümlü bir olay; bazen ise kafa karışıklığına yol açabiliyor, hatta başağrısı yapabiliyor. Nasıl mı? Anlatacağım.

Saat 3 oldu, zil çaldı şimdi eğlenceli bir iş başlıyor, yarın 28 Mayıs, sarı ve mavi yan yana yani annemin doğum günü, insanın annesinin doğum gününü hatırlamak için tabii ki renklere ihtiyacı yok “normal bir hafıza” yeter diye düşünebilirsiniz. Fakat bu sayıların ve günlerin renkleri sayesinde başka olayları, isimleri, telefon numaralarını renklerin sağladığı çağrışımlarla sizlere göre daha kolay hatırlayabiliyorum. Anneme hediye olarak onun seveceği müzik eşliğinde herkese annemle ilgili komik bir anısını anlattığı bir video filmi hazırlamak için kuzenimle yaklaşık 10 gündür uğraşıyorduk. Bu gün ise artık elimizdeki tüm kamera görüntülerinin montajını yapacak ve müziği seçecektik. Didem yani kuzenim araya havai fişek gösterileri ve ışıklar koymamızı önerince;

“Ne gerek var? Zaten Vivaldi’nin “Dört Mevsim”ini dinlerken bunları görecek” dedim, şaşkınlıkla yüzüme baktı;

“Ne alakası var? “

“Sen orkestranın çaldığı bir klasik müziği dinlerken gözlerinin önünden havai fişek gibi ışıklar geçmiyor mu? Ben bu yüzden uzun süre müzik dinlemiyorum, başta çok iyi ama sonrasında bu kadar ses ve ışık başımı ağrıtıyor”

“Hiç komik değilsin!”

“Şaka yapmıyorum, sana da müzik dinlerken aynı şeyler olmuyor mu?”

“Hayır, olmuyor sana da olması hiç normal değil göz doktoruna gitmen lazım” dedi.

Didem’e onlarca kez göz doktoruna gittiğimi ve gözlerimde bir problem olmadığını hatırlattım. Hatta bir kere de sanırım 2-3 yıl önce bu ses ve ışıklar başımı ağrıttığı için doktora gitmiştim ve anneme “çocuğunuzda migren olabilir” demişti. Annem de diğer garipliklerimi bir çırpıda doktora anlattığında “Alis Harikalar Diyarında” diye isimlendirdikleri bir nadir görülen bir başağrısı hastası olabileceğimi söylemişti. Ertesi günü ilk işim Lewis Carroll’un “Alis Harikalar Diyarında” kitabını okumak olmuş ve Alis ile hiçbir ortak nokta olmadığına karar vermiştim. Bunları Didem’e hatırlatınca bilmiş bilmiş bakıp;

“Hımmm aslında teyzem için en iyi hediye senin bu esrarengiz yeteneklerinin sebebini bulmak olurdu, işimizi bitirince bu konuda konuşalım mı? Kuzenimle ilgili gerçekleri öğrenme zamanı geldi” dedi. Didem benim hem kuzenim hem de en yakın arkadaşım, benden bir yaş küçük fakat konuşmasını duysanız yetmiş yaşındaki anneannem sanırsınız. Sadece konuşması değil hastalıkları bile anneanneme benzer: bel ağrısı, çarpıntı, romatizma ne ararsan var. Biraz sonra Didem;

“Aaaaa en önemli şeyi unutmuşum” deyince içimden “küçük anneanne de unutkanlık da var tabii” dedim. Hazırladığımız filmi çok güzel bir “flash diske” yükleyip anneme verecektik fakat diski almayı unutmuştuk. Doğruca alışveriş merkezinin yolunu tuttuk. Hedefimize kilitlenmiş yürürken birden;

“Hey gençler aceleniz ne?” diye bir ses duyduk. Karşımızda Didem’in her şeyi bilen, bilmeyenlere şaşan, kendisini cahillikle savaşımaya adanmış arkadaşı Alara’yı gördük.

“Ne zamandır görüşemiyoruz, en son nerede birlikteydik”

“Aaa dur bakıyım sanırım İngiliz kızın konserinde beraberdik” Evet, bizim kızlar ablaları ile beraber o konsere gitmişti ben gitmek istememiştim. Alara hemen;

“Mari, İngiliz değil Galli’dir şekerim” diye bilgiçlik tasladı.

“Kaçık maçık ama ben şarkılarını çok beğeniyorum” dedi. Ben hiç bir şekilde ikisinin de fanatığı olduğu bu sanatçı ile ilgilenmiyordum hatta her hangi bir şarkısını dinlediğimden emin bile değildim ki Alara bombayı patlattı;

“Biliyor musun geçen gün onun bir röportajını okudum, zavallı kafayı filan yemiş herhalde efendim onun için ses demek renk demekmiş onun için sol notası pembe, do yeşilmiş hep Perşembe yani kırmızı günlerde konser vermek istemiş. Herhalde halüsinasyon görüyor ya da fazla ilaç kullanıyor! Üstelik Leydi Gaga’dan tut da Van Gogh’a hatta Mozart’a kadar pek çok sanatçıda bulunan, ismini şimdi hatırlamadığım bir tür mucizevi yetenek onda da varmış falan filan. Şarkılarının ve sesinin hastasıyım ama delinin tekiymiş işte”

Donmuş kalmıştım, kulaklarıma inanamıyordum. Kulaklarıma inansam Alara’ya inanamıyordum. Hiç olmayacak bir yerde, hiç olmayacak şekilde, daha önce kafamda ve hayatımda bir kum tanesi kadar bile yer işgal etmeyecek birisi hakkında, cehalet savaşçısı Alara’dan bütün hayatım boyunca duymak istediğim şeyleri duyuyordum.

“Yalnız değilim! Yalnız değilim! Yalnız değilim!” Haykırdığımı sanıyordum halbuki derin derin nefes alıp vermeye başladığımı fark ettim, ayrıca başım dönüyordu, hafifçe terlemiştim ve en kötüsü sanırım bayılmak üzereydim.

“Orhan! Orhan, iyi misin? Bana yaslan! Orhan normal nefes al!” Didem’in sesini duyuyordum. Beni hemen yan taraftaki bir kafenin sandalyesine oturtup ayaklarımı başka bir sandalyenin üstüne koydular. Birkaç kişi yanımıza geldi yardım etmeye çalışıyorlardı fakat Didem kontrolü ele almıştı çünkü neden bu hale geldiğimi çok iyi biliyordu. Hatta ne olduğunu soran bir kadına

“Sevinçten az daha bayılıyordu, mutluluktan başı döndü” deyince ben de kendime geldim fakat gülmemi engelleyemiyor en kötüsü hayatımda en son sarılmayı düşüneceğim insanı yani Alara’yı havalara kaldırıp filmlerdeki gibi döndürmek ve öpmek istiyordum. Bir bardak su içip ve yavaş yavaş kendime gelirken Didem ile birlikte bir dedektif gibi Alara’yı soru yağmuruna tuttuk: röportajı ne zaman, nerede okumuştun? Kim yapmıştı? Bize anlatmadığı bölümler var mıydı? Kızcağız neredeyse korkmaya başlamıştı.

“Ne oluyor yahu! Bahsetmez olaydım, kadına çatlak dedim ama siz ondan beter çıktınız. Beni arkadaşlarım sinemada bekliyor, sonra görüşürüz tabi normale dönüp başka şeylerden konuşmaya başladığınızda” deyip koşarak uzaklaştı. Arkasından uzun uzun bakarak:

“Hayatımın kadını” diye haykırdım. Didem,

“Neeee? Dur bakalım araştıracağız, ayrıca ben börülce olmaya hazır değilim” dedi. Börülce ne demek? Ben tek çocuğum bu duruma çok üzülen Didem günü gelince benim çocuklarımın halası ve eşimin yani “hayatımın kadınının” da görünmese olması gerektiğini söyleyince ben de ona “görümce olmaz ama börülce olabilirsin” demiştim. Bence o doğuştan börülcelik yapmaya hazırды fakat Alara’ya yapmak istemiyordu. Kiskandı mı ne?

Burada oturmuş neler düşünüyorum? Yıllardır en yakınlarım dışında herkesten saklamak zorunda olduğum tuhafıllıkları yaşayan başka birileri vardı ve benim bir an önce internete girip şu röportaja ulaşmam gerekiyordu. Neredeyse uçarak bizim eve geldik ve ben anahtar kelimeleri google’a girerken “Mari, Van Gogh, Mozart, renkli nota, kırmızı Perşembe vb” Didem’de

dizüstü bilgisayardan röportaja ulaşmıştı. Hiç konuşmuyorduk, hatta neredeyse nefes bile almıyorduk. Yaklaşık sekiz-on dakika sonra birbirimizin dönüp aynı anda;

“SİNESTEZİ!” Diye haykırdık. İnanamıyordum, dünya üzerinde sadece ben de olduğunu düşündüğüm bütün bu gariplikler aslında beynimin büyümlü bir oyunuymuş. Ben ve benim gibi renkleri işiten, sesleri tadan ya da haftanın günlerini gören binlerce insan varmış. Sinestezi, Yunanca kökenli bir kelime olup “birleşik duyu” anlamına geliyormuş ve sinestezik kişilerde herhangi bir duyunun uyarılması otomatik olarak başka bir duyu algısını tetikliyormuş. İnsanlarda beş duyu var: Duyma, görme, koklama, tatma ve dokunma. Beynimizde de bu beş duyuya ait merkezler var. Ben ve benim gibi insanların beynindeki bu beş duyu için özelleşmiş bölgeler arasındaki ilişki çok daha samimiymiş, aralarında gizli iletişim yolları varmış! Daha ciddi olmam gerekirse TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisinde yazılanları aynen aktarıyorum: Sinestezik kişiler renkleri duyup, şekilleri tadıp, sesleri koklayabiliyorlar. İki çeşit sinestezi bulunuyor: Sonradan kazanılan ve doğumdan itibaren ortaya çıkan sinestezi. Sonradan kazanılan sinestezi başka bir hastalığın varlığında ortaya çıkıyor. Doğumdan itibaren görülen sinesteziyse her 25.000 kişiden birinde görülen, ender bir durum. Her ne kadar sinestezi hastalarının deneyimleri farklı duyular içerdiğinden çeşitlilik gösterse de Yale Üniversitesi’nde profesör olan Lawrence Marks bu hastaların çocukluk ve yetişkinlik dönemlerinde sergiledikleri davranışların benzer olduğuna dikkat çekiyor. Birçok çocuğun ceza alma korkusuyla durumunu saklamaya çalıştığını, ancak yetişkinlikte doktorlarca bu duruma bir ad konulduğunda kendilerini daha iyi anlayabildiklerine vurgu yapıyor. Sinesteziye yatkın belli bir insan tipi yok. Ancak eldeki takım istatistiksel verilere göre solaklar ve kadınlar erkeklere oranla bu duruma daha yatkın.

Sinestezik olduğumdan iyice emin olmam gerekiyor diye düşünürken bir üniversitenin “sinir bilimi” ile ilgili internet sayfasında “sinestezi tanı Ölçütleri”ni gördüm:

1. İstemsiz olarak, zorlanmadan ortaya çıkar.
2. Kişinin çevresinde algılanır. İşitme ve görme alanının dışında asla algılanmaz.
3. Algısal deneyim “yakın” (kimyasal duyu, dokunma duyusu) veya “uzak” (görmek, işitmek) olarak algılanabilir.
4. Sinestezik deneyimler uzun süreli ve sabittir, asla karmaşık ve resmedilmiş (bir yüzü görmek gibi) değildirler. Sekiz sayısı mavi ise daima mavi olacaktır.
5. Deneyim çok belirgin olarak hatırlanır.

Benim tecrübelerim bu beş maddeye uyuyor. Hızımı alamayıp www.synesthete.org sitesine girip “sinestezi testini” yaptım. Sinesteziklerin çoğunun solak (benim gibi); hafızaları çok kuvvetli (en bilinen özelliğim); yön bulma yetenekleri çok zayıf (süpermarkette bile kaybolabilirim); IQ seviyeleri genellikle yüksek (bu konuda alçakgönüllü olamayacağım); migren tipi baş ağrısı çeken (baş ağrım migrenmiş!) kişiler olduğunu öğrendim.

Evet, evet, evet. Hepsi benim için doğrudur. Hasta değildim, sadece beynim bana bir oyun hediye etmişti. Övünmek gibi olmasın ama sinestezi genellikle bir *yetenek* olarak ifade ediliyor. Çünkü Vasily Kandinsky, Franz Liszt, Billy Joel, Viladimir Nabokov, Vincent Van Gogh, Mozart gibi pek çok sanatçının sinestezik olduğu biliniyor.

Didem her zamanki bilmişliği ile:

“Gerçek bir teşhis için doktora gitmen gerektiğini biliyorsun değil mi?”

“Bu defa “sinir bilimi” doktoruna gideceğim”

“Nörolog yani!”

“Biliyorum ama “sinir bilimi” bana daha bilimsel bir hava katıyor. Hava demişken akşam oldu, bizim hediye hala hazır değil. Ne yapacağız?”

“Teyzeme sinestezik, sanatçı olma potansiyeli çok yüksek bir çocuk hediye edeceğiz, daha ne olsun”